

การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์
ด้วยวิธี KWL-PLUS กับการสอนอ่านตามคู่มือครู

ปริญญานิพนธ์

ของ

กิตสร มีปิ่น

17 ก.พ. 2540

Silpa

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา

ตุลาคม 2539

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์
ฉบับนี้แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต
วิชาเอกการมัธยมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....
(ผศ.สุมานัน รุ่งเรืองธรรม) ประธาน

.....
(รศ.อัจฉรา สุขารมณ์) กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

.....
(ผศ.สุมานัน รุ่งเรืองธรรม) ประธาน

.....
(รศ.อัจฉรา สุขารมณ์) กรรมการ

.....
(ดร.บังอร พานทอง) กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

.....
(อาจารย์ขจรศรี ชาดิกานนท์) กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

.....
(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ) คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2539

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดีเนื่องจากได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุมานัน รุ่งเรืองธรรม รองศาสตราจารย์อัฉรา สุขารมณ์ ดร.บังอร พานทอง และอาจารย์ ขจรศรี ชาทิกานนท์ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความมีน้ำใจและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์พิศศรี กมลเวช ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทิมา พรหมโชติกุล และอาจารย์เพ็ญศิริ มีปิ่น ผู้เชี่ยวชาญทางภาษาไทย ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ ตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนพินิตศึกษา คณะครู-อาจารย์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวังประจวบวิทยาคม คณะครู-อาจารย์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตปริญญาโท เอกการมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2537 และขอขอบคุณ ว่าที่ร้อยตรีจิรเชษฐ์ จันทร์สุภาแสน ที่เป็นกำลังใจ ให้ความช่วยเหลือและแนะนำ ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงไปด้วยดี

สุดท้ายผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อสมจิตต์ และ คุณแม่ทองศรี มีปิ่น ผู้ให้ทุนทรัพย์ และกำลังใจอย่างดียิ่งตลอดมา ขอบคุณพี่ น้อง เพื่อนๆ และผู้ใกล้ชิดที่ให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ จนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ในที่สุด

ทิพสร มีปิ่น

ตุลาคม 2539

สารบัญ

บทที่

หน้า

1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ด้วยวิธี KWL-Plus.....	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคู่มือครู กรมวิชาการ.....	29
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่าน.....	33
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการอ่าน.....	41
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	49
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง.....	49
การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	50
การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	69
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า.....	69
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	69
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	70

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	71
อภิปรายผล.....	71
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	75
บรรณานุกรม.....	77
ภาคผนวก.....	87
ภาคผนวก ก.....	88
ภาคผนวก ข.....	91
ภาคผนวก ค.....	105
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	173
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	174

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย.....	53
2 แบบแผนการทดลอง.....	54
3 แสดงผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม....	63
4 แสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	64
5 แสดงผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลัง การทดลอง.....	65
6 แสดงผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลัง การทดลอง.....	66
7 แสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง.....	67
8 แสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง.....	68
9 แสดงค่าความยากง่าย(p) และค่าอำนาจจำแนก(r) รายข้อของแบบทดสอบ วัดความเข้าใจในการอ่านวิชาภาษาไทย.....	89
10 แสดงค่าอำนาจจำแนก(t) รายข้อของแบบสอบถามเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย....	90

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการศึกษาหาความรู้ สามารถให้รายละเอียดต่างๆ ได้อย่างกว้างขวางโดยไม่มีข้อจำกัดด้านเวลา เนื่องจากสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ เศรษฐกิจ การเมือง และวิทยาการต่างๆ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องค้นคว้าหาความรู้ การอ่านเป็นประสบการณ์อันสำคัญที่จะช่วยให้มีโลกทัศน์กว้างไกล เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง และมีเหตุผล ช่วยให้มีพัฒนาการทางด้านสมอง เพราะในขณะที่อ่านนั้นก็ต้องคิดเพื่อทำความเข้าใจความหมายจากข้อความที่อ่าน

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2534 : 5) ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นทักษะทางภาษาด้านการรับรู้ที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ และเป็นรากฐานในการเรียนแต่ละสาขาวิชา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์และความสามารถของแต่ละคน นับได้ว่าเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์ที่ได้ผลระยะยาวมากที่สุด อ่านแล้วรู้จักคิดพิจารณาไตร่ตรองเป็นอันดี ช่วยสร้างความสำเร็จในชีวิต แต่การอ่านหนังสือนั้นมิได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หากเกิดจากการเรียนรู้อย่างถูกวิธี ตลอดจนได้รับการฝึกทักษะในการอ่านจนเชี่ยวชาญ นักเรียนต้องได้รับการพัฒนาทักษะการอ่าน เพื่อเป็นเครื่องมือศึกษาหาความรู้ในระดับสูงขึ้นไป เช่น อ่านตำราเรียน บทความทางวิชาการ เอกสารวิชาการเกี่ยวกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ อ่านเพื่อประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (สลากยา ป้ายประกาศโฆษณา คำชี้แจงในการใช้เครื่องอุปโภคบริโภค หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารต่างๆ) เป็นต้น การอ่านจะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาความรู้สึกลึกซึ้ง มีความรู้ทันเหตุการณ์ นั่นคือ การอ่านสร้างเสริมให้คนมีสติปัญญาเฉลียวฉลาด รอบรู้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะการอ่านยังช่วยพัฒนาทักษะภาษาอื่นๆ ด้วย กล่าวคือ เมื่อทักษะการอ่านดี ทักษะการฟัง พูด และเขียนจะพัฒนาตามไปด้วย

จากการศึกษาสภาพการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่านักเรียนขาดความเข้าใจในการอ่าน ทั้งในด้านการจัดลำดับสาระสำคัญของเรื่องและสาระประกอบ ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจในการอ่าน ข้อบกพร่องทางการอ่านภาษาไทยของนักเรียนมีสาเหตุหลายประการ ครูผู้สอนเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนมีทักษะการอ่านไม่เพียงพอ กล่าวคือ ครูขาดความกระตือรือร้นในการสอน สอนภาษาไทยโดยใช้การบรรยาย และครูยัง

เป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มุ่งเน้นเนื้อหามากกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนน้อยมาก (กรมวิชาการ. 2531) เป็นสาเหตุให้นักเรียนมีทักษะทางภาษาไม่เพียงพอ (กรมวิชาการ. 2532 : 171) อีกทั้งไม่มีความสามารถทางการคิด การตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุผล (กรมวิชาการ. 2531) จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2536 ของสำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการเมื่อวันที่ 12-13 มกราคม 2536 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนเขตการศึกษาต่างๆ อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นเขตการศึกษา 7 มีคะแนนเฉลี่ย 21.20 ซึ่งต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (กรมวิชาการ. 2536 : 71) ฆะอบโปษะภะณะ (2537 : 4) ได้สรุปปัญหาการอ่านภาษาไทยไว้ว่า นักเรียนจับใจความไม่ได้ การวิเคราะห์ยังไม่ดีพอเพราะขาดการส่งเสริมการคิด และไม่รักการอ่านเท่าที่ควร เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้สอนไม่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิด ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการใช้ทักษะทางภาษา ผู้สอนมุ่งเน้นทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติและไม่คำนึงถึงการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน สอนภาษาไทยไม่สัมพันธ์กับวิชาอื่นๆ จะเห็นได้ว่าการอ่านมีความสำคัญมาก ดังนั้น กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดจุดประสงค์ไว้ว่า ให้นักเรียนสามารถอ่านได้อย่างมีวิจารณ์ญาณ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีนิสัยรักการอ่านมีรสนิยมในการเลือกหนังสืออ่าน สามารถแสดงความคิดเห็นในเชิงวิจารณ์เกี่ยวกับหนังสือที่เลือกอ่าน เกิดความเพลิดเพลิน เข้าใจสารของผู้เขียน นำไปใช้ในการดำเนินชีวิต และสามารถคิดแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยใช้ประสบการณ์ได้

จากจุดประสงค์ข้างต้นนี้ ในการสอนอ่านภาษาไทย ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิธีแสวงหาความรู้ให้แก่นักเรียน เพื่อสอนให้นักเรียนรู้วิธีการอ่านว่าอ่าน “อย่างไร” จึงจะเข้าใจ โดยเน้นกระบวนการ มากกว่าที่จะสอนให้นักเรียนอ่าน “อะไร” ที่เน้นเพียงเนื้อหา เมื่อนักเรียนเรียนรู้วิธีการอ่านที่ถูกต้องก็จะได้รับความรู้เข้ามาใช้ให้เกิดประโยชน์ ประสพผลสัมฤทธิ์ตามที่มุ่งหวังได้ ซึ่งจะทำให้มีนิสัยรักการอ่านในที่สุด

นักการศึกษาได้พยายามค้นหากลวิธีการสอน และนวัตกรรมมาช่วยพัฒนาและเป็นแนวทางในการเรียนการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายการเรียนในแต่ละรายวิชา ซึ่งจะมีกลวิธีแตกต่างกันไปตามลักษณะของรายวิชา วิธีการสอนวิชาภาษาไทยที่ทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านอันจะเป็นผลให้นักเรียนมีทักษะ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นนั้นมีหลายวิธี เช่น การสอนแบบสืบสวนสอบสวน การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา การสอนโดยใช้ชุดการเรียน การใช้เทคนิคการสอนแบบพาโนรามา การสอนอ่านแบบชี้นำ การสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส เป็นต้น ผลการวิจัยด้วยการสอนเหล่านี้พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ผู้วิจัยเห็นว่าการสอนอีกวิธีหนึ่งที่น่าจะเป็นแนวทางส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะ เกิดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน รักการอ่าน ซึ่งจะ

ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นนั่นคือ การสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive Reading) ด้วยวิธี KWL-Plus ซึ่งได้มีผู้ทำการวิจัยโดยนำมาใช้กับการสอนอ่านภาษาอังกฤษ ผลปรากฏว่านักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านสูงขึ้น

คาร์ และ โอเกิล (Carr and Ogle. 1987 : 626-631) อธิบายว่า การสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus เป็นกระบวนการสร้างความหมายจากข้อความที่อ่าน เพื่อพัฒนาให้นักเรียนสามารถอ่านและเข้าใจได้ด้วยตนเอง โดยใช้วิธีถ่ายโอนทักษะและมุ่งบททวน พัฒนา กระตุ้นความรู้เดิมเพื่อนำมาเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ที่ได้จากบทอ่าน เพราะความรู้เดิมเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจข้อความที่อ่านและเรียนรู้สิ่งต่างๆ จากข้อความที่อ่าน แอนเดอร์สัน (Anderson. 1977 : 37-39) อธิบายเสริมว่า เป็นการคิดอย่างมีเหตุผลในขณะอ่านฝึกกลวิธีที่สำคัญในการอ่านเพื่อความเข้าใจ เช่น การบ่งชี้ใจความสำคัญ การสร้างคำถามเพื่อสร้างเป้าหมายในการอ่าน และมุ่งส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง

จากปัญหานักเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านต่ำ จากความสำคัญในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และจากประสิทธิภาพของกระบวนการปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus ที่ คาร์ (Carr) และ โอเกิล (Ogle) พัฒนาและทดลองใช้แล้วนั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่า กระบวนการปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus จะเป็นกระบวนการหนึ่งที่ทำให้นักเรียนประสบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรวิชาภาษาไทยได้ และเป็นแนวทางในการสอนอ่านให้แก่ครูเพื่อส่งผลให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย เมื่อนักเรียนได้รับประโยชน์และเห็นคุณค่าของการสอนอ่านด้วยวิธีนี้แล้ว เจตคติที่ดีต่อการอ่านก็จะเกิดขึ้น และทำให้เกิดความรักในการอ่านต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus กับการสอนอ่านตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus กับการสอนอ่านตามคู่มือครู
3. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus และการสอนอ่านตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
4. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus และการสอนอ่านตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ทำให้ทราบประสิทธิภาพของการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus กับการสอนอ่านตามคู่มือครู เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนเกี่ยวกับการสอนอ่าน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านภาษาไทย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวังประจวบวิทยาคม อ.เมือง จ.ตาก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 6 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 35 คน รวมนักเรียน 210 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวังประจวบวิทยาคม อ.เมือง จ.ตาก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 35 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการดังนี้

2.1 สุ่มห้องเรียนด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย มาเป็นกลุ่มตัวอย่าง 2 ห้องเรียน จากประชากร 6 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 35 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 70 คน

2.2 สุ่มห้องเรียน เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย กลุ่มทดลองเรียนด้วยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus กลุ่มควบคุมเรียนด้วยการสอนอ่านตามคู่มือครู

3. เนื้อหาวิชาที่ใช้ในการทดลอง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้เนื้อเรื่องที่ศึกษาค้นคว้ามานี้มาจาก หนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 (ท 305) ข่าว บทความ นิทาน วารสาร นิตยสาร และสิ่งพิมพ์ต่างๆ โดยคัดเลือกเนื้อเรื่องที่มีสำนวนภาษาเหมาะสมกับวัย และเป็นเนื้อเรื่องที่ตรงกับความสนใจของนักเรียน เนื้อเรื่องที่คัดมานี้ใช้สอนกับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้เวลาในการสอนทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมเป็นเวลา 18 คาบ คาบละ 50 นาที ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ผู้วิจัยเป็นผู้สอนเองทั้งสองกลุ่ม

5. ตัวแปรที่ศึกษา

5.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีสอนอ่าน 2 แบบ คือ

5.1.1 การสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus

5.1.2 การสอนอ่านตามคู่มือครู

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

5.2.1 ความเข้าใจในการอ่าน

5.2.2 เจตคติต่อการอ่าน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus หมายถึง กลวิธีการสอนอ่านที่ใช้การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านกับผู้เขียน เป็นการสื่อสารทางความคิดกับผู้เขียน ผู้อ่านจะใช้ประสบการณ์เดิมในการทำความเข้าใจท้ออ่าน และสามารถสื่อความหมายจากเรื่องที่อ่านไปยังทักษะอื่นๆ ซึ่งมีขั้นตอนเป็นกระบวนการ 3 ขั้นตอน คือ กิจกรรมก่อนการอ่าน กิจกรรมระหว่างท้ออ่าน และกิจกรรมหลังการอ่าน ตัวย่อของวิธีการอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ KWL-Plus มีความหมายดังนี้

K = Know หมายถึงความรู้ที่มีอยู่แล้ว

W = Want to Know หมายถึง สิ่งที่ต้องการรู้จากการอ่าน

L = Learned หมายถึง สิ่งที่อยู่หลังจากการอ่าน

Plus = คือการเขียนแผนภูมิข้อมูล และการเขียนสรุปความ

ขั้นตอนกระบวนการอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus ทั้ง 3 ขั้นตอน มีดังนี้
กิจกรรมก่อนการอ่าน

1. กระตุ้นความรู้พื้นฐาน โดยให้นักเรียนระดมพลังสมองแสดงความคิดและอภิปรายสิ่งท้อเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องนั้น และถ้ามีคำถามที่ไม่สามารถตอบได้ในระหว่างการอภิปรายนักเรียนจะเก็บคำถามเหล่านั้นไว้หาคำตอบในช่วงขณะอ่าน เมื่อเสร็จสิ้นการระดมพลังสมองและการอภิปรายแล้ว ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่ตนเองคิดว่ารู้เกี่ยวกับหัวข้อเรื่องนั้นลงใน ช่อง K

2. นักเรียนจัดประเภทข้อมูลที่เขียนไว้ใน ช่อง K ครูสาธิตการจัดแยกประเภทข้อมูลให้นักเรียนดูเป็นแบบอย่างโดยการคิดดัง (Think aloud) ในขณะที่ครูจัดประเภทข้อมูลและรวมข้อมูลให้อยู่ในประเภทเดียวกัน

นักเรียนคาดเดาว่าจะอ่านพบข้อมูลใดเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังจะอ่านบ้าง

3. นักเรียนเขียนคำถามถามตนเองเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการทราบในขณะที่อ่านลงใน ช่อง W คำถามเหล่านี้อาจเป็นคำถามจากข้อมูลที่ได้จากการอภิปราย หรือเป็นคำถามที่ได้จาก

การพิจารณาถึงหัวข้อหลักที่คาดว่าจะพบในบทอ่านก็ได้ การตั้งคำถามในลักษณะนี้ นักเรียนสามารถกำหนดเป้าหมายการอ่านได้อย่างอิสระเสรี ซึ่งเป็นผลให้นักเรียนมุ่งจดจ่อกับบทอ่าน และตรวจสอบตนเองในขณะที่เรียนรู้ด้วย

กิจกรรมระหว่างการอ่าน

1. แบ่งบทอ่านออกเป็นสองส่วน ส่วนแรกครูอ่านเป็นแบบอย่าง และส่วนที่สองเป็นส่วนที่นักเรียนปฏิบัติเอง โดยให้เริ่มอ่านเพียง 1 หรือ 2 ย่อหน้าแรกก่อน ในขณะที่อ่านนั้น นักเรียนจะหยุดเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง โดยตรวจสอบคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ในช่อง W วิธีนี้ก่อนที่นักเรียนจะอ่านจบย่อหน้า นักเรียนจะรู้ว่าตนเองได้เรียนรู้อะไรบ้าง และยังไม่เข้าใจตรงไหนบ้าง

2. ในขณะที่นักเรียนอ่าน และได้พบข้อมูลใหม่ๆ นักเรียนจะตั้งคำถามเพิ่มเติมลงไป ในช่อง W ด้วยก็ได้ พร้อมทั้งพิจารณาสิ่งที่อ่านไปแล้วเป็นการกำกับการเรียนรู้ของตนเอง และอาจสร้างคำถามเพิ่มเติมเพื่อเป็นแนวทางในการอ่าน

3. นอกจากนี้ในขณะที่อ่าน นักเรียนจะต้องจดบันทึกข้อมูลใหม่ๆ ลงในช่อง L การทำเช่นนี้จะช่วยให้เลือกข้อมูลที่เป็นประเด็นสำคัญจากแต่ละย่อหน้าได้ ประเด็นสำคัญนี้จะเป็นพื้นฐานให้กับการเขียนในขั้นต่อไป และช่วยในการทบทวนเนื้อหาด้วย

กิจกรรมหลังการอ่าน

1. นักเรียนอภิปรายถึงสิ่งที่นักเรียนรู้ในช่วงขณะอ่าน นำคำถามที่ตั้งไว้ในช่วงก่อนอ่านและขณะอ่านมาทบทวนหาคำตอบ ถ้าคำถามใดไม่มีคำตอบจากเนื้อเรื่อง นักเรียนสามารถหาคำตอบได้จากการอ่านเพิ่มเติม หรือถามผู้รู้

2. นักเรียนเขียนแผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ของข้อมูล

3. นักเรียนเขียนสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่าน

ขั้นตอนการสอนอ่านภาษาไทยแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน และแจ้งจุดประสงค์

1. นำเข้าสู่บทเรียนโดย สอนทบทวนระดับความรู้พื้นฐานของนักเรียนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่จะให้นักเรียนอ่าน และวิธีการบันทึกความจำในรูปของแผนภูมิ

2. แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 2 เตรียมการอ่าน

3. ครูให้หัวข้อเรื่อง แล้วให้นักเรียนระดมพลังความคิด โดยอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนรู้จากหัวข้อเรื่องร่วมกับครู

4. ครูเขียนสิ่งที่นักเรียนรู้เกี่ยวกับหัวข้อเรื่องที่ได้จากการอภิปรายร่วมกัน ลงในช่อง K บนกระดานดำ นักเรียนเขียนข้อความตามครูลงในใบงานของตนในช่อง K

5. ครูแสดงแบบอย่างการจัดประเภทข้อมูลในช่อง K โดยบอกสิ่งที่ครูคิดขณะที่อ่านข้อมูลในช่อง K นักเรียนฟังครู ดูแบบอย่างการคิด พร้อมทั้งคิดตาม แล้วจัดประเภทข้อมูลในช่อง K ของตนเอง

6. นักเรียนแต่ละคนตั้งคำถามที่ต้องการทราบจากเรื่องที่จะอ่าน โดยเขียนคำถามเป็นลำดับลงในช่อง W

ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการอ่าน

7. นักเรียนแต่ละคน อ่านเรื่องในหนึ่งหรือสองย่อหน้าแรกแล้วหยุดอ่านเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง โดยตรวจคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ในช่อง W หรือตั้งคำถามเพิ่มเติม

8. นักเรียนบันทึกคำตอบ และข้อมูลใหม่ที่ได้รับจากการอ่านเรื่องในช่อง L

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุป

9. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ กลุ่มละประมาณ 5-6 คน แล้วให้อภิปรายถึงสิ่งที่นักเรียนรู้ทั้งหมดจากการอ่านเรื่องที่กำหนดให้ เพื่อทบทวนหาคำตอบ แล้วร่วมกันจัดประเภทของข้อมูล หาความสัมพันธ์ของข้อมูล แล้วเขียนออกมาในรูปของแผนภูมิ

10. นักเรียนแต่ละคนเขียนสรุปเรื่องทั้งหมดจากแผนภูมิ

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล

ครูประเมินผลการเรียนจากการสังเกตการร่วมกิจกรรม และการตรวจผลงานของนักเรียน

2. การสอนอ่านตามคู่มือครู กรมวิชาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านภาษาไทยตามแนวคู่มือครู กรมวิชาการ ที่อาจใช้การบรรยาย อภิปราย ชักถาม หรือจัดกิจกรรมอื่นๆ ตามความเหมาะสม ซึ่งมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการสอน ดังนี้

ขั้นตอนการสอนอ่านภาษาไทยตามคู่มือครู กรมวิชาการ

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

ครูแจ้งให้นักเรียนทราบว่า เรื่องที่นำมาให้อ่านนี้มีลักษณะน่าสนใจอย่างไร

ขั้นที่ 2 แจ้งจุดประสงค์

ครูแจ้งให้นักเรียนทราบจุดประสงค์ของการฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับเค้าโครงเรื่อง ซึ่งนักเรียนจะต้องทำความเข้าใจ และสรุปย่อเรื่องให้ได้

ขั้นที่ 3 ให้แนวทางการเรียนรู้

ครูอธิบายการอ่านเพื่อค้นหาสาระสำคัญของเรื่อง โดยชี้แนะว่าเมื่ออ่านแล้วนักเรียนจะต้องบอกให้ได้ว่าในเรื่องนั้นมีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และอย่างไร

ขั้นที่ 4 ให้เนื้อหาแก่นักเรียน

ครูแจกเอกสารบทอ่านให้นักเรียนทุกคนอ่าน และเมื่ออ่านจบแล้วครูกับนักเรียนสนทนาซักถาม และสรุปสาระสำคัญของเรื่อง แล้วให้นักเรียนย่อเรื่อง

ขั้นที่ 5 ส่งเสริมความแม่นยำ

ให้นักเรียนสรุปความจากเรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ 6 การประเมินผลการอ่าน

1. สังเกตพฤติกรรมขณะเรียน และการสนทนาซักถาม
2. ตรวจย่อความ

3. ความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการอ่านภาษาไทยในด้านต่างๆ ซึ่งจะแสดงออก ดังต่อไปนี้

3.1 การแปลความ หมายถึง ความสามารถในการบอกความหมายของสิ่งที่อ่าน โดยบอกลักษณะและนัยของเรื่อง ซึ่งเป็นความหมายที่ถูกต้อง และใช้ได้ตรงกับเรื่องราวนั้นๆ โดยเฉพาะ

3.2 การตีความ หมายถึง ความสามารถที่จะบอกได้ว่า ข้อความที่อ่านนั้นมีความหมายที่แท้จริงอย่างไร พยายามหาความหมายที่แท้จริงที่แฝงอยู่ให้ได้ โดยสังเกตบริบทเจตนา และอารมณ์ของผู้เขียน

3.3 การขยายความ หมายถึง ความสามารถในการอธิบายเพิ่มเติมรายละเอียดภายหลังที่ได้ตีความแล้ว ซึ่งอาจจะใช้วิธียกตัวอย่างประกอบ หรือมีการอ้างอิงเปรียบเทียบ เนื้อความให้กว้างขวางออกไป จนเป็นที่เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น

3.4 การสรุปความ หมายถึง การทำความเข้าใจกับเนื้อหาในส่วนรวมของงานเขียน ซึ่งผู้อ่านจะต้องสามารถตั้งคำถามในการอ่านครั้งนั้นให้ได้ว่า งานเขียนเรื่องนั้นเป็นเรื่องของใคร เกี่ยวกับอะไร เกิดขึ้นที่ไหน เมื่อไรและอย่างไร

ความเข้าใจในการอ่านนี้ วัดได้จากแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และนำไปทดลองหาคุณภาพแล้ว

4. เจตคติต่อการอ่าน หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึก ทำที่ของนักเรียนที่มีต่อการอ่านภาษาไทย ก่อนและหลังการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL - Plus และการสอนอ่านตามคู่มือครู โดยแสดงออกในลักษณะที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้วิธีการของ ลิเคิร์ท (Likert) และได้นำไปทดลองหาคุณภาพแล้ว

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

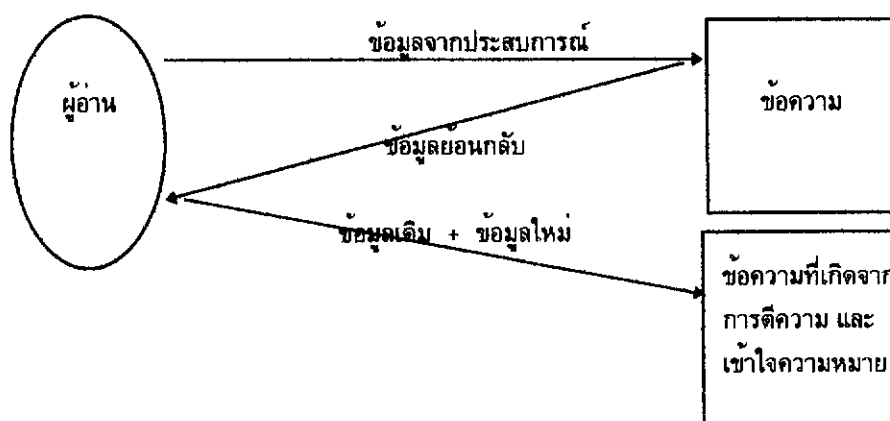
1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคู่มือครู กรมวิชาการ
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่าน
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการอ่าน

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus

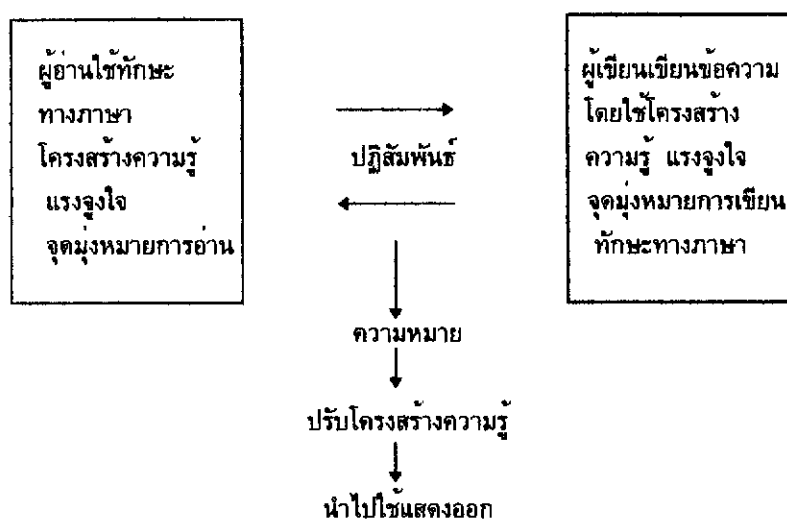
1.1 การอ่านแบบปฏิสัมพันธ์

แอนด์เดอรัลสัน (Ogle. 1986 ; citing Anderson. 1977) อธิบายว่า ความรู้เดิมเป็นสิ่งสำคัญ และมีอิทธิพลต่อวิธีการตีความเมื่ออ่านหรือเรียนรู้จากการอ่าน และการอ่านที่ดีต้องมีการประเมินความรู้ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน ซึ่งต้องมีวิธีการที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน (Ogle. 1986 ; citing Anderson and Picher. 1978 ; Bransford. 1983)

การอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ หมายถึงการอ่านที่ผู้อ่านใช้ความรู้ ทักษะคติของตนที่มีอยู่ในขณะนั้นไปช่วยตีความเนื้อเรื่องที่อ่าน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านและผู้เขียนเกิดขึ้นเมื่อผู้อ่านเดา หรือ สร้างสมมุติฐาน เกี่ยวกับความหมายของข้อความไวล่วงหน้า ทั้งจากประสบการณ์เดิม และจากบริบทของเนื้อหา เมื่ออ่านข้อความต่อไปอีก ความหมายของข้อความจะสะท้อนกลับมายังผู้อ่านทำให้ทราบว่า การตีความ หรือการเดา ในขั้นต้นของผู้อ่านนั้นถูกต้องหรือไม่ มากน้อยเพียงใด จากนั้นผู้อ่านอาจจะมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการตีความใหม่ให้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น หรือกรณีที่การตีความขั้นต้นถูกต้องก็จะเก็บสะสมข้อมูลนั้นไว้เพื่อการตีความในโอกาสต่อไป ดังที่ ผจงกาญจน์ ภูวิภาดาวรรณ (2534. 86) ได้แสดงเป็นภาพไว้ดังนี้

กระบวนการอ่านเริ่มจาก การที่ผู้อ่านใช้โครงสร้างความรู้ จากประสบการณ์เดิม แรงจูงใจ และทักษะในการอ่าน อ่านข้อความที่ผู้เขียนบันทึกไว้เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ผู้เขียนก็ใช้โครงสร้างความรู้ แรงจูงใจ วัตถุประสงค์ในการเขียนข้อความ และทักษะทางภาษาสื่อสารกับผู้อ่าน ซึ่งกระบวนการอ่านไม่ได้สิ้นสุดที่การได้มาซึ่งความหมายเท่านั้น แต่ผู้อ่านจะต้องสามารถนำความหมายมาพิจารณาเพื่อปรับโครงสร้างความรู้ ทักษะเดิม และมีการนำไปใช้ หรือการแสดงออกต่าง ๆ ดังในภาพประกอบ

1.2 การอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus

การสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL - Plus เป็นเทคนิคการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพซึ่งพัฒนาและเผยแพร่โดย โอเกิล (Donna M. Ogle) ในปี 1986 รูปแบบการสอนประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน คือ Know - Want - Learn (KWL) และต่อมาในปี 1987 คาร์ และ โอเกิล (Elleen Carr and Donna Ogle) ก็ได้พัฒนารูปแบบ KWL เป็นรูปแบบ KWL- Plus Strategy ด้วยการเพิ่มการทำแผนภูมิบทอ่าน และการสรุปความ ซึ่งส่วนที่เพิ่มเติมนั้น ไม่ว่าจะเป็นการเขียนโครงสร้างของบทอ่าน และการเขียนสรุปข้อความ จะเป็นสิ่งช่วยนักเรียนในด้านกระบวนการอ่าน เพื่อสร้างความหมายและพัฒนาทักษะการถ้อยอาการเรียนรู้อีกด้วย

การอ่านแบบ KWL- Plus เป็นยุทธวิธีในการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจวิธีหนึ่งซึ่งช่วยนักเรียนในการสร้างเสริมประสบการณ์ และมีส่วนร่วมในประสบการณ์ วิธีนี้ทำให้นักเรียนคิดเกี่ยวกับ

1. ความรู้ของประสบการณ์เดิมที่เกี่ยวข้อง
2. คำถามซึ่งสะท้อนจุดประสงค์ในการอ่าน
3. ข้อมูลที่ได้จากบทอ่าน

การอ่านโดยใช้วิธี KWL- Plus ส่งเสริมให้นักเรียนอ่านโดยมีจุดประสงค์ และจำข้อมูลสารสนเทศได้ (Pardo and Raphael. 1991 : 558)

การอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ด้วยวิธี KWL- Plus เป็นวิธีการอ่านที่ช่วยพัฒนาความเข้าใจในการอ่านวิธีหนึ่งในหลักการที่ว่า ความเข้าใจเกิดจากการสร้างของตัวผู้อ่าน ผู้อ่านฝึกหัดในกระบวนการได้มาซึ่งข้อมูลหรือสารสนเทศ โดยที่ผู้อ่านเป็นผู้ค้นหา และค้นพบความหมายจากคำถามของครูว่า “นักเรียนรู้อย่างไร” นักเรียนจะต้องเป็นผู้ค้นหาคำตอบจากบทอ่าน หรือความรู้ที่มีมาก่อน มาตอบคำถามของครู วิธีการ KWL- Plus นี้มุ่งกระตุ้น ทบทวน และพัฒนาประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน รวมทั้งการตั้งจุดประสงค์ที่เน้นประโยชน์สำหรับผู้อ่านให้สามารถเป็นผู้อ่านที่ตื่นตัว และเป็นอิสระในที่สุด

การอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ด้วยวิธี KWL- Plus เน้นวิธีการสอนอ่านที่เป็นยุทธวิธีแบบทำนาย คือ เป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้อ่าน พัฒนาการหาข้อยืนยัน หรือไม่ยืนยัน ด้วยการตั้งสมมติฐานในการอ่าน สมมติฐานที่ตั้งขึ้นเพื่อทำนายก่อนการอ่าน ช่วยกระตุ้นประสบการณ์เดิมของนักเรียน และยังเป็นแนวทางในการหาข้อมูลหรือสารสนเทศขณะที่ยังอ่าน และในขั้นหลังการอ่าน การอภิปรายเกี่ยวกับการทำนายช่วยให้นักเรียนเห็นข้อมูลใหม่ที่มีผลต่อสิ่งที่นักเรียนรู้อยู่แล้วด้วย

ความหมายของการอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ KWL-Plus

การอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ KWL-Plus หมายถึงกลวิธีการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจและการสรุปความ ที่มีขั้นตอนเป็นกระบวนการ โดยตัวย่อต่างๆ มีความหมายดังนี้

K = Know หมายถึง ความรู้ที่มีอยู่แล้ว

W = Want to Know หมายถึง สิ่งที่ต้องการรู้จากการอ่าน

L = Learned หมายถึง สิ่งที่อยู่หลังจากการอ่าน

Plus = การเขียนแผนภูมิ และการเขียนสรุปความ

กระบวนการ KWL-Plus ได้รับการพัฒนาโดย คาร์ และ โอเกิล (Carr and Ogle. 1987 : 626-631) เป็นกลวิธีการคิดขณะอ่าน ซึ่งมุ่งให้นักเรียนเป็นผู้เรียนรู้

K ในกระบวนการ KWL-Plus หมายถึง Know เป็นขั้นตอนที่นักเรียนตรวจสอบหัวข้อเรื่องว่าตนเองมีความรู้เกี่ยวกับหัวข้อเรื่องมากน้อยเพียงใด เป็นการนำความรู้เดิมมาใช้ เพราะการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้พื้นฐานและประสบการณ์ของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ ในการจัดกิจกรรมก่อนการอ่านซึ่งเป็นการเตรียมนักเรียนในการเรียนรู้เนื้อหาใหม่ การบูรณาการระหว่างความรู้พื้นฐานและเรื่องที่นักเรียนจะอ่านเป็นสิ่งช่วยให้นักเรียนสามารถสร้าง

ความหมายของบทอ่านได้ดี และผู้อ่านควรได้รับการกระตุ้นความรู้พื้นฐานให้เหมาะสม ดังนั้น ในขั้นตอนนี้ทฤษฎีประสบการณ์เดิม ซึ่งเป็นทฤษฎีว่าด้วยหลักการนำความรู้พื้นฐาน ความรู้เดิมและประสบการณ์เดิมมาใช้ในการเรียนการสอน จึงเป็นทฤษฎีเกี่ยวข้องที่สำคัญมาก

W ในกระบวนการ KWL-Plus หมายถึง Want to know เป็นขั้นตอนที่นักเรียนจะต้องถามตนเองว่าต้องการรู้อะไรในเนื้อเรื่องที่จะอ่านบ้าง ซึ่งคำถามที่นักเรียนสร้างขึ้นก่อนการอ่านนี้ เป็นการตั้งเป้าหมายในการอ่าน และเป็นการคาดหวังว่าจะพบอะไรในบทอ่านบ้าง

L ในกระบวนการ KWL-Plus หมายถึง Learned เป็นขั้นตอนที่นักเรียนสำรวจว่าตนเองได้เรียนรู้อะไรบ้างจากบทอ่าน โดยนักเรียนจะหาคำตอบให้กับคำถามที่ตนเองตั้งไว้ในขั้นตอน W และจดบันทึกสิ่งที่ตนเองเรียนรู้

Plus หมายถึง การสร้างแผนภูมิ และเขียนสรุปความหลังการอ่าน

การนำการสร้างแผนภูมิ และการเขียนสรุปความมาใช้ร่วมกับกระบวนการ KWL-Plus นั้นเพราะการเขียน และการจัดโครงสร้างบทอ่านนั้นเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพดีเยี่ยมในการช่วยให้นักเรียนเรียงลำดับขั้นตอนของข้อมูลได้ สร้างความหมายจากบทอ่านได้

ลำดับขั้นตอนการสอนอ่านปฏิสัมพันธ์แบบ KWL-Plus มีดังนี้

กิจกรรมก่อนการอ่าน

1. กระตุ้นความรู้พื้นฐาน โดยให้นักเรียนระดมพลังสมองแสดงความคิดและอภิปรายสิ่งที่รู้เกี่ยวกับหัวข้อเรื่องนั้น และถ้ามีคำถามที่ไม่สามารถตอบได้ในช่วงการอภิปราย นักเรียนจะเก็บคำถามเหล่านั้นไว้หาคำตอบในช่วงขณะอ่าน เมื่อเสร็จสิ้นการระดมพลังสมอง และการอภิปรายแล้ว ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่ตนเองคิดว่ารู้เกี่ยวกับหัวข้อเรื่องนั้นลงในช่อง K
2. นักเรียนจัดประเภทข้อมูลที่เขียนไว้ใน ช่อง K ครูสาธิตการจัดแยกประเภทข้อมูลให้นักเรียนดูเป็นแบบอย่างโดยการจัดตั้ง ในขณะที่ครูจัดประเภทข้อมูลและรวมข้อมูลให้อยู่ในประเภทเดียวกัน

นักเรียนคาดเดาว่า จะอ่านพบข้อมูลใดเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังจะอ่านบ้าง

3. นักเรียนตั้งคำถามถามตนเองเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการทราบในขณะที่อ่าน แล้วเขียนลงใน ช่อง W คำถามเหล่านี้อาจเป็นคำถามจากข้อมูลที่ได้จากการอภิปราย หรือเป็นคำถามที่ได้จากการพิจารณาถึงหัวข้อหลักที่คาดว่าจะพบในบทอ่านก็ได้ การตั้งคำถามในลักษณะนี้ นักเรียนสามารถกำหนดเป้าหมายการอ่านได้อย่างอิสระเสรี ซึ่งเป็นผลให้นักเรียนมุ่งจดจ่อกับบทอ่านและตรวจสอบตนเองในขณะที่เรียนรู้ด้วย

กิจกรรมระหว่างการอ่าน

1. ในการสอนนั้นครูแบ่งบทอ่านออกเป็นสองส่วน ส่วนแรกครูเป็นแบบอย่าง และส่วนที่สองเป็นส่วนที่นักเรียนปฏิบัติเอง โดยครูให้เริ่มอ่านเพียง 1 หรือ 2 ย่อหน้าแรกก่อน

ในขณะที่ย่านนั้น นักเรียนจะหยุดอ่านเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของตนเองโดยตรวจสอบคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ในช่อง W วิธีนี้นักเรียนจะอ่านจบย่อหน้า นักเรียนจะรู้ว่าตนเองได้เรียนรู้อะไรบ้าง และยังไม่เข้าใจตรงไหนบ้าง

2. ในขณะที่นักเรียนอ่าน และได้พบข้อมูลใหม่ๆ นักเรียนจะตั้งคำถามเพิ่มเติมลงไป ในช่อง W ด้วยก็ได้ วิธีนี้นักเรียนจะสามารถอ่านบทอ่านได้จบจบโดยที่นักเรียนจะพิจารณาสิ่งที่อ่านไปแล้วเป็นการกำกับการเรียนรู้ของตนเอง และอาจสร้างคำถามเพิ่มเติมเพื่อเป็นแนวทางในการอ่าน

3. นอกจากนี้ในขณะที่อ่านนักเรียนจะต้องจดบันทึกข้อมูลใหม่ๆ ลงในช่อง L การทำเช่นนี้จะช่วยให้เลือกข้อมูลที่เป็นประเด็นสำคัญจากแต่ละย่อหน้าได้ ประเด็นสำคัญนี้จะเป็นพื้นฐานให้กับการเขียนในขั้นต่อไป และช่วยในการทบทวนเนื้อหาด้วย

กิจกรรมหลังการอ่าน

นักเรียนอภิปรายถึงสิ่งที่นักเรียนรู้ในช่วงขณะอ่าน นำคำถามที่ตั้งไว้ในช่วงก่อนอ่าน และขณะอ่านมาทบทวนหาคำตอบ ถ้าคำถามใดไม่มีคำตอบจากเนื้อเรื่อง นักเรียนสามารถหาคำตอบได้จากการอ่านเพิ่มเติม หรือถามผู้รู้

2. นักเรียนเขียนแผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ของข้อมูล

3. นักเรียนเขียนสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่าน

ในการสอนกระบวนการ KWL-Plus นั้น ครูจะเป็นแบบอย่างให้ในเบื้องต้น โดยครูเป็นผู้นำและให้นักเรียนค่อยๆ ปฏิบัติเอง และเพิ่มบทบาทความรับผิดชอบในการเรียนของตนเองมากขึ้น โดยครูจะต้องคอยดูแลให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขงาน บอกข้อบกพร่อง และนักเรียนจะรับผิดชอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในที่สุดนักเรียนจะกลายเป็นผู้เรียนรู้ คือ นักเรียนจะอ่านเข้าใจและสรุปความได้ ซึ่งจะสามารถนำกระบวนการ KWL-Plus ไปใช้กับบทอ่านอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแผนภูมิความหมาย

กระบวนการแผนภูมิความหมาย คือการนำแผนภูมิความหมายมาใช้ในการสอน ซึ่งเป็นกลวิธีของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่าน และบทอ่าน ที่ก่อให้เกิดการค้นหา และสร้างความหมายขึ้นมาด้วยการแสดงถึงวิธีการจัดประเภทของข้อมูลหรือจัดความสัมพันธ์ให้เป็นรูปธรรมในลักษณะแผนผัง หรือแผนภูมิ

วิธีสอนโดยใช้แผนภูมิความหมาย นับเป็นกลวิธีหนึ่งในการรับรู้ เรียนรู้ ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการใช้ความคิด เพราะผู้เชี่ยวชาญได้เห็นความสำคัญของทฤษฎีประสบการณ์เดิมกับประสิทธิภาพของการเรียนรู้ จึงได้นำมาผนวกเข้ากับการสอน กลายเป็นวิธีสอนที่สามารถแก้ปัญหาให้กับผู้เรียนได้ (สุพจน์ วรรณการ. 2533 : 35)

กระบวนการแผนภูมิความหมายกับการสอนอ่าน

คาร์เรน และคนอื่นๆ (Carrell and others. 1989 : 651) ระบุถึงความสำคัญของแผนภูมิความหมายว่า แผนภูมิความหมายมีประสิทธิภาพในการพัฒนาคำศัพท์ สามารถใช้แทนกิจกรรมก่อนการอ่าน และหลังการอ่านในการสอนแบบเดิมได้เป็นอย่างดี เช่น ใช้แผนภูมิความหมายในการแนะนำคำศัพท์ที่สำคัญจากข้อความที่อ่าน และใช้เป็นตัวตรวจสอบความรู้เดิม หรือประสบการณ์เดิมของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน การใช้แผนภูมิความหมายเป็นกิจกรรมหลังจากการอ่าน จะช่วยให้นักเรียนระลึกเรื่อง เรียบเรียง และเขียนข้อมูลออกเป็นโครงสร้างได้

รุชเชล (สุพาดิ วรณาการ. 2533 : 39 ; อ้างอิงมาจาก Reutzel. 1985 : 400) ชี้แนะว่า ครูสามารถใช้แผนภูมิความหมายเป็นการนำเรื่องก่อนการอ่าน และยังช่วยในการสรุปการอ่านหรืออภิปราย และทบทวนเรื่องภายหลังการอ่าน

ซินเนตรา และคนอื่นๆ (Sinatra and others. 1986 : 4-14) มีความเห็นว่า แผนภูมิความหมายสามารถใช้ได้ทั้งก่อน ระหว่างและหลังการอ่านเนื้อหา แล้วแต่จุดประสงค์ของครูว่าจะใช้เมื่อไร และใช้ในระดับไหน โดยให้รายละเอียดถึงวิธีการใช้ ดังต่อไปนี้

1. ถ้าเนื้อหา มีคำยาก และข้อมูลใหม่ๆเป็นจำนวนมาก การสอนโครงสร้างของแผนภูมิความหมายแบบเดิมคำก่อนการอ่าน จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจในโครงสร้างของเนื้อหา โดยแผนภูมิความหมายจะทำหน้าที่เป็นโครงสร้างนำเรื่อง และเมื่อนักเรียนอ่านโครงสร้างของความคิดใหม่ จะช่วยให้อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. สามารถใช้แผนภูมิความหมายควบคู่ไปพร้อมกับการอ่านในใจได้ ซึ่งเป็นวิธีที่ใช้ได้ดีกับงานเขียนยาวๆแบบนวนิยาย โดยนักเรียนจะมุ่งจุดสนใจไปที่ตัวละครหลัก แล้วจึงอ่านเนื้อเรื่องไปสักระยะหนึ่งก่อนที่จะถ่ายโอนความรู้มาใส่ในแผนภูมิความหมาย

3. การใช้แผนภูมิความหมายหลังการอ่าน จะช่วยให้นักเรียนสังเคราะห์ข้อมูลจากประสบการณ์ และข้อมูลจากข้อความ หรือในทางตรงกันข้าม นักเรียนจะสามารถขยายเพิ่มเติมและปรับความเข้าใจที่มีก่อนการอ่านให้ถูกต้อง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ของตนเอง

การนำกระบวนการแผนภูมิความหมายมาใช้ในการสอนอ่านโดยสรุปแล้ว เป็นสิ่งที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการทำความเข้าใจเรื่องที่อ่าน โดยการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่าง ความคิดหลักๆของเนื้อหาเข้าด้วยกัน จะทำให้ผู้อ่านสามารถสังเคราะห์ความเข้าใจได้ดีขึ้นอีกทั้งยังเป็นการทดสอบความเข้าใจของตนเองไปด้วยในตัว และการกระชับความคิดด้วยแผนภูมิจะทำให้เนื้อหาเห็นชัดเจนเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

การสร้างแผนภูมิความหมาย

แผนภูมิ คือ คำโครงเรื่องที่มีเส้นติดต่อเชื่อมโยง เพื่อนำข้อมูลบทอ่านมาสัมพันธ์กัน ในการสร้างคำโครงเรื่องนั้นต้องการให้นักเรียนสามารถนำรายละเอียดประกอบใจความสำคัญ มาสัมพันธ์กับใจความหลักได้ นักเรียนต้องเข้าใจถึงความสัมพันธ์และความสอดคล้องของบทอ่าน และใช้เส้นโยงสิ่งที่สัมพันธ์กันให้เห็นชัดเจน การสร้างภูมิจะทำให้นักเรียนมีทักษะในการทำ ความเข้าใจดีขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการเรียนต่อไป

การสร้างแผนภูมิ เป็นวิธีการบันทึกที่สั้นที่สุด ครอบคลุมเนื้อหาได้มากที่สุดและจำได้ง่าย ช่วยจัดระบบความคิด (ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล. 2537 : 37)

แผนภูมิความหมาย เป็นเครือข่าย ของความคิดรวบยอด หรือสิ่งกับหลายๆ สิ่งกับ โดยยึดหลักการเรียนรู้จากสิ่งที่รู้ไปยังสิ่งที่ยังไม่รู้

แผนภูมิความหมาย เป็นแผนภูมิที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดหลัก และความคิดย่อยของงานเขียนประกอบด้วยปม ซึ่งสามารถเขียนเป็นวงกลม สี่เหลี่ยมผืนผ้า หรือสี่เหลี่ยมจัตุรัส ภายในมีคำหรือวลีที่เป็นตัวชี้แนะ และใช้เส้นตรงหรือลูกศรแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปมต่างๆ (สุพาดิ วรรณการ. 2533 : 35 ; อ้างอิงมาจาก Helmlich and Pittleman. 1986 : 3 ; Sinatra and others. 1986 : 4)

การทำแผนภูมินั้น ใช้เครื่องหมายง่ายๆ โยงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สิ่งของ เหตุการณ์ หรือความคิด หากแต่ละหน่วยมีข้อความคำนิ่งอยู่ ก็อาจใส่ไว้ในวงเล็บ โดยใช้คำที่สั้นที่สุด ได้ใจความมากที่สุด

วิธีการทำแผนภูมิของนักเรียนแต่ละคนอาจไม่เหมือนกัน และสามารถหาวิธีการทำแผนภูมิที่ง่ายที่สุดได้เองหากฝึกทำบ่อยๆ

การสร้างแผนภูมิโดยใช้ใบงาน KWL

นักเรียนสามารถสร้างแผนภูมิได้โดยใช้ ใบงาน KWL ขั้นแรกให้นักเรียนจำแนกข้อมูลในช่อง L ให้เป็นหมวดหมู่ นักเรียนถามตนเองว่าในแต่ละประโยค แต่ละข้อความนั้นอธิบายถึงอะไร การทำเช่นนี้นักเรียนจะพบหัวข้อต่างๆ เพิ่มขึ้น

เมื่อเลือกและจัดประเด็นสำคัญๆ ว่าเป็นประเภทๆ แล้วให้นำชื่อเรื่องมาเป็นศูนย์กลางของแผนภูมิ และจัดหัวข้อของข้อมูลรายละเอียดแต่ละประเภทไว้รอบๆ โดยมีเส้นโยงจากชื่อเรื่องไปยังหัวข้อต่างๆ อย่างชัดเจน

นักเรียนสามารถใช้แผนภูมิที่สำเร็จนี้สร้างคำถามเพื่อศึกษาข้อมูล ในตอนแรกอาจจะถามคำถามจากรายละเอียดประกอบใจความหลักก่อน และในขั้นต่อไปจึงถามคำถามจากใจความหลัก และรายละเอียดประกอบใจความหลักรวมกัน

นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านไม่ติดนัก อาจมีปัญหาในการสรุปความบทอ่าน เพราะว่าอาจจะเลือกข้อมูลที่ไม่ใช่ประเด็นสำคัญของบทอ่านมา หรืออาจจะละเลยข้อมูลสำคัญในส่วนสุดท้ายของบทอ่านไป KWL-Plus จะช่วยให้ทักษะการสรุปความของนักเรียนเหล่านี้ดีขึ้นเพราะข้อมูลที่เป็นประเด็นสำคัญได้เลือกแยกออกไว้แล้วในช่วง KWL พร้อมทั้งจัดเรียบเรียงและบูรณาการแล้วในช่วงการสร้างแผนภูมิ ดังนั้นส่วนที่สำคัญที่สุดในการสรุปย่อจึงเสร็จสิ้นแล้วตั้งแต่ขั้นตอนนี้

เนื่องจากแผนภูมิมีเส้นโยงให้เห็นถึงการจัดเรียงข้อมูล นักเรียนจึงสามารถเขียนสรุปความได้อย่างง่ายดายโดยนำศูนย์กลางของแผนภูมิมาเป็นชื่อเรื่อง และนำหัวข้อของข้อมูลที่แยกเป็นประเภทหมวดหมู่ไว้มาเป็นหัวข้อเรื่องของย่อหน้าใหม่ รายละเอียดประกอบใจความหลักในแต่ละประเภทจะเป็นส่วนที่ช่วยขยายความใจความหลักในย่อหน้านั้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการแผนภูมิความหมาย

จากผลการวิจัยที่ผ่านมาพบว่า การสอนแบบแผนภูมิความหมายใช้ได้ทั้งในการสอนอ่านและเขียนข้อความประเภทต่างๆ ดังตัวอย่างงานวิจัยต่อไปนี้

ซินเนทรา และคนอื่นๆ (Sinatra and others. 1986 : 4-13) ศึกษาการใช้วิธีสอนแบบแผนภูมิความหมายหลังการอ่าน เพื่อใช้เป็นกิจกรรมก่อนการเขียน กับนักศึกษามหาวิทยาลัย ที่มีปัญหาในการเรียน ปรากฏว่าความเข้าใจในการอ่านสูงขึ้น

สุพาณี วรรณการ (2533) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และความคงทนในการจำโดยใช้เป็นกลยุทธ์แทนกิจกรรมก่อนการอ่านและการสอนศัพท์แบบดั้งเดิม ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบแผนภูมิความหมาย มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู ส่วนความคงทนในการจำของการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

จะเห็นได้ว่าการใช้กระบวนการแผนภูมิความหมาย ให้ผลดีต่อการเรียนการสอนในด้านการสอนอ่าน โดยเฉพาะการสอนหลังการอ่านจะทำให้ความเข้าใจในการอ่านสูงขึ้น

1.4 ทฤษฎีโครงสร้างประสบการณ์เดิม (Schema Theory)

ทฤษฎีโครงสร้างประสบการณ์เดิม เป็นทฤษฎีซึ่งอธิบายว่า การที่ผู้อ่านไม่สามารถเข้าใจข้อความ และเรื่องราวที่อ่านได้นั้น เนื่องจากผู้อ่านไม่มีความรู้พื้นฐาน หรือความรู้สะสม (Schemata) เพียงพอที่จะสรุปความหมาย

รูเมห์ฮาร์ด (Rumelhart. 1980 : 35-58) ได้นิยามประสบการณ์เดิมไว้ว่า คือ โครงสร้างประสบการณ์เดิม หรือความรู้ที่เก็บไว้ในสมองอย่างมีระเบียบ เป็นระบบเครือข่าย

ในโครงสร้างสมอง ซึ่ง แอนเดอร์สัน และ เพียร์สัน (Anderson and Pearson, 1984 : 255-291) ได้สรุปความหมายของประสบการณ์เดิมไว้สั้นๆ และชัดเจนว่า ประสบการณ์เดิม คือ แนวคิดเกี่ยวกับโลกที่ผู้อ่านมีอยู่แล้ว เป็นความรู้ที่เก็บไว้ในความทรงจำ

ดัฟเฟอร์ และโรห์เลอร์ (Duffy and Roehler, 1986 : 22) เพิ่มเติมว่า มนุษย์จะเก็บข้อมูลไว้เป็นประเภท ประสบการณ์ทั้งหมดจะถูกจัดเก็บไว้ในคลังสมอง เมื่อเราพูดถึงเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เราจะเรียบเรียงคำพูดโดยใช้ข้อมูลตามประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ในเรื่องนั้น และเช่นเดียวกันเมื่อเราฟังเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เราจะตีความสารไปตามสิ่งที่เรารู้แล้วเกี่ยวกับเรื่องนั้น จำนวนข้อมูลที่มีเกี่ยวกับเรื่องแต่ละเรื่องขึ้นกับประสบการณ์ และความรู้เดิมที่มีอยู่

คาร์เรล และ อีสเตอร์โฮล (Carrell and Elsterhold, 1988 : 73 : 92) ให้รายละเอียดว่า ทฤษฎีประสบการณ์เดิม มีหลักการพื้นฐานอยู่ว่าบทอ่านจะไม่มี ความหมาย บทอ่านจะให้เพียงทิศทางให้ผู้อ่านรู้ว่า ตนจะสร้างความหมายจากความรู้ที่ตนมีอยู่ก่อนแล้วได้อย่างไร เดวิน และ คนอื่นๆ (Devine and others, 1987) อธิบายว่า ผู้อ่านจะเป็นผู้กำหนดความหมายจากบทอ่าน เพราะผู้อ่านแต่ละคนจะตีความหมายของข้อมูลไปตามความเข้าใจ ประสบการณ์ และความรู้เดิมของผู้อ่านเอง รูเมนฮาร์ด (Rumelhart, 1981 : 86-91) อธิบายว่า ประสบการณ์เดิมช่วยในการตีความซึ่งสามารถทำให้ผู้อ่านสร้างความคิดไปสู่ข้อมูลในบทอ่านได้ ตามทฤษฎีประสบการณ์เดิม การทำความเข้าใจบทอ่านคือ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างความรู้พื้นฐานของผู้อ่านกับบทอ่าน ประสบการณ์เดิมจะถูกกระตุ้นมาใช้ในการอ่านและนำไปสัมพันธ์เชื่อมโยงกับความรู้ที่จะเรียนจากบทอ่านอย่างมีความหมาย

จากทฤษฎีประสบการณ์เดิม กระบวนการที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดใน การอ่านคือ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ เป็นกระบวนการที่นักเรียนนำความรู้ใหม่ไปผสมผสานกับความรู้เดิมที่จัดอยู่ในเครือข่ายเดียวกัน กระบวนการปฏิสัมพันธ์เป็นการรวมกันของกระบวนการจากฐานสู่ยอด (bottom-up Process) และกระบวนการจากยอดสู่ฐาน (top-down Process)

1. กระบวนการจากฐานสู่ยอด คาร์เรล และคนอื่นๆ (Carrell and others, 1989 : 73-92.) อธิบายว่า กระบวนการจากฐานสู่ยอดเป็นการนำข้อมูลจากบทอ่านสู่สมอง สมองจะถอดรหัสความหมายจากหน่วยภาษาแต่ละหน่วย เช่น เสียง ตัวอักษร คำ และสร้างความหมายจากหน่วยเล็กที่สุดไปถึงหน่วยใหญ่ที่สุด แล้วขยายปรับเปลี่ยนความรู้พื้นฐานที่มีอยู่เดิม และคาดคะเนไปตามข้อมูลที่อ่านพบในบทอ่าน เตือนใจ ดันงามตรง (2529 : 100-102) อธิบายเสริมว่า รูปแบบการประมวลผลความจากฐานขึ้นไป หรือรูปแบบการอ่านจากล่างขึ้นบน การประมวลผลลักษณะนี้เรียกได้อีกชื่อหนึ่งว่า รูปแบบการรับข้อมูล ผู้อ่านจะเข้าใจเรื่องราวได้โดยการนำข้อมูลที่มีอยู่ในบทอ่าน มาใช้ในการตัดสินใจเพื่อตีความสิ่งที่อ่าน ในกระบวนการนี้ข้อมูลจากสิ่งที่อ่านจะเป็นตัวดึงความคิด หรือกระตุ้นให้เกิดกระบวนการอ่านขึ้น

กู๊ดแมน และ บราค (Goodman and Burke. 1980 : 3) อธิบายถึงแนวคิดแบบล่างขึ้นบนว่า การที่จะอ่านเรื่องต่างๆให้เข้าใจ ผู้อ่านต้องรู้ความหมาย ระดับคำ ประโยคและข้อความ ซึ่งการอ่านในชีวิตจริง ผู้อ่านจะมีประสบการณ์ตรง ที่อาจเป็นเรื่องเดียวกับข้อความที่อ่านจึงทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้เพราะมีความรู้พื้นฐานจากเรื่องที่อ่านมาบ้าง ถ้าผู้อ่านมีพื้นความรู้มาก การอ่านในระดับคำและประโยคแทบไม่มีความจำเป็น ผู้อ่านสามารถเดาเรื่องได้ตลอด หรือ ผู้อ่านอาจจะใช้วิธีการปฏิสัมพันธ์ ความเข้าใจจะเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่ไม่รู้ หรือ สารสนเทศใหม่กับสิ่งที่รู้แล้ว ความเข้าใจในการอ่านเป็นผลผลิตที่ได้จากกระบวนการอ่าน หรือการพยายามทำความเข้าใจ ซึ่งในกระบวนการนี้มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เช่น ภาษาและความคิดของผู้เขียน กับภาษาและความคิดของผู้อ่าน คูดี้ (Coady. 1979 : 7) อธิบายว่า เป็นความสามารถเชิงความคิด ความรู้เดิม และกลวิธี เอสกี (Eskey. 1986 : 15) อธิบายเสริมว่า เป็นปฏิสัมพันธ์ของความรู้ในตัวผู้อ่าน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านกับบทอ่าน การจัดระเบียบความหมายลักษณะนี้ ยึดบทอ่านเป็นหลัก ดังนั้นการสอนจึงต้องเน้นเกี่ยวกับส่วนประกอบของภาษา เช่น ข้อความที่มีอยู่ในเรื่อง ซึ่งจะเป็นสิ่งชี้นำเนื้อหาในเรื่องได้

2. การประมวลความแบบยอดลงมาฐาน หรือรูปแบบการอ่านแบบบนลงล่าง หรือ การผลักดันความคิด รูปแบบนี้จะใช้ความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิมของผู้อ่านเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านหรือเนื้อหาในบทอ่านมาช่วยในการตีความ เป็นการตอบโต้ระหว่างผู้อ่านกับเรื่องที่อ่าน โดยผู้อ่านได้นำความรู้เดิมเกี่ยวกับเรื่องภาษา สิ่งเร้า ความสนใจ และทัศนคติที่มีต่อเรื่องที่อ่านมาสัมพันธ์ในขณะที่อ่านด้วย การจัดระเบียบความหมายลักษณะนี้ ยึดความรู้เป็นหลัก คือความหมายจะอยู่ที่ตัวผู้อ่าน ผู้อ่านจะเป็นผู้สร้างความหมายขึ้นมาใหม่

เดวิน และคนอื่นๆ (Devine and others. 1987 : 178 ; Carrell and others. 1987 : 178 ; Carrell and others. 1988 : 101) อธิบายว่า กระบวนการจากยอดสู่ฐาน เป็นการทำงานของสมองในการคิดหาโครงสร้างความรู้เดิม แล้วนำไปผสมผสานกับความรู้ใหม่ เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถซึมซับรับความรู้ใหม่ได้รวดเร็ว กล่าวคือผู้อ่านจะใช้ประสบการณ์เดิม และความรู้พื้นฐานมาทำนายคาดคะเนบทอ่าน และตรวจสอบบทอ่าน เพื่อให้แน่ใจว่าการทำนายคาดคะเนนั้นถูกต้องหรือไม่ หรือบทอ่านนั้นขัดแย้งกับการทำนายของผู้อ่านหรือไม่

ประสบการณ์เดิม ที่มีบทบาทต่อการอ่านมี 3 ประเภท คือ

1. ประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับการเรียนหรือการพูดภาษา คือความรู้เกี่ยวกับตัวอักษรและเสียง ผู้อ่านที่มีประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับการเรียนหรือการพูดภาษานั้นจะมีความคุ้นเคยกับกลุ่มตัวอักษรที่ปรากฏในบทอ่านบ่อยครั้ง และจะสามารถใช้ความรู้เดิมคาดเดาคำที่จะตามมาได้

2. ประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับความรู้ที่สะสมอยู่ เป็นความรู้ของผู้อ่านเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องที่อ่านหรือที่ได้อภิปรายร่วมกัน จากผลการศึกษาพบว่าผู้อ่านจะเข้าใจบทอ่าน

มากขึ้นถ้า

2.1 ผู้อ่านคุ้นเคยกับหัวข้อเรื่องจากประสบการณ์ จอห์นสัน (Johnson. 1982 : 503-516) ได้ทำการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง สามารถระลึกหัวข้อเรื่องที่คุ้นเคยได้ดีกว่าบทอ่านง่าย ๆ ชื่อเรื่องทำให้นักเรียนได้แนวคิดก่อนอ่าน ซึ่งชื่อเรื่องของบทอ่านควรง่ายต่อการเข้าใจ และเป็นเรื่องที่ให้แนวคิดของบทอ่านและตรงประเด็น ซึ่งช่วยให้ผู้อ่านสร้างความเข้าใจความสำคัญของบทอ่านได้ทันทีและแม่นยำ

2.2 ผู้อ่านอ่านเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องนั้นมาก่อน

2.3 ผู้อ่านรู้เรื่องเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านบ้างแล้ว ออซเบล (Ausubel. 1968) นักจิตวิทยาการศึกษาอธิบายว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ที่สำคัญที่สุดคือ สิ่งที่นักเรียนรู้แล้วเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน สมิธ (Smith. 1983) ให้ความคิดเห็นว่า ความเข้าใจจะไม่เกิดขึ้นถ้าไม่มีสิ่งที่ผู้อ่านรู้เลยในบทอ่านนั้น เนื่องจากไม่มีอะไรมาช่วยเชื่อมโยงความรู้ใหม่ เพราะความเข้าใจคือการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งใหม่กับสิ่งที่รู้แล้ว

3. ประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับรูปแบบ เป็นความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการเขียนและชนิดของบทอ่านการวิจัยของ คาร์เรล (Carrell. 1984 : 441-469) แสดงให้เห็นว่าผู้อ่านภาษาที่สองจำเป็นต้องใช้ทั้งประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับความรู้ที่มีอยู่ และ ประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับรูปแบบ

ในการอ่านภาษาไทยก็เช่นเดียวกัน หากผู้อ่านมีความรู้ประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านอยู่ก่อนแล้ว และมีความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการเขียน ประเภทของงานเขียนอยู่บ้างแล้ว ย่อมทำให้ผู้อ่านเข้าใจบทอ่านได้ดีขึ้นและรวดเร็วขึ้น

ทฤษฎีประสบการณ์เดิมกับการตีความ

ความสามารถของการตีความขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรู้ของผู้อ่าน ซึ่งจะมีมากน้อยแตกต่างกัน และมีผลทำให้การระลึกการทบทวนความจำเกี่ยวกับรายละเอียดของเนื้อความแตกต่างกันด้วย

ในการตีความ นักทฤษฎีโครงสร้างประสบการณ์เดิมเชื่อว่า

1. เรื่องที่ผู้อ่านรับเข้าไปยังสมอง จะต้องถูกเก็บอยู่รวมกับโครงสร้างของความรู้ที่มีอยู่แล้ว

2. ลักษณะของโครงสร้างความรู้ นั้น ต้องมีความสอดคล้องกับเรื่องราวใหม่ที่ผู้อ่านรับผ่านเข้าไป

1.5 กระบวนการคิด

สิ่งที่มนุษย์ต่างจากสัตว์ทั้งหลายก็คือ มนุษย์รู้จักคิดและคิดอย่างมีเหตุผล ส่วนสัตว์คิดไม่เป็น การที่มนุษย์รู้จักคิดทำให้มนุษย์รู้จักปรับปรุงภาวะต่างๆให้ดีขึ้น รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

การคิดเป็นผลสะท้อนของความเชื่อ การคิดเป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจเป็นสิ่งที่อยู่ภายในจิตใจ และเป็นการทำงานของสมอง ในทางจิตวิทยาแล้วการคิดเป็นการรวบรวมการเรียนรู้ในอดีตที่มีปฏิกิริยาต่อสภาพปัจจุบัน คนเราจะคิดอะไรได้ต้องอาศัยการเรียนรู้ในอดีต การสังสมข้อมูลต่างๆ แล้วแสดงความคิดออกมาต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง การคิดจึงเป็นกระบวนการจำ ต้องมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งนั้น และทัศนคติต่อสถานการณ์นั้น แล้วนำข้อมูลต่างๆมาพิจารณากลับกรองเป็นความคิดออกมา การคิดจะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างความจำ สติปัญญา การรับรู้ สภาพแวดล้อม และประสบการณ์ในอดีต

การคิดต้องมีสิ่งเร้ามากระตุ้นให้คิด อาจเป็นเสียงพูด ภาพ สัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เมื่อคนเรารับรู้การกระตุ้นจะเกิดความคิด การคิดจะออกมาใน 5 ลักษณะ คือ

1. คิดแบบระลึกได้จากความทรงจำ
2. คิดแบบแก้ปัญหาเมื่อมีปัญหามาให้ขบคิด
3. คิดแบบเหตุผล เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ เกิดการวิเคราะห์
4. คิดแบบสร้างสรรค์ เกิดความคิดเป็นจินตนาการ
5. คิดแบบหยั่งรู้ เกิดความคิดแวบขึ้นมา เกิดแนวทางใดแนวทางหนึ่งอย่าง

ชัดเจน

ไม่ว่าจะเกิดความคิดแบบใด ตัวผู้คิดจะต้องมีประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งนั้นมาก่อน ผู้คิดจะคิดเป็น ต้องมีการจัดลำดับเรื่องราว นำข้อมูลมารวบรวมจัดลำดับแยกแยะข้อมูลเป็นหมวดหมู่ เชื่อมโยงกับข้อมูลใหม่ หรือสภาพแวดล้อมเป็นความคิดใหม่ขึ้นมา

วิธีการบอกการคิด กับ การอ่าน

วิธีการบอกการคิด เป็นลักษณะการอธิบาย โดยใช้คำพูดบรรยายถึงรายละเอียดหรือขั้นตอนต่างๆในขณะที่คิดอยู่นั้น เพื่อให้ผู้ฟังเห็นภาพกระบวนการคิดได้อย่างละเอียดชัดเจน (เยียมจิต บุรณโกศา. 2533 : 8)

วิธีการบอกการคิด (การเปิดเผยตนเอง) เป็นกลวิธีหนึ่งที่ผู้อ่านใช้ในการอ่าน กล่าวคือผู้อ่านมีวิธีรวบรวมข้อมูล โดยการรายงานเกี่ยวกับกระบวนการคิดของผู้อ่าน ซึ่งการเปิดเผยตนเอง เป็นการรายงานของผู้อ่านโดยบอกสิ่งที่ตนเองคิดออกมาดังๆ ในขณะที่กำลังดำเนินกระบวนการอ่านอยู่ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ไต่ยังไม่ได้รับการเรียบเรียง และวิเคราะห์ (สมิตราพรณกุลบดี. 2535 : 37 ; อ้างอิงมาจาก Cohen, Fixch and Kasper. 1987 : 82-95)

การคิดอย่างตั้ง หรือการบรรยายการคิด เป็นยุทธวิธีทางปัญญา วิธีหนึ่ง ซึ่งอาจจะนำมาแทนการเป็นตัวอย่างของครูได้ (สุรศักดิ์ หลาบมาลา. 2535 : 13)

สรุป วิธีการบอกการคิด หมายถึง การบอก การบรรยายหรืออธิบายการคิด โดยใช้คำพูดเพื่อให้เห็นรูปแบบการคิดอย่างเป็นรูปธรรมในขณะที่อ่าน

การบอกการคิด กับการอ่านเพื่อความเข้าใจ

สุรศักดิ์ หลาบมาลา (2535 :13) อธิบายว่า วิธีการของการบอกการคิด นำมาใช้แทนการเป็นตัวอย่าง เช่น เมื่อครูกำหนดคำถามกระตุ้น (สอนให้นักเรียนตั้งคำถามว่า ใครทำอะไร เมื่อไร ที่ไหน และอย่างไร) ครูก็พูดไปด้วยว่า ทำไมจึงกำหนดเป็นคำถามเหล่านี้ ในขณะที่หารายละเอียดและแนวคิดหลักจากเนื้อเรื่อง ก็พูดไปด้วย การตั้งคำถามและหาคำตอบ ก็พูดไปด้วยคล้ายกับครูพูดกับตนเอง จนถึงขั้นรวบรวมคำตอบเข้าเป็นบทความ ปรับข้อความ และอ่านทบทวนก็ทำเช่นกัน เมื่อนักเรียนทำได้ดีแล้วครูก็ลดวิธีการคิดอย่างดังลงในขณะที่ปฏิบัติการ

เดวี (Beth Davey. 1983 : 44-46) อธิบายว่า เทคนิคที่ใช้สำหรับวิธีการบอกการคิดมี 5 เทคนิค ดังนี้คือ

1. ทำนาย เป็นการแสดงวิธีการพัฒนาข้อสมมุติฐาน เช่น “ครูคิดว่าในส่วนนี้เป็นการบรรยายถึงเกมคอมพิวเตอร์”
2. บรรยายภาพ เป็นการบรรยายภาพที่เกิดขึ้น จากข้อมูลที่อ่านโดยบอกวิธีการพัฒนาภาพลักษณ์ ในขณะที่อ่าน เช่น “ครูมีภาพของเหตุการณ์นี้ในใจครู รถคันนั้นอยู่บนถนนที่มืด ซึ่งบางที่จะแคบ ไม่มีรถคันอื่นๆ อยู่รอบๆ”
3. มีส่วนในการอนุมาน เป็นการแสดงวิธีการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับข้อมูลใหม่ที่ได้จากบทอ่าน เช่น “ตอนนี้คล้ายกับเวลาที่เราขับรถไปยังตัวเมือง และรถเรายางแตก เรามีความกังวลใจที่จะต้องเดินทางถึง 3 กิโลเมตร เพื่อขอความช่วยเหลือ”
4. ใช้คำพูดบอกจุดที่เกิดความสับสน เป็นการแสดงการควบคุมความเป็นไปได้ของความเข้าใจในบทอ่าน เช่น “สิ่งนี้ยังไม่สามารถทำให้เข้าใจได้”
5. สาธิตการใช้ยุทธวิธี เป็นการแสดงให้เห็นถึงวิธีการที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง เช่น “ฉันควรจะอ่านใหม่อีก”

การบอกการคิด เป็นวิธีการหนึ่งในการให้แบบอย่างการคิดแก่นักเรียน และเป็นการกระตุ้นนักเรียนให้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบความถูกต้องในการอ่านด้วย

1.6 การกำกับความเข้าใจในตนเอง

แมคเนล (Mcneil . 1984 : 91-92) อธิบายว่า การกำกับความเข้าใจจะมีประสิทธิภาพขึ้นถ้า ครูกระตุ้นให้อ่านมีเหตุผลของตนเอง มีจุดประสงค์ในการอ่าน และรู้กระบวนการต่าง ๆ ของบทอ่าน การจดบันทึกสิ่งที่ตนเองทำนาย คาดหวังเกี่ยวกับเรื่องราวในบทอ่านว่าถูกต้องหรือไม่ และการตั้งคำถามถามตนเองจะช่วยให้ผู้อ่านมีความเข้าใจในเรื่องราวที่ตนเองกำลังอ่านชัดเจนขึ้น และถ้าผู้อ่านไม่พยายามเชื่อมโยงความหมายของประโยคแต่ละประโยค ผู้อ่านก็จะไม่เข้าใจและไม่สามารถรู้ความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องด้วย

ซิงเกอร์ และ ดอนแลน (Singer and Donlan. 1982 : 166-186) ระบุว่า นักวิจัยหลายท่านได้เสนอแนะเกี่ยวกับการตระหนักในการเรียนรู้ไว้ว่า ครูสามารถจะสอนทักษะการตระหนักในการเรียนรู้ได้ เช่น นักเรียนสามารถทำความเข้าใจได้ดีขึ้นหลังจากที่นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างคำถามถามตนเอง โดยยึดประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเป็นหลักสำคัญ

บลูแมน (Baumann. 1983 : 284-294) ให้ความเห็นว่านักเรียนควรเรียนรู้กลวิธีการกำกับความเข้าใจของตนเอง เช่นการกระตุ้นความรู้พื้นฐาน การสร้างคำถาม การทำนาย การตั้งเป้าหมายในการอ่าน และการสรุปความ โดยในเบื้องต้นครูต้องเป็นผู้ชี้แนะและค่อยๆ ให้นักเรียนรับผิดชอบกลวิธีเหล่านี้เอง

ริงเกอร์ และเวฟเบอร์ (Ringler and Weber. 1984 : 305-306) อธิบายว่า ในการดำเนินการอ่าน เมื่อนักเรียนได้รับการพัฒนาความรู้พื้นฐานจากชื่อเรื่อง หรือหัวข้อเรื่อง แล้วให้ตั้งเป้าหมายในการอ่าน โดยตั้งคำถามที่ตนเองต้องการรู้ในช่วงก่อนอ่าน และเมื่อได้แนวคิดบางประการเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านแล้ว นักเรียนจะมีความพร้อมที่จะปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับบทอ่าน ในช่วงนี้นักเรียนต้องกำกับการเรียนรู้ของตนเองเพื่อตระหนักว่าตนเองเข้าใจบทอ่านหรือไม่ ถ้าไม่เข้าใจจะต้องใช้กลวิธีใดเพื่อแก้ไขความไม่เข้าใจ ในการกำกับตนเองนั้นมีหลักสำคัญคือ นักเรียนต้องพิจารณาไตร่ตรองถึงคำถาม และเป้าหมายการอ่านที่ตนเองตั้งไว้ในช่วงกิจกรรมก่อนอ่าน และต้องคำนึงถึงข้อมูลที่ผู้เขียนให้มาว่าสอดคล้องกับชื่อเรื่อง หรือหัวข้อเรื่องหรือไม่ พิจารณาว่าเรื่องที่อ่านนั้นมีความเป็นไปได้อย่างสมเหตุสมผลหรือไม่ ยิ่งไปกว่านั้นผู้อ่านควรมีประสบการณ์เดิม เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านอยู่บ้างเพื่อช่วยในการทำนาย คาดเดาบทอ่าน ความล้มเหลวในการทำนายเรื่อง เป็นสัญญาณบอกให้รู้ถึงความล้มเหลว ในการทำความเข้าใจในการอ่าน ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดที่ได้จากหัวข้อเรื่อง และจากบทอ่านเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกในการทำความเข้าใจ ถ้าข้อมูลในบทอ่านไม่ชัดเจนเพียงพอ ซึ่งเป็นเหตุให้อ่านไม่สามารถพบเป้าหมายในการอ่านได้ ผู้อ่านสามารถที่จะปรึกษากับแหล่งความรู้นอกบทอ่านได้ เช่น เปิดพจนานุกรม เปิดหาคำอธิบายศัพท์ด้านหลังของหนังสือ หรือถามบุคคลที่จะตอบคำถามตามเป้าหมายของผู้อ่านได้

1.7 การสร้างคำถามของนักเรียน

ซิงเกอร์ และ ดอนแลน (Singer and Donlan. 1982 : 166-186) ยืนยันว่าการที่นักเรียนตั้งคำถามถามตนเองนั้นทำให้ความสามารถในการทำความเข้าใจดีขึ้น และสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องได้มากกว่านักเรียนที่ตอบคำถามที่ครูสร้างขึ้น ในแง่คิดของการสร้างความหมายนั้น การสร้างคำถามของนักเรียนในช่วงก่อนอ่านและระหว่างอ่านเป็นการสนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบทอ่านได้สูงสุด นอกจากนี้การที่นักเรียนสร้างคำถามถามตนเองยังมีอิทธิพลต่อการกำกับตนเองขณะอ่านด้วย เพราะถ้าคำถามที่สร้างขึ้นไม่ได้รับคำตอบ นักเรียนจะใช้กลวิธี การหาคำตอบให้กระจ่างชัดจากผู้รู้ต่างๆ

กิลเลสพาย (Gillespie. 1990 : 250-257) อธิบายว่า การสร้างคำถามเป็นเทคนิคหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนตั้งเป้าหมายในการอ่านให้แก่ตนเอง และมีข้อดีสองประการคือ ประการแรก จะทำให้การอ่านเป็นกระบวนการที่นักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติเอง ประการที่สอง จะช่วยให้ผู้อ่านสนใจ เอาใจใส่เรื่องที่กำลังอ่าน

นักวิจัยหลายท่านได้ยืนยันว่า การสร้างคำถามของนักเรียนเป็นเทคนิคที่เสริมสร้างแรงจูงใจให้แก่ นักเรียน แฮนเซล (Hansell. 1976 : 307-310) เสนอแนะว่า คำถามที่นักเรียนสร้างขึ้นจะช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมโดยปราศจากความคับข้องใจ หรือความรู้สึกล้มเหลว ซิงเกอร์ (Singer. 1978 : 901-908) เห็นด้วยที่ว่าคำถามที่นักเรียนสร้างขึ้นจะช่วยชี้แนะแนวทางในการคิดของตนเอง

เฮอร์ริส และ ซิเปย์ (Harris and Sipay. 1985) อธิบายว่าการให้นักเรียนสร้างคำถามถามตนเอง เป็นการสร้างความรับผิดชอบในการเรียนรู้ให้กับนักเรียน เพิ่มความสนใจในเรื่องที่อ่านและช่วยให้นักเรียนมีการตรวจแก้ไขข้อผิดพลาดของตนเอง แวกคา (Vacca. 1981) สรุปไว้ว่า ยิ่งนักเรียนมีความอยากรู้อยากเห็นมากเท่าใด แรงจูงใจในการอ่านจะยิ่งเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น การเร้าความอยากรู้อยากเห็นสามารถทำได้โดยใช้คำถามที่นักเรียนสร้างขึ้นเอง

การสร้างคำถามของนักเรียน เป็นกลวิธีหนึ่งที่มีผลต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจ แอนดิว และแอนเดอร์สัน (Andre and Anderson. 1978 : 605-622) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของคำถาม ซึ่งมีผลกระทบต่อการตระหนักในการเรียนรู้ และพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนี้

1. นักเรียนได้ตั้งเป้าหมายในการอ่าน
2. นักเรียนได้บ่งชี้ส่วนสำคัญของเรื่องที่อ่าน
3. นักเรียนตั้งคำถามที่ตนเองต้องการคำตอบที่ถูกต้อง
4. นักเรียนได้พิจารณาคำตอบที่อาจเป็นไปได้ให้กับคำถามที่ตนเองสร้างขึ้น

เดวิน (Devine. 1986) อธิบายว่า การสร้างคำถามของนักเรียนทำให้การอ่านมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะกลวิธีนี้เป็นกลวิธีที่นำไปสู่เป้าหมายของกิจกรรมการอ่านโดยตรง ทั้งยังสนับสนุนปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู และระหว่างนักเรียนกับนักเรียนอีกด้วย ออทิซ (Ortiz. 1977 : 109-114) เพิ่มเติมว่า คำถามที่นักเรียนสร้างขึ้นยังช่วยให้นักเรียนสนใจและมีความกระจ่างในเรื่องที่อ่านมากขึ้น

1.8 การจดบันทึก

การจดบันทึกเป็นเทคนิคที่ต้องใช้เวลา เนื่องจากการจดบันทึกช่วยในการสรุปความ และจัดเรียบเรียงข้อมูลที่อ่าน นักเรียนจึงสามารถใช้ข้อมูลที่ได้จากการจดบันทึกตามเป้าหมายที่ตนเองต้องการ

ในการจดบันทึก ผู้เรียนจะจดใจความหลักๆ และใจความที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นผู้เรียนจึงสามารถทบทวนแนวคิดสำคัญๆที่ได้จากบทอ่านได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องกลับไปดูบทอ่านเดิม เป้าหมายในการจดบันทึกคือ ต้องการให้ผู้เรียนสนใจเรื่องที่อ่าน และพิจารณาว่าข้อความใดสำคัญและข้อความใดไม่สำคัญ การจดบันทึกและปริมาณข้อความที่บันทึกขึ้นอยู่กับเป้าหมายของผู้เรียน

วิธีการบันทึกของผู้เรียนแต่ละคนแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับประสบการณ์ และรูปแบบการเรียนรู้ของแต่ละคน ดังนั้นการบันทึกจึงมีความหลากหลาย แต่ที่สำคัญคือข้อมูลต้องถูกต้องและเรียบเรียงไว้อย่างชัดเจน

ริงเกอร์ และ เวฟเบอร์ (Ringler and Weber. 1984 : 311-312) อธิบายว่า ในการจดบันทึกนักเรียนอาจจะใช้โครงสร้างเดียวกันกับผู้เขียน หรือจะจดบันทึกด้วยโครงสร้างใหม่ ซึ่งเป็นภาษาของนักเรียนเอง แต่ไม่ว่าจะจดบันทึกแบบใดก็ตามสิ่งที่ควรเน้นคือ ความชัดเจน การเรียบเรียง และความถูกต้อง ซึ่งในระยะแรกนักเรียนอาจจะจดบันทึกตามโครงสร้างของผู้เขียน โดยจัดเป็นกิจกรรมกลุ่มหรือกิจกรรมทั้งชั้นเรียน จนกว่านักเรียนจะเห็นคุณค่าของเทคนิคนี้ว่าสามารถนำไปใช้ได้จริงในเวลาเรียน นักเรียนจะรู้ว่าการจดบันทึกช่วยให้ระลึกข้อมูลที่อ่านไปแล้วได้ดี และเมื่อนักเรียนประสบความสำเร็จในการจดบันทึก นักเรียนจะได้รับการฝึกฝนให้สามารถจดบันทึกได้ด้วยตนเอง กล่าวคือ นักเรียนจะสามารถเลือกข้อความที่ครอบคลุมบทอ่านได้ สามารถจดบันทึกด้วยภาษาของตนเองได้ สามารถเสริมเพิ่มเติมรายละเอียดลงในบันทึกของตนเองได้ และสามารถพิจารณาได้ว่าควรเพิ่มเติมข้อมูลลงในบันทึกเพื่อความกระจ่างชัดเจนขึ้นหรือไม่

1.9 การสรุปความ

ไฮดี และแอนเดอร์สัน (Hidi and Anderson. 1986, : 473-493) อธิบายว่า การสรุปความ คือการรวบรัดข้อมูลให้เห็นใจความสำคัญของข้อความในบทอ่าน การสรุปความ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่อ่าน และสามารถเขียนเรียบเรียงข้อมูลด้วยตนเองได้

จากการศึกษาของ บรอมเลย์ และแมคเคนเวนนี่ (Bromley and Mckenveny. 1986 : 392-395) พบว่า การเขียนสรุปความ ช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านคำและความเข้าใจมากขึ้น ส่งเสริมให้นักเรียนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และช่วยให้การเรียนรู้โดยทั่วไปดีขึ้น เทเลอร์ และบีช (Taylor and Beach. 1984 : 134-146) ชี้แจงว่า นักวิจัยหลายท่านได้ระบุว่า การเขียนสรุปความเป็นวิธีการของการระลึกเรื่องที่อ่าน และการสำรวจความเข้าใจของตนเองได้อีกด้วย บราว และคนอื่นๆ (Brown and others. 1981 : 14-21) เพิ่มเติมว่า การเขียนสรุปความยังช่วยเสริมด้านการเรียนรู้ ทำให้ความหมายและความหมายแฝงของเรื่องที่อ่านกระจ่างชัดขึ้น

ดอนลี และคนอื่นๆ (Dole and others. 1991 : 139-164) อธิบายว่า การเขียนสรุปความให้ตนเองอ่าน เป็นการเขียนเพื่อเสริมความเข้าใจและระลึกข้อมูลที่สำคัญในบทอ่าน ผู้เขียนสรุปความจะเป็นผู้อ่านแต่ผู้เดียว และจะเขียนได้ดีขณะอ่าน ยิ่งกว่านั้นการเขียนสรุปความแบบนี้ ไม่ต้องกังวลถึงสำนวน เนื้อหา คุณภาพ หรือความกระจ่างชัดของบทสรุปที่ตนเองเขียน และไม่ต้องคำนึงถึงกลไกในการเขียนสรุปความ

ไฮดี และแอนเดอร์สัน (Hidi and Anderson. 1986 : 473-493) อธิบายว่า บทสรุปส่วนมากที่นักเรียนเขียนเป็นการเขียนสรุปความให้ผู้อื่นอ่าน กล่าวคือ ครูจะให้นักเรียนเขียนสรุปความหนังสือ บทความ หรือเรื่องราว ซึ่งผู้อ่านอาจจะเป็นครูหรือเพื่อนนักเรียนด้วยกัน เพราะฉะนั้นนักเรียนต้องคำนึงถึงความยาว การเชื่อมโยง โครงสร้างไวยากรณ์ เป็นต้น นักเรียนต้องพยายามเลือกข้อมูลที่สำคัญที่สุดและรวบรัดให้เป็นบทสรุปความ ที่เข้าใจง่ายและถูกต้องซึ่งใช้แทนบทอ่านเดิม การเขียนสรุปความสะท้อนให้เห็นความสามารถในการทำความเข้าใจข้อมูลในบทอ่าน และการจัดเรียบเรียงข้อมูล การเขียนสรุปความต่างจากการเขียนในรูปแบบอื่นๆ เพราะการเขียนสรุปความต้องมีการวางแผน และขยายความคิดก่อนลงมือเขียน ถ้าย่านสับสนก็จะทำให้นักเรียนทำความเข้าใจเรื่องได้ยาก ซึ่งจะเป็นอุปสรรคในการเขียนสรุปความ ดอนลี และคนอื่นๆ (Dole and others. 1991 : 239-264) อธิบายเพิ่มเติมว่า การเขียนสรุปความให้ผู้อื่นอ่าน จึงเป็นการแปลการสรุปความจากความเข้าใจไปสู่กิจกรรมเรียงความ

ฮิล (Hill. 1991 : 536-539) อธิบายว่า การเขียนสรุปความในวิชาเนื้อหานั้น การแปรข้อมูลจากแผนผังข้อมูลมาเป็นการสรุปความ เป็นกระบวนการขั้นพื้นฐานของนักเรียน

จากการฝึกเขียนแผนผังข้อมูลจากบทอ่านซึ่งเป็นขั้นแรกของการเขียนสรุปความ นักเรียนจะเรียนรู้ถึงการพิจารณาใจความสำคัญ และรายละเอียดประกอบใจความหลัก เรียนรู้การเขียนโครงร่างแผนผัง ซึ่งสามารถแปรไปเป็นการเขียนสรุปความได้อย่างง่าย และเมื่อนักเรียนถ่ายโอนความคิดจากแผนผังไปสู่การสรุปความได้นั้น แสดงให้เห็นว่าแผนผังข้อมูล เป็นเสมือนโครงร่างในการเขียนสรุปความ นักเรียนสามารถบรรจุข้อความลงในบทสรุปได้ทันที ดังนั้นการเขียนสรุปความจึงเป็นงานที่ไม่ยากของนักเรียน

จากการวิจัยเกี่ยวกับการสรุปความหลายฉบับ กล่าวถึงหลักการในการสรุปความไว้ 5 ข้อ ซึ่งถ้านำหลักการเหล่านี้ไปใช้อย่างเหมาะสมจะช่วยให้สามารถรวบรวมข้อความสำคัญของบทอ่านได้อย่างถูกต้องชัดเจน หลักการ 5 ข้อดังกล่าว คือ

1. การตัดละข้อมูลที่ผู้อ่านพิจารณาแล้วว่าไม่สำคัญ
2. การตัดละข้อมูลที่ผู้อ่านพิจารณาแล้วว่าเป็นข้อมูลที่มีความหมายซ้ำกัน
3. การสร้างคำหรือกลุ่มคำที่มีความหมายครอบคลุมกลุ่มข้อมูลที่เป็นประเภทเดียวกัน เช่น กลุ่มข้อความเกี่ยวกับอาหาร ลักษณะ หรือเป็นกลุ่มข้อความเกี่ยวกับการกระทำเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกัน
4. การบ่งชี้ใจความหลักของย่อหน้า
5. การสร้างประโยคใจความหลักของย่อหน้า ในกรณีที่ผู้เขียนมิได้กล่าวถึงใจความหลักของย่อหน้านั้น

เทเลอร์ (Taylor, 1986 : 193-206) กำหนดเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียน โดยกำหนดอัตราการให้คะแนนจาก 1-3 และพิจารณาในรายละเอียดเกี่ยวกับ

1. ความถูกต้องชัดเจน
 - 1.1 ข้อความมีความหมายตรงตามเนื้อเรื่อง
 - 1.2 แนวคิด (ที่ผู้อ่านเสนอไว้ในบทอ่าน) ครบถ้วนสมบูรณ์
 - 1.3 ข้อความไม่สับสน
 - 1.4 ความผิดพลาดทางไวยากรณ์ไม่ทำให้แนวคิดสับสน
2. ใจความสำคัญหรือใจความหลัก ลำดับความสำคัญของใจความหลักซึ่งไม่เน้นรายละเอียดมากเกินไป
3. ความรวบรัด
 - 3.1 ความยาวของบทสรุป
 - 3.2 ความสามารถในการรวบรัด ตัด ละข้อมูลที่ให้ความหมายซ้ำกันและไม่สำคัญ

4. การใช้ภาษาของตนเอง ความสามารถในการเขียนโดยใช้ภาษาของตนเองตามความคิดของตนเองได้

การสรุปความกับการอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ KWL - Plus

การสรุปความเป็นกิจกรรมที่นำมาเสริมในกระบวนการ KWL เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจดีขึ้น โดยพิจารณาใคร่ครวญถึงสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้ไปแล้ว ได้เขียนสิ่งที่อ่านไปแล้วโดยใช้ความเข้าใจอย่างมีเหตุผล และได้แสดงออกถึงสิ่งที่เรียนไปแล้วโดยใช้ภาษาของตนเอง

ในการสรุปความนั้น นักเรียนต้องตรวจสอบข้อมูลจากบทอ่านทั้งหมด แยกประเด็นสำคัญออกมาสังเคราะห์ และสร้างบทอ่านขึ้นมาใหม่โดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง ซึ่งต้องเชื่อมโยงกันอย่างมีเหตุผล เข้าใจง่าย และสามารถใช้เป็นตัวแทนของบทอ่านเดิมได้

ในการเรียนการอ่านโดยใช้กระบวนการ KWL-Plus นั้นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือการพัฒนาทักษะการถ่ายโอน นักเรียนต้องสามารถนำกลวิธีนี้ไปใช้ในสถานการณ์อ่านอื่นๆได้อีกด้วย และต้องสามารถควบคุมการเรียนรู้ ในการทำความเข้าใจของตนเองว่า จะใช้กลวิธีนี้ให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบทอ่านอย่างไร เมื่อใด

ในการสอนกระบวนการ KWL-Plus นั้น ครูจะเป็นแบบอย่างให้ในเบื้องต้น โดยครูเป็นผู้นำและให้นักเรียนค่อยๆปฏิบัติเอง และเพิ่มบทบาทความรับผิดชอบในการเรียนของตนเองมากขึ้น โดยครูจะต้องคอยดูแลให้คำแนะนำ ตรวจแก้ไขงาน บอกข้อบกพร่อง และนักเรียนจะรับผิดชอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในที่สุดนักเรียนจะกลายเป็นผู้เรียนรู้ คือ นักเรียนจะอ่านเข้าใจและสรุปความได้ ซึ่งจะสามารถนำกระบวนการ KWL-Plus ไปใช้กับบทอ่านอื่นๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ KWL - Plus

งานวิจัยภายในประเทศ

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัย พบว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ KWL-Plus ในการใช้สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้กลวิธีที่ฝึกทักษะการคิด และการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความรู้พื้นฐานกับความเข้าใจ ดังนี้

เยี่ยมจิต บุรณ์โกศา (2533) ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และความสนใจในการเรียนวิชาการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนที่อิงแนวทฤษฎี Metacognitive กับวิธีสอนตามคู่มือครู วิธีสอนที่นำมาทดลองนั้นเป็นการรวมวิธีสอนสองวิธีคือ วิธีสอนแบบอธิบายโดยตรงซึ่งเป็นการอธิบาย

เพื่อให้ผู้เรียนเห็นภาพกระบวนการคิดได้อย่างละเอียดชัดเจน และวิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทระหว่างครูกับนักเรียน (Reciprocal teching) ซึ่งเน้นทักษะการคิดอันได้แก่ การตั้งคำถาม การสรุป การทำนาย และการทำความเข้าใจให้ชัดเจน ซึ่งกระตุ้นให้นักเรียนใช้กระบวนการคิดอย่างต่อเนื่องโดยใช้เวลาในการทดลอง 20 คาบเรียน ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม และนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความสนใจในวิชาการอ่านที่ตนเองเรียนใกล้เคียงกัน

นิศากร พ่วงมหา (2536 : 85-86) ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และการให้ความร่วมมือต่อกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจันทร์-ประดิษฐารามวิทยาคม กรุงเทพฯ ที่ได้รับการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ (InteractiveReading) ด้วยวิธี KWL-Plus กับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ KWL-Plus มีความเข้าใจในการอ่าน และการให้ความร่วมมือต่อกลุ่มสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ธิดา ฤทธากัย (2537 : 54) ศึกษาประสิทธิผลของ KWL Plus ที่มีต่อการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และการสรุปความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีบุญยานนท์ เปรียบเทียบกับวิธีสอนแบบแปล ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กระบวนการ KWL Plus สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบแปล งานวิจัยต่างประเทศ.

ครัว (La Croix. 1986) ศึกษาผลของการสอนโดยใช้ Metacognitive self-monitoring ที่มีต่อความสามารถในการอ่านข้อเขียนที่จำเป็นต่อชีวิตประจำวัน ของนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ อายุ 15 และ 16 ปี จำนวน 31 คน ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยวิธี "What I Know" เพื่อช่วยให้อ่านได้ดีขึ้น โดยเลือกบทอ่านที่เป็นที่สนใจของนักเรียนและเป็นบทอ่านที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุม และยังมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านวิธีการในทางบวก ในการอ่านบทอ่านในชีวิตประจำวันอีกด้วย

บอยล (Boyle. 1986) ศึกษาผลการใช้แผนภูมิที่มีต่อความเข้าใจในการอ่าน และการเขียนผู้วิจัยได้ทำการทดลองกับนักศึกษามหาวิทยาลัย California ที่ Berkeley ชั้นปีที่ 1 จำนวน 50 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม สมมุติฐานการวิจัยคือ นักศึกษากลุ่มที่ 1 และ 2 ซึ่งสร้างแผนภูมิเรื่องที่อ่านจะมีคะแนนสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ 3 ซึ่งไม่ได้สร้างแผนภูมิเรื่องที่อ่าน การศึกษาครั้งนี้ ศึกษาจาก 4 ตัวแปร คือ 1) การบ่งชี้ใจความสำคัญและรายละเอียดประกอบ

ใจความสำคัญ 2) ความคล่อง 3) การใช้การเชื่อมความในการเขียน และ 4) คะแนนรวมจากการเขียน ผู้วิจัยได้กำหนดเรื่องให้นักเรียนทั้ง 3 กลุ่มอ่าน 2 เรื่อง แล้วเขียนสรุปความเรื่องที่ 1 และเขียนข้อเขียนเชิงเปรียบเทียบเรื่องที่ 2 นักเรียนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ต้องสร้างแผนภูมิเรื่องที่อ่านในการเขียน ในขณะที่นักเรียนกลุ่มที่ 3 ไม่ต้องสร้างแผนภูมิเรื่องที่อ่าน แต่ให้เขียนตามวิธีการของตนเอง ผลปรากฏว่าคะแนนที่ได้จากการบ่งชี้ใจความสำคัญและรายละเอียดประกอบใจความสำคัญของกลุ่มที่ใช้แผนภูมิ และกลุ่มที่ไม่ใช้แผนภูมิไม่แตกต่างกัน แต่กลุ่มที่ใช้แผนภูมิในการเขียนมีคะแนนการเขียนสรุปความ คะแนนการใช้การเชื่อมความในการเขียนสรุปความ และข้อเขียนเชิงเปรียบเทียบ สูงกว่าคะแนนของกลุ่มที่ไม่ได้ใช้แผนภูมิในการเขียน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีแนวโน้มว่ากลุ่มที่ใช้แผนภูมิในการเขียน เขียนข้อความได้ยาวกว่ากลุ่มที่ไม่ใช้แผนภูมิ และมีความสามารถในการบ่งชี้ใจความสำคัญและรายละเอียดประกอบใจความสำคัญ และมีคะแนนรวมจากการเขียนข้อความเชิงเปรียบเทียบ สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ใช้แผนภูมิในการเขียน

คาร์ และ โอเกล (Carr and Ogle. 1987) ได้พัฒนากระบวนการ KWL Plus และทำการศึกษาโดยได้ทดลองสอนกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 3 แห่ง ซึ่งเป็นนักเรียนที่เรียนอ่อน และนักเรียนที่อยู่ในคลินิกซ่อมเสริม จากการสังเกตแบบไม่เป็นทางการ และจากการพูดคุยกับนักเรียนปรากฏว่า นักเรียนสามารถถ่ายโอนกระบวนการ KWL Plus ไปสู่สถานการณ์อ่านอื่นๆได้ และกระบวนการ KWL Plus ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่าน และการย่อความดีขึ้น

จากผลการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า นักเรียนจะอ่านได้เร็วและเข้าใจได้ดีนั้น บทอ่านควรมีหัวข้อเรื่องที่เป็นที่คุ้นเคยเพราะสามารถนำความรู้เดิมเกี่ยวกับหัวเรื่องมาสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่านได้ การเน้นทักษะการคิดและการจัดกิจกรรมก่อนอ่าน เช่น การพัฒนา กระตุ้นความรู้พื้นฐาน การตั้งคำถามเพื่อสร้างเป้าหมายในการอ่าน การทำนายบทอ่าน ซึ่งเป็นกลวิธีในการกำกับความเข้าใจตนเองที่ส่งผลให้ความเข้าใจในการอ่านดีขึ้น นอกจากนี้การสร้างแผนภูมิเพื่อการเขียนสรุปความเป็นกลวิธีที่พัฒนาความเข้าใจในการอ่านให้ดีขึ้นซึ่งกระบวนการ KWL-Plus เป็นกระบวนการสอนอ่านที่รวมกลวิธีและกิจกรรมต่างๆเหล่านี้มารวมไว้เป็นกระบวนการเดียวกัน

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ

2.1 ความหมายของคู่มือครู กรมวิชาการ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2525 : 1) ให้ความหมายว่า คู่มือครู คือ เอกสารสำหรับช่วยให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาของบทเรียนอย่างลึกซึ้ง และชัดเจน ตลอดจนทราบแนววิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ

2.2 ลักษณะของคู่มือครู กรมวิชาการ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2525 : 5) ได้อธิบายรายละเอียดของคู่มือครูไว้ว่า ประกอบด้วย

1. คำแนะนำในการใช้หลักสูตร และหนังสือแบบเรียน
2. จุดประสงค์ในการใช้คู่มือครู เรียบเรียงขึ้นเพื่อให้ครูใช้ในการเรียนการสอนได้โดยสะดวก โดยชี้แจงและคลี่คลายความหมายทุกตอนที่เนื้อหาซับซ้อนเกินไปให้เข้าใจแจ่มชัด
3. เนื้อหาสาระประกอบด้วยคำนำ คำชี้แจงในการใช้คู่มือครูในแต่ละบทเรียน ซึ่งจะมีโครงสร้างเหมือนกัน คือ ประกอบด้วยจุดประสงค์ทั่วไป จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหาสาระโดยสรุป เนื้อหาประกอบ ข้อเสนอแนะวิธีสอน และการจัดกิจกรรม สื่อการสอน การวัดผลและประเมินผล หนังสืออ่านประกอบ และหนังสืออุเทศ
4. วิธีใช้คู่มือครู ครูควรใช้คู่มือครูประกอบการสอนโดยตลอดจะทำให้การสอนดำเนินไปโดยสะดวกยิ่งขึ้น

2.3 วิธีใช้คู่มือครูกรมวิชาการ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2525 : ก-ข) ได้ชี้แจงการใช้คู่มือครูไว้ว่า

1. ผู้สอนควรอ่านข้อสังเขปเนื้อความในตอนต้นของคู่มือครูให้ตลอดเสียก่อน แล้วจึงทำความเข้าใจในรายละเอียดที่กล่าวในหนังสือเรียนต่อไป เพราะการทำสังเขปไม่ได้เรียงไปตามข้อความที่กล่าวตามย่อหน้าในหนังสือเรียน บางตอนในหนังสือมีแยกเป็นข้อๆ อย่างละเอียดอยู่แล้ว ในข้อสังเขปอาจจะรวมข้อย่อยๆ 2-3 ข้อ เป็นข้อสังเขปข้อเดียว ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจเป็นสำคัญ ครูจึงควรอ่านข้อสังเขปให้ตลอดเสียก่อน
2. คู่มือสำหรับแต่ละบท มักมีคำชี้แจงเนื้อความสำคัญของบทเรียนในหนังสือเรียน อาจมีตัวอย่างเพิ่มเติมจากที่มีไว้ในหนังสือเรียนนั้น บางบทเห็นว่าเนื้อความชัดเจนแล้วก็ให้มีตัวอย่างเพิ่มเติมอีก ตามปกติจะมีข้อเสนอแนะการสอนประจำบท แต่ข้อเสนอแนะไม่ใช่ข้อกำหนดให้กระทำ ดังนั้นเมื่อครูอ่านข้อเสนอแนะแล้ว ถ้าครูคิดวิธีของตนเองและปรับปรุงหรือดัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาพในโรงเรียนหรือท้องถิ่นก็เป็นการสมควร
3. สำหรับบางบทมีความรู้เพิ่มเติมขึ้น นอกเหนือไปจากหนังสือเรียน โดยมุ่งหวังที่จะให้ครูได้ใช้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง หรือถ้าโรงเรียนใดมีนักเรียนบางกลุ่ม หรือบางคน มีศักยภาพสูง ครูอาจเพิ่มเติมความรู้ให้แก่ นักเรียนก็ได้ การเสริมความรู้ ย่อมไม่ถือเกณฑ์ที่ว่าจะต้องให้คนรู้เฉพาะที่มีในหนังสือเรียนหรือมีในคู่มือครู อาจเสริมความรู้ให้แก่ นักเรียนที่มีศักยภาพสูงให้กว้างขวางหรือลึกซึ้งยิ่งขึ้น จากแหล่งวิทยาการแหล่งใด และกลวิธีใดก็ได้

จะเห็นได้ว่าการสอนตามคู่มือครูจะสัมฤทธิ์ผลได้ ถ้าครูได้ศึกษาและทำความเข้าใจ การใช้คู่มือครูให้ละเอียดถี่ถ้วน รู้จักยืดหยุ่น นำไปใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียนในโรงเรียน และท้องถิ่น

ส่วนประกอบของคู่มือครูวิชาภาษาไทย กรมวิชาการ

1. จุดประสงค์ของการสอน
2. ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง
3. ข้อเสนอแนะในการสอน
4. ความรู้ประกอบ
5. หนังสืออ่านประกอบ

คำแนะนำทั่วไปสำหรับครู กรมวิชาการ (2536 : 1-12) ได้เสนอแนะกลวิธีการสอนดังต่อไปนี้

1. ควรมีการทดสอบนักเรียนก่อนที่จะเริ่มสอน เพราะครูจะได้ทราบสมรรถภาพของนักเรียนก่อนที่จะเริ่มสอน โดยแยกออกเป็นทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน
2. เนื้อหาแต่ละบทมีการตัดตอนมาจากหนังสือเรื่องยาวที่เป็นวรรณกรรมที่ได้รับการยกย่อง จึงควรให้นักเรียนได้อ่านจนเป็นที่เข้าใจ ซึ่งให้เห็นคุณค่าในด้านความรู้ ข้อคิดเห็น และด้านศิลปะการใช้ถ้อยคำ
3. การอ่านเรื่องที่คัดตัดตอนจากหนังสือเรื่องยาวเช่น นิทาน นิยาย หรือบทความ ควรใช้เกณฑ์ในการอ่านให้เหมาะสมกับบทที่อ่าน ครูควรทราบว่านิทาน นิยาย บทความ หรือเรื่องที่อ่านใช้โวหารอะไร สำหรับนักเรียนอาจจะให้รู้เพียงผิวเผินไม่จำเป็นต้องให้นักเรียนจดจำมาก ยกเว้นโวหารเด่นๆ อาจจะยกตัวอย่างให้ฟัง
4. เลือกฝึกทักษะที่ฝึกยากเช่น ทักษะการอ่านหนังสือในใจ เป็นทักษะที่ต้องอาศัยการฝึกฝนให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน ต้องใช้เวลานานนักเรียนไม่สามารถฝึกได้ด้วยตนเอง ต้องฝึกจากครู
5. ครูควรใช้แบบฝึกหัดตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ หรือตามความต้องการที่จะฝึก เช่น การทำแบบฝึกหัด จะเป็นการฝึกความจำ
6. การสอนจะต้องคำนึงอยู่เสมอว่า ในช่วงต้นๆ การสอนจะดำเนินไปอย่างช้าๆ แต่ตอนหลังจะรวดเร็วขึ้น ไม่ต้องกังวลว่าจะสอนช้า เมื่อนักเรียนเกิดความชำนาญ ก็จะปรับให้คล่องแคล่วเร็วขึ้น
7. ต้องคำนึงถึงศักยภาพ คือ ความสามารถของนักเรียนซึ่งอยู่ในตัวนักเรียน ถ้าถูกยั่วยุจึงจะนำมาใช้ และสมรรถภาพ คือ ความสามารถเฉพาะด้านที่ปรากฏให้เห็น วิธีการพัฒนาสมรรถภาพคือ ต้องให้นักเรียนประกอบกิจกรรมเช่น นักเรียนที่มีสมรรถภาพสูงช่วยนักเรียนที่มีสมรรถภาพต่ำ

8. ควรมีการแบ่งกลุ่มนักเรียนเพื่อการสอน การแลกเปลี่ยนความคิด การทำงานร่วมกัน และเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

9. การฝึกทักษะควรมีการฝึกทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน เพราะนักเรียนจะได้เกิดความมั่นใจ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสร้างความสัมพันธ์อันดีของนักเรียนกับผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองอาจมีส่วนช่วยเหลือในเรื่องทำการบ้าน

10. งานที่นักเรียนทำเป็นการบ้าน ควรมีลักษณะคือ ให้คัดลอกบทกลอน ให้หาความหมายคำศัพท์ในเรื่องที่สอน แบบฝึกหัดท้ายบท ให้เขียนงานต่างๆ เช่น ย่อความ แต่งบทร้อยกรอง

11. รวบรวมคำศัพท์ไว้อย่างเป็นระบบเรียนตามตัวอักษร โดยจะได้เป็นการฝึกค้นหาคำที่เรียงตามตัวอักษร ด้วยความชำนาญที่ละน้อย และเห็นคุณค่าการจำตัวอักษรจาก ก ถึง ฮ ว่ามีความสำคัญ และครูควรได้ให้นักเรียนได้ใช้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน และอธิบายวิธีการใช้

12. ครูควรแนะนำให้นักเรียนอ่านประวัติผู้แต่ง จะอ่านเมื่อจบแล้วหรือกลางๆบทก็ได้ ประวัติผู้เขียนมักเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เขียน ไม่จำเป็นต้องท่องจำ

13. ครูควรเขียนแผนการสอน และควรได้ประชุมปรึกษากัน ส่วนวิธีสอนก็แล้วแต่กลุ่มโรงเรียนจะใช้

14. การทดสอบหลังสิ้นสุดบทเรียน

15. สื่อการสอนควรพิจารณาเลือกให้เหมาะสมกับบทเรียนและจุดประสงค์

16. ครูควรพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ ซึ่งต้องสัมพันธ์กับบทเรียนและมีประโยชน์กับนักเรียนให้มากที่สุด

จะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นวิธีการสอน ที่ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตร จุดมุ่งหมายหลักสูตร จุดมุ่งหมายวิชาภาษาไทย ให้เป็นที่เข้าใจ จึงจะสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดประสงค์ทางการเรียนได้ นอกจากนี้ครูจะต้องรู้จักดัดแปลงวิธีการสอน กิจกรรมประกอบบทเรียน เข้ามาใช้ในบทเรียนได้เหมาะสมกับนักเรียน บทเรียนและให้สอดคล้องกับจุดประสงค์

ขั้นตอนการสอนภาษาไทยตามคู่มือครู กรมวิชาการ

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

ครูแจ้งให้นักเรียนทราบว่า เรื่องที่นำมาให้อ่านนี้ มีลักษณะน่าสนใจอย่างไร

ขั้นที่ 2 แจ้งจุดประสงค์

ครูแจ้งให้นักเรียนทราบจุดประสงค์ของการฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับเค้าโครงเรื่อง ซึ่งนักเรียนจะต้องทำความเข้าใจ และสรุปย่อเรื่องให้ได้

ขั้นที่ 3 ให้แนวทางการเรียนรู้

ครูอธิบายการอ่านเพื่อค้นหาสาระสำคัญของเรื่อง โดยชี้แนะว่าเมื่ออ่านแล้วนักเรียนจะต้องบอกให้ได้ว่าในเรื่องนั้นมีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และอย่างไร

ขั้นที่ 4 ให้เนื้อหาแก่นักเรียน

ครูแจกเอกสารบทอ่านให้นักเรียนทุกคน ให้นักเรียนอ่าน และเมื่ออ่านจบแล้วครูกับนักเรียนสนทนาซักถาม และสรุปสาระสำคัญของเรื่อง แล้วให้นักเรียนย่อเรื่อง

ขั้นที่ 5 ส่งเสริมความแม่นยำ

ให้นักเรียนสรุปความจากเรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ 6 การประเมินผลการอ่าน

1. สังเกตพฤติกรรมการเรียน และการสนทนาซักถาม
2. ตรวจย่อความ

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่าน

3.1 ความเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่าน ถือเป็นหัวใจสำคัญของการอ่าน มีผู้ระบุถึงความสำคัญของความเข้าใจในการอ่าน ดังต่อไปนี้ Lapp and Flood (1983 : 161) ให้ความเห็นว่า หากความเข้าใจในการอ่านไม่เกิดขึ้น การอ่านก็ไม่เกิดขึ้นเช่นกัน เพราะการอ่าน คือ ความเข้าใจ ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องทราบถึงองค์ประกอบพื้นฐานบางประการของการอ่าน เพื่อจะได้ฝึกให้นักเรียนมีทักษะการอ่านที่ถูกต้อง

บอนด์ และทิงเกอร์ (Bond and Tinker. 1957:235) ระบุว่า ความสามารถในการอ่านขึ้นอยู่กับพื้นฐานดังนี้คือ

1. การเข้าใจความหมายของคำ ถือว่าเป็นทักษะพื้นฐานของการอ่าน ถ้านักเรียนรู้ความหมายของคำไม่เพียงพอ จะไม่สามารถเข้าใจประโยค ข้อความแต่ละย่อหน้า และไม่สามารถเข้าใจสิ่งที่อ่านได้
2. การเข้าใจความหมายของหน่วยความคิด นักเรียนจะเข้าใจความหมายของกลุ่มคำได้ก็ต่อเมื่อนักเรียนรู้จักอ่านเป็นหน่วยความคิด การอ่านทีละคำจะไม่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจได้
3. การเข้าใจประโยค เมื่อนักเรียนเข้าใจความหมายของคำ และรู้จักอ่านเป็นหน่วยความคิดแล้ว นักเรียนจะต้องมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างคำ และกลุ่มคำในประโยคด้วย
4. การเข้าใจข้อความแต่ละย่อหน้า นักเรียนจะเข้าใจข้อความแต่ละย่อหน้าได้ก็ต่อเมื่อ มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างประโยคในแต่ละย่อหน้า หากนักเรียนขาดความสามารถในด้านนี้ นักเรียนก็ไม่สามารถที่จะเข้าใจเรื่องที่อ่านได้

5. การเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างแต่ละย่อหน้า หรือการเข้าใจเนื้อความทั้งหมด คือต้องเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างข้อความสำคัญในแต่ละตอนๆ จึงจะทำให้เข้าใจเนื้อเรื่องทั้งหมดได้

ชวาล แพรัตกุล (2520 : 134) ให้ความหมายของความเข้าใจในการอ่านว่า เป็นความสามารถในการผสมผสานแล้วขยายความรู้ ความจำ ให้ได้ไกลออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุผล ซึ่งจะต้องมีคุณสมบัติ 4 ประการ คือ

1. รู้ความหมายและรายละเอียดย่อยๆ ของเรื่องนั้นมาก่อนแล้ว
2. รู้ความเกี่ยวข้อง ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นความรู้ย่อยๆ เหล่านั้น
3. สามารถอธิบายสิ่งเหล่านั้นด้วยภาษาของตนเอง
4. เมื่อพบสิ่งอันใดที่มีสภาพทำนองเดียวกับที่เคยเรียนรู้มาแล้ว ก็สามารถตอบและอธิบายได้

สมบุรณ์ ชิตพงษ์ (2527 : 27) ให้ความหมายว่า ความเข้าใจในการอ่านเป็นความสามารถทางด้านสมองในการคิดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ในด้านการแปลความ การตีความ และการขยายความในเรื่องราวและเหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิต

ความเข้าใจในการอ่านสามารถแสดงออกได้ดังนี้

1. การแปลความ คือสามารถแปลความหมายของสิ่งต่างๆ ได้โดยแปลลักษณะและนัยของเรื่องราว ซึ่งเป็นความหมายที่ถูกต้อง และใช้ได้ดีสำหรับเรื่องราวนั้นๆ โดยเฉพาะ
2. การตีความ คือ ความสามารถจับความสัมพันธ์ระหว่างชั้นส่วนย่อยๆ ของเรื่องนั้น จนสามารถนำมากล่าวอีกนัยหนึ่งได้
3. การขยายความ คือ ความสามารถขยายความหมายตามนัยของเรื่องนั้นให้กว้างไกลไปจากสภาพข้อเท็จจริงเดิมได้

ความเข้าใจในการอ่านเป็นสิ่งที่ต้องฝึกฝนให้เกิดทักษะ หากนักเรียนอ่านแล้วไม่เข้าใจ นอกจากจะทำให้เสียเวลาแล้วยังไม่ได้ประโยชน์จากการอ่านอีกด้วย ดอร์สัน (Dowson. 1959 : 177) เสนอแนะแนวทางในการสอนให้นักเรียนมีความเข้าใจในสิ่งที่อ่านไว้ดังนี้

1. สอนให้นักเรียนเข้าใจความหมาย กลุ่มคำ ประโยค และข้อความสั้นๆ
2. ฝึกให้นักเรียนจับความคิดที่สำคัญได้ โดยการตั้งคำถามให้นักเรียนคิดถึงเรื่องที่อ่านไปแล้วทั้งหมด เช่น เรื่องนี้เกี่ยวกับอะไร สอนว่าอย่างไร เป็นต้น
3. ฝึกให้อ่านเพื่อสังเกตรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกัน โดยกำหนดให้อ่านและวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่าน
4. ฝึกให้อ่านเพื่อคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไป หรือเพื่อแก้ปัญหา โดยการเล่าเรื่องแล้วทิ้งท้ายให้นักเรียนทายว่าจะเกิดอะไรขึ้น
5. ฝึกให้อ่านโดยกำหนดว่าต้องการให้รู้เรื่องใดบ้าง

6. ฝึกให้อ่านเพื่อให้มีจินตนาการเพิ่มขึ้น

7. ฝึกให้อ่านเพื่อทราบการจัดระเบียบหรือแนวการลำดับความของนักเรียน

มานิต บุญประเสริฐ (2533 : 1) แสดงความคิดเห็นว่า ความเข้าใจในการอ่านนั้น เกี่ยวข้องกับการได้มาซึ่งความหมายของการอ่าน นักการศึกษาทางการอ่านอธิบายว่า ความหมายที่เกิดจากความเข้าใจเกิดขึ้นได้ ทั้งความหมายที่ได้จากบทอ่าน และความหมาย ที่อยู่ในใจของผู้อ่าน

คาร์ และคนอื่นๆ (Carr and others. 1983 : 1-2) อธิบายว่า ความเข้าใจในการ อ่านคือการตีความหมายจากเรื่องที่อ่าน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างเรื่องที่อ่าน กับความรู้เดิมของ ผู้อ่าน ซึ่งผู้อ่านจะใช้ความรู้เดิมในการตีความ ทำความเข้าใจ โดยให้ความรู้เดิมกับความรู้ ใหม่เหมาะสมสอดคล้องกัน

คาร์เรล (Carrell. 1984 : 87) อธิบายว่า ความเข้าใจในการอ่าน คือ ความเข้าใจ ในรูปแบบการจัดการหรือการเรียบเรียงเรื่อง เข้าใจรูปแบบหรือโครงสร้างของข้อเขียน

พลัด (สายสุนีย์ เดิมสินสุข. 2535 : 17 อ้างอิงมาจาก Flood. 1986 : 735) อธิบายว่าการอ่านจะเกิดความเข้าใจได้เมื่อผู้อ่านนำประสบการณ์เดิมที่มีอยู่แล้ว มาสัมพันธ์กับ ข้อเขียนที่อ่าน และได้เน้นอีกว่าความเข้าใจในการอ่านเนื้อหานั้น จำเป็นที่ผู้สอนจะต้องเตรียม โครงสร้างข้อเขียนแก่ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วย

สรุป ความเข้าใจในการอ่าน คือ พฤติกรรมที่นักเรียนสามารถแสดงออกหลังจากที่ ศึกษาบทเรียนแล้ว โดยสามารถตีความ แปลความ ขยายความ และสรุปความจากเรื่องที่อ่าน ได้ ซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ของสิ่งที่รู้กับสิ่งที่ไม่รู้ โดยอาศัยประสบการณ์เดิมเข้ามาช่วย ความเข้าใจในการอ่านนั้นมีความสำคัญมาก เพราะเป็นจุดหมายสูงสุดของการอ่าน ผู้ที่จะมี ความเข้าใจในการอ่านดีเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับฝึกฝนทักษะในการอ่าน ประสบการณ์เดิม สติปัญญา และความสามารถเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล

3.2 องค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่าน

มานิต บุญประเสริฐ (2533 : 1) อธิบายว่า การอ่านเป็นกิจกรรมทางสมอง และการคิด การจะเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ต้องอาศัยความรู้หลายด้าน ได้แก่ ความหมายของคำ โครงสร้างของภาษาทางด้านไวยากรณ์ ความรู้เดิมในเรื่องที่อ่าน โครงสร้างของข้อเขียน ความสามารถในการคิด และทักษะในการอ่าน

พลัด และ แลป (Flood and Lapp. 1990 : 490) ชี้แจงว่า นักการศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ความเข้าใจในการอ่านมีผลมาจากการปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรที่สำคัญ 4 กลุ่ม คือ

1. ตัวแปรในด้านผู้อ่าน ได้แก่ อายุ ความสามารถ ความรู้สึก และแรงจูงใจ

2. ตัวแปรในด้านบทอ่าน ได้แก่ อรรถลักษณะ ชนิดของบทอ่าน ส่วนสำคัญของบทอ่าน การพิจารณาบทอ่าน

3. ตัวแปรทางด้านบริบททางการศึกษา ได้แก่ สภาพแวดล้อม งาน กลุ่มสังคม จุดประสงค์

4. ตัวแปรในด้านตัวครู ได้แก่ ความรู้ ประสบการณ์ เจตคติ และแนวการสอน
ตัวแปรแต่ละตัวมีบทบาทสำคัญต่อความเข้าใจในการอ่าน ดังนั้นการจัดตัวแปรดังกล่าวให้สัมพันธ์กันอย่างเหมาะสม ย่อมจะเกิดผลดีต่อความเข้าใจในการอ่าน

3.3 ระดับความเข้าใจในการอ่าน

นพรัตน์ สรวยสุวรรณ (2527 : 123) อ้างถึงระดับความเข้าใจในการอ่านตามแนวคิด ซึ่งได้ดัดแปลงมาจาก Bloom's Taxonomy ซึ่งกล่าวถึงระดับต่างๆ ของความเข้าใจในการอ่าน ดังนี้

1. ระดับความจำ คือ การที่ผู้อ่านจำในสิ่งที่ผู้เขียนกล่าวไว้ ซึ่งได้แก่ การจำ หรือการเข้าใจเกี่ยวกับข้อเท็จจริง วันที่ คำจำกัดความ คำสำคัญของเรื่อง คำสั่งหรือลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่าน
2. ระดับแปลความ คือการนำเอาข้อความหรือสิ่งที่เข้าใจไปแปลเป็นรูปอื่น เช่น การแปลภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่ง การถอดข้อความจากคำจำกัดความ หรือข้อความจากการนำใจความสำคัญของเรื่องไปแปลเป็นรูปแผนที่ แผนภูมิ เป็นต้น
3. ระดับการตีความ คือ การอ่านที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนไม่ได้เขียนไว้ เช่น เมื่อได้เหตุผลแล้วสามารถหาผลได้ สามารถทำนายเหตุการณ์ต่อไปได้ จับใจความของเรื่องได้ หรือสรุปความจากสิ่งที่กล่าวโดยทั่วไป และสามารถมองเห็นภาพพจน์ในสิ่งที่อ่านได้
4. ระดับการประยุกต์ใช้ เป็นการเข้าใจหรือมองเห็นหลักการแล้วนำไปประยุกต์ใช้จนประสบความสำเร็จได้
5. ระดับการวิเคราะห์ คือ ความสามารถในการอ่าน แยกแยะส่วนประกอบย่อยๆ ที่ประกอบกันเข้าเป็นส่วนใหญ่ได้ เช่น การวิเคราะห์การโฆษณาชวนเชื่อ แยกแยะบทประพันธ์ ตรวจสอบการให้เหตุผลผิดๆ และการแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่อ่านได้
6. ระดับการสังเคราะห์ คือ การนำเอาความคิดเห็นที่ได้จากการอ่านมาผสมผสานกัน แล้วจัดเรียบเรียงใหม่ได้
7. ระดับการประเมินผล คือ ความสามารถในการวางเกณฑ์และตัดสินสิ่งที่อ่าน โดยอาศัยหลักเกณฑ์ที่ตั้งไว้เป็นบรรทัดฐาน เช่น เรื่องราวที่อ่านมีอะไรบางอย่างที่เป็นจริง อะไรบางอย่างที่เป็นจินตนาการ อะไรบางอย่างที่เป็นความคิดเห็น และอะไรบางอย่างที่เป็นความเชื่อของเรื่องที่อ่าน เป็นต้น

เมื่อพิจารณาการแบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านแล้ว จะเห็นได้ว่า จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องกำหนดระดับให้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดจุดประสงค์ของการเรียนการสอน

3.4 การสร้างแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2535) อธิบายว่า การประเมินผล การเรียนการสอนนั้น มีจุดประสงค์ทั่วไปคือ เป็นการตรวจสอบดูว่านักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความรู้ และความสามารถ ตามที่ครูได้กำหนดไว้ในจุดประสงค์หรือไม่ การประเมินผลนี้อาจทำก่อนการสอน เพื่อใช้เป็นมาตรการในการแบ่งกลุ่มนักเรียน หรือกระทำหลังการเรียนการสอนจบแล้ว เพื่อตรวจสอบผลการเรียนการสอนได้ สำหรับการประเมินผลหลังการสอนนั้น นอกจากจะทดสอบความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถของนักเรียนแล้ว ยังแสดงให้เห็นถึงผลการสอนของครูด้วยว่า ได้สอนให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้เพียงใด การประเมินผลหลังการสอนนี้ อาจจะทำหลังการสอนทุกครั้ง หรือประเมินท้ายบทเรียนแต่ละบท หรืออาจประเมินรวบยอดตอนปลายภาคเรียนก็ได้ ในการประเมินผลนั้นสามารถทำได้โดยการสังเกต การสัมภาษณ์ และการทดสอบ

คุณสมบัติของแบบทดสอบที่ดี

ชวาล แพรัตกุล (2516 : 123-138) ได้เสนอแนะว่า คุณสมบัติของแบบทดสอบที่ดีมี 10 ประการ ดังต่อไปนี้ คือ

1. แบบทดสอบที่ดีต้องเที่ยงตรง ความเที่ยงตรง หมายถึง คุณสมบัติที่จะทำให้ผู้ใช้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ คือสามารถวัดสิ่งที่ต้องการจะวัดได้อย่างถูกต้องตามความมุ่งหมาย ความเที่ยงตรงมี 4 ระดับ คือ

1.1 ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา หมายถึงวัดได้ครบตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ มีจุดมุ่งหมายจะทดสอบเรื่องอะไร ข้อสอบที่ออกก็ต้องออกเพื่อทดสอบเรื่องนั้นโดยเฉพาะ

1.2 ความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง หมายถึงแบบทดสอบนั้นสามารถวัดสมรรถภาพทางสมองในด้านต่างๆได้ เช่น ข้อสอบต้องถามทั้งความจำ ความเข้าใจ เจตคติ การตีความ การขยายความ เป็นต้น

1.3 ความเที่ยงตรงตามสภาพ หมายถึงแบบทดสอบนั้นสามารถวัดได้ตรงตามสภาพความเป็นจริงของผู้ถูกวัด ช่วยประเมินความรู้ของนักเรียนได้ใกล้เคียงกับความรู้จริงที่นักเรียนมีอยู่

1.4 ความเที่ยงตรงในการพยากรณ์ หมายถึงแบบทดสอบสามารถให้ข้อมูลได้สอดคล้องกับผลการเรียนภายหน้า ซึ่งหาความเที่ยงตรงได้โดยนำคะแนนที่สอบได้ไปหาความสัมพันธ์กับคะแนนที่ได้ในอนาคตว่าน่าเชื่อถือได้หรือไม่

2. แบบทดสอบที่ดีต้องยุติธรรม ไม่ชี้แนะให้นักเรียนเดาได้ ไม่ลำเอียงต่อนักเรียนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ

3. แบบทดสอบที่ดีต้องลึก ไม่ถามเพียงความรู้ความจำ แต่ต้องให้นักเรียนนำความรู้จากตำราไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

4. แบบทดสอบที่ดีต้องยั่วเย้า ท้าทาย ชวนให้คิด เมื่อสอบแล้วเกิดความประทับใจ

5. แบบทดสอบที่ดีต้องถามจำเพราะเจาะจง เมื่อนักเรียนอ่านก็จะเข้าใจแจ่มชัดว่าครูต้องการให้คิดให้ทำอะไร คำถามจะต้องไม่คลุมเครือ

6. แบบทดสอบที่ดีต้องมีความเป็นปรนัย คำว่า “ปรนัย” ในที่นี้มีคุณลักษณะ 3 ประการ ดังนี้

6.1 ความแจ่มชัดในความหมายของคำถาม

6.2 ความแจ่มชัดในวิธีการตรวจหรือมาตรฐานในการให้คะแนน

6.3 ความแจ่มชัดในการแปลความหมายของคะแนนนั้นๆ

7. แบบทดสอบที่ดีต้องมีประสิทธิภาพ สามารถให้คะแนนที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้มากที่สุดภายในเวลา แรงงาน และการลงทุนที่น้อยที่สุด

8. แบบทดสอบที่ดีต้องมีความยากพอเหมาะ ข้อสอบที่ดีนั้นคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่สอบได้ ควรจะเท่ากับหรือสูงกว่า 50% ของคะแนนเต็มเล็กน้อย

9. แบบทดสอบที่ดีต้องมีค่าอำนาจจำแนก สามารถแยกนักเรียนออกเป็นประเภทๆ ได้ทุกชั้น ทุกระดับ อำนาจจำแนกหมายความว่า เด็กเก่งจะตอบถูกมากกว่าเด็กอ่อนเสมอ

10. แบบทดสอบที่ดีต้องเชื่อถือได้ ข้อสอบที่ดีนั้นจะสามารถให้คะแนนได้คงที่แน่นอน

สำหรับคุณสมบัติของแบบทดสอบการอ่านที่ดีนั้น เพียร์สัน และจอห์นสัน (Pearson and Johnson. 1987) ได้กำหนดคุณสมบัติไว้ดังนี้คือ

1. ความเชื่อมั่น หมายถึง ข้อสอบใดก็ตามที่สามารถใช้วัดสิ่งเดียวกันนั้นซ้ำๆ และให้ผลเหมือนกัน แสดงว่าข้อสอบนั้นมีความเชื่อมั่นสูง และเสริมสร้างค่าความเชื่อมั่นได้โดยการมีจำนวนข้อสอบมากพอที่จะวัดครบทุกทักษะ ถ้าเป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก ควรมีคำถามไม่น้อยกว่า 50 ข้อ เฮนลิงค์ (เดอนใจ ดันงามตรง. 2526 : 34 อ้างอิงมาจาก Henning. 1982) มิฉะนั้นแล้วค่าความเชื่อมั่นจะไม่ถึง .75

2. ความเที่ยงตรง หมายถึง แบบทดสอบที่สามารถวัดในสิ่งที่ต้องการวัด

3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่าน

ประทุม การรักเรียน (2535 : 128) ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีการเรียนรู้ทางภาษาและการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้กลวิธีการเรียนรู้ทางภาษา มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู แต่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการอ่าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กมลวรรณ ขำทวี (2535 : 85) ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยและเจตคติต่อการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้แบบฝึกพัฒนาสมรรถภาพการอ่านกับการสอนอ่านตามคู่มือครู ผลการทดลองพบว่าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้แบบฝึกพัฒนาสมรรถภาพการอ่านกับการสอนอ่านตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้แบบฝึกพัฒนาสมรรถภาพการอ่าน มีความเข้าใจในการอ่านดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู แต่เจตคติต่อการอ่านของนักเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บลาลีย์ และ ราทเชส (Blair and Rathes. 1978 : 29-31) ศึกษาความเข้าใจในการอ่านที่มีการวินิจฉัยโดยไม่ต้องใช้เหตุผล จุดมุ่งหมาย เนื้อหา ความแตกต่างของความเข้าใจในการอ่านระหว่างการระลึกได้ การวินิจฉัยขั้นต้น และการวินิจฉัยขั้นสูง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ 5-6 ของโรงเรียนแห่งหนึ่งในชิคาโก จำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบทดสอบการอ่านที่ปรับปรุงใหม่ระดับกลาง ผลปรากฏว่า คำถามที่ให้อินิจฉัยทำให้นักเรียนได้คะแนนต่ำกว่าคำถามที่มีความหมายตามตัวอักษร นักเรียนที่ตอบคำถามที่ให้วินิจฉัยขั้นต้นและขั้นสูงทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน

3.6 ความสนใจในการอ่านของเด็กวัย 12-15 ปี

เด็กในวัยมัธยมศึกษาตอนต้น หรือวัยก่อนวัยรุ่น เป็นวัยที่ต้องการอิสรภาพ ต้องการการค้นพบความจริงด้วยตนเอง และต้องการแสวงหาอุดมคติในชีวิต ซึ่งความต้องการต่าง ๆ เหล่านี้สอดคล้องกับความต้องการตามธรรมชาติของเด็กก่อนวัยรุ่นหรือวัยรุ่น

และในหนังสือ “Books Young People and Reading Guidance” ได้กล่าวถึงความต้องการของวัยรุ่น ซึ่งคิดว่าเป็นผลสืบเนื่องไปถึงความสนใจในการอ่านไว้ 11 ประการ คือ

1. ต้องการความมั่นใจว่าตนเป็นผู้ปกติทั้งกาย ใจ อารมณ์ และสังคม
2. ต้องการที่จะพัฒนาความเป็นอิสระทางอารมณ์จากผู้ใหญ่

3. ต้องการความช่วยเหลือในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัว
4. ต้องการความช่วยเหลือแนะนำในเรื่องบทบาทของผู้ใหญ่ ในเรื่องการจัดตั้งหลักฐาน

ครอบครัว

5. ต้องการมีความสัมพันธ์กับเพื่อนวัยเดียวกันทั้งสองเพศ
6. ต้องการที่เรียนรู้ในเรื่องของธรรมชาติ
7. ต้องการที่ได้รับความสำเร็จ
8. ต้องการความช่วยเหลือในการปรับตัวให้เข้ากับสังคม
9. ต้องการความช่วยเหลือในการแสวงหาปรัชญาชีวิตที่แน่นอน
10. ต้องการความช่วยเหลือในการพัฒนาความซาบซึ้งของสิ่งอันเป็นศิลปะงดงาม
11. ต้องการพักผ่อนและสนุกสนานบันเทิง

เมื่อความต้องการขั้นพื้นฐานของเด็กก่อนวัยรุ่นและวัยรุ่นมีดังนี้ การเลือกหนังสือสำหรับเด็กในกลุ่มนี้ก็ควรจะสนองความต้องการดังกล่าว

อายุ 12 ปี

เด็กผู้ชายชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับการผจญภัย วีรบุรุษ วีรสตรี และชอบอ่านหนังสือประเภทชีวประวัติ ประวัติศาสตร์ กีฬา ฯลฯ เด็กผู้หญิงส่วนมากยังคงชอบเรื่องเกี่ยวกับชีวิตภายในบ้าน ในโรงเรียน ชอบเรื่องรักๆ ใคร่ๆ มากขึ้น เริ่มอ่านนวนิยายสำหรับผู้ใหญ่ บางทีชอบอ่านเรื่องอาชีพ แต่ทั้งชายและหญิงไม่ค่อยจะชอบอ่านเรื่องเกี่ยวกับศาสนา

อายุ 13 ปี

ยังชอบอ่านหนังสือผจญภัยอยู่ แต่ชอบไปในทำนองผจญภัยในป่ากว้าง เด็กผู้ชายชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับการประดิษฐ์เครื่องเล่น เครื่องใช้เล็กๆ น้อยๆ การรักษาความงามของร่างกาย เด็กผู้หญิงยังชอบอ่านนวนิยายของผู้ใหญ่ เริ่มชอบอ่านคำประพันธ์ บทละคร เรื่องเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง แต่ไม่ชอบอ่านหนังสือวิชาการจนเกินไป

อายุ 14 ปี

ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงจะชอบอ่านนวนิยาย และนิยายสาร เด็กผู้ชายจะเลือกอ่านเฉพาะนวนิยาย และนิยายสารที่มีเรื่องในแขนงที่ตนเองชอบมากที่สุดเท่านั้น เช่น เรื่องชีวประวัติ ประวัติศาสตร์ เครื่องยนต์กลไก เด็กผู้หญิงชอบอ่านหนังสือผู้ใหญ่มากขึ้น ชอบเรื่องรักใคร่ สะเทือนอารมณ์ และเรื่องที่แต่งเกินความเป็นจริง บางคนสนใจหนังสือเกี่ยวกับอาชีพ บทละคร คำประพันธ์ด้วย

อายุ 15 ปี

ในขณะนี้ ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงจะลดความสนใจในการอ่านหนังสือทั่วไป แต่จะเริ่มอ่านหนังสือตามความต้องการของโรงเรียนและสังคมของตน เด็กผู้ชายชอบเรื่องวิชาการ งานอดิเรก และการทดลอง เด็กผู้หญิงยังชอบอ่านนวนิยาย

จะเห็นได้ว่า ความสนใจในการอ่านของเด็กแต่ละวัยแต่ละเพศนั้นมีความแตกต่างกัน ดังนั้น การเลือกเรื่องที่น่าสนใจให้นักเรียนอ่านเพื่อฝึกทักษะในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ตลอดจน การส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรู้สึก มีนิสัยรักการอ่าน และเป็นการปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อการอ่านนั้นจะต้องเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของนักเรียน รวมทั้งสำนวนภาษาก็จะต้องให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียนด้วย

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการอ่าน

วารินทร์ สายโฮบเอื้อ (2522 : 126) อธิบายว่า เจตคติเป็นความคิดเห็น และความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การทำให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการอ่านเป็นสิ่งจำเป็น เพราะเจตคติเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของคน ถ้านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน ย่อมจะมองเห็นว่า การเรียนอ่านเป็นสิ่งที่มิประโยชน์ และจะเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ ให้ความร่วมมือสนับสนุน มีความก้าวหน้าในการเรียน แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้านักเรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการอ่าน นักเรียนก็ย่อมจะไม่สนใจในการเรียน ยิ่งถ้าเจตคติในทางลบสะสมเพิ่มขึ้นจนเป็นความรู้สึกที่ฝังลึกก็ยากแก่การแก้ไข นักเรียนจะไม่ชอบการอ่าน เกิดความเบื่อหน่าย ปฏิเสธการเรียน หรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอ่าน มีความล้มเหลวในการเรียนโดยสิ้นเชิง

4.1 ความหมายของเจตคติ

มีผู้ให้ความหมายของเจตคติไว้ดังนี้ คือ

กู๊ด (Good. 1973 : 49) ให้ความหมายของเจตคติว่า เจตคติ คือ ความเอนเอียง หรือความชอบของบุคคลที่แสดงผลเฉพาะไปสู่วัตถุ สิ่งของ สถานการณ์ หรือคุณค่า ตามปกติจะประกอบไปด้วยความรู้สึก และอารมณ์

ไพศาล หวังพานิช (2526 : 146) สรุปความหมายของเจตคติไว้ว่า เจตคติเป็นความรู้สึกภายในของแต่ละบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด อันเป็นผลมาจากประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้น และความรู้สึกดังกล่าว จะเป็นตัวกำหนดให้บุคคลนั้นแสดงพฤติกรรม หรือแนวโน้มของการตอบสนองต่อสิ่งนั้นในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง อาจเป็นทางสนับสนุน หรือโต้แย้งคัดค้านก็ได้ เจตคติสามารถแยกออกได้ดังนี้

1. เจตคติเป็นพฤติกรรม หรือความรู้สึกทางด้านจิตใจที่มีต่อสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่งในทางสังคม
2. เจตคติเป็นความรู้สึกที่เกิดจากการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งเร้าหรือเกี่ยวกับประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งหมายถึงว่าบุคคลใดจะมีเจตคติอย่างไรต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด บุคคลนั้นจะต้องเคยพบเห็นรู้อยู่ละเอียดเกี่ยวกับสิ่งนั้นมาก่อน
3. การแสดงออกของเจตคติ หรือการตอบสนองสิ่งเร้าใดๆ จะเป็นไปในรูปของการ

สนับสนุนคล้อยตาม ซึ่งเรียกว่าเป็นไปในทางบวก หรือในรูปการโต้แย้งคัดค้าน ซึ่งเรียกว่าเป็นไปในเชิงลบ หรืออาจรู้สึกเฉยๆต่อสิ่งเร้านั้น

สรุปว่า เจตคติหมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึก หรือท่าทีของคนที่มีสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นความรู้สึกในทางชอบหรือไม่ชอบ และมีผลทำให้บุคคลพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าตามความรู้สึกที่เกิดขึ้นได้ทันที เจตคติที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดสามารถสร้างขึ้น และเปลี่ยนแปลงได้

4.2 องค์ประกอบของเจตคติ

ลัดดา กิติวิภาค (2523 : 238) แบ่งองค์ประกอบของเจตคติออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านความคิด หมายถึง การรับรู้และวินิจฉัยข้อมูลต่างๆที่ได้รับ แสดงออกมาในแนวคิดที่ว่าอะไรถูก อะไรผิด
 2. ด้านความรู้สึก หมายถึง ลักษณะทางอารมณ์ของบุคคลที่สอดคล้องกับความคิด เช่น ถ้าบุคคลคิดในทางที่ไม่ดีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ก็จะมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้นด้วย จึงแสดงออกมาในรูปของความรู้สึกไม่ชอบ หรือไม่พอใจ
 3. ด้านพฤติกรรม หมายถึง ความพร้อมที่จะกระทำซึ่งเป็นผลมาจากความคิด และความรู้สึกและจะออกมาในรูปของการยอมรับหรือปฏิเสธ การปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ
- เทรสดิส (Triadis. 1971 : 2-3) แบ่งองค์ประกอบของเจตคติไว้ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ ได้แก่ แนวความรู้ ความคิด ที่บุคคลมีต่อสิ่งเร้า ไม่ว่าบุคคล หรือสถานการณ์ใดๆก็ตาม ความรู้และแนวความคิดดังกล่าว จะเป็นสิ่งกำหนดลักษณะเจตคติของบุคคล กล่าวคือ ถ้าบุคคลมีความรู้ หรือ แนวความคิดต่อสิ่งเร้าใดครบถ้วนแล้ว บุคคลนั้นจะมีเจตคติต่อสิ่งเร้านั้นไปในทางบวก หรือ ทางลบชัดเจนขึ้น
2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก ได้แก่ อารมณ์ หรือความรู้สึกที่เป็นสิ่งกำหนดลักษณะ หรือ ทิศทางของเจตคติของบุคคล กล่าวคือ ถ้าบุคคลมีอารมณ์ หรือ ความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งใด บุคคลก็จะมีเจตคติไปในทางบวกต่อสิ่งนั้น
3. องค์ประกอบด้านความพร้อมในการกระทำ ได้แก่ พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง พฤติกรรมดังกล่าวจะเป็นสิ่งที่บอกลักษณะและทิศทางเจตคติของบุคคล กล่าวคือ ถ้าพฤติกรรมที่แสดงออกต่อสิ่งเร้านั้นชัดเจนแน่นอน ทิศทางก็มีลักษณะเด่นชัด แน่นนอน และเป็นทิศทางบวกหรือทางลบชัดเจนด้วย

4.3 การเปลี่ยนแปลงเจตคติ

ซูซีฟ อ่อนโคกสูง (2518 : 7) อธิบายว่า เจตคติเป็นสิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งมีสาเหตุมาจากสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. เจตคติเปลี่ยนแปลงได้ เมื่อได้รับข้อมูลใหม่จากบุคคล หรือสื่อมวลชน
2. เมื่อได้รับประสบการณ์ตรง หรือความสะเทือนใจ
3. เมื่อถูกบังคับให้ต้องปฏิบัติไปนานๆ
4. เมื่อได้รับการรักษาทางจิตเพื่อให้เข้าใจเหตุผลที่ถูกต้อง
5. เมื่อต้องการเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมใหม่

จะเห็นได้ว่าเจตคติของบุคคลสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ต่างๆ ไม่ยึดติดหรือฝังแน่นอยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งตลอดไป

4.4 อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่างๆที่มีผลต่อการสร้างเจตคติของคน

ทรี ท่อแก้ว และอบรม สนิทบาล (2517 : 56) อธิบายถึงอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่มีต่อการสร้างเจตคติของคน สิ่งแวดล้อมที่สำคัญได้แก่

1. บิดามารดา การที่บิดามารดามีเจตคติต่อสิ่งใด ในลักษณะหนึ่งลักษณะใด ย่อมมีอิทธิพลต่อบุตรให้มีเจตคติในทางเดียวกับบิดามารดา
2. วัฒนธรรมภายในสังคม คนที่มีอาชีพต่างกันหรืออยู่ในชั้นของสังคมต่างกัน หรือคนที่นับถือศาสนาที่ต่างกัน ย่อมมีเจตคติต่างกัน
3. บุคลิกภาพของแต่ละบุคคลย่อมมีอิทธิพลต่อการสร้างเจตคติต่อสิ่งต่างๆ ด้วย เช่น คนที่มีบุคลิกไม่เหมือนคนอื่น และรู้สึกมีปมด้อยอาจมองโลกในแง่ไม่ดี เป็นต้น
4. การศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียน งานของโรงเรียนย่อมมีอิทธิพลต่อชีวิตคนมากกว่าสถาบันอื่นๆ ในสังคม ฉะนั้นหากโรงเรียนมีครูดี มีตำราเรียนที่ดี และมีการปกครองที่ดี สิ่งเหล่านี้ย่อมเป็นส่วนสำคัญในการสร้างเจตคติของเด็กไปในทางที่ดีที่ควร
5. การพักผ่อนหย่อนใจ สมัยนี้โลกเจริญก้าวหน้าไปมาก คนจะแสวงหาความบันเทิงใจได้หลายด้านด้วยกัน เช่น ภาพยนต์ โทรทัศน์ วิทยุ ฯลฯ ซึ่งแต่ละอย่างที่กล่าวมาแล้ว ล้วนแต่มีอิทธิพลต่อการสร้างเจตคติของคน

4.5 หลักการสร้างเจตคติที่ดีแก่เด็ก

ในการจัดการเรียนการสอนวิชาต่างๆ นั้น นอกจากจะมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่เรียนแล้ว ยังจะต้องปลูกฝังให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาเหล่านั้นด้วย เพราะเจตคติในวิชาที่เรียนมีความสำคัญ เป็นสิ่งที่จะทำให้ผู้เรียนตั้งใจเรียน สนใจเรียน หมกมุ่นในการเรียน และแสวงหาความรู้ได้อย่างดี ถ้าหากว่านักเรียนมีเจตคติที่ดี

ต่อผู้สอน ต่อกิจกรรมการเรียนการสอน ต่อวิชาที่เรียนก็จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น(สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. 2524 : 7)

ทวี ทอแก้ว และอภรณ์ สนิทบาล(2517 : 57) ลำดับหลักการสร้างเจตคติที่ดีแก่เด็ก ดังนี้

1. ให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายในเรื่องที่เรียน
2. ให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของวิชานั้นๆ โดยแท้จริง
3. ให้นักเรียนได้มีโอกาสหรือมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน
4. ให้นักเรียนได้เรียนสอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดเพื่อจะได้เกิดผลสำเร็จ

ในการเรียน อันเป็นผลให้มีเจตคติที่ดีต่อไป

5. การสอนของครูจะต้องมีการเตรียมตัวอย่างดี ใช้วิธีสอนที่ดี เด็กเข้าใจอย่าง

แจ่มแจ้ง

6. ครูจะต้องสร้างความอบอุ่นใจและความเป็นกันเองกับนักเรียน
7. ครูจะต้องสร้างเสริมบุคลิกภาพให้เป็นที่น่าเลื่อมใสแก่เด็ก
8. จัดสภาพแวดล้อมต่างๆของโรงเรียน ห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่น่าอยู่และ

น่าสนใจ

4.6 ประโยชน์ของเจตคติ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520 : 4) ระบุถึงประโยชน์ของเจตคติที่มีต่อบุคคล ดังนี้

1. ช่วยให้เข้าใจสิ่งแวดล้อมรอบๆตัว โดยการจัดรูปหรือระบบสิ่งต่างๆ ที่อยู่

รอบๆตัวเรา

2. ช่วยให้มีคามนิยมในตัวเอง โดยชี้ให้บุคคลหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดี หรือปกปิด

ความจริงบางอย่าง ซึ่งนำความไม่พอใจมาสู่เรา

3. ช่วยในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่สลับซับซ้อน ซึ่งการมีปฏิกิริยาตอบโต้หรือการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกไปนั้น ส่วนมากจะทำในสิ่งที่นำความพอใจมาให้

4. ช่วยให้บุคคลสามารถแสดงออกถึงค่านิยมของตนเอง ซึ่งแสดงว่าเจตคตินั้นนำความพอใจมาสู่บุคคลนั้น

4.7 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับแรงจูงใจ

พวงจันทร์ ดุลละมิตะ(2512 : 80) ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า หมายถึง สภาพความพร้อมของอินทรีย์ที่จะเริ่มพฤติกรรมเชื่อมโยงต่อเนื่องกัน สมพงษ์ เกษมสิน (2516 : 419) อธิบายว่า แรงจูงใจ เป็นวิธีการที่ชักนำบุคคลให้ตัดสินใจกระทำตาม

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดวงเดือน พันธุนาวิน(2518 : 18) อธิบายว่า เป็นปัจจัยต่างๆที่มีอิทธิพลเป็นแรงผลักดันทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรม และความคุมพฤติกรรม จรูญ โกมลบุญย์ (2528 : 57) อธิบายเพิ่มเติมว่า เป็นภาวะการณ์ที่อินทรีย์ถูกกระตุ้น และชี้แนะแนวทางให้อินทรีย์มีการสนองตอบไปสู่เป้าหมาย หรือ เป็นเครื่องล่อใจ ซึ่งเป็นความต้องการเฉพาะอย่าง ที่ให้ความพึงพอใจแก่บุคคล

สำหรับความสำคัญของแรงจูงใจนั้น มีผู้อธิบายไว้ ดังนี้

สุชา จันทรเอม และ สุรางค์ จันทรเอม (2518 : 71-72) อธิบายว่า แรงจูงใจ เป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลเกิดพลังที่จะแสดงพฤติกรรมต่างๆ ซึ่งก่อให้เกิดการกระทำหรือไม่กระทำสิ่งต่างๆ และทำให้เกิดความพร้อมในการเรียนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้แรงจูงใจยังทำให้บุคคลหรือผู้เรียนสามารถไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางตามที่หวังไว้ ชัยนาถ นาคบุปผา (2529 : 54-56) อธิบายว่า แรงจูงใจ เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียน และการทำงานของบุคคล เป็นอย่างมาก หากผู้เรียน หรือผู้ทำงานได้รับแรงจูงใจ หรือมีแรงจูงใจในระดับสูง ย่อมทำให้เกิดความตั้งใจเรียน หรือตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถโดยไม่ย่อท้อ

สรุป แรงจูงใจ หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ที่เป็นเหตุให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดออกมา เพื่อสนองตอบความต้องการ หรือเพื่อตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดของบุคคล ส่วนความสำคัญของแรงจูงใจคือ ทำให้บุคคลเกิดความพร้อม ความตั้งใจ และพลัง หรือแรงขับในการที่จะกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการย่อมเกิดความพึงพอใจ และเกิดความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่ถ้าไม่ได้รับความพึงพอใจก็จะเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น

เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบของเจตคติทั้ง 3 ประการของ เทรสติส (Triadis : 1971 : 2-3) จะเห็นได้ว่า การเกิดความรู้สึกที่ดี หรือไม่ดี เกิดความพึงพอใจ หรือไม่พึงพอใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ก็คือ เกิดเจตคติในทางบวก หรือทางลบในสิ่งนั้นๆนั่นเอง เช่น เมื่อมีปัญหาก็ตั้งคำถาม เกิดแรงจูงใจให้แสวงหาคำตอบ แล้วมีโอกาสค้นหาคำตอบด้วยการอ่าน และเมื่อค้นพบคำตอบจากการอ่านแล้วย่อมเกิดความพึงพอใจ เกิดความรู้สึกที่ดีต่อการอ่าน และเกิดเจตคติที่ดีต่อการอ่าน

4.8 การสร้างเครื่องมือวัดเจตคติ

เจตคติเป็นเรื่องเกี่ยวกับจิตใจ ความรู้สึก และอารมณ์ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องยากในการวัด เพราะผู้ตอบจะต้องประเมินความรู้สึกว่า รู้สึกซาบซึ้ง พึงพอใจ หรือมองเห็นคุณค่าต่อสิ่งนั้นมากน้อยเพียงใด

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 187) อธิบายว่า วิธีวัดเจตคติสามารถวัดได้จาก

1. โดยการประเมินความรู้สึกของตนเอง

2. สังเกตพฤติกรรมที่แสดงออก
3. แปลความหรือตีความปฏิกิริยาที่บุคคลแสดงต่อสิ่งเร้า
4. การทำงานบางอย่างที่กำหนดให้

รวิวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์ (2533 : 17) เสนอวิธีวัดเจตคติว่าเราสามารถวัดได้จาก

1. การสังเกต
2. การสัมภาษณ์
3. การใช้แบบสอบถาม
4. การรายงานตนเอง
5. การใช้โปรเจกทีฟเทคนิค
6. ใช้สิ่งคมมิติ

ในปัจจุบันนักการศึกษาและนักจิตวิทยา ใช้แบบทดสอบเจตคติ ซึ่งแบบทดสอบประเภทนี้จะจัดเกี่ยวกับความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยกำหนดตัวเลขเป็นหนึ่งสิ่งใด โดยอาศัยกฎเกณฑ์ และเมื่อได้เครื่องมือวัดเจตคติแล้ว จึงนำไปวัดบุคคล เพื่อแปลความหมายตามกฎเกณฑ์ของเครื่องมือนั้น

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธี Summated Ratings ของ เรนนิส ลิเคิร์ต (Renis Likert) ซึ่งเชิดศักดิ์ โขवासินธุ์ และประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520 : 50-56) ได้อธิบายลำดับขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

มาตรการการสร้างแบบวิธีของลิเคิร์ตแบ่งการกำหนดช่วงความรู้สึกของคนเป็น

5 ช่วง หรือ 5 ระดับ คือ

- ระดับที่ 1 เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ระดับที่ 2 เห็นด้วย
- ระดับที่ 3 ไม่แน่ใจ
- ระดับที่ 4 ไม่เห็นด้วย
- ระดับที่ 5 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

กำหนดการให้คะแนนของการตอบ ของแต่ละตัวเลือก โดยทั่วไปจะกำหนดคะแนนข้อความทางบวกเป็น 5 4 3 2 1 (หรือ 4 3 2 1 0) และข้อความทางลบเป็น 1 2 3 4 5 (หรือ 0 1 2 3 4) ซึ่งการกำหนดแบบนี้เรียกว่า Arbitrary Weighting Method

ข้อความที่บรรจุลงในมาตราการวัดประกอบด้วยข้อความแสดงความรู้สึกทั้งทางบวก และทางลบ ข้อความอาจจะมี 18-20 ข้อ การกำหนดน้ำหนักคะแนนตอบแต่ละตัวเลือกที่กระทำ ต่อเมื่อได้รวบรวมข้อมูลมาแล้วโดยกำหนดตามวิธี ความสามารถ กำหนดค่าคะแนน ซึ่งนิยมใช้กันมาก โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. พิจารณาว่าต้องการจะวัดเจตคติของใครที่มีต่อใคร และให้ความหมายของสิ่งที่
จะวัดให้แน่นอน
2. เมื่อตีความหมายของสิ่งที่จะวัดแน่นอนแล้ว ก็สร้างข้อความในแต่ละหัวข้อ โดยให้
กลุ่มเนื้อหาในหัวข้อเหล่านั้น ข้อความนี้อาจเขียนขึ้นเอง หรือนำมาจากที่อื่น เช่น จาก
หนังสือพิมพ์ หรือจากผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่างๆก็ได้ แต่จะต้องมีลักษณะดังนี้
 - 2.1 ต้องเป็นข้อความที่เขียนในแง่ความรู้สึก ความเชื่อ หรือความตั้งใจที่จะทำ
สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่ใช่ข้อเท็จจริง
 - 2.2 ข้อความที่บรรจุลงในสเกล จะต้องประกอบด้วยข้อความที่เป็นบวก และลบ
คละกัน
 - 2.3 ข้อความแต่ละข้อความจะต้องสั้น เข้าใจง่าย ชัดเจน ไม่กำกวม จำนวน
ข้อความที่สร้างขึ้นในครั้งแรกควรมีประมาณ 30 ข้อความขึ้นไป เพราะจะต้องเลือกข้อความ
ให้เหลือประมาณ 20-25 ข้อความ ในแต่ละหัวข้อของสิ่งที่จะวัด
3. เมื่อได้ข้อความเพียงพอแล้วก็บรรจุลงในสเกล โดยให้มีตัวเลือก 5 ตัวเลือก ดังนี้
เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4. นำข้อความที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญเรื่องนั้นๆตรวจสอบ โดยพิจารณาด้าน
คุณลักษณะ และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ตลอดจนการตอบกับข้อความว่าสอดคล้องกัน
เพียงใด
5. ทำการทดลองขึ้นต้นก่อนนำไปใช้จริง โดยนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่ง
เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของข้อความและภาษาที่ใช้อีกครั้ง และตรวจสอบคุณภาพด้านอื่น ๆ
ได้แก่ ความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นของมาตรวัดเจตคติครั้งสุดท้าย
เหตุผลที่ต้องทำการวิเคราะห์ข้อความ ก็เพื่อจะเลือกเอาเฉพาะข้อความที่มีความแตกต่างของ
คะแนนในกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด กับกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำสุด เพราะถือว่าข้อความเหล่านี้
สามารถจะวัดความรู้สึกที่แตกต่างกันได้

4.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการอ่าน

ผาณิต เพชรจำรัส (2529 : 6) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อวิชา
ภาษาไทยเพื่อกิจธุระ และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดย
การสอนแบบซินดิเคทกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อวิชาภาษาไทยเพื่อ
กิจธุระของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม หลังทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01

รักดี วิเศษอนุพงษ์ (2529 : 61) ศึกษาความสามารถของการเรียนร้อยแก้ว ด้วยคำสัญลักษณ์ และเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ ผลการวิจัยพบว่าหลังการทดลอง ทั้ง 2 กลุ่ม มีเจตคติต่อการเรียนสูงกว่า ก่อนการทดลอง

อรวรรณ บรรจงสวัสดิ์ (2533) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ และเจตคติต่อการอ่าน วิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยการสอนโดยใช้ชุดการสอน แบบศูนย์การเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมการสอนแบบโครงสร้างระดับยอด กับการสอนตามคู่มือครู พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมการสอนแบบโครงสร้างระดับ ยอด มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน และมีเจตคติต่อการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามคู่มือครู อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จรรย์ ปิ่นทองน้อย (2536 : 85) เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและเจตคติ ต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยการสอนอ่านแบบชี้นำกับ การสอนอ่านตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่าหลังการทดลองทั้ง 2 กลุ่ม มีเจตคติต่อการเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากเอกสารงานวิจัยข้างต้น แสดงให้เห็นว่า นักเรียนจะมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านสูง ขึ้นเมื่อได้รับการฝึกฝนด้วยวิธีสอนและเวลาที่เหมาะสม เจตคติต่อการอ่านมีความสัมพันธ์กับ ความสามารถในการอ่าน ซึ่งถ้านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน ความสามารถในการอ่านก็จะ ดีขึ้นด้วย การสร้างให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน จะทำให้นักเรียนรักการอ่าน ซึ่งเป็นผลดี ต่อการเรียน และช่วยให้ประสบความสำเร็จในชีวิตได้

สมมุติฐานทางการวิจัย

1. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบ ปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus กับการสอนอ่านตามคู่มือครูแตกต่างกัน
2. เจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบ ปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus กับการสอนอ่านตามคู่มือครูแตกต่างกัน
3. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบ ปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus และการสอนอ่านตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการ ทดลองแตกต่างกัน
4. เจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบ ปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus และการสอนอ่านตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการ ทดลองแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังต่อไปนี้

1. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง
3. สร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
4. ดำเนินการทดลองและตรวจสอบเครื่องมือ
5. วิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวังประจวบวิทยาคม อ.เมือง จ.ตาก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 6 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 35 คน รวมนักเรียน 210 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวังประจวบวิทยาคม อ.เมือง จ.ตาก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 70 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการดังนี้

2.1 สุ่มห้องเรียนโดยวิธีสุ่มอย่างง่ายมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง 2 ห้องเรียน จากประชากร 6 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 35 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 70 คน

2.2 สุ่มห้องเรียน เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย กลุ่มทดลองเรียนด้วยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus กลุ่มควบคุมเรียนด้วยการสอนอ่านตามคู่มือครู

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่

1. แผนการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ KWL-Plus
2. แผนการสอนอ่านตามคู่มือครู กรมสามัญศึกษา
3. แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน
4. แบบวัดเจตคติต่อการอ่าน

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. แผนการสอน

1.1 ศึกษาหลักสูตร ขอบข่ายของเนื้อหาวิชา และจุดประสงค์การเรียนรู้ รายวิชาภาษาไทย ท 305 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533

1.2 ศึกษารายละเอียด วิเคราะห์เนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชา ภาษาไทย ท 305 เพื่อกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1.3 คัดเลือกเนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 (ท 305-ท 306) บทความ สารคดี ข่าว คำกล่าว นิทาน นิยาย โฆษณา บทสนทนา หรือบทร้อยกรองต่างๆ โดยพิจารณาเลือกเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัย เหมาะสมกับเวลา และมี สำนวนภาษาที่เหมาะสม สามารถนำมาฝึกทักษะการอ่านกับนักเรียนในระดับนี้ได้

2. สร้างและตรวจสอบแผนการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ KWL-Plus

2.1 ศึกษาขั้นตอนการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ KWL-Plus

2.2 เขียนแผนการสอนอ่านวิชาภาษาไทย แบบปฏิสัมพันธ์ KWL-Plus

2.3 นำแผนการสอนอ่านวิชาภาษาไทย แบบปฏิสัมพันธ์ KWL-Plus ไปให้ผู้เชี่ยวชาญสาขาการสอนภาษาไทย ตรวจสอบแก้ไข แล้วนำไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวังประจวบวิทยาคม อ. เมือง จ. ตาก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 9 คน เป็นนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องของแผนการสอนในเรื่อง การจัดกิจกรรมในห้องเรียน และความเหมาะสมกับเวลา

2.4 นำแผนการสอนมาปรับปรุงแก้ไข และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไขอีกครั้ง แล้วนำไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวังประจวบวิทยาคม อ. เมือง จ. ตาก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 30 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของ แผนการสอนในเรื่องการจัดกิจกรรมในห้องเรียน และความเหมาะสมกับเวลา ก่อนที่จะนำไปใช้ สอนกับกลุ่มทดลองต่อไป

3. สร้างและตรวจสอบคุณภาพของแผนการสอนตามคู่มือครู

3.1 ศึกษาขั้นตอนการสอนอ่านตามคู่มือครู

3.2 เขียนแผนการสอนอ่านวิชาภาษาไทยตามคู่มือครู

3.3 นำแผนการสอนไปให้ผู้เชี่ยวชาญสาขาการสอนภาษาไทยตรวจสอบแก้ไข แล้วนำไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวังประจวบวิทยาคม อ. เมือง จ. ตาก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 9 คน เป็นนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องของแผนการสอนในเรื่องการจัดกิจกรรมในห้องเรียน และความเหมาะสมกับ เวลา

3.4 นำแผนการสอนมาปรับปรุงแก้ไข และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขอีกครั้ง แล้วนำไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวังประจวบวิทยาคม อ. เมือง จ. ตาก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 30 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของ แผนการสอนในเรื่องการจัดกิจกรรมในห้องเรียน และความเหมาะสมกับเวลา ก่อนที่จะนำไปใช้ สอนกับกลุ่มควบคุมต่อไป

4. สร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย

4.1 ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านจากหนังสือเทคนิค การสร้างแบบทดสอบของ ชวาล แพรัตกุล (2520 : 1-407) และศึกษาจากแนวการเขียน ข้อสอบวิชาภาษาไทยของ จันทิมา พรหมโชติกุล (2528 : 9-77)

4.2 คัดเลือกเนื้อหา จากบทความ สารคดี ข่าว คำกล่าว นิทาน นิยาย โฆษณา บทสนทนา หรือบทร้อยกรองต่างๆ คัดมาเพียงตอนใดตอนหนึ่งที่ไม่ใช่เนื้อหาใน บทเรียน โดยคำนึงถึงความยากง่าย ความสนใจ เหมาะสมกับวัย เหมาะสมกับเวลาและมี สำนวนภาษาที่เหมาะสมกับนักเรียน จากนั้นศึกษารายละเอียดของเนื้อหาแล้วสร้าง แบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 80 ข้อ โดยยึดตามนิยามศัพท์ เฉพาะเป็นสำคัญ

4.3 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย ตรวจสอบ ความถูกต้องของภาษา และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาว่าข้อสอบที่ ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับพฤติกรรมตามนิยามศัพท์เฉพาะหรือไม่ โดยใช้เกณฑ์การกำหนดความคิดเห็น ดังนี้ (บุญเชิด ภิญโญนันต์พงษ์, 2526 : 88-91)

ให้คะแนน 1 ถ้าข้อความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัด

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ ต้องการวัด

ให้คะแนน -1 ถ้าข้อความนั้นไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

4.4 นำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไป ทดลองเพื่อตรวจสอบคุณภาพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวังประจวบวิทยาคม อ.เมือง จ.ตาก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 100 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

4.5 นำผลการตรวจให้คะแนนมาวิเคราะห์หาความยากง่าย (p) และ ค่าอำนาจจำแนก(r) เป็นรายข้อของแบบทดสอบ โดยใช้เทคนิค 25 % ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ตามวิธีการของ เอดเวิร์ด (Edward) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ , 2536 : 185-186) จากนั้นคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ในช่วง .20-.68 และ ค่าอำนาจจำแนก(r) ตั้งแต่ .22-.84 ไว้ใช้จริง จำนวน 40 ข้อ

4.6 นำแบบทดสอบไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพินิตศึกษา อ.เมือง จ.ลพบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 100 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างอีกครั้งหนึ่ง เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR-20 (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 168) ได้ค่าความเชื่อมั่น .85

5. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย
แบบวัดเจตคติต่อการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ สร้างตามแนวของ ลิเคิร์ท (Likert) โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

5.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดเจตคติ ตามวิธีการของลิเคิร์ท จากหนังสือการวัดทัศนคติและบุคลิกภาพของ เชดส์กัตต์ ไบวาลิทซ์ (2520 : 45-70) และหนังสือทัศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมอนามัยของ ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 1-6 , 45-52)

5.2 สร้างข้อความวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย จำนวน 40 ข้อ โดยลักษณะคำตอบเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

กรณีที่ 1 ในข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	5 คะแนน
เห็นด้วย	ให้คะแนน	4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน	2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	1 คะแนน

กรณีที่ 2 ในข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	1 คะแนน
เห็นด้วย	ให้คะแนน	2 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน	4 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	5 คะแนน

ตาราง 1 ตัวอย่างแบบวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย

ข้อที่	ข้อความ	ความรู้สึก				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
0	การอ่านภาษาไทยเป็นสิ่งที่น่าเบื่อ				✓	
00	ข้าพเจ้าคิดว่าการอ่านภาษาไทยเป็น วิธีการค้นหาความรู้ที่ดีที่สุด	✓				

5.3 นำแบบวัดเจตคติที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย และ
ด้านวัดผล พิจารณาข้อความในแบบวัด เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแบบวัดที่
กำหนดไว้ ตลอดจนตรวจสอบความชัดเจนของภาษาที่ใช้ด้วย

5.4 นำแบบวัดเจตคติต่อการอ่านที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว มาคัดเลือกข้อที่ใช้ได้
รวมเป็นฉบับ แล้วนำไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวังประจวบวิทยาคม
อ.เมือง จ.ตาก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 100 คน

5.5 นำผลการตรวจคะแนนของแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก
เป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% แบ่งเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ตามวิธีการของ เอ็ดเวิร์ด
(Edward) แล้วหาค่า t (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 185-186) เลือกข้อ
ที่มีค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อย .05 และได้ค่าอำนาจจำแนก 2.56-7.68 มาใช้
จริง จำนวน 20 ข้อ

5.6 นำแบบวัดเจตคติต่อการอ่านที่เลือกไว้ 20 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่น โดย
หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)
(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 170) ได้ค่าความเชื่อมั่น .82

การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบ Randomized Control Group Pretest - Posttest Design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 216) ซึ่งมีแบบแผนการทดลอง ดังนี้

ตาราง 2 แบบแผนการทดลอง

กลุ่มทดลอง	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
ER	T ₁	X	T ₂
CR	T ₁	—	T ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

- X หมายถึง กลุ่มทดลองซึ่งเรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ KWL-Plus
- หมายถึง กลุ่มควบคุมซึ่งเรียนโดยการอ่านสอนอ่านตามคู่มือครู
- E หมายถึง กลุ่มทดลอง
- C หมายถึง กลุ่มควบคุม
- T₁ หมายถึง การทดสอบก่อนการทดลอง
- T₂ หมายถึง การทดสอบหลังการทดลอง
- R หมายถึง การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามลำดับดังนี้

1. จัดประชุมนิเทศ ให้นักเรียนเข้าใจถึงวิธีการเรียน บทบาทของผู้เรียน เป้าหมายของการเรียน จุดประสงค์ของการเรียน และวิธีประเมินผลการเรียนรู้
2. ทดสอบก่อนการเรียนกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ด้วยแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน และแบบวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย เพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้น
3. ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ตามแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดังนี้

3.1 กลุ่มทดลอง จัดกิจกรรมการเรียนการสอนการอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ KWL-Plus ซึ่งมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน และแจ้งจุดประสงค์

1. นำเข้าสู่บทเรียนโดยการสนทนากระตุ้นความรู้พื้นฐานของนักเรียนในเรื่องต่างๆ ทั่วๆไป และสาธิตวิธีการบันทึกข้อมูลในรูปของแผนภูมิ โดยให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นด้วย

2. แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 2 เตรียมการอ่าน

3. ครูให้หัวข้อเรื่องแล้วให้นักเรียนระดมพลังความคิด โดยอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนรู้จากหัวข้อเรื่องร่วมกับครู

4. ครูเขียนสิ่งที่นักเรียนรู้เกี่ยวกับหัวข้อเรื่องที่ได้อภิปรายร่วมกัน ลงในช่อง K บนกระดานดำ นักเรียนเขียนข้อความตามครูลงในใบงานของตนในช่อง K

5. ครูแสดงแบบอย่างการจัดประเภทข้อมูลในช่อง K โดยบอกสิ่งที่ครูคิดขณะที่อ่านข้อมูลในช่อง K นักเรียนฟังครู ดูแบบอย่างการคิด พร้อมทั้งติดตาม แล้วจัดประเภทข้อมูลในช่อง K ของตนเอง

6. นักเรียนแต่ละคนเขียนคำถามที่ต้องการทราบจากเรื่องที่จะอ่าน โดยเขียนคำถามเป็นลำดับลงในช่อง W

ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการอ่าน

7. นักเรียนแต่ละคน อ่านเรื่องในหนึ่งหรือสองย่อหน้าแรกแล้วหยุดอ่านเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง โดยตรวจคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ในช่อง W หรือตั้งคำถามเพิ่มเติม

8. นักเรียนบันทึกคำตอบ และข้อมูลใหม่ที่ได้รับจากการอ่านเรื่องในช่อง L

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุป

9. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ กลุ่มละประมาณ 4-6 คน แล้วให้อภิปรายถึงสิ่งที่นักเรียนรู้ทั้งหมดจากการอ่านเรื่องที่กำหนดให้ เพื่อทบทวนหาคำตอบ และร่วมกันจัดประเภทของข้อมูล หาความสัมพันธ์ของข้อมูล แล้วเขียนออกมาในรูปของแผนภูมิ

10. นักเรียนแต่ละคนเขียนสรุปเรื่องทั้งหมดจากแผนภูมิ

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล

ครูประเมินการเรียนรู้จากการสังเกตการร่วมกิจกรรม และการตรวจผลงานของนักเรียน

ตัวอย่างใบงาน KWL เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน พलयางมพบพ่อ

K (Know)	W (Want to Know)	L (Learned)
- ตัวละครที่สำคัญมี พลายแก้ว นางพิม ขุนช้าง นางทองประศรี นางศรีประจัน - พลายแก้วเป็นบุตรของ นางทองประศรี - นางพิมเป็นบุตรของ นางศรีประจัน - พลายแก้วกับนางพิม งานรักกันและแต่งงาน - ขุนช้างก็รักนางพิม และคิดจะแย่งนางพิม	- ขุนแผนคือใคร - พलयางมคือใคร - ทำไมพलयางมจึงต้อง พลัดพรากจากพ่อ - พलयางมพบพ่อได้อย่างไร	ช,ท- พลายแก้วไปรบทัพชนะ ได้เลื่อนยศเป็นขุนแผน ช,ท- ขุนแผนมีภรรยาใหม่ ชื่อนางลาวทอง ช,ท- ขุนช้างหลอกนางพิมว่า พลายแก้วถูกข้าศึกฆ่าตาย ท - นางพิมถูกบังคับให้แต่งงาน กับขุนช้าง ส,ท- ขุนแผนติดคุกที่กรุงศรีอยุธยา ช,ท- นางพิมมีบุตรกับขุนแผน ท - ขุนช้างหลอกพलयางมไปฆ่า ส,ท- พलयางมไปอยู่กับย่า ที่ จ.กาญจนบุรี ช,ท,พ- นางทองประศรีทำพิธีรับขวัญพलयางม ท - นางทองประศรีพาพलयางมไปเยี่ยมขุนแผน ท - พलयางมเรียนวิชาอาคมกับนางทองประศรี พ - พิธีโกนจุกพलयางมเมื่ออายุครบ 13 ปี

การจัดประเภทของข้อมูล

ช = ชื่อของตัวละคร

ส = สถานที่

พ = พิธีการ

ท = เหตุการณ์ต่างๆ

3.2 กลุ่มควบคุม จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนการอ่านตามคู่มือครู ซึ่งมีลำดับ
ขั้นการสอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

ครูแจ้งให้นักเรียนทราบว่าเรื่องที่นำมาให้อ่านนี้ มีลักษณะน่าสนใจอย่างไร

ขั้นที่ 2 แจ้งจุดประสงค์

ครูแจ้งให้นักเรียนทราบจุดประสงค์ของการฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับ
เค้าโครงเรื่อง ซึ่งนักเรียนจะต้องทำความเข้าใจ และสรุปย่อเรื่องให้ได้

ขั้นที่ 3 ให้แนวทางการเรียนรู้

ครูอธิบายการอ่านเพื่อค้นหาสาระสำคัญของเรื่อง โดยบอกว่าเมื่ออ่านแล้วนักเรียน
จะต้องบอกให้ได้ว่าในเรื่องนั้นมีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และอย่างไร

ขั้นที่ 4 ให้เนื้อหาแก่นักเรียน

ครูแจกเอกสารบทอ่านให้นักเรียนทุกคน ให้นักเรียนอ่าน และเมื่ออ่านจบแล้วครูกับ
นักเรียนสนทนาซักถาม และสรุปสาระสำคัญของเรื่อง แล้วให้นักเรียนย่อเรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ 5 ส่งเสริมความแม่นยำ

ให้นักเรียนสรุปความจากเรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ 6 การประเมินผลการอ่าน

6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะเรียน และการสนทนาซักถาม

6.2 ตรวจย่อความจากเรื่องที่อ่าน

6.3 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดวัดความเข้าใจในการอ่าน

4. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง นำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน และแบบวัด
เจตคติต่อการอ่านภาษาไทยฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน ไปทดสอบหลังเรียน กับกลุ่ม
ตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม

5. ตรวจคำตอบแล้วนำคะแนนมาวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการทางสถิติ เพื่อทดสอบ
สมมุติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย โดยทดสอบความแตกต่างของ
คะแนนความเข้าใจในการอ่าน ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติ t-test
แบบ Independent

2. เปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย โดยทดสอบความแตกต่างของคะแนน จากผลของแบบวัดเจตคติ ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติ t-test แบบ Independent

3. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่ม ควบคุม ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test แบบ dependent

4. เปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่ม ควบคุม ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test แบบ dependent

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ยพื้นฐาน ได้แก่

1.1 คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) คำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ หมายถึง คะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ หมายถึง คะแนนรวมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

N หมายถึง จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

1.2 ความแปรปรวนของคะแนนคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 63)

$$S^2 = \frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ S^2 หมายถึง ค่าความแปรปรวนของคะแนน

$\sum x$ หมายถึง ผลรวมของคะแนน

$\sum x^2$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N หมายถึง จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ

2.1 ตรวจสอบค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านแบบปรนัย โดยการวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ (Item Analysis) ใช้หลักการจัดกลุ่ม 25 % ของกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ ตามวิธีการของ เอดเวิร์ด (Edward) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 185-186)

2.2 ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านแบบปรนัยโดยวิธีของ กูเดอร์ ริชาร์ดสัน 20 (KR-20) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 168) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S^2_t} \right]$$

เมื่อ r_{tt} หมายถึง ค่าความเชื่อมั่น

n หมายถึง จำนวนข้อของแบบทดสอบ

p หมายถึง สัดส่วนของผู้ทำได้ในข้อหนึ่งๆ = $\frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$

q หมายถึง สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่งๆ ($q = 1-p$)

S^2_t หมายถึง คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

2.3 ตรวจสอบค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย โดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ ตามวิธีการของ เอดเวิร์ด (Edward) และตรวจสอบค่า t ตามวิธีการ t-test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 185-186) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S^2_H}{n_H} - \frac{S^2_L}{n_L}}}$$

เมื่อ t หมายถึง ค่าอำนาจจำแนกของข้อความ

$\bar{X}_H$ หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง

$\bar{X}_L$ หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

S^2_H หมายถึง คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง

S^2_L หมายถึง คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ

n_H หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง

n_L หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

2.4 ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 171) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[t - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n หมายถึง จำนวนข้อ

$\sum S_i^2$ หมายถึง คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

S_t^2 หมายถึง คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยวิธีการทางสถิติ t - test Independent (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 84) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1) S_1^2 + (n_2 - 1) S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ $\bar{X}_1$ หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

$\bar{X}_2$	หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
n_1	หมายถึง ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
n_2	หมายถึง ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
S^2_1	หมายถึง ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
S^2_2	หมายถึง ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3.2 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ที่ได้จากการทดสอบก่อนการเรียนรู้ และหลังการเรียนรู้ ภายในกลุ่มเดียวกัน โดยวิธีการทางสถิติ t-test แบบ dependent (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 78) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n - 1}}}$$

$$df = n - 1$$

เมื่อ	D	หมายถึง ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	n	หมายถึง จำนวนคู่
	$\sum D$	หมายถึง ผลรวมของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกัน เป็นรายบุคคล ระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการ学习与หลังการเรียนรู้
	$\sum D^2$	หมายถึง ผลรวมยกกำลังสองของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคล ระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการ学习与หลังการเรียนรู้

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน
s^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนน
$\sum D$	แทน ผลรวมความต่างของคะแนนแต่ละคู่
$\sum D^2$	แทน ผลรวมความต่างของคะแนนแต่ละคู่ยกกำลังสอง
t	แทน ค่าสถิติ
**	แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
*	แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
กลุ่มทดลอง	แทน นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus
กลุ่มควบคุม	แทน นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเสนอตามลำดับดังนี้

1. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus กับการสอนอ่านตามคู่มือครู
2. เปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus กับการสอนอ่านตามคู่มือครู
3. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus และการสอนอ่านตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
4. เปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus และการสอนอ่านตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus กับการสอนอ่านตามคู่มือครู

นักเรียนที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus และที่เรียนโดยการสอนอ่านตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกัน ดังตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S ²	t
กลุ่มทดลอง	35	26.43	16.90	3.39**
กลุ่มควบคุม	35	23.11	10.93	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 แสดงว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ นักเรียนที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL - Plus กับการสอนอ่านตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 1

2. เปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus กับการสอนอ่านตามคู่มือครู

นักเรียนที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus กับการสอนอ่านตามคู่มือครู มีเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ดังตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S ²	t
กลุ่มทดลอง	35	85.51	42.81	0.76
กลุ่มควบคุม	35	84.31	43.67	

จากตาราง 4 แสดงว่า เจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2

3. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus และนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครูก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง

3.1 ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง ได้ผลดังตาราง 5

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง

ความเข้าใจ ในการอ่านภาษาไทย	N	$\bar{X}$	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการทดลอง	35	21.97	212	2,224	15.48**
หลังการทดลอง	35	26.43			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 แสดงว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลองแตกต่างกับหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus ก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง มีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 3

3.2 ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง ได้ผลดังตาราง 6

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง

ความเข้าใจ ในการอ่านภาษาไทย	N	$\bar{X}$	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการทดลอง	35	22.03	38	354	2.12*
หลังการทดลอง	35	23.11			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 แสดงว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองแตกต่างกับหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู ก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง มีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 3

4. เปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

4.1 ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ได้ผลดังตาราง 7

ตาราง 7 เปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง

เจตคติต่อการอ่านภาษาไทย	N	$\bar{X}$	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการทดลอง	35	79.46	212	2,224	6.82**
หลังการทดลอง	35	85.51			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 แสดงว่า นักเรียนกลุ่มทดลองหลังจากได้รับการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus มีเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยแตกต่างกับก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus มีเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 4

4.2 ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนอ่านตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ได้ผลดังตาราง 8

ตาราง 8 เปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง

เจตคติต่อการอ่าน ภาษาไทย	N	$\bar{X}$	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการทดลอง	35	77.46	242	2,760	7.23**
หลังการทดลอง	35	84.31			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 แสดงว่า นักเรียนกลุ่มควบคุม หลังจากได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู มีเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยแตกต่างกับก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครูก่อนการทดลองกับหลังการทดลองมีเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 4

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวังประจวบวิทยาฯ ที่ได้รับการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ด้วยวิธี KWL-Plus กับการสอนอ่านตามคู่มือครู

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus กับการสอนอ่านตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus กับการสอนอ่านตามคู่มือครู
3. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus และการสอนอ่านตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
4. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus และการสอนอ่านตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus กับการสอนอ่านตามคู่มือครูแตกต่างกัน
2. เจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus กับการสอนอ่านตามคู่มือครูแตกต่างกัน
3. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus และการสอนอ่านตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน
4. เจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus และการสอนอ่านตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวังประจันวิทยาคม อ.เมือง จ.ตาก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 70 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 35 คน และกลุ่มควบคุม 35 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองมีดังนี้
 - 2.1 แผนการสอน 2 แบบ คือ แผนการสอนอ่านวิชาภาษาไทย แบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus กับแผนการสอนอ่านตามคู่มือครู
 - 2.2 แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านวิชาภาษาไทย(ท 305) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ลักษณะข้อสอบเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่น .85 ค่าความยากง่าย(P) อยู่ระหว่าง .20 - .68 และค่าอำนาจจำแนก(r) ตั้งแต่ .22-.84
 - 2.3 แบบสอบถามเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 20 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่น .82 และได้ค่าอำนาจจำแนก(t) ตั้งแต่ 2.56-7.68
3. การดำเนินการทดลอง
 - 3.1 ทดสอบก่อนการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านวิชาภาษาไทย(ท 305) และแบบสอบถามเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยกับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม
 - 3.2 ดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม โดยใช้เนื้อหาเดียวกัน ระยะเวลาสอน 18 คาบเท่ากัน กลุ่มทดลองดำเนินการสอนโดยใช้แผนการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus กลุ่มควบคุมดำเนินการสอนโดยใช้แผนการสอนอ่านตามคู่มือครู
 - 3.3 ทดสอบหลังการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านวิชาภาษาไทย(ท 305) และแบบสอบถามเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยชุดเดียวกันกับการทดสอบก่อนการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม
 - 3.4 นำผลการทดสอบมาตรวจให้คะแนน แล้วนำคะแนนมาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย โดยทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเข้าใจในการอ่าน ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติ t-test แบบ Independent
2. เปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย โดยทดสอบความแตกต่างของคะแนนจากผลของแบบวัดเจตคติ ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติ t-test แบบ Independent

3. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test แบบ dependent

4. เปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test แบบ dependent

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus กับการสอนอ่านตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. เจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus กับการเรียนตามแผนการสอนอ่านตามคู่มือครู ไม่แตกต่างกัน

3. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนอ่านตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. เจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. เจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนอ่านตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus กับการเรียนตามแผนการสอนอ่านตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ คือ ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู ทั้งนี้อาจพิจารณาได้ว่าเป็นผลสืบเนื่องมาจากเหตุผลดังต่อไปนี้

1.1 นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus ได้รับการฝึกให้ใช้ความรู้เดิม ประสบการณ์เดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับชื่อเรื่องในการเชื่อมโยงแนวคิดของเรื่องในบทอ่านก่อนในขั้นตอนที่ 1 นักเรียนสามารถคาดเดาเหตุการณ์จากชื่อเรื่องได้ จึงทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครูซึ่งนักเรียนไม่มีโอกาสใช้ประสบการณ์เดิมเท่าที่ควร เพราะส่วนใหญ่ นักเรียนเป็นผู้รับฟังการอธิบายจากครู นักเรียนมีโอกาสแสดงออกทางด้านความคิดน้อย จึงทำให้กระบวนการอ่านเพื่อความเข้าใจไม่ได้ผลเท่าที่ควร

1.2 นักเรียนได้ใช้กระบวนการคิด โดยพัฒนาความรู้พื้นฐานจากชื่อเรื่อง ตั้งคำถามถามตนเองถึงสิ่งที่ต้องการรู้ในช่วงก่อนการอ่าน และได้แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ซึ่งนักเรียนพร้อมที่ปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับบทอ่าน โดยการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความคิดที่ได้จากชื่อเรื่อง และจากบทอ่านเพื่อทำความเข้าใจเรื่อง

1.3 นักเรียนได้รับการฝึกให้สร้างคำถามถามในสิ่งที่ตนเองต้องการรู้จากบทอ่าน ซึ่งทำให้การอ่านนั้นมีความหมาย มีเป้าหมาย และช่วยคาดหวังแนวคิดของเรื่อง ดังที่ ซิงเกอร์ และดอนแลน (Singer and Donlan, 1982 : 166-186) ยืนยันว่าการที่นักเรียนตั้งคำถามถามตนเองนั้นทำให้ความสามารถในการทำความเข้าใจดีขึ้น และสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องได้มากกว่านักเรียนที่ตอบคำถามที่ครูสร้างขึ้น และ กิลเลสพาย (Gillespie, 1990 : 250-257) อธิบายว่า การสร้างคำถามเป็นเทคนิคหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนตั้งเป้าหมายในการอ่านให้แก่ตนเอง และมีข้อดีสองประการคือ ประการแรก จะทำให้การอ่านเป็นกระบวนการที่นักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติเอง ประการที่สองคือ จะช่วยให้นักเรียนสนใจ เอาใจใส่เรื่องที่กำลังอ่าน แต่ปัญหาในการสอนตามคู่มือครูที่พบคือ ครูจะเป็นผู้ตั้งคำถามมากกว่า

1.4 นักเรียนได้รับการฝึกให้กำกับตนเองขณะอ่าน คือตรวจสอบคำถามที่ตนเองสร้างไว้เพื่อหาคำตอบจากบทอ่าน และในขณะเดียวกันนักเรียนจดบันทึกสิ่งที่ตนเรียนรู้จากบทอ่าน ซึ่งจะทำให้นักเรียนสามารถทบทวนแนวคิดสำคัญๆ ที่ได้รับจากบทอ่านได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องกลับไปดูบทอ่านเดิม

1.5 ในการฝึกทักษะในข้อ 1-3 ไปพร้อมๆ กันนั้นจะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้วิธีการอ่านเพื่อความเข้าใจอย่างเป็นขั้นตอน มีระบบ และสามารถถ่ายโอนทักษะการอ่านนี้ไปใช้ในสถานการณ์การอ่านอื่นๆ ได้

1.6 นักเรียนได้รับการฝึกให้เขียนแผนภูมิความหมายเป็นกิจกรรมหลังจากการอ่าน เพื่อเชื่อมโยงความคิดหลักๆ ของเนื้อหาเข้าด้วยกัน จะทำให้นักเรียนสามารถสังเคราะห์ความเข้าใจได้ดีขึ้น อีกทั้งยังเป็นการทดสอบความเข้าใจของตนเองไปด้วยในตัว ช่วยให้นักเรียนระลึกเรื่อง เรียบเรียงเรื่อง ทำให้เห็นเนื้อหาชัดเจนเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น และ

นอกจากนี้แผนภูมิความหมายยังช่วยให้การเขียนสรุปความสะดวก กระชับ และมีใจความที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

1.7 นักเรียนได้รับการฝึกให้ปฏิบัติกิจกรรมทุกขั้นตอนด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความกระตือรือร้นในการอ่าน ดังงานวิจัยของ นิศากร พ่วงมหา(2536) ซึ่งศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ระหว่างการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ด้วยวิธี KWL-Plus กับการสอนอ่านตามคู่มือครู พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ด้วยวิธี KWL-Plus มีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. เจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus กับการเรียนรู้ตามแผนการสอนอ่านตามคู่มือครูไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ การที่เจตคติต่อการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันนั้นอาจมีสาเหตุมาจาก

2.1 การจัดสภาพแวดล้อม นักเรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่คล้ายคลึงกัน รวมทั้งลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังจัดให้นักเรียนได้เรียนเป็นกลุ่มๆ เช่นเดียวกัน นักเรียนจึงไม่เครียด และมีโอกาสสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยเหลือกันทำงาน เกิดความมั่นใจในผลงาน

2.2 นักเรียนได้ทราบจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ในเรื่องที่อ่าน เมื่อนักเรียนอ่านแล้วจะได้รับประโยชน์ จึงทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการอ่าน

2.3 ลักษณะของข้อคำถาม เมื่อนักเรียนอ่านในครั้งแรก อาจจะเข้าใจไม่แจ่มแจ้งนัก เพราะนักเรียนไม่คุ้นเคยกับคำถามในลักษณะนี้ แต่เมื่อได้อ่านซ้ำเป็นครั้งที่สอง นักเรียนเกิดความเข้าใจ จึงทำให้ตอบคำถามได้ดียิ่งขึ้น

2.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอนน้อยเกินไปที่จะทำให้มองเห็นความแตกต่างของการเปลี่ยนแปลงเจตคติอย่างชัดเจนได้ ดังที่ ประภาพรเพ็ญ สุวรรณ (2526) ได้อธิบายว่าการที่จะเปลี่ยนแปลงเจตคติของบุคคลให้เกิดเจตคติใหม่ได้นั้นต้องอาศัยเวลาเป็นสำคัญ ดังนั้นถ้าขยายเวลาของการทดลองออกไป แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม อาจจะแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจนมากกว่านี้

2.5 ครูมีการเตรียมตัวในการสอนเป็นอย่างดี ใช้วิธีสอนที่ดี นักเรียนเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง สร้างความอบอุ่นใจและความเป็นกันเองกับนักเรียน

2.6 นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อตัวผู้สอน และในการทดลองครั้งนี้ผู้สอน สอนด้วยตัวเองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จึงทำให้เจตคติของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

แต่เมื่อพิจารณาจะแนบเจตคติต่อการอ่านภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus กับสอนอ่านตามคู่มือครู มีเจตคติระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าหลังการทดลองนักเรียนมีเจตคติดีขึ้นทั้งสองกลุ่ม แสดงให้เห็นว่าวิธีสอนทั้ง 2 วิธีส่งผลต่อการพัฒนาการด้านเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม

3. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus ก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าหลังการทดลองของทั้งสองกลุ่มนักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านเพิ่มขึ้น ทั้งนี้พิจารณาได้ว่าเป็นผลสืบเนื่องมาจากการปฏิสัมพันธ์ของตัวแปร 4 กลุ่มคือ

3.1 ตัวแปรในด้านผู้อ่าน นักเรียนอยู่ในวัยที่สามารถรับรู้ เรียนรู้ได้เป็นอย่างดี และมีแรงจูงใจในการอ่านจากการตั้งคำถามของตนเอง

3.2 ตัวแปรในด้านบทอ่าน บทอ่านที่นำมาให้นักเรียนอ่านนั้น เหมาะสมกับวัยวุฒิ และคุณวุฒิ และความสนใจของนักเรียน และเป็นบทอ่านที่นักเรียนสามารถใช้ความรู้เดิมมาประกอบการทำความเข้าใจในบทอ่านได้

3.3 ตัวแปรทางด้านบริบททางการศึกษา การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนเอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ เช่น การที่นักเรียนได้มีโอกาสทำงานเป็นกลุ่มช่วยให้นักเรียนสามารถระดมความคิด ปรัชญาหรือ ทำให้งานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

3.4 ตัวแปรในด้านตัวครู ใช้วิธีการสอนเหมาะสมกับจุดประสงค์ที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ รวมทั้งนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อครูผู้สอน ดังนั้นจึงทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้

ตัวแปรแต่ละตัวมีบทบาทสำคัญต่อความเข้าใจในการอ่าน ดังนั้นการจัดตัวแปรดังกล่าวให้สัมพันธ์กันอย่างเหมาะสม ย่อมจะเกิดผลดีต่อความเข้าใจในการอ่าน

4. เจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus และนักเรียนที่เรียนโดยการสอนอ่านตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าหลังการทดลองนักเรียนมีเจตคติต่อการอ่านดีขึ้นทั้งสองกลุ่ม ทั้งนี้อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจาก

4.1 กิจกรรมการเรียนการสอนเร้าความสนใจ เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกทางความคิด ทดการณ์หรือเล่าเรื่องราวที่กำลังจะอ่าน

4.2 นักเรียนมีความพร้อมในการเรียนรู้ เนื่องจากนักเรียนอยู่ในวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็น ต้องการศึกษาค้นหาความรู้ตลอดเวลา

4.3 บทอ่านที่เลือกมาให้ให้นักเรียนอ่านนั้น มีความหมายไปในทางสร้างสรรค์ จรรโลงใจ ดังนั้นจึงทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกที่ดี และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

4.4 นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อครูผู้สอน ดังนั้นนักเรียนจึงมีความกระตือรือร้นในการเรียน

จากเหตุผลข้างต้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วันดี เกษรมาลา (2524 : 42) ที่พบว่าวิธีการเรียนการสอนที่นักเรียนได้รับมีผลต่อเจตคติของผู้เรียน ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีนั้น คือสร้างความสนใจของผู้เรียน เหมาะสมกับวัยและความสามารถ ผู้สอนไม่เคร่งเครียดเกินไป สิ่งเหล่านี้จะช่วยเพิ่มเจตคติของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ ดังผลการวิจัยของ สมเกียรติ สุริยะกุล (2527 : 64) ที่พบว่า เจตคติของนักเรียนทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจะสูงขึ้นหลังจากได้รับประสบการณ์ด้านการเรียนการสอน

สรุปได้ว่ากิจกรรมด้านการเรียนการสอน และตัวครูผู้สอนนั้น ส่งผลต่อเจตคติของนักเรียน อาจก่อให้เกิดเจตคติทั้งทางที่ดีขึ้นหรือต่ำลงกว่าเดิมก็ได้ ซึ่งตรงกับหลักการเปลี่ยนแปลงเจตคติที่ว่า เจตคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ เมื่อได้รับข้อมูลใหม่จากบุคคลหรือสื่อมวลชน และเมื่อได้รับประสบการณ์ตรง ถ้าบุคคลมีความรู้หรือแนวความคิดต่อสิ่งเร้าใดครบถ้วนแล้ว บุคคลนั้นจะมีเจตคติต่อสิ่งเร้านั้นไปในทางบวก หรือทางลบชัดเจนขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ว่า เจตคติต่อการอ่านเดิมของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมคืออยู่แล้วและดีขึ้นหลังจากที่ได้รับประสบการณ์ด้านการเรียนการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ด้วยวิธี KWL-Plus กับสอนอ่านตามคู่มือครู

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. หลังจากครูแนะนำวิธีการและเป็นแบบอย่างในการอ่านโดยใช้กระบวนการ KWL-Plus แล้วครูควรคอยดูแลติดตามพัฒนาการของตนเอง และเพิ่มภาระงานให้นักเรียนเป็นผู้รับผิดชอบเอง
2. ครูควรเลือกบทอ่านที่มีชื่อเรื่องที่น่าสนใจแก่นักเรียนก่อน และในระยะแรกควรเลือกเรื่องที่มีรูปแบบและเนื้อหาคล้ายกันมาสอน เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้เดิมมาเชื่อมโยงสัมพันธ์กับแนวคิดของเรื่องในบทอ่านที่จะอ่านได้
3. ถึงแม้ว่ากระบวนการ KWL-Plus จะเน้นกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่เนื่องจากความจำกัดทางด้านความรู้ความสามารถทางภาษาของนักเรียน ครูอาจจะช่วยเหลือโดยการอธิบายคำศัพท์ และสำนวนที่จำเป็นก่อนนักเรียนลงมือทำ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ที่ใช้การสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus กับการสอนอ่านตามคู่มือครู กับนักเรียน ระดับชั้นอื่นๆบ้าง โดยเฉพาะนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย และควรเพิ่มระยะเวลาในการทดลองให้มากขึ้น เพื่อจะได้มองเห็นการเปลี่ยนแปลง เจตคติได้อย่างชัดเจน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงเจตคตินั้นต้องอาศัยระยะเวลา และ ประสบการณ์การเรียนรู้

2. ควรจะศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน เจตคติต่อการอ่าน และตัวแปร ตามอื่นๆ เช่น แรงจูงใจในการอ่าน ความรับผิดชอบ ความร่วมมือต่อกลุ่ม โดยการสอนอ่าน แบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus กับวิธีสอนหรือกลวิธีอื่นๆ เพื่อพิจารณาว่าการสอนแบบใด จะช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่าน แรงจูงใจในการอ่าน ความรับผิดชอบ หรือ ความร่วมมือต่อกลุ่มสูงกว่า เพื่อครูผู้สอนวิชาภาษาไทยหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา จะได้นำวิธีการนั้นมาเป็นแนวทางในการฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจ แรงจูงใจในการอ่าน ความรับผิดชอบ หรือความร่วมมือต่อกลุ่ม ของนักเรียนต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. จิตวิทยาการศึกษา(ฉบับปรับปรุง). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศรีเดชา, 2528.
- กมลวรรณ ชำทวิ. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และเจตคติต่อการอ่าน ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกพัฒนาสมรรถภาพการอ่าน
กับการสอนอ่านตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- จรรย์ ปิ่นทองน้อย. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบชี้นำ กับการสอนอ่านตาม
คู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2536. อัดสำเนา.
- จันทิมา พรหมโชติกุล. การเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา
และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- ชาวล แพร่ดกุล. เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2516.
- ✓ _____ . เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2520.
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง. เอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยาการศึกษา. วรภูมิการพิมพ์, 2518.
- เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์. การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ. สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.
- ณรงค์ ทองปาน. การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2526.
- เตือนใจ ดันงามตรง. “ทฤษฎีการอ่านและแนวความคิดในการสอนภาษาอังกฤษ,” วารสาร
คุรุศาสตร์. 14(4) : 94-108 ; เมษายน, 2529.
- ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล. “เหตุใดนักเรียนจึงชอบอ่านหนังสือบางเล่มเป็นพิเศษ,” การอ่าน.
5(1) : 26-33 ; 2534.
- ทวี ท่อแก้ว และอบรม สินภิบาล. จิตวิทยาการศึกษา, กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์. 2517
- ✗ ธิดา ฤทธากัย. ประสิทธิผลของ KWL Plus ที่มีต่อการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และการ
สรุปความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีบุญยานนท์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2537. อัดสำเนา. ✓

- X นพรัตน์ สรวยสุวรรณ. ศึกษาความสามารถในการอ่านระดับวิจารณ์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527. อัดสำเนา.
- X นิศากร พ่วงมหา. การศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และการให้ความร่วมมือต่อกลุ่ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ด้วยวิธี KWL-Plus และการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. การทดสอบอิงเกณฑ์ : แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร ประสานมิตร, 2527.
- ประทุม การรักเรียน. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และจงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีการเรียนรู้ทางภาษากับการสอนอ่านตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทัศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2526.
- ผจงกาญจน์ ภู่วิภาดาวรรณ. "อ่านแบบปฏิสัมพันธ์ KWL," ศึกษาศาสตร์สาร. 16(1) 86-91 ; ตุลาคม 2533 - มีนาคม 2534.
- ผะอบ โปษะกฤษณะ. ภาษาไทยของเรามีเอกลักษณ์และการใช้ภาษาไทยมาตรฐาน. กรุงเทพฯ : 2537.
- ผาณิต เพชรจำรัส. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อวิชาภาษาไทยเพื่อกิจธุระ และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการสอนแบบ ชินดิเคทกับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- ไพศาล หวังพานิช. การวัดผลการศึกษา. ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- ภัทรา นิคมานนท์. การประเมินผลและการสร้างแบบทดสอบ. พิมพ์ครั้งที่ 6(ปรับปรุง), กรุงเทพฯ : อักษราพิพัฒน์, 2534.
- มานิต บุญประเสริฐ. "ยุทธวิธีพัฒนาการอ่าน," จันทร์เกษม. 174 ; 9, กันยายน-ตุลาคม 2526.

- ✕ เยี่ยมจิต บุรณโกคา. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และความสนใจในการเรียนวิชาการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนที่อิงแนวทางทฤษฎีอภิปัญญา กับวิธีสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา
- รวิวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์. เอกสารคำสอนวิชา วผ. 306 การวัดทัศนคติเบื้องต้น. ชลบุรี : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2533. อัดสำเนา.
- รักดี วิศิษฐ์อนุพงษ์. การศึกษาความสามารถการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ และเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- ลัดดา กิติวิภาค. “พฤติกรรมทางสังคม,” จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2523.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. ภาควิชาวัดผลและวิจัยการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.
- วารินทร์ สายโอบเอื้อ. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว วิทยาลัยครูพระนคร, 2522.
- วิชาการ, กรม. คู่มือครูกรมวิชาการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2525.
- _____. คู่มือครูการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2535.
- _____. คู่มือครูภาษาไทย ท 305 - 306 ชุดทักษะสัมพันธ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2536.
- _____. โครงการจัดปัจจัยด้านความพร้อมของหลักสูตร. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา, 2531.
- _____. เอกสารการประเมินคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2536.
- วิญญา วิศาลาภรณ์. การสร้างแบบทดสอบ. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- วันดี เกษรมาลา. เปรียบเทียบเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ระหว่างนักศึกษาที่เรียนเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป กับนักศึกษาที่เรียนเอกสังคมศึกษาในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524. อัดสำเนา.

ศึกษาริการ กระทรวง. คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533).
กรุงเทพฯ, 2535.

..... คู่มือภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 (ท 305 - ท 306) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.
โรงพิมพ์คุรุสภา, 2536.

..... หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 (ท 305 - ท 306) ชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2536.

..... หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533).
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2532.

สมเกียรติ สุริยะกุล. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิธีสอน ในวิชา
สังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และ
การใช้คู่มือแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. ปรินิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

✓ สมบูรณ์ ชิตพงษ์. "การประเมินคุณภาพของเครื่องมือวิจัย," เอกสารประกอบวิชาการวิจัย 521
วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

สุมิตรา พรหมกุลบดี. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษกับ
การรับรู้กลวิธีที่นำมาใช้ในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัด
นครปฐม. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2533. อัดสำเนา.

✕ สุรศักดิ์ หลาบมาลา. "วิธีสอนยุทธวิธีทางปัญญา," วิทยจารย์. 90(11) : 13 ; พฤศจิกายน
2535.

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. "การเสริมต่อการเรียนรู้ของเด็ก," เอกสารประกอบการสอนวิชาหลักสูตร
และการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ ประสานมิตร. 2533.

..... การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา. เล่ม 2 กรุงเทพฯ :
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.

✓ สุพาณี วรรณการ. การศึกษาสัมฤทธิ์ผลของการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจและความคง
ทนในการจำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบแผนภูมิความ
หมาย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2533. อัดสำเนา.

- สุวัฒน์ จันทรล้อย. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านความเข้าใจในการอ่านสมรรถภาพการอ่านเร็ว และเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากชุดการอ่านที่มีคำถามก่อนการอ่าน ระหว่างการอ่านและหลังการอ่าน. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. "การวัดทัศนคติและความสนใจ," วารสารการวัดผลการศึกษา. 2 : 7-13 ; กันยายน-ธันวาคม 2524.
- อรุณี ฟิงรุ่ง. การเปรียบเทียบผลการเตรียมความพร้อมทางการเรียน และทัศนคติต่อการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เกมและแผนการเตรียมความพร้อมตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- X Anderson, R.C. "The Notion of Schemata and the Educational Enterprise," pp.37- 59. in R. C. Anderson, R.J. Spiro and W. E. Montagna. Scholling and the Acquisition of Knowledge. Hillsdale, New Jersey : Lawrence Erlbaum. 1977.
- Anderson, R.C. and P.D. Pearson. "A Schema-Theoretic View of Basic Processes in Reading Comprehension," pp.255-291. in D. pearson (ed.). Handbook of Reading Research. New York : Longman Group, Ltd. 1984.
- Anderson, T. "Study Strategies and Adjunct Aids," pp.484-502. in R.J. Spiro, B. Bruce and W. Brewer (eds.). Theoretical Issues in Reading Comprehension. Hillsdale, New Jersey : Erlbaum. 1979.
- ✓ Andre, M. and T. Anderson. "The Development and Evaluation of a Self-Question Study Technique," Reading Research Quarterly. 14 : 605-622 ; Winter, 1978.
- Ausubel, D.P. Educational Psychology : A Cognitive View. New York : Holt, Rinehart and Winston. 1968.
- ✓ Baumann, J. F. "A Generic Comprehension Instructional Strategy," Reading World. 22 : 284-294 ; May 1983.
- X Bond. GuyL. and Tingker Niles A. Reading Difficulties : Their Disgnosis and Correction. New York : Appieton - Century - Crofts, 1957.
- / Boyle, O. F. "The Effect of Cognitive Mapping on Reading Comprehension andWritten Expression,"Dissertation Abstracts International. 47 : 2522-A ; Janury, 1987.

- / Bromley, K.D. and L' Mckenveny. "Precis Writing : Suggestions for Instruction in Summerizing," Journal of Reading. 29 : 392-395 ; February, 1986.
- / Brown, A. L; J. C. Campione and J. D. Day. "Learning to Learn : On Training Students to Learn from Texts," Educational Research. 10 : 14-21 ; June, 1981.
- ✕ Carr, E. and Ogle. "KWL Plus : A Strategy for Comprehension and Summarization," Journal of Reading. 30 : 626-631 ; April, 1987.
- Carr, E. and Other. "The Effect of Inference Training on Childern's Comprehension of Expository Test," Journal of Reading Behavior. 15(3) : 1-8 ; 1983.
- Carrell, P. L. "The Effect of Rhetorical Organization on ASL Reader," TESOL Quarterly. 18 : 1-441-469 ; May, 1984.
- ✕ Carrell, P. L. Devine Joanne and David E. Eskey. Interactive Approaches to Second Language Reading. Cambridge University Press, 1989.
- Carrell, P. L. and J. C. Eisterhold. "Schema Theory and ESL Reading Pedagogy. pp. 73-92. in P. L. Carrell, J. Devine and D. E. Eskey (eds.). Interactive Approach to Second Language Reading. New York : Cambridge University Press. 1988.
- Coady, James. "A Psy Cholinguistics Model of The ESL Reader "in Reading in a Second Language," Hypothesis, Organization, and Practice. Newbury House Publishers, Inc., 1979.
- Devine, T. Teaching Reading Conprehenion. Boston : Allyn and Bacon. 1986.
- ✕ Devine, J., P. L. Carrell and D. E. Eskey. Research in Reading in English as a Second Language. Washington, D.C. : Teacher of English to Speaker of Other Language. 1987.
- / Dole, J. A., G. G. Duffy, L. R. Roehler and P. D. Pearson. "Moving from the Old to the New," Research on Reading Comprehension Instruction," Review of Educational Research. 61 : 239-264 ; Summer, 1991.
- Dowsow, Mildred Agnes. Fundamental of Basic Reading Instruction. New York : Language, Green and Co., 1959.
- Duffy, G. G. and L. R. Roehler. Improving Classroom Reading Instruction : Decision Making Approach. New York : Random House. 1986.

- Eskey, David E. "Theoretical Foundations," in Teaching Secondary Language Reading for Academic Purposes. p. 3-23. Edited by Fraida dubin, David E. Eskey, and William Grabe. Massachusettes : Addison - Wesley, 1986.
- Fan, Chung - Teh. Item Analysis Table Educational Testing Service, Princeton. New Jersey, United States of America, 1952.
- Flood and Diane Lapp. "Reading Comprehension Instruction for at-risk Students : Research-based practices that can make an difference," Journal of Reading. 33(7) : 490 ; April, 1990.
- ✓ Gillespie, C. "Questions about Student- Generated Questions," Journal of Reading. 34 : 250-257 ; Desember, 1990.
- Good, C.V. Dictionary of Education. New York : Mc Graw - Hill Book Company, New York : 1973.
- Goodman, Yetta M. and Burke Cardyn. Reading Strategies : Focus on Comprehension. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1980.
- ✓ Hamsell, T. "Increase Understanding in Content Reading," Journal of Reading. 19 : 307-310 ; April, 1976.
- ✓ Harris, A. and E. Sipay. How to Increase Reading Ability. White Plains, New York : Longman. 1985.
- ✓ Hidi, S. and V. Aderson. "Produce Written Summaries : Task Demands, Cognitive Operation and Implications for Instruction," Review of Educational Research. 86 : 473-493 ; Winter, 1986.
- ✓ Hill, M. "Writing Summaries Oromotes and Learning Across the Curriculum - But Why Are They So Difficult to Writer ?," Journal of Reading. 34: 536-539 ; April, 1991
- Hills, J. R. Measurement and Evaluation in the Classroom. Columbus, Ohio : Charles Merrill. 1976.
- Johnson, P. "Effect on Reading Comprehension of Building Background Knowledge," TESOL Quarterly. 16 : 503-516 ; July, 1982.
- / La Croix, K. J. O. "The Effect of Intruction in Metacognitive Strategy on Functional Reading of Learning Disabled Students," Dissertation Abstracts International. 47 : 2973-A ; February, 1986.

- Lapp, Diane and James Flood. Teaching Reading to Every Child. London : Macmillan Publishing Company. Inc., 1983.
- LiKert, Edward A. Techniques of Attitude Scale Construction. New York : Appleton-Century-Crofts, 1975.
- McNeil, J. D. Reading Comprehension : New Direction for Classroom Practice. Glenview, Illinois : Scott, Foresman and Company. 1984.
- Ogle, D. M. "K-W-L : A teaching model that develops active reading of expository text," The Reading Teacher. 39 : 564-570 ; 1986
- Ortiz, R. K. "Using Question as a Tool in Reading," Journal of Reading. 21 : 109-114 ; February, 1977.
- ✕ Pardo, Laura S. and Taffy E. Raphael "Classroom organization for instruction in content areas," The Reading Teacher. 44(8) : 558 ; April, 1991.
- Pearson, P. D. and D. D. Johnson. Teaching Reading Comprehension. New York : Holt, Rinehart and Winston. 1978.
- ✕ Ringler, L. H. and C. K. Weber. A Language-Thinking Approach to Reading : Disgnosis and Teaching. San Diego, California : Harcourt, Brace Jovanovich. 1984.
- / Rumelhart, D. " Schema : The Building blocks of Language," pp. 35-58. in R. J. Spiro, B. Bruce and W. Brewer (eds.). Theoretical Issues on Reading Comprehension. Hillsdale, New Jersey : Erlbaum. 1980.
- _____. "Schema : The Builing blocks of Language," pp. 86-91. in J. T. Guthrie (ed.). Comprehensions and Teaching Reviews. Newark, Delaware : International Reading Association. 1981.
- ✓ Sinatra, Richard C., Josephine Stahl - Gemake and Nancy Wyche Morgan. "Using Semantic Mapping after Reading to Organize and Wrtie Original Discourse," Journal of Reading. 30 : 4-14 ; October, 1986.
- Singer, H. "Active Comprehension : From Answering to Asking Question," The Reading Teacher. 901-908 ; December, 1978.
- ✓ Singer, H. and D. Donlan. "Active Comprehension : Problem-Solving Schema with Question Generation for Comprehension of Complex Short Stories," Reading Research Quarterly. 17 : 166-186 ; June, 1982.

- ✓ Taylor, B. M. and R. W. Beach. "The Effect Of Text Structure Instruction on Middle-Grade Students' Comprehension and Production of Expository Text," Reading Research Quarterly. 19 : 134-146 ; Spring, 1984.
- ✓ Taylor, K. K. "Summary Writing by Young Children," Reading Research Quarterly. 21 : 193-206 ; Spring, 1986.
- Thondike and Elizabeth. Measurement and Evaluation Psychology. 2nd ed. New York : John Willey, 1969.
- ✓ Vacca, R. Content Area Reading. Boston : Little, Brown Company. 1981.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- ตารางแสดงค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น
เป็นรายข้อของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย
- ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่าน
ภาษาไทย

ตาราง 9 แสดงค่าความยากง่าย(p) และค่าอำนาจจำแนก(r) ของแบบทดสอบ
วัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย

ข้อที่	p	r	ข้อที่	p	r
1	.20	.30	21	.24	.84
2	.24	.68	22	.24	.64
3	.28	.66	23	.52	.74
4	.24	.34	24	.24	.74
5	.32	.60	25	.20	.22
6	.28	.80	26	.44	.58
7	.68	.42	27	.60	.40
8	.22	.28	28	.52	.70
9	.36	.78	29	.44	.58
10	.24	.40	30	.44	.58
11	.24	.84	31	.56	.60
12	.32	.44	32	.20	.34
13	.48	.64	33	.24	.62
14	.24	.68	34	.36	.42
15	.28	.78	35	.32	.64
16	.44	.50	36	.52	.34
17	.24	.44	37	.20	.38
18	.48	.56	38	.44	.46
19	.32	.48	39	.60	.54
20	.28	.38	40	.52	.42

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่น .85

ตาราง 10 แสดงค่าอำนาจจำแนก(t) เป็นรายข้อของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย

ข้อที่	t	ข้อที่	t
1	4.20	11	4.53
2	2.88	12	5.71
3	2.58	13	5.54
4	2.60	14	3.69
5	2.56	15	4.15
6	5.24	16	3.78
7	3.20	17	3.87
8	3.50	18	7.68
9	4.77	19	5.04
10	2.86	20	6.00

แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่น .82

ภาคผนวก ข

- แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน จำนวน 40 ข้อ
- แบบวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย จำนวน 20 ข้อ

**แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน
วิชาภาษาไทย ท 305 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539**

คำอธิบายวิธีทำแบบทดสอบ

1. แบบทดสอบฉบับนี้วัดความเข้าใจในการอ่านวิชาภาษาไทย ท 305 มีจำนวน 40 ข้อ ให้เวลาทำ 50 นาที
2. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ให้เลือกข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วไปตอบในกระดาษคำตอบ โดยทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่องที่เลือกตอบ ดังตัวอย่าง ตัวเลือก ง ในข้อ (0) ต่อไปนี้

กระดาษคำตอบ

ก ข ค ง

ข้อ 0.

☐ ☐ ☐ ☒

ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่จากตัวเลือก ง เป็น ข ให้ทำ ดังนี้

ก ข ค ง

ข้อ 0.

☐ ☒ ☐ ☒

3. เมื่อพบข้อยาก ให้ข้ามไปทำข้ออื่นก่อน ถ้ามีเวลาเหลือจึงกลับมาทำใหม่อีกครั้ง
4. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใดๆลงในแบบทดสอบ
5. เมื่อทำเสร็จเรียบร้อยแล้วให้ส่งแบบทดสอบคืนกรรมการคุมสอบด้วย

1. “เด็กกินอาหารที่มีประโยชน์ อนามัยจะสมบูรณ์” ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องใด ก. อาหารกับสุขภาพ ข. อาหารกับการรับประทาน ค. อาหารที่ปลอดภัยต่อร่างกาย ง. เด็กกับการรับประทานอาหาร	2. “นักเตะเมืองลอดช่อง ถูกนักเตะพลังโสม ยิงประตู 5 ประตู ต่อ 0 สิ้นสาย และเป็นไป ตามฟอร์มที่นักวิจารณ์ส่วนใหญ่ คาดหมายไว้ ไม่มีพลิกโชค” คำว่า “เป็นไปตามฟอร์ม” หมายความว่า อย่างไร ก. เป็นไปตามที่ตั้งใจ ข. เป็นไปตามที่หวังไว้ ค. เป็นไปตามที่ประกาศไว้ ง. เป็นไปตามความคาดหมาย
--	---

คำชี้แจง อ่านคำประพันธ์นี้แล้วตอบคำถามข้อที่ 3 - 4

“ รูปชั้วมักแต่งแก้ง กลาทรง
ใจขลาดมักอาจอง อวดรู้
น้ำพร่องกะละออมคง กระฉอก ฉานนา
เฉาโศกโอรุ้อวดสู้ ว่ารู้ใครเทียม”

3. คำประพันธ์นี้มุ่งให้ปฏิบัติอย่างไร ก. ฉลาดในการพูด ข. ไม่อวดตัวว่าฉลาดกว่าผู้อื่น ค. ขวนขวายหาความรู้ไว้มากๆ ง. สงวนวิชาความรู้ไว้ไม่บอกผู้อื่น	4. คำประพันธ์นี้มีใจความตรงกับสำนวนใด ก. กบในกะลาครอบ ข. ปลาหมอตายเพราะปาก ค. ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด ง. รู้มากยากนานรู้น้อยพลอยรำคาญ
--	--

คำชี้แจง อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อที่ 5 - 6

“ถ้าท่านทั้งหลายเลือกผมเป็นผู้แทนราษฎร ผมจะสร้างถนนเข้าหมู่บ้าน ขจัดความแห้งแล้ง อดอยาก หากผมไม่ได้เป็นก็ยากที่ท่านทั้งหลายจะอยู่อย่างสงบสุข”

5. ข้อความนี้กล่าวในลักษณะใด

- ก. ข่มขู่
- ข. บังคับ
- ค. ขอร้อง
- ง. แนะนำ

6. ผู้กล่าวข้อความนี้ต้องการสิ่งใด

- ก. สร้างความเจริญแก่หมู่บ้าน
- ข. สร้างถนนเข้าหมู่บ้าน
- ค. ขจัดความยากจน
- ง. เป็นผู้แทนราษฎร

คำชี้แจง อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อที่ 7 - 8

“ถ้าหากคนไทยจะมีความรักชาติมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ ช่วยรักษาสิ่งที่เป็นประโยชน์ของชาติ ทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวม เพื่อรัฐบาลจะไม่ต้องเสียทรัพย์สินไปโดยไม่สมควร ชาติบ้านเมืองก็จะเจริญขึ้น และผลแห่งความเจริญก็จะบังเกิดแก่ตัวเราเอง”

7. ผู้กล่าวข้อความนี้ต้องการอะไร

- ก. ให้ทุกคนมีความสุข
- ข. ให้ช่วยกันป้องกันชาติไทย
- ค. ให้ทุกคนรู้จักพัฒนาประเทศ
- ง. ให้รู้จักรักษาสาธารณสมบัติ

8. ข้อความนี้กล่าวในลักษณะใด

- ก. ชักชวน
- ข. แนะนำ
- ค. บอกเล่า
- ง. ตักเตือน

คำชี้แจง อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อที่ 9 - 10

“บุคคลกิตติ คณะกิตติ ชาติกิตติ ที่จะมีความเจริญมั่นคง ก็แต่ยึดถือธรรมะเป็นหลัก”

9. ข้อความนี้เน้นความสำคัญของอะไร

- ก. ชาติ
- ข. ธรรมะ
- ค. บุคคล
- ง. คณะบุคคล

10. ผู้กล่าวข้อความนี้ต้องการอะไร

- ก. เตือนสติให้ทำดีต่อกัน
- ข. ให้ทราบสังขารในชีวิต
- ค. โนมน้าวให้ฝึกฝนในพุทธศาสนา
- ง. ชี้แนะแนวปฏิบัติเพื่อความก้าวหน้า

คำชี้แจง อ่านคำประพันธ์แล้วตอบคำถามข้อที่ 11 - 13

ถึงจนทนสู้กัด กินเกลือ
อย่าเที่ยวแลเนื้อเถื่อ พวกพ้อง
อดอยากเยี่ยงอย่างเสือ สงวนศักดิ์
โซกีสะโสท้อง จับเนื้อกินเอง"

11. คำประพันธ์นี้กล่าวในลักษณะใด

- ก. แนะนำ
- ข. สั่งสอน
- ค. ตักเตือน
- ง. ให้ข้อคิด

12. คำประพันธ์นี้กล่าวอย่างไร

- ก. ให้อดทน
- ข. ให้กล้าหาญ
- ค. ให้พึ่งตัวเอง
- ง. ให้ขยันหมั่นเพียร

13. เนื้อความคำประพันธ์นี้สอดคล้องกับข้อความใด

- ก. อยู่ด้วยลำแข้ง
- ข. จนต้องเจียมตัว
- ค. หนีเสือปะจระเข้
- ง. เสียชีพอย่าเสียสัตย์

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ 14 - 15

"ปัญหายาเสพติด เป็นปัญหาที่กำลังทวีความรุนแรงขึ้นทุกขณะก่อให้เกิดความวิตกกังวลแก่รัฐบาลและสถาบันต่าง ๆ ของประเทศไทยเป็นอย่างมาก เนื่องจากปัญหานี้เป็นปัญหาที่ร้ายแรง ก่อความเสียหายให้ไม่เฉพาะแต่สุขภาพของผู้เสพยาอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังความเสียหายให้เกิดแก่ครอบครัวของผู้ติดยาและสวัสดิการทางสังคม กับเสถียรภาพของบ้านเมือง เป็นปัญหาการเสื่อมทางศีลธรรม ก่อให้เกิดอาชญากรรมนานาชนิด และเป็นปัญหาความมั่นคงของชาติ รวมทั้งความเสียหายแก่ประเทศชาติเป็นส่วนรวมในด้านการพัฒนาคน และเศรษฐกิจด้วย"

14. ข้อความนี้กล่าวถึงยาเสพติดในแง่ใด

- ก. อันตราย
- ข. ปริมาณ
- ค. การต่อต้าน
- ง. การซื้อขาย

15. ผลที่เกิดต่อผู้เสพยาประการแรกคืออะไร

- ก. สังคมรังเกียจ
- ข. กลายเป็นอาชญากร
- ค. สุขภาพเสื่อมโทรม
- ง. ประสิทธิภาพการทำงานต่ำ

คำชี้แจง อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อที่ 16 - 17

“การแต่งกายดี หรือมีรสนิยมดีนั้นมิได้หมายความว่า ต้องใช้ของราคาแพง เช่น ต้องใส่ผ้าเมตรละกว่าพันบาทจากสวิส ใช้เครื่องสำอางของ....ที่ต้องสั่งตรงมาจากต่างประเทศ เนื่องจากราคาแพงมากในบ้านเรายังไม่มีขาย ใส่แว่นตาดิโออร์ ใส่รองเท้าของชาลส์จอร์จแห่งฝรั่งเศส ใช้น้ำหอมจอย อะไรทำนองนั้น บางคนถึงลงทุนถึงขนาดนี้แล้วแต่งกายไม่เข้าท่าก็มี สู้บางคนที่เราเห็นแล้วนึกชมก็ไม่ได้ และต้องประหลาดใจเมื่อเขาบอกว่า “ผ้าชิ้นนี้เมตรละ 12 บาทเท่านั้น กระเป๋ากับรองเท้าก็ไม่ถึงร้อย ไปดูตอนที่เขาลดราคา ต่างหูที่ใส่ก็คู่ละ 5 บาท

16. ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านปฏิบัติตัวอย่างไร	17. การแต่งกายควรคำนึงถึงอะไรมากที่สุด
ก. หันมานิยมใช้ของไทยมากขึ้น	ก. รูปร่าง ฐานะ สุขภาพ
ข. ใช้ของให้คุ้มกับราคาที่ลงทุน	ข. รูปร่าง คุณภาพ กาละเทศะ
ค. เลือกซื้อของดีราคาไม่แพง	ค. ฐานะ คุณภาพ กาละเทศะ
ง. เลิกเป็นคนสุรุษสุราย	ง. ฐานะ กาละเทศะ รูปร่าง

คำชี้แจง อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อที่ 18 - 21

“เมื่อฐานะทางบ้านแย่งลง ฉันจึงตัดสินใจขายหนังสือพิมพ์ตอนเย็น หลังจากทำอะไรในบ้านเสร็จแล้ว ฉันจะไปตามบริเวณที่มีการจราจรติดขัด “หนูขอซื้อหนังสือพิมพ์ฉบับนี้” เสียงตะโกนมาจากข้างหลัง ฉันรีบวิ่งไปทันที่ก่อนที่เด็กคนอื่นจะไปถึงก่อน แล้วฉันก็ขายได้อีกฉบับหนึ่ง

ชีวิตของฉันและพวกเขาก็มีต่างอะไรกัน ฐานะเรายากจนเหมือนกัน “ซื้อหนังสือพิมพ์หน่อย” เสียงดังอีกแล้ว ฉันรีบหันกลับแต่พอจะวิ่งก็พอดีไฟเขียว ฉันจึงหยุดไม่กล้าเสี่ยงกับรถ แล้วหันหลังกลับ หลีกให้รถวิ่ง ไครม...! เสียงดังสนั่น เด็กวิ่งเล็กๆ ถูกรถชนเพราะการวิ่งไปขายหนังสือพิมพ์ที่มีเสียงเรียกไป ฉันยืนงง เขาตายแล้ว ทำไมเขาต้องตายด้วย ครอบครัวของเขาต้องสูญเสียลูกและรายได้ไปแล้วหรือ”

18. ข้อใดมิใช่ลักษณะของ“ฉัน”ในบทความนี้	19. จากข้อความนี้ อะไรเป็นสาเหตุสำคัญที่สุดที่ทำให้เด็กขายหนังสือพิมพ์ตาย
ก. ว่องไว	ก. การจราจรคับคั่ง
ข. รอบคอบ	ข. ความประมาทของเด็ก
ค. ข่างคิด	ค. ความประมาทของคนขับรถ
ง. ข่างพูด	ง. เสียงเรียกจากคนซื้อหนังสือพิมพ์

20. จากข้อความ “ฉันรีบหันกลับแต่พอจะวิ่งก็พอดีไฟเขียว ฉันจึงหยุดไม่กล้าเสี่ยงกับรถ” อาภักปฏิกิริยาของ “ฉัน” ในขณะนั้นน่าจะเป็นอย่างไร ก. ฉันยืนอยู่ระหว่างรถที่จอดอยู่ ข. ฉันยืนที่ทางเท้าหันหน้าเข้าสู่ถนน ค. ฉันยืนชิดถนนกำลังจะวิ่งมาที่รถจอด ง. ฉันยืนอยู่บนถนนกำลังจะเดินมาที่ทางเท้า	21. “ครอบครัวของเขาต้องสูญเสียลูกและรายได้ไปแล้วหรือ” จากข้อความนี้ แสดงว่าผู้กล่าวมีความรู้สึกอย่างไร ก. ท้อใจ ข. สงสัย ค. สลดใจ ง. โกรธเคือง
---	---

คำชี้แจง อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อที่ 22- 24

“ค่ายเพลงนี้ สมัยก่อน 7 - 8 ปีที่แล้ว เป็นค่ายเพลงคุณภาพอย่างมาก พุดได้เต็มปากว่าจะรู้สึกดีถ้าตัวเองซื้อเทปจากค่ายนี้ฟัง นักร้องที่สังกัดค่ายนี้ก็ถือได้ว่าเป็นนักร้องเต็มตัวแต่เดี๋ยวนี้ไล่ไปได้เลยแต่ละชื่อกลายเป็นคนอำปากร้องเพลงไม่ชัดไปเสียแล้วประเภท เธอ ออกเสียงเป็น เชอ หรือ ห่า เป็น ช่า ทั้งๆที่คนเหล่านั้นเมื่อพุดตามปกติก็ออกเสียงคำดังกล่าวได้ชัดเจนดี แก้วตัวไม่ได้เลยว่าเป็นลูกครึ่งลิ้นไก่สั้น”

22. ผู้กล่าวข้อความนี้มีความรู้สึกอย่างไร ก. เศร้าใจ ข. เบื่อหน่าย ค. ผิดหวัง ง. วิตกกังวล	23. ผู้กล่าวข้อความนี้ต้องการเน้นให้เห็นสิ่งใด ก. การพุด ข. การร้องเพลง ค. คุณภาพของเพลง ง. การเปล่งเสียงให้ถูกต้อง
--	---

24. จากข้อความนี้แสดงว่าผู้กล่าวน่าจะมีลักษณะอย่างไร
ก. ล้าสมัย
ข. ทันสมัย
ค. อนุรักษ์ภาษา
ง. ความคิดคับแคบ

คำชี้แจง อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อที่ 25 - 26

“คนขายของหาบเร่ รวยก็ไม่มีใครอิจฉา จนก็ไม่มีใครดูถูก เพราะขึ้นชื่อว่าหาบเร่ มันก็ต้องเร่ไปเรื่อยๆ เป็นเจ้าแกในเนื้อ ดีกว่าเป็นเจ้าแกในนาม”

25. ข้อความนี้ให้ข้อคิดอย่างไร

- ก. จงพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่
- ข. จงทำดีแต่อย่าเด่นจะเป็นภัย
- ค. สวรรค์อยู่ในอก นรกอยู่ในใจ
- ง. ความพอใจอยู่ที่ไหนความสุขอยู่ที่นั่น

26. “เป็นเจ้าแกในเนื้อ ดีกว่าเป็นเจ้าแกในนาม” หมายความว่าอย่างไร

- ก. รวยจริงๆ ดีกว่ารวยแต่ชื่อ
- ข. รวยจริงๆ ไม่ต้องมีคนรู้จักก็ได้
- ค. รวยจริงๆ ดีกว่าแอบอ้างว่ารวย
- ง. รวยให้คนรู้จักว่ารวยแล้วไม่มีคนรู้

คำชี้แจง อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อที่ 27 - 29

“วินาทีแรกที่ลูกเกิดมา จนกระทั่งโตมานี้ ทุกเวลาคือการอบรมสั่งสอน ทุกเวลาคือการบอกกล่าว เพราะฉะนั้น เราค่อนข้างมั่นใจว่าเขาได้รับในแก่นของความเป็นมนุษย์ แก่นของความคิดไปจากเราตั้งแต่เกิดมาแล้ว”

27. ข้อความใดไม่เกี่ยวข้องกับข้อความข้างบนนี้

- ก. ความผูกพัน
- ข. ความใกล้ชิด
- ค. การแนะนำ
- ง. การศึกษา

28. “แก่นของความเป็นมนุษย์” คืออะไร

- ก. การรู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย
- ข. การรู้จักผิด ชอบ ชั่ว ดี
- ค. การรู้จักรัก และปล่อยวาง
- ง. การรู้จักการเกิด แก่ เจ็บ ตาย

29. “แก่นของความคิด” คืออะไร

- ก. อุปนิสัย
- ข. บุคลิกภาพ
- ค. สามัญสำนึก
- ง. ความประพฤติ

คำชี้แจง อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อที่ 30 - 31

“ถ้าทำใจยอมแพ้ได้ เราก็จะพบกับความยุติธรรม
ถ้าทำใจยอมเสียได้ เราก็จะพบกับความยุติธรรม
ถ้าเราทำใจยอมทุกข์ได้ เราก็จะพบกับความยุติธรรม
ถ้าเราทำใจยอมเจ็บปวดได้ เราก็จะพบกับความยุติธรรม”

30. จากข้อความนี้สรุปได้ว่าเราจะพบกับ
ความยุติธรรมได้ถ้าเรามีลักษณะที่สำคัญ
ที่สุดอย่างไร
ก. เสียสละ
ข. อ่อนโยน
ค. มีน้ำใจ
ง. มีความพยายาม

31. จากข้อความนี้ทำให้เห็นสัจธรรมอย่างไร
ก. ความสุขอยู่ที่ใจ
ข. ความสุขอยู่ที่เราลิขิต
ค. ความสุขมีอยู่ในทุก ๆ ที่
ง. ความสุขอยู่ที่การกระทำ

คำชี้แจง อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อที่ 32 - 34

“แนวโน้มของโลกยุคใหม่ที่กำลังครบรอบ 2000 ปีแห่งคริสตศักราช อำนาจของ
คนมิได้อยู่ที่การควบคุมกำลัง แต่จะอยู่ที่สติปัญญา ความคิดริเริ่ม ความเป็นผู้นำ”

32. ผู้เขียนข้อความนี้กล่าวในลักษณะใด
ก. ท้วงติง
ข. เสนอแนะ
ค. บอกเล่า
ง. แสดงความคิดเห็น

33. “แนวโน้มของโลกยุคใหม่”
หมายความว่าอย่างไร
ก. สิ่งที่เป็นปัจจุบัน
ข. สิ่งที่ต้องเกิดขึ้น
ค. สิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้น
ง. สิ่งที่เคยคาดว่าจะเกิดขึ้น

34. จากข้อความนี้สรุปได้ว่าลักษณะของคนในโลก
ยุคใหม่ควรจะเป็นเช่นใด
ก. มีประสิทธิภาพ
ข. มีการศึกษาสูง
ค. เป็นตัวของตัวเอง
ง. มีทรัพย์สินสมบัติมาก

คำชี้แจง อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อที่ 35 - 37

“ทุกลมหายใจแห่งชีวิตที่สร้างงานศิลปะ เคยถามตนเองหลายต่อหลายครั้งว่า เป้าหมายในการทุ่มเทให้กับการแสวงหาอยู่นั้นอยู่ตรงไหน ทุกครั้งจะได้คำตอบจากส่วนลึกว่า อยากเห็นสิ่งแปลกใหม่ในเชิงศิลป์ที่มีคุณค่า คู่กับการทุ่มเทเป็นเวลายาวนาน ทั้งที่บางครั้งก็ ล้าใจ แต่อุปสรรค ก็เป็นเชื้อเสริมไฟศรัทธาให้แรงกล้า อาจเป็นเพราะใจที่มุ่งมั่นในศิลปะ ฉะนั้น ผลที่เกิดจากการทุ่มเทสร้างงานครั้งนี้ ขอมอบไว้ให้เป็นสิ่งดีงาม ที่ช่วยจรรโลงโลกให้สดใสด้วย ฟ้าศิลป์”

35. จากข้อความดังกล่าวแสดงว่าผู้เขียน
สร้างงานศิลปะขึ้นมาเพื่ออะไร
- ก. เพื่อเลี้ยงชีพ
- ข. เพื่อผลตอบแทนที่คุ้มค่า
- ค. เพื่อสร้างผลงานให้โลกได้รับรู้
- ง. สร้างผลงานที่มีคุณค่าต่อโลก

36. คำว่า “ทุกลมหายใจแห่งชีวิตที่สร้างงาน
ศิลปะ” ผู้เขียนหมายความว่าอย่างไร
- ก. งานศิลปะคือชีวิต
- ข. ตลอดเวลาที่สร้างงานศิลปะ
- ค. ตลอดชีวิตนี้สร้างแต่งงานศิลปะ
- ง. เมื่อยังมีลมหายใจจะสร้างแต่งงานศิลปะ

37. ข้อความนี้ให้ข้อคิดอย่างไร

- ก. ชีวิตมีค่าถ้าทำงาน
- ข. ทุกสิ่งทุกอย่างอยู่ที่ใจ
- ค. ทำให้ดีที่สุดในเรื่องที่ทำ
- ง. ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ 38 - 39

“น้ำผึ้งแต่ละขวดที่ได้มา ตัวผึ้งนับพันนับหมื่นจะต้องไปเก็บมาจากเกสรดอกไม้สัก
กี่ร้อยก็พันดอกไม้รู้ ผึ้งสู้เก็บสะสมไว้ให้คนช่วงชิงและตัดรวรงรังของมันมาดื่มกินอย่างชื่นชอบ”

38. ข้อความนี้แสดงให้เห็นถึงคุณธรรม
ด้านใดของผึ้ง
- ก. ความสามัคคี
- ข. ความกล้าหาญ
- ค. ความอดุสาหะ
- ง. ความรับผิดชอบ

39. ข้อความนี้มีความหมายตรงกับสำนวนใด
- ก. ชุบมือเปิบ
- ข. น้ำขึ้นให้รีบตัก
- ค. หวานพืชหวังผล
- ง. ปลาใหญ่กินปลาเล็ก

40. “.....เก็บวันเวลาที่ผ่านไป.....เก็บหัวใจเธอที่ผ่านมา
เก็บวันนี้วันที่มีค่า.....เป็นวันเวลาที่เก็บไว้ในใจ”
ข้อความนี้แสดงว่าผู้เขียนน่าจะมีความรู้สึกอย่างไร
- ก. ภูมิใจ
ข. อิ่มเอมใจ
ค. ประทับใจ
ง. อาลัยอาวรณ์

เฉลย

1. ง	11. ง	21. ค	31. ก
2. ง	12. ค	22. ค	32. ค
3. ข	13. ก	23. ง	33. ค
4. ก	14. ก	24. ค	34. ก
5. ก	15. ค	25. ง	35. ง
6. ง	16. ง	26. ก	36. ข
7. ง	17. ง	27. ง	37. ข
8. ค	18. ง	28. ข	38. ค
9. ข	19. ข	29. ค	39. ก
10. ง	20. ค	30. ก	40. ค

แบบสอบถามเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้จะถามความรู้สึก ความคิดเห็นของนักเรียนในด้านคุณประโยชน์และความสำคัญของการอ่าน ตลอดจนการเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่านภาษาไทย
2. นักเรียนมีอิสระที่จะเลือกตอบตามความรู้สึก หรือความคิดเห็นของตัวเอง ซึ่งคำตอบของนักเรียนไม่มีการตัดสินว่าถูกหรือผิด ฉะนั้นขอให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี ไม่ต้องวิตกกังวล
3. วิธีทำแบบสอบถาม ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความรู้สึก หรือความคิดเห็นของนักเรียน โดยในแต่ละข้อให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ เพียงข้อเดียว แต่ละระดับความรู้สึกและความคิดเห็นนั้นมีความหมายดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายความว่า ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นของนักเรียนอย่างยิ่ง
เห็นด้วย	หมายความว่า ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นของนักเรียนเป็นส่วนใหญ่
ไม่แน่ใจ	หมายความว่า นักเรียนไม่แน่ใจกับข้อความนั้น
ไม่เห็นด้วย	หมายความว่า ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นของนักเรียนเป็นส่วนใหญ่
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายความว่า ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นของนักเรียนอย่างยิ่ง

ตัวอย่าง

ข้อที่	ข้อความ	ความรู้สึก	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
0	การอ่านภาษาไทยเป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่าย					✓	
00	ข้าพเจ้าคิดว่าการอ่านภาษาไทยเป็นวิธีค้นหาความรู้ที่ดีที่สุด		✓				

4. ขอให้นักเรียนตอบคำถามให้ครบทุกข้อ

ข้อ ที่	ข้อความ ความรู้สึก	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง
1	ข้าพเจ้านำความรู้จากการอ่าน ภาษาไทยมาใช้แก้ปัญหาในชีวิต ประจำวันได้					
2	การอ่านภาษาไทยทำให้เสียเวลา					
3	ข้าพเจ้าคิดว่าการอ่านภาษาไทย ไม่มีความจำเป็นในชีวิต					
4	หลังจากอ่านวรรณคดีไทยบางตอน ในหนังสือเรียนภาษาไทยแล้ว ข้าพเจ้าอยากติดตามอ่านต่อไป หรืออ่านฉบับสมบูรณ์					
5	ผู้ที่ชอบอ่านภาษาไทยมักเป็น คนเฉื่อยชา					
6	ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อทุกครั้งทีอ่าน ภาษาไทย					
7	การอ่านภาษาไทยบ่อยๆ จะช่วย กระตุ้นให้ใช้ความคิดอยู่ตลอดเวลา					
8	ข้าพเจ้าคิดว่าวิชาการศึกษา ภาษาไทยไม่จำเป็นต้องเปิดสอน					
9	การอ่านภาษาไทยมากๆ ทำให้ เกิดความสับสน					
10	การอ่านภาษาไทยจะมีส่วนช่วย ข้าพเจ้าเมื่อเรียนในชั้นที่สูงขึ้น					
11	การอ่านภาษาไทยทำให้มีความคิด แคบลง					
12	ถึงแม้จะอ่านภาษาไทยได้ดีก็ไม่ทำ ให้การเรียนดีขึ้น					

ข้อที่	ข้อความ ความรู้สึก	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง
13	การอ่านภาษาไทยมากทำให้ ฟุ้งซ่าน					
14	การอ่านภาษาไทยทำให้ถูกชักจูง ให้เชื่อในสิ่งที่ไม่ถูกต้องได้					
15	กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่าน ภาษาไทยทำให้ขาดความเชื่อมั่น ในตัวเอง					
16	การอ่านภาษาไทยมากๆ ช่วยให้ การใช้ภาษาไทยของข้าพเจ้าดีขึ้น					
17	การอ่านภาษาไทยทำให้เสียเวลา โดยเปล่าประโยชน์					
18	การอ่านภาษาไทยเป็นสิ่งที่ สามารถฝึกฝนได้ง่าย					
19	การอ่านภาษาไทยเป็นสิ่งที่จำเป็น และสำคัญมาก					
20	การอ่านภาษาไทยไม่ช่วยพัฒนา ทักษะด้านอื่นๆ เลย					

ภาคผนวก ค

- แผนการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL-Plus
- แผนการสอนอ่านตามคู่มือครู กรมวิชาการ

แผนการสอน กลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ท 305 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เรื่อง การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ คาบที่ 1 - 2 จำนวน 2 คาบ

สาระสำคัญ

การจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้อ่านทราบว่าผู้เขียนต้องการสื่อข้อความที่มีความหมายว่าอย่างไร ผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายของศัพท์ สำนวน ภาษาที่ปรากฏอยู่ในเรื่องและสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนสามารถ

1. บอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. บอกความหมายของคำหรือสำนวนจากเรื่องที่อ่านได้
3. เรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

บทอ่านเรื่อง “มะพร้าวพิชสารพัดประโยชน์”

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน (คาบที่ 1 - 2)

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน และแจ้งจุดประสงค์

1. ครูสนทนาถึงวิธีการอ่านแบบต่างๆที่นักเรียนนิยมใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ และประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านว่ามีผลต่อการพัฒนาตนเอง พัฒนาสังคมและพัฒนาอาชีพอย่างไร

2. แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

3. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

ขั้นที่ 2 เตรียมการอ่าน

1. ครูเสนอวิธีอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ KWL-PLUS โดยอธิบายวิธีการและขั้นตอนต่างๆ
2. ครูให้ชื่อเรื่อง “มะพร้าวพิชสารพัดประโยชน์” แล้วให้นักเรียนระดมพลังความคิด โดยอภิปราย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนรู้จากหัวข้อเรื่องร่วมกับครู

3. ครูเขียนสิ่งที่นักเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อเรื่องที่ได้อ่านจากการอภิปรายร่วมกันลงในช่อง K บนกระดานดำ นักเรียนเขียนข้อความตามครูลงในใบงานของตนในช่อง K
4. ครูแสดงแบบอย่างการจัดประเภทข้อมูลในช่อง K โดยบอกสิ่งที่ครูคิดขณะที่อ่านข้อมูลในช่อง K นักเรียนฟังครู ดูแบบอย่างการคิด พร้อมทั้งติดตาม แล้วจัดประเภทข้อมูลในช่อง K ของตนเอง
5. นักเรียนแต่ละคนตั้งคำถามที่ต้องการทราบจากเรื่องมะพร้าวพิชสารพัดประโยชน์ โดยเขียนคำถามเป็นลำดับในช่อง W

ขั้นที่ 3 ดำเนินการอ่าน

1. นักเรียนทุกคนอ่านเรื่องในสามย่อหน้าแรก แล้วหยุดอ่านเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง โดยตรวจคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ในช่อง W หรือตั้งคำถามเพิ่มเติม บันทึกคำตอบและข้อมูลใหม่ที่ได้รับจากการอ่านเรื่องในช่อง L จากนั้นอ่านต่อไปจนจบ และบันทึกข้อมูลที่ได้รับในช่อง L

ขั้นที่ 4 หลังการอ่าน(สรุป)

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละประมาณ 5-6 คน แล้วให้อภิปรายถึงสิ่งที่นักเรียนรู้ทั้งหมดจากการอ่านเรื่องที่กำหนดให้เพื่อทบทวนหาคำตอบ แล้วร่วมกันจัดประเภทของข้อมูลหาความสัมพันธ์ของข้อมูล แล้วเขียนออกมาในรูปของแผนภูมิ
2. นักเรียนทุกกลุ่มเขียนสรุปเรื่องจากแผนภูมิ
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลหน้าชั้นเรียน
4. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผล

ขั้นที่ 5 ประเมินผลการอ่าน

1. สังเกตการอภิปรายและการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. ตรวจผลงาน

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบงาน KWL
2. กระดาษสำหรับเขียนแผนภูมิ
3. บทอ่านเรื่อง “มะพร้าวพิชสารพัดประโยชน์”
4. ภาพต้นมะพร้าว และส่วนประกอบต่างๆของมะพร้าว
5. ภาพผลิตภัณฑ์ที่ทำขึ้นมาจากมะพร้าว
6. ใบความรู้เรื่องการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

แผนการสอน กลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ท 305 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เรื่อง การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ คาบที่ 3 - 4 จำนวน 2 คาบ

สาระสำคัญ

การจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้อ่านทราบว่าผู้เขียนต้องการสื่อข้อความที่มีความหมายว่าอย่างไร ผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายของศัพท์ สำนวน ภาษาที่ปรากฏอยู่ในเรื่องและสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนสามารถ

1. บอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. บอกความหมายของคำหรือสำนวนจากเรื่องที่อ่านได้
3. เรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

บทอ่านเรื่อง “เด็กบ้านนอกกับศิลปะ” โดย ชัยณรงค์ เจริญพาณิชย์กุล

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน (คาบที่ 3 - 4)

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน และแจ้งจุดประสงค์

1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องความแตกต่างด้านต่าง ๆ ระหว่างชีวิตของคนในเมืองกับคนในชนบท

2. แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 2 เตรียมการอ่าน

1. ครูให้ชื่อเรื่อง “เด็กบ้านนอกกับศิลปะ” แล้วให้นักเรียนระดมพลังความคิด โดยอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อเรื่องร่วมกับครู

2. ครูเขียนสิ่งที่นักเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อเรื่องที่ได้อภิปรายร่วมกันลงในช่อง K บนกระดานดำ นักเรียนเขียนข้อความตามครูลงในใบงานของตนเองในช่อง K

3. ครูแสดงแบบอย่างการจัดประเภทข้อมูลในช่อง K โดยบอกสิ่งที่ครูคิดขณะที่อ่านข้อมูลในช่อง K นักเรียนฟังครู ดูแบบอย่างการคิด และคิดตาม แล้วจัดประเภทข้อมูล ในช่อง K ของตนเอง

4. นักเรียนแต่ละคนตั้งคำถามที่ต้องการรู้จากเรื่องเด็กบ้านนอกกับคิลปะ โดยเขียนคำถามเป็นลำดับลงในช่อง W

ขั้นที่ 3 ดำเนินการอ่าน

1. นักเรียนแต่ละคนอ่านเรื่อง “เด็กบ้านนอกกับคิลปะ” ในสองย่อหน้าแรก แล้วหยุดอ่านเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง โดยตรวจคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ในช่อง W หรือตั้งคำถามเพิ่มเติม แล้วอ่านย่อหน้าต่อไป หยุดอ่านเป็นระยะๆ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจ ปฏิบัติเช่นนี้ไปเรื่อยๆ จนกระทั่งอ่านจบเรื่อง

2. นักเรียนบันทึกคำตอบ และข้อมูลใหม่ที่ได้รับจากการอ่านในช่อง L

ขั้นที่ 4 หลังการอ่าน(สรุป)

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละประมาณ 5-6 คน แล้วให้อภิปรายเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนรู้จากการอ่าน เพื่อทบทวนหาคำตอบ และร่วมกันจัดประเภทข้อมูล หาความสัมพันธ์ของข้อมูลในช่อง L แล้วบันทึกข้อมูลในรูปของแผนภูมิ

2. นักเรียนทุกกลุ่มเขียนสรุปเรื่อง “เด็กบ้านนอกกับคิลปะ” จากแผนภูมิ

3. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลหน้าชั้นเรียน

4. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผล

5. นักเรียนทำแบบทดสอบ

ขั้นที่ 5 ประเมินผลการอ่าน

1. สังเกตการอภิปรายและการร่วมกิจกรรมของนักเรียน

2. ตรวจผลงาน

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบงาน KWL

2. กระดาษสำหรับเขียนแผนภูมิ

3. บทอ่านเรื่อง เด็กบ้านนอกกับคิลปะ

แผนการสอน กลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ท 305 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เรื่อง การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ คาบที่ 5 - 6 จำนวน 2 คาบ

สาระสำคัญ

การจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้อ่านทราบว่าผู้เขียนต้องการสื่อข้อความที่มีความหมายว่าอย่างไร ผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายของศัพท์ สำนวน ภาษาที่ปรากฏอยู่ในเรื่องและสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนสามารถ

1. บอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. บอกความหมายของคำหรือสำนวนจากเรื่องที่อ่านได้
3. เรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

บทอ่านเรื่อง “สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช” จากหนังสือเรียนทักษะสัมพันธ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

กิจกรรมการเรียนรู้ (คาบที่ 5 - 6)

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน และแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องประวัติบุคคลสำคัญที่นักเรียนเคยทราบมาแล้ว เพื่อกระตุ้นความรู้พื้นฐาน และซักถามเกี่ยวกับการเขียนประวัติบุคคลจะต้องประกอบด้วยอะไรบ้าง

2. แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 2 เตรียมการอ่าน

1. ครูให้ชื่อเรื่อง “สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช” แล้วให้นักเรียนระดมพลังความคิด โดยอภิปราย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อเรื่องร่วมกับครู

2. นักเรียนส่งตัวแทนเขียนสิ่งที่รู้เกี่ยวกับชื่อเรื่องที่ได้จากการอภิปรายร่วมกัน ลงในช่อง K บนกระดานดำ แล้วเขียนข้อความตามตัวแทนนักเรียนลงในใบงานของตนเองในช่อง K

3. ตัวแทนนักเรียนแสดงแบบอย่างการจัดประเภทข้อมูลในช่อง K โดยบอก สิ่งที่คิดขณะที่อ่านข้อมูลในช่อง K นักเรียนฟัง ร่วมแสดงความคิดเห็น แล้วจัดประเภทข้อมูลในช่อง K ของตนเอง

4. นักเรียนแต่ละคนตั้งคำถามที่ต้องการรู้จากเรื่อง “สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช” โดยเขียนคำถามเป็นลำดับลงในช่อง W

ขั้นที่ 3 ดำเนินการอ่าน

1. นักเรียนแต่ละคนอ่านเรื่อง “สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช” ในสามย่อหน้าแรกแล้วหยุดอ่านเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง โดยตรวจคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ในช่อง W หรือตั้งคำถามเพิ่มเติม แล้วอ่านย่อหน้าต่อไป หยุดอ่านเป็นระยะๆ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจ ปฏิบัติเช่นนี้ไปเรื่อยๆจนกระทั่งอ่านจบเรื่อง

2. นักเรียนบันทึกคำตอบและข้อมูลใหม่ที่ได้รับจากการอ่านในช่อง L

ขั้นที่ 4 หลังการอ่าน(สรุป)

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละประมาณ 5-6 คน แล้วให้อภิปรายเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนรู้จากการอ่านเพื่อทบทวนหาคำตอบ แล้วร่วมกันจัดประเภทข้อมูล หาความสัมพันธ์ของข้อมูลในช่อง L แล้วร่วมกันบันทึกข้อมูลในรูปของแผนภูมิ

2. นักเรียนทุกกลุ่มเขียนสรุปเรื่องจากแผนภูมิ

3. นักเรียนจับคู่กันค้นหาศัพท์และสำนวนที่ปรากฏในเนื้อเรื่อง แล้วแปลความหมายให้ชัดเจน

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลหน้าชั้นเรียน

5. นักเรียนทำแบบทดสอบ

ขั้นที่ 5 ประเมินผลการอ่าน

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม การแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

2. ตรวจผลงานของนักเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบงาน KWL

2. กระดาษสำหรับเขียนแผนภูมิ

3. บทอ่านเรื่อง “สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช”

แผนการสอน กลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เรื่อง การอ่านตีความ คาบที่ 7 - 8 จำนวน 2 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านงานเขียนที่มีลักษณะเป็นนัยให้เข้าใจความหมายที่แฝงอยู่ในเรื่องนั้น ผู้อ่านจะต้องตีความทำความเข้าใจในเนื้อหาภาษาและนัยของภาษา หรือสรุปความคิดที่ผู้เขียนแฝงไว้โดยใช้ข้อความที่อ่านเป็นแนวทางในการสรุป

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถตีความจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนสามารถ

1. บอกความหมายของคำหรือสำนวนที่ปรากฏในเรื่องได้
2. บอกเจตนาของผู้ส่งสารได้
3. ตีความจากเรื่องที่อ่านได้
4. สรุปแนวคิดหรือสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

บทอ่านเรื่อง “หินก้อนนั้น” โดย นิด นรารักษ์ จากหนังสือ ดาวผ่องนภาดิน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน (คาบที่ 7 - 8)

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน และแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

1. ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องมิตรภาพที่ดีเกิดขึ้นได้อย่างไรบ้าง ความรักและความผูกพันก่อเกิดขึ้นมาได้อย่างไร
2. แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
3. นักเรียนศึกษาไปความรู้เรื่อง การอ่านเพื่อตีความ

ขั้นที่ 2 เตรียมการอ่าน

1. ครูให้ชื่อเรื่อง "หินก้อนนั้น" แล้วให้นักเรียนระดมพลังความคิดโดยอภิปราย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อเรื่องร่วมกับครู
2. ตัวแทนนักเรียนออกมาเขียนสิ่งที่นักเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อเรื่องที่ได้จากการ อภิปรายร่วมกัน ลงในช่อง K บนกระดานดำ นักเรียนเขียนข้อความตามลงในใบงานของตนเอง ในช่อง K
3. ตัวแทนนักเรียนแสดงแบบอย่างการจัดประเภทข้อมูลในช่อง K โดยบอก สิ่งที่เกิดขึ้นที่อ่านข้อมูลในช่อง K นักเรียนฟัง ร่วมแสดงความคิดเห็น แล้วจัดประเภทข้อมูลในช่อง K ของตนเอง
4. นักเรียนแต่ละคนตั้งคำถามที่ต้องการรู้จากเรื่องหินก้อนนั้น โดยเขียนคำถามเป็น ลำดับลงในช่อง W

ขั้นที่ 3 ดำเนินการอ่าน

1. นักเรียนแต่ละคนอ่านเรื่อง "หินก้อนนั้น" ในสามย่อหน้าแรกแล้วหยุดอ่าน เพื่อ ตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง โดยตรวจคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ในช่อง W หรือตั้งคำถาม เพิ่มเติม แล้วอ่านย่อหน้าต่อไป หยุดอ่านเป็นระยะๆ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจ ปฏิบัติเช่นนี้ ไปเรื่อยๆ จนกระทั่งอ่านจบเรื่อง
2. นักเรียนบันทึกคำตอบและข้อมูลใหม่ที่ได้รับจากการอ่านในช่อง L

ขั้นที่ 4 หลังการอ่าน(สรุป)

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละประมาณ 5- 6 คน แล้วให้อภิปรายเกี่ยวกับสิ่งที่ นักเรียนรู้จากการอ่าน เพื่อทบทวนหาคำตอบ แล้วร่วมกันจัดประเภทข้อมูล หาความสัมพันธ์ของ ข้อมูลในช่อง L
2. นักเรียนทุกกลุ่มบันทึกข้อมูลในรูปของแผนภูมิ
3. นักเรียนทุกกลุ่มเขียนสรุปเรื่องจากแผนภูมิ
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มค้นหาสำนวนที่ปรากฏในเนื้อเรื่องและอธิบายความหมายให้ชัดเจน
5. นักเรียนทำแบบทดสอบ
6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปแนวคิดและสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ 5 ประเมินผลการอ่าน

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม การแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
2. ตรวจผลงานของนักเรียน

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. ใบงาน KWL
2. กระดาษสำหรับเขียนแผนภูมิ
3. บทอ่านเรื่อง หินก้อนนั้น
4. ใบความรู้เรื่อง การอ่านตีความ

แผนการสอน กลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ท 305 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เรื่อง การอ่านตีความ คาบที่ 9 - 10 จำนวน 2 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านงานเขียนที่มีลักษณะเป็นนัยให้เข้าใจความหมายที่แฝงอยู่ในเรื่องนั้น ผู้อ่านจะต้องตีความทำความเข้าใจในเนื้อหาภาษาและนัยของภาษา หรือสรุปความคิดที่ผู้เขียนแฝงไว้โดยใช้ข้อความที่อ่านเป็นแนวทางในการสรุป

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถตีความจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกความหมายของคำหรือสำนวนที่ปรากฏในเรื่องได้
2. บอกเจตนาของผู้ส่งสารได้
3. ตีความจากเรื่องที่อ่านได้
4. สรุปแนวคิดหรือสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

บทอ่านเรื่อง "ประโยชน์ที่ต่างกันของต้นไม้" โดย ปรีชา ช่างขวัญยืน และเรื่อง "ชีวิตดีงาม" โดย ระวี ภาวิไล

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน (คาบที่ 9 - 10)

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน และแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

1. ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องของสองสิ่งซึ่งมีความแตกต่างกัน แต่สามารถแปลความหมายได้ว่าเป็นของสิ่งเดียวกัน เช่น ดอกไม้ อาจจะหมายถึงผู้หญิง นอนหนังสือหมายถึงคนที่อ่านหนังสือมากๆ หรือดอกบัวหมายถึงสิ่งที่ควรเคารพบูชา เป็นต้น
2. แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 2 เตรียมการอ่าน

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละประมาณ 5-6 คน 3 กลุ่มแรกให้ชื่อเรื่อง "ประโยชน์ที่ต่างกันของต้นไม้" และอีก 3 กลุ่ม ให้ชื่อเรื่อง "ชีวิตดิงาม" แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมพลังความคิด โดยอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อเรื่องร่วมกันภายในกลุ่ม

2. นักเรียนบันทึกข้อมูลที่ได้จากการอภิปรายลงในช่อง K

3. นักเรียนจัดประเภทข้อมูลในช่อง K ของตนเอง

4. นักเรียนแต่ละคนตั้งคำถามที่ต้องการรู้จากเรื่องที่กำลังจะอ่าน โดยเขียนคำถามเป็นลำดับลงในช่อง W

ขั้นที่ 3 ดำเนินการอ่าน

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านบทอ่านที่ครูแจกให้ แล้วหยุดอ่านเป็นระยะๆ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง โดยตรวจคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ในช่อง W หรือตั้งคำถามเพิ่มเติม ปฏิบัติเช่นนี้ไปเรื่อยๆ จนกระทั่งอ่านจบเรื่อง

2. นักเรียนบันทึกคำตอบ และข้อมูลใหม่ที่ได้รับจากการอ่านในช่อง L

ขั้นที่ 4 หลังการอ่าน(สรุป)

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนรู้จากการอ่าน เพื่อทบทวนหาคำตอบ แล้วร่วมกันจัดประเภทข้อมูล หาความสัมพันธ์ของข้อมูลในช่อง L

2. นักเรียนร่วมกันบันทึกข้อมูลในรูปของแผนภูมิ

3. นักเรียนร่วมกันเขียนสรุปเรื่องจากแผนภูมิ

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มค้นหาสำนวนที่ปรากฏในเนื้อเรื่องและอธิบายความหมายให้ชัดเจน

5. นักเรียนทำแบบทดสอบ

6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปแนวคิดและสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ 5 ประเมินผลการอ่าน

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม การแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

2. ตรวจสอบผลงานของนักเรียน

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. ใบงาน KWL
2. กระดาษสำหรับเขียนแผนภูมิ
3. บทอ่านเรื่อง "ประโยชน์ที่ต่างกันของต้นไม้" และเรื่อง "ชีวิตดีงาม"
4. ต้นไม้สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

แผนการสอน กลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เรื่อง การแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน คาบที่ 11 - 12 จำนวน 2 คาบ

สาระสำคัญ

การแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านนั้น ผู้อ่านจะต้องสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ แยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็น และตีความจากเรื่องที่อ่านได้ จึงจะแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างมีเหตุผล

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนสามารถ

1. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
2. จำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้
3. ตีความจากเรื่องที่อ่านได้
4. บอกเจตนาหรือจุดมุ่งหมายของผู้แต่งได้
5. แสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผล

เนื้อหา

บทอ่านเรื่อง “คนเลี้ยงนก” โดย ไมตรี ลิมปิชาติ

กิจกรรมการเรียนรู้ (คาบที่ 11 - 12)

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน และแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

1. ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องสัตว์ต่างๆ ที่ทำให้โลกสวยงาม และช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน

2. แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

3. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องการอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ 2 เตรียมการอ่าน

1. ครูให้ชื่อเรื่อง "คนเลี้ยงนก" แล้วให้นักเรียนทุกคนระดมพลังความคิด โดยอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อเรื่องร่วมกับครู
2. นักเรียนส่งตัวแทนเขียนสิ่งที่นักเรียนรู้เกี่ยวกับหัวข้อเรื่องที่ได้จากการอภิปรายร่วมกันลงในช่อง K บนกระดานดำ นักเรียนทุกคนเขียนข้อความตามลงในใบงานของตนเองในช่อง K
3. นักเรียนจัดประเภทของข้อมูลในช่อง K ของตนเอง
4. นักเรียนแต่ละคนตั้งคำถามที่ต้องการรู้จากเรื่องคนเลี้ยงนก โดยเขียนคำถามเป็นลำดับลงในช่อง W

ขั้นที่ 3 ดำเนินการอ่าน

1. นักเรียนแต่ละคนอ่านเรื่อง "คนเลี้ยงนก" ในสื่อนำหน้าแรกแล้วหยุดอ่าน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง โดยตรวจคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ในช่อง W หรือตั้งคำถามเพิ่มเติมแล้วอ่านย่อหน้าต่อไป หยุดอ่านเป็นระยะๆ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจ ปฏิบัติเช่นนี้ไปเรื่อยๆ จนกระทั่งอ่านจบเรื่อง

2. นักเรียนบันทึกคำตอบ และข้อมูลใหม่ที่ได้รับจากการอ่านในช่อง L

ขั้นที่ 4 หลังการอ่าน(สรุป)

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน แล้วให้อภิปรายเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนรู้จากการอ่าน เพื่อทบทวนหาคำตอบ แล้วร่วมกันจัดประเภทข้อมูล หาความสัมพันธ์ของข้อมูลในช่อง L
2. นักเรียนร่วมกันบันทึกข้อมูลในรูปของแผนภูมิ
3. นักเรียนร่วมกันเขียนสรุปเรื่องจากแผนภูมิ
4. ให้นักเรียนกลุ่มที่ 1,2 หาข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นมาอย่างละ 4 ข้อความ
นักเรียนกลุ่มที่ 3,4 สรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน
นักเรียนกลุ่มที่ 5,6 บอกถึงจุดประสงค์ของผู้แต่ง
นักเรียนกลุ่มที่ 7,8 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
5. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลหน้าชั้นเรียน
6. นักเรียนทำแบบทดสอบ
7. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ 5 ประเมินผลการอ่าน

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม การแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
2. ตรวจผลงานนักเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบงาน KWL
2. กระดาษสำหรับเขียนแผนภูมิ
3. บทอ่านเรื่อง คนเลี้ยงนก
4. ภาพนกชนิดต่างๆ เพื่อสร้างความสนใจในการอ่าน

แผนการสอน กลุ่มทดลอง
 วิชาภาษาไทย ท 305 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
 เรื่อง การแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน คาบที่ 13 - 14 จำนวน 2 คาบ

สาระสำคัญ

การแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านนั้น ผู้อ่านจะต้องสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ แยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็น และตีความจากเรื่องที่อ่านได้ จึงจะแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างมีเหตุผล

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนสามารถ

1. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
2. จำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้
3. ตีความจากเรื่องที่อ่านได้
4. บอกเจตนาหรือจุดมุ่งหมายของผู้แต่งได้
5. แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล

เนื้อหา

บทอ่านเรื่อง "ธรรมจริยา (ความสัตย์สุจริต)" จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน(คาบที่ 13 - 14)

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน และแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

1. ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องคุณสมบัติของคนดีที่จะต้องประกอบด้วยอะไรบ้าง
2. แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 2 เตรียมการอ่าน

1. ครูให้ชื่อเรื่อง "ความสัตย์สุจริต" แล้วให้นักเรียนทุกคนระดมพลังความคิด โดยอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนรู้เกี่ยวกับหัวข้อเรื่องร่วมกับครู
2. ให้นักเรียนส่งตัวแทนเขียนสิ่งที่นักเรียนรู้เกี่ยวกับหัวข้อเรื่องที่ได้จากการอภิปรายร่วมกันลงในช่อง K บนกระดานดำ นักเรียนทุกคนเขียนข้อความตามลงในใบงานของตนเองในช่อง K
3. นักเรียนจัดประเภทของข้อมูลในช่อง K ของตนเอง
4. นักเรียนแต่ละคนตั้งคำถามที่ต้องการรู้จากเรื่องความสัตย์สุจริต โดยเขียนคำถามเป็นลำดับลงในช่อง W

ขั้นที่ 3 ดำเนินการอ่าน

1. นักเรียนแต่ละคนอ่านเรื่อง "ความสัตย์สุจริต" ในสองย่อหน้าแรก แล้วหยุดอ่านเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง โดยตรวจคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ในช่อง W หรือตั้งคำถามเพิ่มเติม แล้วอ่านย่อหน้าต่อไป หยุดอ่านเป็นระยะๆ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจ ปฏิบัติเช่นนี้ไปเรื่อยๆ จนกระทั่งอ่านจบเรื่อง
2. นักเรียนบันทึกคำตอบ และข้อมูลใหม่ที่ได้รับจากการอ่านในช่อง L

ขั้นที่ 4 หลังการอ่าน(สรุป)

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 8-9 คน แล้วให้อภิปรายเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนรู้จากการอ่านเพื่อหาคำตอบ แล้วร่วมกันจัดประเภทข้อมูล หาความสัมพันธ์ของข้อมูลในช่อง L
2. นักเรียนร่วมกันบันทึกข้อมูลในรูปของแผนภูมิ
3. นักเรียนร่วมกันเขียนสรุปเรื่องจากแผนภูมิ
4. ให้นักเรียนกลุ่มที่ 1 หาข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นมาอย่างละ 4 ข้อความ
นักเรียนกลุ่มที่ 2 ค้นหาความหมายของสำนวนภาษาและ คำศัพท์ ที่ปรากฏอยู่ในเรื่องที่อ่าน
นักเรียนกลุ่มที่ 3 บอกถึงจุดประสงค์ของผู้แต่ง
นักเรียนกลุ่มที่ 4 บอกแนวคิดที่ได้รับจากเรื่องที่อ่าน
นักเรียนทุกกลุ่ม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
5. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผล
6. นักเรียนทำแบบทดสอบ

7. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผล

ขั้นที่ 5 ประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม การแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
2. ตรวจผลงานของนักเรียน

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. ใบงาน KWL
2. กระดาษสำหรับเขียนแผนภูมิ
3. บทอ่านเรื่อง ธรรมจริยา (ความสัตย์สุจริต)

แผนการสอน กลุ่มทดลอง
 วิชาภาษาไทย ท 305 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
 เรื่อง การอ่านเพื่อประเมินค่า คาบที่ 15 - 18 จำนวน 4 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านเพื่อประเมินค่า เป็นการอ่านเพื่อพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านในส่วนดี และส่วนบกพร่องของงานเขียน ในด้านเนื้อหา การใช้ภาษา และวิธีการนำเสนอ เพื่อเลือกใช้ประโยชน์จากงานเขียนได้อย่างมีคุณค่า

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนสามารถ

1. บอกความหมายของคำ สำนวนภาษาที่ปรากฏอยู่ในเรื่องได้
2. บอกจุดมุ่งหมายของผู้แต่งได้
3. สรุปแนวคิดจากเรื่องได้
4. บอกส่วนดีของงานเขียน วิเคราะห์วิจารณ์งานเขียนได้

เนื้อหา

บทอ่านเรื่อง “ขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ” จาก หนังสือทักษะสัมพันธ์
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน (คาบที่ 15-18)

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน และแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

1. ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องขุนช้างขุนแผนตอนพลายแก้วแต่งงานกับนางพิม ซึ่งนักเรียนได้เรียนรู้มาแล้วจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อกระตุ้นความรู้พื้นฐานของนักเรียน
2. แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
3. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องการอ่านเพื่อประเมินค่า

ขั้นที่ 2 เตรียมการอ่าน

1. ครูให้ชื่อเรื่อง “ขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ” แล้วให้นักเรียนทุกคนระดมพลังความคิด โดยอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อเรื่องร่วมกับครู
2. ให้นักเรียนส่งตัวแทนเขียนสิ่งที่นักเรียนรู้เกี่ยวกับหัวข้อเรื่องที่ได้จากการอภิปรายร่วมกันลงในช่อง K บนกระดานดำ นักเรียนทุกคนเขียนข้อความตามลงในใบงานของตนเองในช่อง K
3. นักเรียนจัดประเภทของข้อมูลในช่อง K ของตนเอง
4. นักเรียนแต่ละคนตั้งคำถามที่ต้องการรู้จากเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ โดยเขียนคำถามเป็นลำดับลงในช่อง W

ขั้นที่ 3 ดำเนินการอ่าน

1. นักเรียนอ่านเรื่อง “ขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ” โดยอ่านเป็นช่วงๆ แล้วหยุดอ่าน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง โดยตรวจคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ในช่อง W หรือตั้งคำถามเพิ่มเติม แล้วอ่านต่อไป หยุดอ่านเป็นระยะๆ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจ ปฏิบัติเช่นนี้ไปเรื่อยๆจนกระทั่งอ่านจบเรื่อง
2. นักเรียนบันทึกคำตอบ และข้อมูลใหม่ที่ได้รับจากการอ่านในช่อง L

ขั้นที่ 4 หลังการอ่าน(สรุป)

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 8-9 คน แล้วให้อภิปรายเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนรู้จากการอ่าน เพื่อทบทวนหาคำตอบ แล้วร่วมกันจัดประเภทข้อมูล หาความสัมพันธ์ของข้อมูลในช่อง L
2. นักเรียนร่วมกันบันทึกข้อมูลในรูปของแผนภูมิ
3. นักเรียนร่วมกันเขียนสรุปเรื่องจากแผนภูมิ
4. นักเรียนกลุ่มที่ 1 ค้นหาความหมายของสำนวนภาษาและ คำศัพท์ ที่ปรากฏอยู่ในเรื่องที่อ่าน
นักเรียนกลุ่มที่ 2 บอกถึงจุดประสงค์ของผู้แต่ง
นักเรียนกลุ่มที่ 3 บอกแนวคิดที่ได้รับจากเรื่องที่อ่าน
นักเรียนกลุ่มที่ 4 บอกประโยชน์ที่ได้รับจากเรื่องที่อ่าน
นักเรียนทุกกลุ่ม บอกข้อดี แสดงความคิดเห็นและวิจารณ์เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
5. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนรายงานผลหน้าชั้นเรียน
6. นักเรียนทำแบบทดสอบ
7. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ 5 ประเมินผลการอ่าน

1. สังเกตการรวมกิจกรรม การแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
2. ตรวจผลงานของนักเรียน

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. ใบงาน KWL
2. กระดาษสำหรับเขียนแผนภูมิ
3. บทเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ
4. ใบความรู้เรื่องการอ่านเพื่อประเมินค่า

แผนการสอน ตามคู่มือครู
กลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ท 305 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เรื่อง การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ คาบที่ 1 - 2 จำนวน 2 คาบ

สาระสำคัญ

การจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้อ่านทราบว่าผู้เขียนต้องการสื่อข้อความที่มีความหมายว่าอย่างไร ผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายของศัพท์ สำนวน ภาษาที่ปรากฏอยู่ในเรื่องและสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนสามารถ

1. บอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. บอกความหมายของคำหรือสำนวนจากเรื่องที่อ่านได้
3. เรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

บทอ่านเรื่อง “มะพร้าวพิชิตสารพัดประโยชน์”

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน (คาบที่ 1 - 2)

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

1. ครูสนทนาเกี่ยวกับเรื่อง วิธีการศึกษาหาความรู้ของคนเราในปัจจุบันว่า มีวิธีการอย่างไรบ้าง การรับสารจากสื่อที่ง่ายที่สุดและสะดวกที่สุดคือการอ่าน นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร ให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับการอ่านว่ามีผลต่อการพัฒนาตนเอง พัฒนาสังคมและพัฒนาอาชีพอย่างไร

2. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

ขั้นที่ 2 แจกจุดประสงค์การเรียนรู้

แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 3 ให้แนวทางการเรียนรู้

ครูแจกบทอ่านเรื่อง “มะพร้าวพิชิตสารพัดประโยชน์” และอธิบายการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่อง โดยชี้แนะว่าเมื่ออ่านแล้วนักเรียนจะต้องบอกได้ว่า มะพร้าวมีส่วนประกอบอะไรบ้าง และแต่ละส่วนนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างไร

ขั้นที่ 4 ให้อธิบายแก่นนักเรียน

1. ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “มะพร้าวพิชิตสารพัดประโยชน์” ตั้งแต่ต้นจนจบ
2. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันหาใจความสำคัญของบทอ่านแต่ละย่อหน้า

3. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลหน้าชั้นเรียน

4. นักเรียนทำแบบทดสอบ

5. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุป

ขั้นที่ 5 ส่งเสริมความแม่นยำ

ให้นักเรียนหาข่าวจากแหล่งข้อมูลข่าวสารต่างๆ แล้วสรุปใจความสำคัญส่งครู

ขั้นที่ 6 ประเมินผลการอ่าน

1. สังเกตการอภิปรายและการรวมกิจกรรมของนักเรียน
2. ตรวจผลงานของนักเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบความรู้เรื่องการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ
2. บทอ่านเรื่อง “มะพร้าวพิชิตสารพัดประโยชน์”
3. ภาพต้นมะพร้าวและส่วนประกอบต่างๆ ของมะพร้าว
4. ภาพผลิตภัณฑ์ที่ทำขึ้นมาจากมะพร้าว

แผนการสอน ตามคู่มือครู
กลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ท 305 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เรื่อง การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ คาบที่ 3 - 4 จำนวน 2 คาบ

สาระสำคัญ

การจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้อ่านทราบว่าผู้เขียนต้องการสื่อข้อความที่มีความหมายว่าอย่างไร ผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายของศัพท์ สำนวน ภาษาที่ปรากฏอยู่ในเรื่องและสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนสามารถ

1. บอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. บอกความหมายของคำหรือสำนวนจากเรื่องที่อ่านได้
3. เรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

บทอ่านเรื่อง "เด็กบ้านนอกกับศิลปะ" โดย ชัยณรงค์ เจริญพาณิชย์กุล

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน (คาบที่ 3 - 4)

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

ครูสนทนาถึงเรื่องความแตกต่างทางด้านต่างๆ ระหว่างชีวิตของคนในเมืองกับคนชนบท และความแตกต่างระหว่างโรงเรียนในเมืองกับโรงเรียนชนบทโดยพูดให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในโรงเรียนของตนเอง

ขั้นที่ 2 แจกจุดประสงค์การเรียนรู้

แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 3 ให้แนวทางการเรียนรู้

บอกชื่อเรื่องที่นักเรียนจะอ่าน เรื่อง “เด็กบ้านนอกกับคิลปะ” แล้วสุ่มนักเรียน 2-3 คน ออกมาเล่าเรื่องโดยกะเนจากชื่อเรื่อง

ขั้นที่ 4 ให้เนื้อหาแก่นักเรียน

1. ครูแจกบทอ่านซึ่งเป็นเรื่องเดียวกับที่ให้นักเรียนคาดการณ์ ให้นักเรียนอ่านเพื่อตรวจสอบความคิดของตนกับผู้เขียนว่ามีแนวคิดเหมือนหรือต่างกันอย่างไร จากนั้นจึงให้จับใจความสำคัญหลักและใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า พร้อมทั้งเขียนสรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

2. สุ่มนักเรียน 3-4 คน ออกมาเล่าเรื่อง โดยสรุปใจความสำคัญของเรื่อง

3. ให้นักเรียนจับคู่กันหาคำหรือสำนวนของเรื่องที่อ่าน พร้อมทั้งแปลความหมายให้ชัดเจน บันทึกลงในสมุดส่งงาน

ขั้นที่ 5 ส่งเสริมความแม่นยำ

1. นักเรียนจับคู่กันสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่าน สุ่มตัวแทนออกมารายงานผล

2. นักเรียนเขียนสรุปความโดยใช้รูปแบบการย่อความจากเรื่องที่อ่าน

3. นักเรียนทำแบบทดสอบ

ขั้นที่ 6 ประเมินผล

1. สังเกตการอภิปรายและการร่วมกิจกรรมของนักเรียน

2. ตรวจสอบผลงานของนักเรียน

สื่อการเรียนการสอน

บทอ่านเรื่อง “เด็กบ้านนอกกับคิลปะ”

แผนการสอน ตามคู่มือครู
กลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ท 305 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เรื่อง การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ คาบที่ 5 - 6 จำนวน 2 คาบ

สาระสำคัญ

การจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้อ่านทราบว่าผู้เขียนต้องการสื่อข้อความที่มีความหมายว่าอย่างไร ผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายของศัพท์ สำนวน ภาษาที่ปรากฏอยู่ในเรื่องและสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนสามารถ

1. บอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. บอกความหมายของคำหรือสำนวนจากเรื่องที่อ่านได้
3. เรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

บทอ่านเรื่อง “สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช” จากหนังสือเรียนทักษะสัมพันธ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน (คาบที่ 5 - 6)

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับประวัติบุคคลสำคัญที่นักเรียนเคยเรียนมาแล้ว และถามนักเรียนว่าการเขียนประวัติบุคคลสำคัญจะต้องประกอบไปด้วยเรื่องอะไรบ้าง

ขั้นที่ 2 แจกจุดประสงค์การเรียนรู้

แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 3 ให้แนวทางการเรียนรู้

บอกชื่อเรื่องที่นักเรียนจะอ่าน เรื่อง “สมเด็จพระเจ้าตากมอ” แล้วถามนักเรียนว่าในเรื่องนี้น่าจะมีเรื่องราวเกี่ยวกับอะไรบ้าง เมื่อนักเรียนอ่านแล้วนักเรียนควรสังเกตสำนวนภาษาที่ใช้การดำเนินชีวิตของคนในสมัยสมเด็จพระเจ้าตากมอ พฤติกรรมของสมเด็จพระเจ้าตากมอที่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง และแนวคิดที่ได้จากเรื่อง

ขั้นที่ 4 ให้อ่านหาแก่นักเรียน

1. ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “สมเด็จพระเจ้าตากมอ” ตั้งแต่ต้นจนจบ
2. ครูและนักเรียนร่วมกันหาใจความสำคัญหลักและใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
3. นักเรียนเขียนสรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
4. สุ่มนักเรียน 2-3 คน ออกมาเล่าเรื่อง โดยสรุปใจความสำคัญของเรื่อง

ขั้นที่ 5 ส่งเสริมความแม่นยำ

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละประมาณ 5-6 คน ร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่องสมเด็จพระเจ้าตากมอ แล้วส่งตัวแทนออกมารายงาน
2. นักเรียนเขียนสรุปความโดยใช้รูปแบบการย่อความจากเรื่องที่อ่าน
3. นักเรียนทำแบบทดสอบ
4. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุป

ขั้นที่ 6 ประเมินผลการอ่าน

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม การแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
2. ตรวจสอบผลงานของนักเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. บทอ่านเรื่อง “สมเด็จพระเจ้าตากมอ”
2. หนังสือทักษะสัมพันธ์ ท 305

แผนการสอน ตามคู่มือครู
กลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เรื่อง การอ่านตีความ คาบที่ 7 - 8 จำนวน 2 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านงานเขียนที่มีลักษณะเป็นนัยให้เข้าใจความหมายที่แฝงอยู่ในเรื่องนั้น ผู้อ่านจะต้องตีความทำความเข้าใจในเนื้อหาภาษาและนัยของภาษา หรือสรุปความคิดที่ผู้เขียนแฝงไว้โดยใช้ข้อความที่อ่านเป็นแนวทางในการสรุป

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถตีความจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนสามารถ

1. บอกความหมายของคำหรือสำนวนที่ปรากฏในเรื่องได้
2. บอกเจตนาของผู้ส่งสารได้
3. ตีความจากเรื่องที่อ่านได้
4. สรุปแนวคิดหรือสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

บทอ่านเรื่อง "หินก้อนนั้น" โดย นิด นรารักษ์ จากหนังสือ ดาวผ่องนภาดิน

กิจกรรมการเรียนรู้ (คาบที่ 7 - 8)

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องมิตรภาพที่ดีเกิดขึ้นได้อย่างไร ความรักและความผูกพันที่มีอะไรเป็นพื้นฐาน

ขั้นที่ 2 แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

1. แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ให้นักเรียนศึกษาไปความรู้เรื่องการอ่านตีความ

ขั้นที่ 3 ให้แนวทางการเรียนรู้

ครูอธิบายการอ่านเพื่อตีความเพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนสามารถค้นหาความหมายของคำที่ปรากฏในเรื่องได้ง่ายขึ้น

ขั้นที่ 4 ให้อธิบายแก่นักเรียน

1. แจกบทอ่านเรื่อง "หินก้อนนั้น" ให้นักเรียนอ่าน
2. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละประมาณ 5-6 คน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านพร้อมทั้งยกเหตุผลประกอบ แล้วให้ตีความหมาย อธิบายให้ชัดเจน ศึกษาเจตนาของผู้เขียนเรื่อง
3. นักเรียนส่งตัวแทนเสนอผลงานของแต่ละกลุ่มหน้าชั้นเรียน
4. นักเรียนจับคู่กันค้นหาคำหรือสำนวนที่ปรากฏในบทอ่าน พร้อมทั้งเขียนอธิบายให้ชัดเจน

5. นักเรียนทำแบบทดสอบ
6. ครูกับนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ 5 ส่งเสริมความแม่นยำ

นักเรียนสรุปแนวคิดที่ได้รับจากเรื่องที่อ่านส่งครู

ขั้นที่ 6 ประเมินผลการอ่าน

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม การแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
2. ตรวจผลงานของนักเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. บทอ่านเรื่อง หินก้อนนั้น
2. ใบความรู้เรื่องการอ่านตีความ

แผนการสอน ตามคู่มือครู
กลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ท 305 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เรื่อง การอ่านตีความ คาบที่ 9 - 10 จำนวน 2 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านงานเขียนที่มีลักษณะเป็นนัยให้เข้าใจความหมายที่แฝงอยู่ในเรื่องนั้น ผู้อ่านจะต้องตีความทำความเข้าใจในเนื้อหาภาษาและนัยของภาษา หรือสรุปความคิดที่ผู้เขียนแฝงไว้โดยใช้ข้อความที่อ่านเป็นแนวทางในการสรุป

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถตีความจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกความหมายของคำหรือสำนวนที่ปรากฏในเรื่องได้
2. บอกเจตนาของผู้ส่งสารได้
3. ตีความจากเรื่องที่อ่านได้
4. สรุปแนวคิดหรือสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

บทอ่านเรื่อง “ประโยชน์ที่ต่างกันของต้นไม้” โดย ปรีชา ช่างขวัญยืน และเรื่อง “ชีวิตดีงาม” โดย ระวี ภาวิไล

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน (คาบที่ 9 - 10)

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องการเปรียบเทียบของสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่งซึ่งมีความแตกต่างกัน แต่สามารถแปลให้มีความหมายเช่นเดียวกันได้ เช่น ดอกไม้หมายถึงหญิงสาว นอนหนังสือหมายถึงคนที่อ่านหนังสือมากๆ หรือเรือจ้างหมายถึงครู เป็นต้น

ขั้นที่ 2 แจกจุดประสงค์การเรียนรู้

แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 3 ให้แนวทางการเรียนรู้

ครูชี้แนะเกี่ยวกับเรื่องที่จะให้นักเรียนอ่านว่า เป็นเรื่องที่มีความหมายแฝงอยู่ ให้นักเรียนค้นหาความหมายที่แท้จริง เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนสามารถค้นหาความหมายของคำที่ปรากฏในเรื่องได้ง่ายขึ้น

ขั้นที่ 4 ให้อ่านแก่นักเรียน

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละประมาณ 5-6 คน 3 กลุ่มแรกแจกบทอ่านเรื่อง "ประโยชน์ที่ต่างกันของต้นไม้" ให้อ่าน และอีก 3 กลุ่ม แจกบทอ่านเรื่อง "ชีวิตดั่งลม" ให้อ่าน
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มค้นหาความหมายของคำและสำนวนที่ปรากฏในเรื่อง ศึกษาเจตนาของผู้เขียนเรื่อง และแนวคิดที่ได้รับจากเรื่องที่อ่าน
3. นักเรียนส่งตัวแทนเสนอผลงานของแต่ละกลุ่มหน้าชั้นเรียน
4. นักเรียนสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านส่งครู
5. นักเรียนทำแบบทดสอบ
6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ 5 ส่งเสริมความแม่นยำ

นักเรียนสรุปแนวคิดที่ได้รับจากเรื่องที่อ่านส่งครู

ขั้นที่ 6 ประเมินผลการอ่าน

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม การแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
2. ตรวจผลงานของนักเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. บทอ่านเรื่อง "ประโยชน์ที่ต่างกันของต้นไม้" และเรื่อง "ชีวิตดั่งลม"
2. ต้นไม้สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

แผนการสอน ตามคู่มือครู
กลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เรื่อง การแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน คาบที่ 11 - 12 จำนวน 2 คาบ

สาระสำคัญ

การแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านนั้น ผู้อ่านจะต้องสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ แยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็น และตีความจากเรื่องที่อ่านได้ จึงจะแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างมีเหตุผล

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนสามารถ

1. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
2. จำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้
3. ตีความจากเรื่องที่อ่านได้
4. บอกเจตนาหรือจุดมุ่งหมายของผู้แต่งได้
5. แสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผล

เนื้อหา

บทอ่านเรื่อง "คนเลี้ยงนก" โดย ไมตรี ลิมปิชาติ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน (คาบที่ 11 - 12)

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องสัตว์ชนิดต่างๆที่ทำให้โลกสวยงาม และช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน

ขั้นที่ 2 แจกจุดประสงค์การเรียนรู้

1. แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องการอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ 3 ให้แนวทางการเรียนรู้

ครูชี้แนะเกี่ยวกับวิธีการอ่านว่าในขณะที่อ่านนั้น ให้นักเรียนจับใจความสำคัญและใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า สังเกตว่าข้อความใดเป็นข้อเท็จจริง และข้อความใดเป็นข้อคิดเห็นของผู้เขียน ตีความจากเรื่องที่อ่านพร้อมทั้งบอกได้ว่าผู้เขียนมีจุดประสงค์ในการเขียนเรื่องนี้อย่างไร

ขั้นที่ 4 ให้อธิบายแก่นักเรียน

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละประมาณ 5-6 คน ให้นักเรียนอ่านเรื่อง "คนเลี้ยงนก" ตั้งแต่ต้นจนจบ
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนใจความสำคัญ และใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า ค้นหาข้อความที่เป็นข้อเท็จจริง/ข้อคิดเห็น ตีความจากเรื่อง และบอกเจตนาหรือจุดมุ่งหมายของผู้แต่ง

3. นักเรียนส่งตัวแทนเสนอผลงานของแต่ละกลุ่มหน้าชั้นเรียน
4. นักเรียนสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน
5. นักเรียนทำแบบทดสอบ
6. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุป

ขั้นที่ 5 ส่งเสริมความแม่นยำ

นักเรียนสรุปแนวคิดที่ได้รับจากเรื่องส่งครู

ขั้นที่ 6 ประเมินผลการอ่าน

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม การแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
2. ตรวจผลงานนักเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบความรู้เรื่อง การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น
2. บทอ่านเรื่อง "คนเลี้ยงนก"
3. ภาพนกชนิดต่างๆ

แผนการสอน ตามคู่มือครู
กลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ท 305 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เรื่อง การแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน คาบที่ 13 - 14 จำนวน 2 คาบ

สาระสำคัญ

การแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านนั้น ผู้อ่านจะต้องสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ แยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็น และตีความจากเรื่องที่อ่านได้ จึงจะแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างมีเหตุผล

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนสามารถ

1. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
2. จำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้
3. ตีความจากเรื่องที่อ่านได้
4. บอกเจตนาหรือจุดมุ่งหมายของผู้แต่งได้
5. แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล

เนื้อหา

บทอ่านเรื่อง "ธรรมจริยา (ความสัตย์สุจริต)" จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

กิจกรรมการเรียนรู้(คาบที่ 13 - 14)

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องลักษณะของคนดีเป็นอย่างไร

ขั้นที่ 2 แจกจุดประสงค์การเรียนรู้

แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 3 ให้แนวทางการเรียนรู้

ครูชี้แนะเกี่ยวกับวิธีการอ่านว่า ในขณะที่อ่านนั้นให้นักเรียนจับใจความสำคัญและใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า สังเกตว่าข้อความใดเป็นข้อเท็จจริง และข้อความใดเป็นข้อคิดเห็นของผู้เขียน ตีความจากเรื่องที่อ่าน พร้อมทั้งบอกได้ว่าผู้เขียนมีจุดประสงค์ในการเขียนเรื่องนี้อย่างไร

ขั้นที่ 4 ให้เนื้อหาแก่นักเรียน

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละประมาณ 5-6 คน ให้นักเรียนอ่านเรื่อง "ธรรมจริยา (ความสัตย์สุจริต)" ตั้งแต่ต้นจนจบ
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนใจความสำคัญ และใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านในแต่ละย่อหน้า ค้นหาข้อความที่เป็นข้อเท็จจริง/ข้อคิดเห็น ตีความจากเรื่อง และบอกจุดมุ่งหมายของผู้แต่ง

3. นักเรียนส่งตัวแทนเสนอผลงานของแต่ละกลุ่มหน้าชั้นเรียน

4. นักเรียนสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน

5. นักเรียนทำแบบทดสอบ

6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ 5 ส่งเสริมความแม่นยำ

นักเรียนสรุปแนวคิดที่ได้รับจากเรื่องส่งครู

ขั้นที่ 6 ประเมินผลการอ่าน

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม การแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
2. ตรวจผลงานของนักเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. บทอ่านเรื่อง ธรรมจริยา (ความสัตย์สุจริต)
2. หนังสือทักษะสัมพันธ์ ท 305

แผนการสอน ตามคู่มือครู
กลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ท 305 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เรื่อง การอ่านเพื่อประเมินค่า คาบที่ 15 - 18 จำนวน 4 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านเพื่อประเมินค่า เป็นการอ่านเพื่อพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านในส่วนดี และส่วนบกพร่องของงานเขียน ในด้านเนื้อหา การใช้ภาษา และวิธีการนำเสนอ เพื่อเลือกใช้ ประโยชน์จากงานเขียนได้อย่างมีคุณค่า

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนสามารถ

1. บอกความหมายของคำ สำนวนภาษาที่ปรากฏอยู่ในเรื่องได้
2. บอกจุดมุ่งหมายของผู้แต่งได้
3. สรุปแนวคิดจากเรื่องได้
4. บอกส่วนดีของงานเขียน วิเคราะห์วิจารณ์งานเขียนได้

เนื้อหา

บทอ่านเรื่อง "ขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ" จาก หนังสือทักษะสัมพันธ์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

กิจกรรมการเรียนรู้ (คาบที่ 15-18)

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

ครูให้นักเรียนฟังเทปการขับเสภา เรื่อง "ขุนช้างขุนแผน" แล้วถามนักเรียนว่าเรื่องที่ ได้ ฟังนี้คือเรื่องอะไร แล้วให้นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายแก้วแต่งงานกับนาง พิมซึ่งนักเรียนได้เคยเรียนมาแล้ว เพื่อกระตุ้นความรู้พื้นฐาน

ขั้นที่ 2 แจกจุดประสงค์การเรียนรู้

1. แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องการอ่านเพื่อประเมินค่า

ขั้นที่ 3 ให้แนวทางการเรียนรู้

ครูชี้แนะนักเรียนว่า ในขณะที่อ่านนั้น ให้นักเรียนสังเกตการใช้คำและสำนวนภาษาในเรื่อง วิเคราะห์จุดมุ่งหมายหรือเจตนาของผู้แต่ง และลักษณะชีวิตที่เหมือนหรือแตกต่างจากสังคมไทยในปัจจุบัน

ขั้นที่ 4 ให้อธิบายแก่นักเรียน

1. ให้นักเรียนอ่านเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อตั้งแต่ต้นจนจบ
2. แบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละประมาณ 5-6 คน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มค้นหาความหมายของคำ และสำนวนภาษาที่ปรากฏอยู่ในเรื่อง พร้อมทั้งวิเคราะห์จุดมุ่งหมายหรือเจตนาของผู้แต่ง

3. นักเรียนส่งตัวแทนเสนอผลงานของแต่ละกลุ่มหน้าชั้นเรียน
4. นักเรียนสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน
5. นักเรียนทำแบบทดสอบ
6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ 5 ส่งเสริมความแม่นยำ

นักเรียนสรุปส่วนดีของของเสภาเรื่อง “ขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ” ส่งครู

ขั้นที่ 6 ประเมินผลการอ่าน

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม การแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
2. ตรวจผลงานของนักเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบความรู้เรื่องการอ่านเพื่อประเมินค่า
2. เครื่องเล่นวิทยุเทปและแถบบันทึกเสียงการขับเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน
3. บทอ่านเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ
4. หนังสือทักษะสัมพันธ์ ท 305

มะพร้าวพืชสารพัดประโยชน์

ในบรรดาพืชผลที่ใกล้ชิดกับวิถีชีวิต และความเป็นอยู่ของครอบครัวไทยเรียกได้ว่า “มะพร้าว” เป็นที่รู้จักและคุ้นเคยกันมานานเต็มที โดยเฉพาะกับคุณแม่มือใหม่แล้ว มะพร้าวดูเหมือนจะเป็นของคู่ครัวที่มีประโยชน์มากมายสารพัด อาหารหวานหลายต่อหลายชนิดจะมี มะพร้าวเคียงคู่เป็นส่วนผสมช่วยเพิ่มรสชาติของอาหาร จนเป็นที่ติดอกติดใจอยู่เสมอ

เริ่มกันตั้งแต่เนื้อมะพร้าว ถ้าเป็นมะพร้าวอ่อนก็จะชูดรับประทานกันได้ทันที ส่วนมะพร้าวแก่จะนำไปชูดเพื่อคั้นเป็นกะทิสำหรับปรุงอาหารหวานชนิดต่างๆ เช่น แกงเขียวหวาน แพนง หรือบางครั้งก็นำมาใส่ในขนมหวานอย่างกล้วยบวชชี กล้วยเชื่อม บัวลอย ทับทิมกรอบ ขนมครก หรือจะนำมาโรยหน้าบนขนมเปียกปูน ขนมขี้หนู เพื่อเพิ่มรสชาติของขนมหวานให้มัน นัวรับประทานยิ่งขึ้น

กล่าวกันว่า มะพร้าวเป็นพืชตระกูลเดียวกับจำพวกปาล์ม ซึ่งแต่เดิมมีถิ่นกำเนิดอยู่แถบชายฝั่งทะเลเขตร้อนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเอเชียใต้ ใบมีลักษณะเป็นทางยาว ลูกรอกเป็นทะลาย เป็นพืชในเขตร้อน ปลูกได้ทั่วไปในประเทศไทย แต่ส่วนใหญ่จะปลูกกันมากทางภาคใต้ และตามเมืองชายทะเล ด้วยเหตุนี้เราจึงมีโอกาสเห็นภาพทิวมะพร้าวทอดยาวขนานคู่กับชายหาด เสมอๆ

ตามความเชื่อที่สืบทอดกันมาเล่ากันว่า มะพร้าวเป็นต้นไม้จากสวรรค์ ครั้งเมื่อพระนารายณ์เสด็จมาเยี่ยมโลก พระองค์ได้นำสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่สำคัญติดตัวมาด้วย ๓ อย่าง และหนึ่งในนั้นก็คือ ผลมะพร้าว เราจึงถือกันว่า มะพร้าว คือ พรที่พระเจ้ามอบให้กับมนุษย์

คนไทยใช้มะพร้าวในการประกอบพิธีกรรมต่างๆ มากมาย เช่น การทำขวัญนาค โขนจุก และขันหมากแต่งงาน หรือแม้แต่ในการดำรงชีพของมนุษย์ก็ได้มีการนำต้นมะพร้าวและใบมะพร้าวมาทำที่อยู่อาศัย แต่มีข้อสังเกตอยู่อย่างหนึ่งคือ คนไทยคนโบราณไม่แนะนำให้ปลูกมะพร้าวภายในบริเวณบ้าน ซึ่งคงเป็นเพราะกลัวอันตรายจากผลมะพร้าวแก่ที่หล่นลงมานั่นเอง

ไม่เพียงแต่มะพร้าวจะอยู่คู่ครัวไทย เป็นส่วนประกอบสำคัญในการปรุงแต่งอาหารให้มีรสชาติที่กลมกล่อมเท่านั้น แต่มะพร้าวยังมีคุณประโยชน์ในด้านของสมุนไพรอีกมากมาย มหาศาล ส่วนต่างๆ ของมะพร้าว อาทิ น้ำมะพร้าว เนื้อมะพร้าว กะลามะพร้าว รากมะพร้าว น้ำมันมะพร้าว ล้วนแล้วแต่มีสรรพคุณในการรักษาโรค ซึ่งปู่ย่าตายายของเราเคยใช้กันมานานนับสิบปี

บางคนอาจจะคาดคิดไม่ถึงว่าผลมะพร้าวที่เป็นผลไม้ยอดฮิตของหลายต่อหลายคน ด้วยรสชาติที่หอมหวานของน้ำมะพร้าวเย็นๆ นอกจากจะแก้กระหายน้ำได้เป็นอย่างดีแล้ว น้ำมะพร้าวยังมีน้ำตาลและสารอาหารต่างๆ ที่ช่วยบำรุงร่างกาย แก้อ่อนเพลีย บำรุงครรภ์ อีกทั้งในน้ำมะพร้าวอ่อนมีสารโปรแตสเซียม ซึ่งมีผลในการแก้ปัสสาวะ ฉะนั้นถ้าใคร

บัสสาวะขัด ก็ควรดื่มน้ำมะพร้าวอ่อน วันละ ๒-๓ ลูก ควบคู่ไปกับการทานยา ก็จะช่วยบรรเทาอาการของโรคได้อีกทางหนึ่ง หรือแม้แต่เนื้อมะพร้าวก็นับว่ามีสรรพคุณทางยารักษาโรคได้หลายชนิด นับตั้งแต่สรรพคุณในการขับพยาธิใบไม้ และ พยาธิตัวตืด โดยให้รับประทานมะพร้าวครั้งละ ๑/๒ - ๑ ลูก ทานน้ำมะพร้าวให้หมดก่อนแล้วจึงค่อยทานเนื้อมะพร้าว ซึ่งต้องทานในช่วงเช้า ขณะท้องว่าง หลังจากนั้น ๓ ชั่วโมง จึงค่อยรับประทานอาหารตามปกติ ฤทธิ์ของมะพร้าว ในการขับพยาธินั้นใกล้เคียงกับหมาก แต่ไม่มีผลข้างเคียง จึงมีความปลอดภัยมากกว่า

เนื้อมะพร้าวเมื่อคั้นจนได้น้ำกะทิ อุณหภูมิให้ร้อน รับประทานครั้งละ ๑/๒ - ๑ แก้ว เป็นอีกสูตรที่ใช้เป็นยาระบาย

ในตำราของอินเดียนก็ใช้น้ำกะทิดีเช่นกัน ใช้ผสมกับปากเป็นแผลเปื่อย ใช้ทาแก้ลมพิษ และ ผื่นแพ้ได้

นอกจากนี้ไขมันจากเนื้อมะพร้าว ยังนำไปใช้กับตะเกียง ทำอาหาร และเป็นยาไทย แผนโบราณที่มีสรรพคุณในการบรรเทาอาการ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ เคล็ดขัดยอก หากเติม ผักเสี้ยนผิงไปเคี่ยวกับน้ำมันด้วยแล้วจะมีสรรพคุณดีมาก กรรมวิธีในการเคี่ยวน้ำมัน หลังจากคั้นกะทิได้แล้วให้ตั้งกะทิไว้สักครู่ ช้อนเอาน้ำมันที่ลอยอยู่มาเคี่ยวน้ำมัน ส่วนที่เป็น น้ำใสๆ ให้ทิ้งไป วิธีนี้เราก็จะได้ส่วนที่มันจริงๆ มาเคี่ยว การเคี่ยวต้องใช้ไฟอ่อนๆ คอยคน เป็นระยะ อย่าให้กากมะพร้าวติดกันกระทะ แต่ถ้ากากมะพร้าวติดกันกระทะจนไหม้ ให้ตักเอา ส่วนที่ไม่ไหม้ออก ล้างกันกระทะให้สะอาด แล้วค่อยเคี่ยวใหม่ เมื่อเอาน้ำมันมะพร้าวขึ้นจากไฟ ทิ้งไว้ให้เย็น แล้วเติมเมนทอลนิดหน่อย จะทำให้น้ำมันมีกลิ่นหอมน่าใช้

สูตรรักษาไข้รังกาจากน้ำมันมะพร้าว ก็ใช้ได้ทีเดียว วิธีทำก็ง่ายตายโดยมีน้ำมัน มะพร้าวที่เคี่ยวจากกะทิ ชโลมให้ทั่วศีรษะ ทิ้งไว้สัก ๓๐ นาที จะสระผม ทำอาทิตยส์ครั้ง นอกจากจะช่วยลดอาการคันศีรษะและไข้รังกาแล้ว น้ำมันมะพร้าวยังช่วยบำรุงผมได้เป็นอย่างดี อีกด้วย

หลังจากที่เราได้ใช้ประโยชน์จากน้ำมะพร้าว และเนื้อมะพร้าวกันไปแล้ว ก็มาถึง ในส่วนของเปลือกผลด้านในหรือที่เรียกว่า ‘กะลา’ นั่นเอง ใครที่ดูถูกว่า กะลามะพร้าวเป็นของที่ ไร้ค่า ไม่มีราคา ขอบอกได้เลยว่าคิดผิดถนัด ด้วยคุณสมบัติด้านความแข็งแรง บวกกับสีส้มและ ลวดลายที่เป็นธรรมชาติ เมื่อนำมาขัดแล้วใช้ผ้าฝ้ายของกะลาก็น่าจะเรียบเป็นเงามันคล้ายกับ เคลือบด้วยแลคเกอร์ และด้วยความมันวาวของกะลาตัวเอง หลายคนจึงได้แปลงโฉมเป็นเครื่องใช้ ต่างๆ ทั้ง ช้อนส้อม ท็อป ถ้วย ใช้ทำเครื่องดนตรีไทยอย่างซอฮู้ ทำเครื่องประดับจำพวกต่างหู กำไล กระดุม กีบติดผมสำหรับเอาใจคุณผู้หญิง

นี่เป็นประโยชน์ของกะลามะพร้าวที่หลายคนจำกันได้ แต่ในด้านของสมุนไพรคงจะมี น้อยนักที่จะคิดถึงประโยชน์ของมัน การรักษาแผลเรื้อรัง ให้เอากะลามะพร้าวใหม่ๆ มาขูดหรือ ทุบให้เป็นผงตากแดดให้แห้ง แล้วตำหรือบดให้ละเอียด กรองหลายๆ ครั้งจนละเอียดที่สุด ผสม

พืชมเสน (ใช้ผลกะลา ๑๕ กรัม ต่อพืชมเสน ๑ กรัม) โรยบนแผลวันละ ๒ ครั้ง เข้าเย็น ก่อนใส่ยา
ล้างแผลให้สะอาดเสียก่อน ในไม่ช้าแผลก็จะแห้งลง

ความมหัศจรรย์ของกะลามะพร้าวเป็นที่ทราบกันดีตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งที่ ๑
เพราะถ่านจากกะลามะพร้าว เป็นถ่านที่ดูดซึมแก๊สได้มากเป็นพิเศษ และจากความพิเศษอันนี้
เองจึงทำให้ถ่านกะลามะพร้าวถูกเลือกใช้ทำหน้ากากป้องกันไอพิษ

ด้านสรรพคุณของยาไทย ถ่านจากกะลามะพร้าว ถูกนำมาใช้รักษาอาการท้องแน่น
จุกเสียด เพราะผงถ่านจะช่วยดูดแก๊สในท้อง ประโยชน์จากกะลามะพร้าวยังสามารถเอามาตัด
แปลงให้เป็นอุปกรณ์ในการนวดฝ่าเท้า วิธีการนวด ให้ใช้เท้าเหยียบบนกระลาสดไปมาทั้งสอง
เท้าให้ทั่ว เวลาเหยียบให้น้ำกะลา ชักทางที่มีรูคว่ำลง ใช้เท้าเหยียบที่ละข้าง ปล่อน้ำหนักตัว
ลงไปที่เท้าให้เต็มที่ เหยียบกดให้ทั่วเท้า ตั้งแต่ปลายนิ้วทุกนิ้วจนถึงสันเท้า กดไปทั้งสองเท้าจะ
ทำให้รู้สึกตึงเหมือนมีคนมาบีบ วิธีนี้ใครที่ปวดขา ลองนำไปใช้ดูก็ได้ผลดีไม่น้อย

นอกจากนี้น้ำมันที่ได้จากการเผากะลามะพร้าว ยังมีประโยชน์ใช้ทาบาดแผลและ
โรคผิวหนัง แก้กกลาก เกื้อน แผลเปื่อย อุดฟัน

การสกัดน้ำมันจากกะลาต้องเลือกเอากะลามะพร้าวแก่ๆ ที่ซูดเนื้อหมดแล้วใหม่ ๆ
ตากแดดให้แห้งสนิท เอาซีกที่มีตาหรือรู วางหงายบนถั่วหรือบนขามสำหรับใช้รองน้ำมัน
ใส่ถ่านไฟแดงลงในกะลามะพร้าวจนเต็ม น้ำมันที่อยู่ในกะลามะพร้าวก็จะไหลหยดลงมาในถั่วที่
รองไว้ แต่ต้องระวังอย่าให้ไฟไหม้กะลา

ส่วนใครที่มักท้องเสียอยู่บ่อยๆ เราก็มีสูตรยาไทยจากรากมะพร้าวมาให้ลองใช้ถึง
๒ สูตร สูตรที่ ๑ ใช้ต้มกินโดยนำรากมะพร้าว ๑ กำมือ ใส่น้ำให้ท่วม ต้มยาให้เดือดนาน
๒๐-๓๐ นาที หรือจนกระทั่งน้ำยามีสีแดง กินครั้งละ ๑ แก้ว ทุก ๑ - ๔ ชั่วโมง หรือทุกครั้ง
ที่ถ่าย สูตรที่ ๒ ใช้แช่น้ำกิน วิธีนี้นำรากมะพร้าวแก่หรืออ่อนก็ได้ ๑ กำมือ มาแช่ในน้ำสะอาด
๑ ลิตร นำมากรองกินครั้งละ ๑ แก้ว ทุก ๑ - ๔ ชั่วโมง

น้ำต้มหรือน้ำแช่รากมะพร้าวมีรสออกหวาน จะมีรสฝาดและขมน้อยมาก คนไหนที่
ทานยากก็เลิกกังวลกับยาสูตรนี้ได้เลย

เด็กบ้านนอกกับศิลปะ

ผมเป็นเด็กบ้านนอก

ผมเป็นครูบ้านนอก

ผมเป็นศิลปินบ้านนอก

ผมพบเห็นศิลปะในบ้านนอก

และขณะนี้.....ผมก็อยากจะนำเรื่องบ้านนอกมาเล่าสู่กันฟัง

วันหนึ่ง ผมเดินทางจากกรุงเทพฯ กลับสู่บ้านนอก ตามริมทางรถไฟเลยกรุงเทพฯ ออกมาเล็กน้อย ผมเห็นเด็กนักเรียนกำลังเรียนวิชาพลศึกษา โดยมีลูกฟุตบอลหลายสิบลูก สำหรับนักเรียนหลายสิบคน เมื่อรถไฟผ่านมาถึงแถบนครราชสีมา ลูกฟุตบอลก็ลดลงเหลือสองลูกสำหรับนักเรียนหลายสิบคน ครั้นรถไฟแล่นออกไปยังอำเภอ - ตำบลที่ห่างไกลออกไป ผมเห็นเด็กนักเรียนหลายสิบคนกำลังเล่นฟุตบอลอย่างสนุกสนาน แต่สิ่งที่พวกเขา กำลังเตะอยู่นั้น เป็นเพียงถังแก๊สลอน(น้ำมันเครื่อง)พลาสติกเปล่าๆ ใบเดียวเท่านั้น ที่จุดนี้เองที่ผมเริ่มนึกไปว่า "ศิลปะของพวกเขาจะเป็นเช่นนี้หรือเปล่าหนอ"

หลังจากวันนั้น ผมเดินทางออกไปนอกเมืองแถบชายแดนไทย-กัมพูชา และได้มีโอกาสมพบเห็นเด็กบ้านนอกที่ผมต้องการ ครูของพวกเขาบอกว่า "เด็กๆ ที่มีส่วนมากฐานะทางบ้านยากจนมาก การที่จะสอนให้เขียนภาพระบายสีนั้น เป็นสิ่งที่ไกลเกินเอื้อม ผลงานศิลปะที่พอจะทำได้ก็ต้องอาศัยวัสดุที่มีอยู่ตามธรรมชาติเท่านั้น" พูดจบครูก็สั่งงานเด็ก เมื่อสิ้นเสียงสั่งงาน เด็กๆ ก็จะวิ่งไปขุดดินเหนียวมาคนละก้อน แล้วลงมือปั้นกันอย่างขมุกขมน สนุกสนาน ดูราวกับว่าเป็นชั่วโมงแห่งการพักผ่อน ถึงแม้กิจกรรมปั้นดินจะเป็นกิจกรรมที่ซ้ำๆ ซากๆ มาเป็นเวลานาน แต่เขาก็ยังสนุก ผลงานที่ได้ออกมา มักจะเป็นรูปปั้น "ป็น" ทั้งนี้เพราะสภาพแวดล้อมทางชายแดน เด็กๆ มักจะพบเห็นป็นนานาชนิด ผลงานที่มีมากรองลงมาคือ วัว ควาย ถึงตอนนี้ครูกล่าวต่อไปว่า "ไอ้ที่เคยกล่าวกันมานานมานว่าเด็กเลี้ยงควายมักใช้เวลาว่างนั่งปั้นวัวควายเล่น ทุกวันนี้ไม่มีแล้ว ถ้าเด็กๆ ขึ้นมานั่งปั้นดินเล่น พ่อแม่จะได้เล่นงานให้ โดยเฉพาะในยุคเศรษฐกิจรัดตัวอย่างนี้ เด็กบ้านนอกทุกคน ต้องช่วยพ่อแม่ทำมาหากิน"

วันต่อมา ผมกลับมานั่งคิดทบทวนหลายครั้ง พยายามใช้ความคิด เหตุและผลวิเคราะห์สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นต่อศิลปะเด็กบ้านนอก ก็พอที่จะแยกแยะปัญหาออกเป็นข้อได้ดังนี้

1. ขาดอุปกรณ์ เด็กบ้านนอกอาศัยดินเป็นกระดาด แล้วใช้นิ้วมือหรือกิ่งไม้ขีดเขียนให้เป็นรูปภาพแทนดินสอ การที่จะคาดหวังว่า จะได้เห็นภาพระบายสีสวยงามจากเด็กเหล่านี้ คงเป็นไปได้ยากมาก เพราะเงินที่จะซื้ออาหารมาประทังชีวิตยังแทบไม่พอ จากการสอบถามครูที่สอนศิลปะตามโรงเรียนต่างๆ ในชนบท ทุกคนมีปัญหาเหมือนกันในเรื่องการขาดแคลนอุปกรณ์ เช่น กระดาด พู่กัน สี ดินสอ ฯลฯ เป็นต้น

2. ขาดผู้สนับสนุน พ่อแม่ พี่ น้อง หรือครูเป็นผู้ชี้แนะ และสนับสนุนที่สำคัญมากต่อเด็ก แต่ในชนบทผู้สนับสนุนเหล่านี้ยังไม่เห็นว่าการส่งเสริมสร้างประสบการณ์ทางศิลปะแก่เด็กเป็นสิ่งจำเป็น

3. ขาดสิ่งแวดล้อมทางศิลปะ เป็นที่แน่นอนว่าความคิดสร้างสรรค์สามารถเกิดขึ้นเองได้ แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งต่อการพัฒนาความคิดและการแสดงออก สภาพแวดล้อมในเมืองใหญ่มีการเสนอศิลปะสู่สังคมมากมาย เช่น ภาพโฆษณา ภาพเขียน สมุด หนังสือ เฟอร์นิเจอร์ เครื่องใช้ ฯลฯ ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งเสริมสร้างให้เด็กได้พบเห็นและเป็นพื้นฐานนำไปสู่การพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กบ้านนอกนั้น สิ่งที่เขาพบเห็นเป็นเพียงธรรมชาติทุ่งนา ต้นไม้ บ้าน รั้ว ควาย อันเป็นเพียงประสบการณ์ที่เสริมสร้างด้านสุนทรียภาพเท่านั้น

4. ปัญหาเศรษฐกิจของครอบครัว นี่เป็นปัญหาที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งเป็นกำแพงกีดกันการพัฒนาทางศิลปะของเด็ก สภาพครอบครัวในชนบทอยู่ในระดับยากจน สมาชิกทุกคนในครอบครัว ต้องช่วยกันทำมาหากิน เพื่อจุนเจือชีวิตให้อยู่รอด ฉะนั้นเขาจึงไม่มีโอกาสที่จะมองเห็นคุณค่าหรือประโยชน์ของศิลปะ โดยมักจะใช้คำถามว่า “เรียนศิลปะไปทำไมเอามาหาเงินก็ไม่ได้”

5. ขาดความกล้าแสดงออก ในปัญหานี้เราไม่อาจจะกล่าวว่าเป็นความผิดของเด็ก หากเป็นเพราะเขาขาดโอกาสที่จะเลือกทำหรือทดลองทำ การเรียนรู้หรือการแสดงออกเป็นไปตามยถากรรม อะไรก็ได้สำหรับพวกเขา จะเป็นเพียงการบันทึกดินเหนียว หรือ ขีดเขียนก้อนถ่านตามผนัง เขาไม่มีโอกาสจะเลือกใช้สีชนิดต่างๆ

ผลงานวาดเขียนที่พอจะทำได้ก็เป็นเพียงการขีดเขียนรูปภาพลงไปในสมุด ด้วยดินสอดำ แต่ถ้าพ่อแม่พบเห็นเข้า ก็เป็นต้องถูกว่าใช้ของสิ้นเปลือง

โธ่.....! เกิดอะไรขึ้นกับเด็กบ้านนอกเหล่านี้หนอ

วันนี้พอได้ข่าวคราวการประกวดภาพเขียนเด็กแห่งประเทศไทย ก็อดที่จะสะเทือนใจแทนเด็กบ้านนอกไม่ได้ เพราะเขาก็เป็นเด็กของประเทศไทยเหมือนกัน แต่ไม่มีโอกาสที่จะได้ร่วมแสดง “เอ.....นี่เขาออกมาหาเราไม่ถึง หรือว่าเราเข้าไปหาเขาไม่ถึง”

ผลงานที่เข้าร่วมแสดงและที่ได้รับว่ายอดเยี่ยม ดีเด่นหรือดีนั้น ส่วนใหญ่เป็นผลงานที่สวยงามสมบูรณ์จากการใช้สี หรือวัสดุที่ครบครัน ผลงานมีระดับสูงเพื่อให้ได้มาตรฐานสากลทั้งในเรื่องเทคนิค รูปแบบ และความคิด

เด็กบ้านนอกเอ๋ย.....คงจะมีสักวันหนึ่งที่ผุ้คนเข้าใจ และเห็นใจว่าเจ้าสามารถสร้างผลงานที่ยิ่งใหญ่จากอุปกรณ์ที่จำกัดเหลือเกิน

(ชัยณรงค์ เจริญพาณิชย์กุล “เด็กบ้านนอกกับศิลปะ”)

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

พระยาปริยัติธรรมธาดา

เด็กเพชรหรือใจเพชร มีตำนานเล่ากันว่า ที่บ้านหนองหว้ามีเด็กเพชร(อายุประมาณราวเก้าขวบ สิบขวบ) ชื่อเดิมไม่ทราบ เป็นกำพร้าบิดามารดา อยู่กับพี่สาว พี่สาวใช้ให้ตำข้าวหาฟืน วันหนึ่งตำข้าวหก พี่สาวคว่ำฟืนไล่ตีเลยวิ่งหนีเอาตัวรอดโดยใจเพชรพ่น แล้วระเหะหนเข้ามาในเมืองเที่ยวสามะเลเทเมา เข้าหมู่ไปตามเหล่าฝูงเด็กๆ จนมีเพื่อนเล่นเพื่อนเที่ยวทั้งเด็กบ้านเด็กวัด แต่ตัวเด็กเพชรนั้นอดอยากโหยหิว ได้อาศัยแต่น้ำเกลือท้องไปวันหนึ่งๆ โดยความอดทน

วันหนึ่งลงเล่นน้ำกับเด็กวัดใหญ่ที่ทำหน้าวัด มีเปลือกแดงโมลอยตามน้ำมา เด็กเพชรก็คว้าแล้วกำลังไปเคี้ยวๆกิน แล้วไหลขึ้นมา เพื่อนเด็กที่รู้จักเรียเด็กเพชรกินเปลือกแดงโมลก็พากันแย่งกันต่างๆว่าเด็กกินเปลือกแดงโม

ถึงอย่างไรก็ดีเด็กเพชรก็หาแสดงความเก๋เขินหรือขัดเคืองต่อเพื่อนๆไม่ คงแสดงแต่ความยิ้มแย้มแจ่มใสพูดจาเล่นหัวกันตามเคย ตั้งแต่วันนั้นมา ฝูงเด็กๆ ก็พากันเรียกว่าเด็กแดงโม เด็กแดงโมได้พลอยกระแຈกระแຈกับเด็กวัดใหญ่ จนเลยไหลเข้าไปเล่นหัวอยู่ในวัดกับเพื่อนๆ ได้ดูเขาเขียนอ่านกันอยู่เนืองๆ วันหนึ่งก็เลยไถลนอนอยู่ในวัดกับเพื่อนและวันนั้นเป็นวันพิธีมงคลกาล เจ้าเมืองได้นิมนต์สมภารไปสวดมนต์เย็น เมื่อกลับมาแล้วกลางคืนจำวัด ตอนใกล้รุ่งฝันว่า มีช้างเผือกตัวหนึ่งเข้ามาในวัด ถลันขึ้นไปบนหอไตร แทะเอาตู้พระไตรปิฎกถล่มลงหมดทั้งหอไตร ครั้นตื่นจากจำวัดท่านก็นั่งตรองความฝัน จึงทราบได้ตามตำราลักษณะสุบินทำนายแล้วก็สั่งพระที่เฝ้ากุฏิว่าถ้ามีใครมาหาให้เอาตัวไว้จนพบกับท่านก่อน แล้วท่านก็ไปฉันทันกลับมาถามพระที่เฝ้ากุฏิว่ามีใครมาหาหรือเปล่า เรียนว่าไม่มีใครมา ท่านคอยอยู่จนเย็นก็ไม่เห็นใครมา จึงได้ถามพระเณรศิษย์ว่า เมื่อคืนนี้ใครแปลกหน้าเข้ามาบ้างหรือเปล่า เด็กวัดคนหนึ่งเรียนว่า มีเด็กแดงโมเข้ามานอนด้วยคนหนึ่งจึงให้ไปหาตัวมา แล้วพิจารณาดู ท่านก็รู้ว่าจะเป็นเด็กแดงโมนี้เองที่เข้าสู่บิณ ท่านจึงได้ถามไถ่ความตลอดแล้วก็ชวนให้อยู่วัด มิให้ระเหะหนไปไหน มีธรรมเนียมวัดโบราณ เมื่อผู้พาศิษย์มาฝากให้เล่าเรียน ท่านปล่อยให้เล่นหัวพอกันๆ เสียสองสามวันหรือเจ็ดวัน แปดวันก่อน จึงจะให้ลงมือเขียนอ่าน พอถึงวันกำหนด สมภารเรียกให้มาเขียนหนังสือ เด็กแดงโมก็เขียนได้ ตั้งแต่ ก ข ก กา ไปจนเกษสมภารเห็นประหลาดใจให้อ่าน ปฐม ก กา ก็อ่านได้ให้อ่านมาลัยก็อ่านได้ ท่านนึกประหลาดใจ จึงถามว่าเอ็งรู้มาแต่ไหน ก็เรียนท่านว่า รู้ที่วัดนี้เอง กระผมดูเพื่อนเขาเขียนเขาอ่านก็จำได้

เรื่องนี้เป็นเหตุให้เด็กแดงโมซึ่งเป็นคนมีเขี้ยว หรือตาไว หูไว มือไว ปัญญาไว จึงได้อ่านได้เสียก่อนเรียนทุกอย่าง ท่านสมภารจึงให้บวชเณร หัดเทศน์ธรรมวัตร มหาชาติและเรียนนอรรถแปลบาลีด้วย ครั้นถึงเทศกาลเข้าพรรษา เจ้าเมืองวางฎีกาให้สมภารเทศน์ไตรมาส วันหนึ่งท่านอาพาธจึงจัดให้สามเณรแดงโมไปเทศนาแทน เจ้าเมืองทราบเจ้าสมภารอาพาธให้เณรมาแทนก็ไม่สู้ศรัทธาจึงว่าพ่อเณรมาแล้วก็ขึ้นเทศน์ไปเถิด แล้วก็กลับเข้าไปข้างใน พอสามเณรขึ้นเทศน์ตั้งนะโมแล้ว เดินบทอุณเฑียรเริ่มธรรมทอธรรมวัตรสำแดงไป พวกทนายทั้งข้างหน้าข้างในฟังเพราะจับใจกระแสเสียงแจ่มใส เมื่อเอ่ยถึงพระพุทธคุณ มีภควาหรือพระอะระหัง เป็นอาทิครั้งใด เสียงสาธุการพนมมือแลเป็นผึกถั่วไปทั้งโรงธรรม ท่านเจ้าเมืองนอนฟังอยู่ข้างในไทรอนาสน์ ถึงกับนั่งนอนไม่ได้ ต้องกลับออกมานั่งฟังข้างหน้าอย่างเคยเพื่อเครื่องกัณฑ์ติดเทียนขึ้นอีก เมื่อเทศนาจบแล้วด้วยความเลื่อมใสเข้าไปประเคนของ ชักไข้วถามเหตุผลภูมิสำเนา แล้วเลยปวารณาเป็นโยมอุปัฏฐาก อารธนาให้มาแทนสมภารต่อไป ว่าท่านแก่เฒ่าชราอาพาธอย่าให้มาประดักประเดิดเลย ขอให้ท่านเณรมาเทศน์แทนท่านเถิด สามเณรแดงโมได้เล่าเรียนศึกษาพระปริยัติธรรม และข้อวัตรปฏิบัติจนสิ้นภูมิรู้ของท่านสมภารแล้วท่านก็ให้ไปศึกษายังป่าโมกข์อาจารย์ที่มีอยู่ในอารามต่างๆ ในเพชรบุรีนั้น สามเณรแดงโมก็ศึกษาจนสิ้นภูมิรู้ของอาจารย์ในสมัยนั้นๆ ท่านจึงได้พาลงเรือเข้ากรุงศรีอยุธยาไปฝากไว้ต่อเจ้าคุณวัดหลวงแห่งหนึ่ง ได้ศึกษาพระปริยัติศาสนาจนจบพระปฎกตรัย นับได้ว่าเป็นเปรียญแล้ว ได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุมิชื่อเสียงโด่งดังจนเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดินนับถือ โปรดให้เป็นพระอาจารย์สอนพระราชบุตรพระราชนัดดา เสด็จมาเล่าเรียนศึกษาพุทธศาสนาปฏิบัติ และคัมภีร์ไตรเพททางคศาสตร์ นัยเล่าว่ากาลภายหลังมาเมื่อพระเจ้าลูกเธอพระองค์นั้นได้เสด็จสวดยราชย์แล้ว โปรดตั้งพระอาจารย์แดงโมเป็นที่พระราชาคณะ ซึ่งปรากฏในฝูงชนภายหลังเรียกกันว่า **สำเร็จเจ้าแดงโม** หรือ **สมเด็จพระเจ้าแดงโม** เมื่อท่านได้มั่งคั่งด้วยสมณศักดิ์ฐานันดรแล้ว ภายหลังต่อมาท่านคิดถึงภูมิสำเนาเดิมและวัดอันเป็นสถานมูลศึกษาของท่าน จึงได้ถวายพระพรลาสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินว่าจะออกไปบูรณะปฏิสังขรณ์พระอารามที่เคยอยู่สำนักอาศัย เป็นการบำเพ็ญพุทธบูชา พระราชาเจ้าก็ทรงอนุญาตอนุโมทนาแล้วถวายท้องพระโรงในพระราชฐานองค์หนึ่งเป็นการช่วยเจ้าคุณอาจารย์ ซึ่งท่านได้ประดิษฐานเป็นศาลาการเปรียญไว้ในวัดใหญ่นั้น ตัวไม้และเสาใหญ่งามมาก ลวดลายเขียนลายสลักเป็นลายบุราณจริง ควรเชื่อตามตำนานนี้ได้จริง บานประตูโบสถ์และศาลาสลักงามอย่างโบราณและเล่าว่าท่านให้หล่อรูปท่านไว้รูปหนึ่ง เรื่องหล่อรูปนี้เล่าว่า หาช่างปั้นหุ่นแสนยากหาไม่เหมือนได้เลย มาได้ตาแป๊ะหลังโกงคนหนึ่งเป็นช่างปั้นอย่างเอกหล่อเอาเหมือนมิได้ผิดเพี้ยน ท่านจึงให้หล่อรูปตาแป๊ะไว้เป็นที่ระลึกด้วยประดิษฐานไว้ในโบสถ์วัดใหญ่ ยังอยู่ตราบนานทุกวันนี้ รูปหล่อนั้นนั่งพับเพียบ ประนมมือถือดอกบัว ดอกบัวนั้นเป็นของเดิมคงแปลว่า นั่งทำพุทธบูชาเวลาไหว้พระ ลักษณะรูปทรงสัณฐานท่านเป็นสันทัดคน ทรงสูงๆ ปากแหลม อย่างเรียกว่าปากครุฑ (ถ้าใครเคยเห็นสมเด็จพระ

พระวันรัตแดง วัดสุทัศน์แล้ว อาจกล่าวได้ว่ามีลักษณะคล้ายคลึงกันได้) ในโบสถ์วัดใหญ่นั้น ยังมีของเป็นพยานอยู่อีกสิ่งหนึ่ง คือฝาบาตรมุก ซึ่งเจ้าอธิการวัดได้รักษาต่อกันมา ใส่ตุ้ กระຈกด้วยความเคารพนับถือ จารึกชื่อไว้ว่าฝาบาตรของสังฆราชทอง เมื่อข้าพเจ้าได้เห็นแล้ว ได้พูดกันถึงเรื่องฝาบาตรด้วย พระรัตนภรณ์พิมล(พริ้ม) ท่านเป็นผู้รู้เรื่องได้ดีว่า สมเด็จพระเจ้าแดงโมนี้เดิมชื่อ ทอง แล้วได้เป็นที่พระสุวรรณมุนี เมื่อครั้งปฏิสังขรณ์วัดใหญ่เสร็จแล้ว วัดใหญ่จะได้นามพระราชทานหรือขนานนามจึงเรียกกันว่า วัดสุวรรณवास(ราม) ต่อมาข้าพเจ้าเองได้เคยเห็นเจ้าพระคุณสมเด็จพระสังฆราช ปุสสเทวะ วัดราชประดิษฐ์ ๑ สมเด็จพระวันรัต (แดง) วัดสุทัศน์ ๑ เจ้าพระยารัตนาธิเบศร์(พุ่ม) ๑ ได้สังเกตเวลาท่านแย้มโอษฐ์แล้วแหลมยื่นออกมา เป็นเหตุให้รำพึงในใจว่า ท่านบุญญวันตบุคคณีย่อมมีลักษณะหลายประการก็จริง แต่คงนับได้ลักษณะหนึ่งส่วนบุญวันตลักษณะของท่านเหล่านี้ เรื่องรูปหล่อตาแป้นนั้น ข้าพเจ้าให้นึกถึงไปว่าไม่ใช่คนที่เป็พหุพการ ท่านจะหล่อไว้ทำไมกับรูปเจ็กแป๊ะ (คงจะเป็นคนพหุพการคนใดคนหนึ่งของท่านแท้) เมื่อครั้งปฏิสังขรณ์วัดใหญ่นั้นแล้วท่านได้ปฏิสังขรณ์วัดหนองหว้า ซึ่งเป็นวัดอยู่ในตำบลชาติภูมิของท่านด้วย บานประตูวัดหนองหว้านั้น ก็สลักเสลาตลอดลายงามวิจิตรบรรจง จนบางคนมาเห็นบานประตูวัดสุทัศน์ เลยทึกเอาว่าเอามาแต่วัดหนองหว้า บานประตูวัดหนองหว้าก็หายไปจริง บางเสียงว่าเอามาไว้ที่วัดพระปริบพรี แต่ที่จริงบานประตูวัดสุทัศน์ลายสลักเครือไม้ นก เนื้อสลักซับซ้อนกันหลายชั้น ที่วัดใหญ่เป็นลายสลักชั้นเดียว ถึงวัดหนองหว้าก็คงเป็นชั้นเดียว บานประตูวัดสุทัศน์นั้น หนังสือพระราชวิจารณ์กล่าวชัดเจนว่า เป็นของรัชกาลที่ ๒ ทรงสร้าง ซึ่งคนทั้งหลายพิศวงว่าเอามาแต่ที่โน่นที่นี้ นั่นผิดหมด นี่ก็อ้างกล่าวยุติเรื่องเด็กเพชร คือ สมเด็จพระเจ้าแดงโม จบไว้โดยสังเขปแลฯ

หินก้อนนั้น

มันเป็นเพียงหินก้อนหนึ่งขนาดโตกว่าหัวแม่มือสักเล็กน้อย สีแจ้ว เก๋ลี้ยงเงลา สีนํ้าตาลอ่อนจนเกือบเป็นสีครีม มีเส้นสีชมพูเรื่อๆ วนไปมาอย่างมีระเบียบอยู่ในเนื้อของมัน

ฉันหยิบขึ้นมาพินิจ ความใสของเนื้อหินและเส้นสีชมพูบางๆ นั้นทำให้รู้สึกว่ามันละเอียดอ่อนบอบบางเหลือเกิน ดูสวย น่าถนอมแล้วก็จะมุนละม้าย ทั้งๆ ที่มันเป็นศิลาแข็งและกระด้าง

ฉันไม่ได้เก็บมันขึ้นมาจากพื้นทราย ไม่ได้พรางมันมาจากก้นทะเลลึก เพียงแต่เด็กคนหนึ่งส่งให้ เด็กคนไหนฉันก็ตอบไม่ได้ เพียงแต่ผ่านไปมา หัวเราะด้วยไมตรี แล้วก็ยื่นหินก้อนนี้มาให้อย่างซื่อๆ เปิดเผย แม้จะอายๆ แล้วก็ผ่านไป ตามชนบทบางที่คนแปลกหน้าก็น่ารักอย่างนี้ เขาตรงเข้ามาให้อะไรแก่คุณสักอย่างที่คุณไม่มีค่าอะไรเลย ให้อย่างไม่มีปี่ไม่มีขลุ่ย ไม่มีเหตุผล แล้วก็ผละจากไป ทั้งคุณไฉ่แต่เดียวตาเหมือนเดิม โดยไม่เรียกร้องสิ่งตอบแทน ไม่ได้ขออะไรจากคุณเลย แม้แต่ยิ้มหรือขอบใจสักคำ

ฉันกำก้อนหินนั้นไว้ในมือจนอุ่น จนรู้สึกเป็นกันเองกับมันอย่างเหลือเกิน พร้อมๆ กับใจก็พลอยรู้สึกเป็นกันเองกับเด็กคนนั้น ซึ่งฉันจำหน้าไม่ได้ถนัด รู้แต่ว่าตัวดำปรี และเวลาหัวเราะก็ยิงฟันขาว.....

ผ่านไปแล้วพ่อหนูคนนั้น บางทีเราอาจไม่ได้พบกันเลยชั่วชีวิตนี้ แต่เราก็ได้ทั้งอะไรไว้อย่างหนึ่งในชีวิตที่ทงอยๆ ของคนคนหนึ่ง อะไรอย่างหนึ่งซึ่งดูไม่มีความหมายและมันไร้จุดหมายอันจะจง แต่ก็ทรงคุณค่าเต็มตัวในแบบของมันเอง

แบบของการให้อย่างอิสระ ไม่มีการบีบบังคับ ไม่มีการถือว่าเป็นความจำเป็น ไม่ใช่เพื่อมารยาทอะไรทั้งสิ้น ให้เพราะใจอยากจะให้เท่านั้น แล้วผู้รับก็รับเอาอย่างอิสระ ไม่มีพันธะจะต้องตอบแทนอันใด รับเอาเพราะมีผู้ให้เท่านั้น

แล้วระหว่างสองคนนี้ สายใยอันหนึ่งก็ก่อตัวของมันขึ้นมาอย่างเงิบๆ ลึกซึ้ง ซุกอยู่อย่างละมุน แม้ภายใต้ความกระด้างของหินธรรมดาๆ อะไรก้อนหนึ่ง ซุกอยู่อย่างนั้น อย่างเงิบๆ ไม่กระโตกกระตาก ไม่มีโอกาสแม้แต่จะได้แสดงตัวของมันแก่ใคร ไม่มีการทำให้แน่นแฟ้นขึ้น ไม่มีการทำให้สั่นคลอน มันลอยตัวนิ่งอยู่อย่างนั้น สวยงามและบริสุทธิ์ ค้างอยู่กลางอากาศ กลางปัจจุบัน เหมือนนางนวลที่ฟ่องอยู่กลางสายลม.....

ในระยะเริ่มแรก สายสัมพันธ์อิสระและบริสุทธิ์ ย่อมงดงามดังนี้เสมอ

อาจจะเหมือนหยาดน้ำค้าง ที่เพียงแต่มองดูก็ชวนให้นึกถึงอะไรบางอย่างที่มีค่าควรแก่การทะนุถนอม อาจจะเหมือนดอกไม้กลีบนุ่มๆ ะไรสักดอกที่เพิ่งแรกผลิ หรือมีฉะนั้นก็แสงอรุณทัยยามฟ้าสาง สวยงาม บริสุทธิ์ แต่ช่างบอบบางนี่กระไร มาแล้วก็ไป หายวับรวดเร็ว จนใจหาย สุดจะยึดสุดจะยับยั้ง หากจะมีการยึดเยื้อต่อไปให้ยาวนาน ก็ไม่มีวันจะเหมือนเก่า

ทุกสิ่งย่อมเปลี่ยนไปพร้อมกับกาลเวลา สายสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ก็เช่นกัน ยากนักที่จะถนอมให้คงอยู่ในรูปเดิมแต่ต้นจนอวสาน ถ้าไม่เปราะเกินไปก็ต่างพร้อยง่ายแสนง่าย เพียงพลุ่งหนึ่งของอารมณ์คน แวบหนึ่งของความเข้าใจผิด หรือเส้นชีวิตที่หมกมัวทับถมกันไปมาก่อนที่จะรู้สึกตัว ทุกสิ่งก็เปลี่ยนแปลงไปสิ้นแล้ว ไม่ว่ามันจะหมายถึงมิตรภาพ ความรัก หรือแม่เยื่อใยในครัวเรือน ระยะเริ่มแรกย่อมจะงดงามดังความฝัน เพียงเหลือบเดียวของสายตาที่บอกความเป็นมิตร ความเข้าใจ ความเห็นอกเห็นใจ ก็เสมือนทางใหม่ๆ ได้ถูกบุกเบิกแล้ว แต่เพื่อจะนำมาไปสู่จุดจบใดๆ ใครเล่าจะรู้.....มันอาจจะเหมือนเหมมบางๆ ที่กระจุยปุยขาวอยู่กลางฟ้า เพียงเพื่อจะก่อตัวเข้าเป็นเมฆดำอันหนักอึ้ง ครอบคลุมปฐพีไว้ด้วยฝนฟ้าและพายุก็อาจเป็นได้

แต่นั้นก็หาใช่สิ่งที่มาลดค่าของปุยเหมมขาว หยาดน้ำค้าง หรือแสงทองที่เรืองรองอยู่ตรงขอบฟ้าได้ไม่ ความงามจะในระยะยาวหรือสั้น ก็ยังคงเป็นความงามอยู่ ดังนั้นค่าของบางสิ่งเรามีได้วัดกันด้วยระยะเวลา แต่ด้วยความหมายที่มีต่อใจ สัมพันธ์แรกเริ่มที่มีอิสระและบริสุทธิ์อาจจะผ่านเข้ามาและผ่านไปเร็วเหลือเกิน จนไปไม่ทันจะชื่นชมให้สมใจ แต่ก็เหมือนแสงที่ขอบฟ้านั่นแหละ มันมีค่าเต็มตัวตามแบบของมัน แบบของความมาให้ชมเพียงครู่ยาม

หินก้อนนั้นยังวางอยู่หน้าฉันบนโต๊ะนี้เอง และฉันก็อธิบายไม่ถูกเหมือนกันว่า ทำไมจึงใคร่จะได้เห็นยิ้มยิงฟันขาวของหนูน้อยคนนั้นอีกสักครั้งเสียเหลือเกิน

(นิต นรารักษ์ จากหนังสือ ดาวผ่องนภาดิน)

ประโยชน์ที่ต่างกันของต้นไม้

ต้นไม้ที่ขึ้นอยู่ในสวนก็ดี ในป่าก็ดีย่อมมีนานาพันธุ์ บางต้นให้ร่มเงาตลอดปี แต่เนื้อไม้ทำอะไรไม่ได้ บางต้นเนื้อดีแต่ไม่ให้ร่มเงาในฤดูร้อน บางต้นมีผลกินได้ บางต้นดอกสวยแต่ไม่หอม หรือดอกหอมแต่ไม่สวย บางต้นทำยาได้หรือเอามาปรุงเป็นอาหารได้ ต้นไม้แต่ละชนิดจึงมีประโยชน์แต่ละอย่างต่างกันไป เราจะได้ประโยชน์จากต้นไม้ก็ด้วยมุ่งหาประโยชน์ตามชนิดของต้นไม้เหล่านั้น หนังสือก็มีมากมายหลายชนิดเช่นกัน หากประสงค์ประโยชน์จากหนังสือ ก็ต้องรู้ประโยชน์ของหนังสือแต่ละชนิด รู้ว่าจะสกัดเอาส่วนไหนมาใช้ หนังสือบางชนิดเมื่ออ่านแล้ว จะรู้สึกว่ายาว แข็ง เกลี้ยง ไม่งดงาม มีแต่สาระเหมือนไม้เนื้อแข็ง จะตัดฟันชักลากก็ต้องอาศัยความเพียร ความอดทนเอามากๆ บางชนิดก็ละเอียดอ่อนเหมือนไม้ดอกที่งดงาม มีกลิ่นหอม ต้องอาศัยอารมณ์อันละเอียดละม้ายดูจากรูปร่างดอกไม้ต้องทะนุถนอมหนังสือบางชนิดก็ให้ประโยชน์ทางปฏิบัติได้อย่างทันตาเห็น อ่านเล่มนี้ทำอย่างนั้นได้ อ่านเล่มนั้นทำอย่างนี้ได้ เหมือนไม้ผลนานาชนิดที่พอปลูกก็กินได้ทันที บางเล่มก็ต้องใช้สติปัญญาขุดค้นคุณค่าเอาด้วยความยากลำบาก เหมือนสมุนไพรในป่าดิบที่ต้องอาศัยหมอชาวนาญ บุกบั้นเข้าไปหาต้นแล้วจึงเลือกเก็บเอาแต่ราก ใบ เปลือก หรือดอกมารักษาโรคเฉพาะอย่าง การหาประโยชน์จากต้นไม้ต้องรู้จักไม้ชนิดต่างๆ ดีกันใด การหาประโยชน์จากหนังสือก็ต้องรู้จักหนังสือชนิดต่างๆ ดีกันนั้น การอ่านหนังสือออกโดยสะดวกตัว เป็นวิธีการที่จะแสวงหาความรู้จากผลงานดังกล่าวให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีวิธีการหนึ่งที่จะทำให้ประสบผลสำเร็จในการศึกษาหาความรู้ก็คือ วิธีอ่านหนังสือหรือผลผลิตทางวิชาการดังกล่าวให้เป็น เพราะการอ่านเป็นหนทางเบื้องต้นที่จะนำไปสู่การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองต่อไป

(ปรีชา ช่างขวัญยืน "ศิลปะการฟัง การอ่าน")

ชีวิตดั่งาม

ผึ้งเป็นตัวอย่างของสัตว์สังคม ผึ้งตัวใดถูกพรากจากรังจะต้องตาย ในรังหนึ่งต้องมีผึ้งมากกว่าสองร้อยตัว เพื่อจัดสรรแบ่งหน้าที่ทำงานตามตำแหน่งในสังคมโดยกำหนดอย่างแน่ชัด ต้องปฏิบัติการสอดคล้องกัน จึงจะอยู่รอด

อึ้ง แม้ในการตัดสินใจใดๆ ผึ้งเดียวกันก็ทำไม่ได้ตามลำพัง ต้องประชุมร่วมกันอย่างน้อย ๑๐ ตัวขึ้นไป นี่เป็นความรู้ที่นักวิชาการทางแมลงได้ค้นพบ เป็นเรื่องที่น่านำมาพิจารณาเปรียบเทียบกับมนุษย์และสังคม

การหลั่งไหลของประชากรเข้าสู่เมืองใหญ่ อันเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นหลายแห่งในโลก ชี้นำแนวโน้มที่มนุษย์จะมีพัฒนาการคล้ายผึ้งคือการรวมกลุ่มเป็นชุมชนใหญ่ต้องพึ่งพาอาศัยระบบการของสังคมในการดำรงชีวิต ไม่สามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้ตามลำพัง กล่าวคือการเป็นสัตว์สังคมยิ่งขึ้น และเป็นการยากยิ่งขึ้นทุกวันที่ผู้หนึ่งผู้ใดจะแยกอยู่โดดเดี่ยวโดยไม่อาศัยความช่วยเหลือจากสังคม

ดังนั้น ในโลกปัจจุบันดังที่เป็นอยู่จริง การเรียนรู้จากสังคม รู้จักอยู่ในสังคมอย่างถูกต้อง จึงเป็นความจำเป็นที่จะต้องทำตั้งแต่วัยต้นแห่งชีวิต

อย่างไรก็ตามแม้ผึ้งจะแสดงประสิทธิภาพในการงานเพียงใดแต่ก็คงจะไม่มีใครปรารถนาจะให้สังคมมนุษย์เป็นเช่นผึ้ง และคงจะไม่มีใครต้องการเป็นเช่นผึ้ง คือต้องอยู่รวมกันเป็นฝูงจึงจะอยู่รอด และต้องคิดเห็นเหมือนๆ กันด้วย

เพราะมนุษย์เรานั้นรักอิสรภาพ ทั้งในการดำเนินชีวิตและในความคิดเห็นส่วนตัว แต่ในขณะเดียวกันก็ไม่อาจปฏิเสธความจริงที่ว่า ความสามัคคี คือความพร้อมเพรียงกันในการประกอบกิจการต่างๆ นั้น เป็นเงื่อนไขสำคัญของความสำเร็จ

ดังนั้น มนุษย์เราจะต้องเรียนรู้จักการอยู่รวมกันด้วยความสามัคคี รับรู้และรับผิดชอบในหน้าที่ของตนต่อสังคม ประกอบการงานขึ้นแข่งตามอย่างผึ้ง แต่ก็รู้จักที่จะเป็นตัวของตัวเอง มีอิสระเสรีภาพในความคิดเห็น เพราะความคิดอันลึกซึ้ง มีคุณภาพและเป็นรากฐานของการสร้างสรรค์อารยธรรมนั้น เป็นคุณสมบัติพิเศษของมนุษย์ ทำให้มนุษย์ต่างจากสัตว์อื่นใดในโลก

(ระวี ภาวิไล "ชีวิตดั่งาม" ๒๕๓๖ หน้า ๑๒๕ - ๑๒๖)

คนเลี้ยงนก

บ้านหลังนั้นเป็นตึกขนาดใหญ่สองชั้น ก่อสร้างแบบเก่าที่เคยนิยมเมื่อหลายสิบปีมาแล้ว หุ่นของมันขรุขระแบบคนสูงอายุ

บริเวณบ้านกว้างไม่ต่ำกว่า ๒ ไร่ เนื้อที่ด้านหนึ่งติดกับคลอง มีน้ำขึ้นลงตลอดปี สิ่งที่สะดุดตาในบ้านหลังนั้นคือ กรงนก ที่สนามมีกรงนกขนาดเล็กจำนวนมากวางเรียงกันเป็นแถว และที่แขวนข้างบ้านก็มีเป็นตับ อีกเนื้อที่หนึ่งติดกับถนนเป็นกรงนกขนาดใหญ่ ตัวโครงทำด้วยท่อเหล็ก ยกขึ้นสูงเกือบเท่าบ้าน กันด้วยลวดตาข่ายถี่ ภายในกรงนกขุดเป็นสระ รอบสระมีต้นไม้ยืนต้นซึ่งขึ้นอยู่ก่อนแล้ว นกหลายชนิดถูกขังรวมอยู่ไม่ต่ำกว่าร้อยตัว เช่น นกยาง นกกระสา นกนางนวล นกเป็ดน้ำ ถึงแม้มันไม่มีอิสระเหมือนอยู่ตามธรรมชาติ แต่มันก็มีอาหารกิน บริบูรณ์ นกบางชนิด ผมไม่เคยเห็นมาก่อน รูปร่างของมันแปลกกว่านกทั่วไปเสียงร้องของมันก็ไม่เคยหูบางตัวสืสวเหมือนดอกไม้ บางตัวขนสีดำไม่มีอื่นแซม และที่สะดุดตาที่สุด คือนกนางนวลสีขาว

ผมมีความจำเป็นต้องเดินผ่านบ้านหลังนั้นแทบทุกวันก็ว่าได้เพราะที่ทำการประจำซึ่งเป็นที่ทำงานของผมอยู่ลึกเข้าไปในซอย ทุกครั้งที่ผ่านผมจะแวะริมรั้ว มองผ่านเข้าไปดูนกในกรงเพราะในจิตสำนึกของผมก็ชอบนกไม่น้อย เพียงแต่ยังไม่มีโอกาสเลี้ยงเท่านั้น

ถ้าผมเดินผ่านบ้านนั้นตอนเย็นๆ ใกล้ค่ำ มักจะเห็นเจ้าของบ้านเป็นผู้ชายสูงอายุ รูปร่างอ้วนสูงใหญ่ หนุงกางแกงแพร ใส่เสื้อขาวย้วย สวมแว่นตา กำลังนั่งอยู่ในกรงนก เอาอาหารให้มันกิน ปล่อยนกตัวใหม่ลงในกรงบ้าง จับนกมาดูบ้าง

ภายในกรงนก คุณลุงเลี้ยงนกมีเก้าอี้สำหรับนั่งดูนก หลายครั้งที่ผมเห็นท่านรับแขกในกรงนกคุยกันไป ดูนกกันไปอย่างเพลิดเพลิน ดูท่าทางของท่านมีความสุขเหลือเกิน เมื่อได้อยู่ใกล้ชิดกับนก ท่านเป็นคนรักนกมาก ผมเคยทราบมาว่า สมัยท่านทำงานอยู่ต่างประเทศ ท่านเคยเอานกเข้าไปเลี้ยงไว้ในห้องนอน จนหมดต้องห้าม เพราะชนของนกเป็นอันตรายต่อระบบหายใจ

จากที่ผมเคยศึกษาชีวิตของคุณลุงนักเลี้ยงนกคนนี้ ท่านเป็นผู้ใหญ่ที่น่าเคารพนับถือคนหนึ่ง ท่านรับราชการแต่ปลดเกษียณมาหลายปีแล้วประวัติการทำงานดีเด่น ชื่อสัตย์สุจริต จนได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการปราบคอร์รัปชันในสมัยหนึ่ง เคยเป็นผู้แทนราษฎรเคยได้รับตำแหน่งใหญ่ทางการเมืองมาหลายตำแหน่งท่านเป็นผู้ปราชญ์เปรี๊ยะในแทบทุกแขนงวิชาเก่งทางด้านวรรณคดี สมองเร็วจนปากพูดไม่ทันและเมื่อผมได้มีที่ทำงานอยู่ใกล้ๆ แก้วบ้านของท่าน ทำให้เคารพนับถือท่านยิ่งขึ้น

ผมชอบในความรักสงบของท่าน ท่านหาความสุขกับธรรมชาติและหนังสือ ชั้นบนบ้านของท่านเต็มไปด้วยหนังสือหลายตู้ ท่านเป็นนักอ่านและนักสะสมหนังสือตัวยง ทราบว่าหนังสือ

บางเล่มของท่าน หอสมุดแห่งชาติยังไม่มีเลย และท่านรักหนังสือมาก ถึงขนาดติดตั้งเครื่องทำความเย็นในห้องหนังสือก่อนห้องนอน

สมัยท่านเป็นใหญ่ในแผ่นดิน น้ำประปาที่บ้านของท่านขัดข้อง ท่านไม่เคยเบ่งสั่งการไปที่ทำงานของผมให้ส่งผมมาอีกทีหนึ่ง ตามอำนาจที่ท่านพึงทำได้ ท่านจะบอกให้เด็กที่บ้านของท่านมาบอกผมโดยตรง ด้วยคำพูดที่สุภาพ เหมือนท่านเป็นเพียงชาวบ้านคนหนึ่งเท่านั้น และบางครั้ง ท่านเห็นคนงานขุดดิน ข่อมท่อประปาใกล้บ้านท่าน ท่านก็ออกมาทักทาย

คุณลุงนักเลี้ยงนกเป็นถึงเจ้าใหญ่นายโต แต่ที่บ้านของท่านไม่เคยทำอะไรหุหุราให้เป็นที่กินใจชาวบ้านใกล้เคียง ท่านไม่เคยจัดงานวันเกิดใช้เครื่องขยายเสียงดังไปแย่งหูคนอื่น และตอนน้ำมันขาดแคลน ท่านจะปิดไฟมีดไปทั้งบ้าน ใช้แต่เพียงที่จำเป็นเท่านั้น แม้แต่บ้านของข้าราชการเล็กๆ ที่อยู่ใกล้กันยังสว่างกว่า คุณหญิงไปจ่ายตลาดก็นั่งรถสองแถวเหมือนชาวบ้าน

คนใกล้ชิดของท่านเคยเล่าให้ฟังว่า ท่านเป็นคนใจดี ไม่ถือตัว และเห็นใจเพื่อนมนุษย์ และไม่ยอมรับสิ่งที่ท่านเห็นว่าไม่ถูกต้อง เช่น ผู้รับเหมาจะบุพรมให้ที่บ้าน ท่านก็ห้าม บอกว่า

“ขอบคุณ ไม่ต้อง ผมอยู่อย่างนี้ก็สบายดีแล้ว”

ด้วยเหตุนี้กระมังทำให้ท่านไม่ร่ำรวยเหมือนคนอื่นเขา

เพื่อนบ้านรักและเคารพท่านกันทุกบ้าน ถ้าพูดถึง คุณลุงนักเลี้ยงนกแล้ว ทุกคนจะต้องพูดในทางดีเสมอ

ส่วนผมไม่เพียงแต่เคารพคุณลุงอย่างเดียว ในหัวใจใคร่อยากรู้จักกับท่านด้วย แต่ก็ยังคิดไม่ออกว่าจะเข้าไปทำความรู้จัก กับท่านด้วยวิธีใด

เคยมีโอกาสมหาครั้งหนึ่ง นกหงส์หยกสีเหลืองหลงมาจากไหนไม่ทราบ บินมาติดอยู่ในบ้าน ผมไล่จับได้ จะเลี้ยงก็ยังไม่พร้อมเพราะยังไม่มีการ จะปล่อยไปก็ไม่ดีเพราะนกชนิดนี้มีคนเลี้ยงมาตลอด หากินเองไม่เป็น ขึ้นปล่อยก็ต้องอดตาย ผมจึงนำไปเพื่อมอบให้คุณลุงนักเลี้ยงนก เพราะคิดว่านกทุกตัวอยู่กับท่านจะต้องสบายกว่าอยู่กับคนอื่น และเพื่อจะถือโอกาสพูดกับคุณลุงด้วย แต่ก็โชคไม่ดี ท่านไม่อยู่บ้าน

ตอนที่น้ำประปาบ้านท่านไม่ไหลผมก็อุตส่าห์ติดตามช่างไปบ้านท่านเพื่อจะได้มีโอกาสรู้จัก พูดคุยกับท่านบ้าง แต่บังเอิญตอนนั้น ท่านไปต่างประเทศ

หลายปีมาแล้วผมไปซื้อหนังสือซึ่งท่านเป็นผู้แต่งมาเล่มหนึ่งลืมนบอกไปว่าท่านเป็นนักเขียนด้วย ตั้งใจว่าจะถือเข้าไปให้ท่านเซ็นชื่อให้ ผมมัวหาจึงหะอยู่หลายวัน แต่หาจึงหะยาก เพราะระยะนั้น มีคนมาที่บ้านของท่านมากเหลือเกิน ผมไม่อยากจะไปรบกวนท่าน หรือแม้แต่เห็น ท่านอยู่ในกรงนก ผมก็ไม่อยากจะเข้าไปขัดความสุขของท่าน นกของคุณลุงมีมากขึ้นเรื่อยๆ ท่านต้องทำที่เลี้ยงเพิ่มขึ้น มีขนาดใหญ่โตเกือบเท่าของเก่า กรงใหม่นี้คลุมสระไว้ทั้งสระ ซึ่งติดอยู่กับบ้านท่าน ท่านเอนกประเภทกินปลามาเลี้ยงในกรงนี้ มากที่สุดคือ นกเป็ดน้ำ

อยู่กันเป็นฝูง ๆ เลยทีเดียว ที่ชอบสรรหาทำที่ให้นกออกไข่ตามธรรมชาติ และภายในกรงใหม่นี้ ก็มีเก้าอี้ที่นั่งดูนกเหมือนกับกรงแรก

คุณลุงเลี้ยงนก รูปร่างสูงใหญ่ก็จริง แต่ในระยะหลังไม่ค่อยแข็งแรงนัก ทราบว่ามีโรคประจำตัวหลายอย่าง

เช้าวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙ คุณลุงนกเลี้ยงนกออกจากบ้านไปส่งลูกชายคนเล็กสุด ที่โรงเรียนแห่งหนึ่ง และหลังจากนั้นก็ไม่ได้กลับบ้านเข้ากรงนกอีกเลย ตามข่าวบอกว่า ท่านได้จากโลกนี้ไปโดยสงบ ด้วยโรคหัวใจวาย

เมืองไทยได้สูญเสียบุคคลสำคัญซึ่งเป็นนักคิด นักเขียน นักพูด ไปอีกคนหนึ่ง ความตายไม่เคยยกเว้นใครเลย ผมเปิดหนังสือที่คุณลุงแต่งอ่านอีกครั้งและนึกเสียดายที่หน้าแรกไม่มีลายเซ็นท่านจารึกไว้ พร้อมกับนึกเจ็บใจตัวเองที่เฉื่อยเฉื่อยจนลืมเรื่องนี้ไป

คนมีตำแหน่งการงานระดับท่าน คนอื่นๆ ตายไปจะมีมรดกทิ้งไว้ให้ลูกหลานมากมาย แต่สำหรับท่านผมทราบว่าไม่มีอะไรเลย นอกจากหนังสือและนก เวลานี้ เมื่อผมเดินผ่านบ้านของท่านครั้งใด มองเข้าไปในกรงนกอดใจหายไม่ได้เพราะไม่มีลุงนกเลี้ยงนกยืนอยู่ให้เห็นเหมือนเคย พบแต่นกนานาชนิด ส่งเสียงร้อง พวกมันคงหารู้ไม่ว่า นายที่แท้จริงของมันได้จากมันไปแล้ว

(“คนเลี้ยงนก” ของ ไมตรี ลิ้มปิตาติ)

ความสัตย์สุจริต

เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี

ความสัตย์ เป็นธรรมอันประเสริฐที่สุดที่มนุษย์จะต้องมี ก่อนที่จะเดินทางไปสู่ธรรมอื่นๆอันพึงสรวง ท่านนักปราชญ์เก่าชื่อว่า **เพลโต** ผู้มีนามอุโฆษอยู่ในทวีปยุโรป กล่าวถ้อยคำไว้ว่าดังนี้ “ผู้ที่แสวงหาความสุขจงปฏิบัติแต่ความสัตย์ให้เป็นสันดานของตน ถ้าปฏิบัติได้ดังนี้แล้วจึงพ้นทุกข์ถ้าปฏิบัติยังไม่ได้ ก็คงลอยคว้างอยู่” นี่เป็นความจริงเพราะความสัตย์เป็นของแท้ในตนเองปราศจากราคะ ใน**พระธรรมบท** ท่านก็กล่าวไว้ว่า “คำจริงเป็นวาจาไม่ตาย”

แต่ความเท็จเป็นของประสม หาความบริสุทธิ์มิได้ ความสัตย์เป็นของอยู่ไกลที่สุดจะต้องการในวินาทีใดก็ได้ในวินาทีนั้น ไม่พักต้องเที่ยวเสาะแสวงหา แต่ความเท็จเป็นของที่หยิบยัก ประสมยาก เมื่อหาเค้ามูลได้แล้วยังต้องประกอบก่อกันเข้าให้ได้รูปรอยสมเหตุสมผล คำเท็จคำเดียวที่กล่าวเทียบเทียมให้คล้ายความจริง จะต้องใช้เท็จอื่นๆ มาช่วยส่งเสริมอีกหลายคำ

คนที่พูดความจริงถือเอาสัตย์ธรรมเป็นที่ตั้ง ปราศจากครั้นคร้ามต่างๆ จึงมีความสุข แต่คนที่พูดคำเท็จนั้น เปรียบประดุจยืนอยู่บนปลายหอกหรือหลาว ต้องระวังตัวกลัวจะพลีชีพล้าอยู่เสมอ ตัวนึกว่าตัวปิดความไว้มิด แต่ความรู้สึกนี้กลับทำตัวเองให้รู้ ไขความสว่างเป็นพิรุณปรากฏแก่ตาผู้อื่น ศรีปราชญ์กล่าวไว้ใน**อนุตตรคัมภีร์**ว่า

“ควันความบควรความ ฤาจะปิดจะป้องคง”

คือเปรียบว่าสิ่งใดที่ไม่ควรทำนั้น ถ้าทำเข้าแล้วก็เหมือนหนึ่งควัน จะปกปิดไว้ไม่ได้ คงจะพลุ่งออกมาให้เห็นแจ้งอยู่เสมอ

คนที่ปกปิดความจริงด้วยความเท็จนั้น นึกหมายว่าตนจะหลอกผู้อื่นให้หลงเชื่อ แต่แท้จริงตนกลับหลอกตนเอง เพราะความจริงนั้นคงจะปรากฏขึ้นมาสักวันหนึ่ง คนจำพวกนี้จึงได้ชื่อว่าอยู่ในกองทุกข์

ผิเราคิดโกรธแค้น
จะพูดจะทำใด
ล้วนแต่ทุจริตไป
ทุกข์จะตามบีบคั้น

เคื่องไกร ไกรนา
ใหญ่่น้อย
เป็นโทษ
ชั่วสิ้นสงสาร

ปานดังจักรเต้า	ตามรอย โคฤา
โคจะเดินไปถอย	หยุดยั้ง
จักรเกวียนย่อมจะคอย	หมุนเคลื่อน ตามแฮ
โคหยุดจักรก็ตั้ง	แต่ต้อยตามเสมอ
ผีเรามีจิตแผ้ว	ผ่องใส
จักประกอบการใด	ใหญ่่น้อย
ล้วนแต่สุจริตไฟ-	บุญเลิศ เหลือแล
ผลสุขจักรเคลื่อนคล้อย	ติดเต้าตามสนอง
เปรียบเงาซึ่งติดต้อย	ตามตน นั้นฤา
คราวนั่งหรือยืนดล	ก่อนนั้น
คราวนอนออกเดินหน	ไปแห่ง ไฉนา
เงาย่อมตามกระชั้น	ชิดแท้ทันเรา

(จาก “โคลงแปลคาถาธรรมบท” ใน รัชฎาภิเษก)

ความสัตย์นี้จะหมายแต่ว่าจาที่พูดจริง หรือการรักษาวาจาให้จริงอยู่เท่านั้นหามิได้ ความสัตย์ต้องประกอบพร้อมไปด้วยกายวาจาใจ เมื่อรักษาวาจาให้จริงแล้ว ก็ต้องรักษากาย และใจ หรือสรุปเนื้อความก็คือ ต้องรักษาสันดานให้จริงเป็นสัตย์สุจริตอยู่เสมอด้วย จึงจะได้ชื่อว่า มีสัตย์ธรรมอันประเสริฐ บุคคลที่ตั้งอยู่ในสัตย์ธรรมเป็นผู้ประเสริฐมีสิริมงคลแก่ตน และเป็นที่น่าเชื่อถือฟังของผู้อื่น จะประกอบการสิ่งใดก็อาจสำเร็จได้โดยเร็วไม่ขัดขวาง

แต่บุคคลที่ไม่ได้ตั้งอยู่ในสัตย์ธรรมนั้น ย่อมเป็นศัตรูแก่ผู้อื่น หากผู้เชื่อถือนับหน้ามิได้ ถึงจะพูดจริงบ้างเขาก็ไม่เชื่อ และถึงจะกระทำความซื่อตรงเขาก็คงกลางแครง เมื่อบุคคลได้กระทำตัวให้ขุนหมองเป็นอสัตย์ธรรมเสียแล้ว ยากนักยากหนาที่จะทำให้ผู้อื่นลงความเชื่อในตนอีกได้ เพราะอสัตย์ธรรมนั้นได้เคยเป็นเจ้าเรือนเสียแล้ว ถึงมาตรว่าจะละทิ้งเสีย ราคิอันร้ายแรงนั้นก็คงยังไม่หมดเหตุฉะนี้จึงเป็นหน้าที่ของชาวเราอีกอย่างหนึ่งที่จะปลูกฝังสันดานให้ตั้งอยู่ในสัตย์ธรรม และมีความมองอาจไม่เข็ดขามที่จะรักษาสัตย์ธรรมนี้ ถึงแม้เราจะต้องรับโทษอันสาหัสก็ดี

คำจริงสิ่งเที่ยงแท้	คนถือ กันแอ
กล่าวสัตย์ศัพท์ระบือ	บอกอ้าง
เผยพจน์กล่าวเล่าลือ	ลมเล่ห์ สัตย์แล
ทำสัตย์คนเชื่อกว้าง	ชอบให้ควรทำ

คำเท็จเท็จบ้อยล้น	ลมหมัน เกิดแฮ
ปวงสดับทราบสำคัญ	คู่ใบ
รู้สึกละเท็จพลัน	ผลกลับ จริ่งตา
ผลเท็จส่งผลให้	พจน์นั้นยังหมัน

(จาก วชิรญาณ ปี ๑๑๖)

ในนิทานชาดกมีเรื่องที่แสดงถึงการรักษาความสัตย์ว่า ครั้งหนึ่งพระโพธิสัตว์ได้เสวยพระชาติเป็นลูกโค วันหนึ่งแม่โคซ่อนลูกไว้แล้วก็ไปเที่ยวหาอาหารในป่า เผอิญไปพบเสือโคร่งตัวหนึ่ง เสือนั้นกระโดดเข้ามาจะกัดแม่โคกินเป็นอาหาร แม่โคจึงได้อ้อนวอนขอชีวิต แก่เสือด้วยวาจาอ่อนหวานเสือกก็ไม่ยอมให้ จะกินแม่โคให้ได้ แม่โคจึงว่า “ถ้าท่านจะกินข้าพเจ้าจริงแล้ว ข้าพเจ้าขอผิดพอให้ข้าพเจ้าได้กลับไปให้นุตรกินนมเสียก่อนแล้วข้าพเจ้าจะกลับมาให้ท่านกิน”

เสือกก็ยอมปล่อยให้แม่โคกลับไป ครั้นแม่โคกลับไปถึงลูก จึงเรียกลูกให้มากินนม แล้วเล่าเรื่องที่ได้อ้อนวอนกับเสือก จนได้ทำสัญญากับเสือกว่าไม่ให้ลูกกินนมแล้วจะกลับมาให้เสือกกินให้ลูกฟังและได้สั่งเสียนุตรเสร็จแล้ว แม่โคก็จะไปให้เสือกกิน แต่ลูกโคมีความรักและกตัญญูต่อมารดา จึงได้ขออาสารอดตายไปให้เสือกกิน แต่มารดาไม่ยอมให้ลูกไปตายแทนตน ตกกลางเมื่อมารดาไปลูกก็วิ่งตามไปด้วย ครั้นไปถึงเสือกแล้วลูกโคจึงได้เข้าไปอ้อนวอนขอชีวิตมารดาแก่เสือกยอมให้เสือกกินตนแทนมารดา เสือกเห็นแม่โคมีความสัตย์กลับมาให้กินตามสัญญา และเห็นลูกโคมีความกตัญญูต่อมารดาก็มีความสงสาร เลยไม่กิน ปล่อยให้โคแม่ลูกรอดอันตรายไปโดยความสวัสดิ์

ในพระราชพงศาวดารก็มีปรากฏว่า พระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ(พระบรมราชาธิราชที่ ๓) มีพระบรมราชโองการรับสั่งถามปะชาวจันเพชรว่า “อ้ายหมื่นราชสิทธิ(กัน) บุตรของท่านกระทำการนี้ โทษมันจะเป็นประการใด” ปะชาวจันเพชรกราบบังคมทูลว่า “บุตรข้าพระพุทธเจ้ากระทำการเป็นกบฏดังนี้ โทษถึงตายเจ็ดชั่วโคตรตามกฎหมายการ ควรสมควรแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรด” จึงรับสั่งถามอีกว่า “ปะชาวจันเพชรจะขอโทษอ้ายหมื่นราชสิทธิหรือไม่เล่า” ปะชาวจันเพชรกราบทูลพระกรุณาว่า “ผู้กระทำความผิดคิดมิชอบแล้วข้าพระพุทธเจ้าไม่รับพระราชทานขอโทษเลย ควรสมควรแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรด” พระเจ้าอยู่หัวจึงตรัสชมว่า ปะชาวจันเพชรมีความสัตย์ซื่อ มิเสียทีที่เป็นผู้ใหญ่ แล้วก็พระราชทานชีวิตหมื่นราชสิทธิให้แก่ปะชาวจันเพชร

ในพงศาวดารอังกฤษก็ยังมีเรื่องหนึ่งว่า นายทหารอังกฤษชื่อว่า บลูเซอร์* เมื่อควบคุมกองทัพจะยกไปช่วยเวลลิงตันแม่ทัพใหญ่ของอังกฤษ ในปีคริสต์ศักราช ๑๘๑๕ นั้น

* ที่จริงเป็นชาวปรัสเซีย ปัจจุบันเป็นส่วนหนึ่งของเยอรมัน

ต้องเดินบุกป่าฝ่ารก พลทหารอดโรยกำลังมาก ท่านบลูเซอร์จึงพูดเอาใจทหารว่า “แข็งใจเดินเร็วๆ เข้าเถิดเจ้าน้องแกว้ทั้งหลายของพี่เอ๋ย” แต่ทหารพากันตอบว่า “ไปไม่ได้แล้วขอรับ ถึงอย่างไรๆ ก็ไปไม่ไหวด้วยอ่อนกำลังเต็มที่” ท่านบลูเซอร์จึงตอบว่า “น้องแกว้พี่ เราต้องไปให้ได้ถึงอย่างไรเราก็ต้องไปให้ได้ เจ้าจะพูดว่าไปไม่ไหว แต่ก็ภารกิจของเราที่จะต้องไปให้ไหว และให้ทันเวลาด้วย เพราะพี่ได้สัญญาไว้กับคุณพี่เวลลิงตัน สัญญา สัญญา น้องแกว้พี่ทั้งหลายได้ยินไหม น้องจะให้พี่ผิดสัญญาเจียวหรือ” กองทัพก็แข็งใจเดินจนบรรลุถึงที่ทันเวลาตามสัญญา นี่ก็เป็นอุทาหรณ์อันพึงชมของความสัตย์รักษาวาจา

งสารฤาหอนเหียน	หุดคิน
คำกล่าวสาธุชนยีน	อย่างนั้น
ทรชนกล่าวคำผิน	คำเล่า
หัวเต่ายาวแล้วสั้น	เล่ห์ลิ้นทรชน

(จาก โลกนิติสุภาสิต)

ส่วนตัวเรา เรารักษาความสัตย์นับถือความตรงเป็นใหญ่ เราไม่กลั่นแกล้งแสดงตนให้ตีเกินที่เป็นจริง เพราะการที่ทำได้นี้เป็นเท็จ และเท็จเป็นของชั่ว ควรชัง ควรหลีกเลี่ยงให้ไกลที่สุด เท็จคือความขลาดความโกง ผู้ใดที่กล่าวเท็จ ผู้นั้นแสดงความขลาดความโกงของตัวเอง ก็เมื่อเรารักษาตัวเราเช่นนี้ เราจึงควรจะรักษาการของเราทุกสิ่งให้เป็นเช่นเดียวกันคือนับความตรงเป็นที่ตั้งในการอาชีพทั่วไป

ความตรงนี้ควรเป็นกำลังของพ่อค้าแม่ค้า เท่ากับความมองอาจเป็นกำลังของทหาร และความเลื่อมใสศรัทธาเป็นกำลังของทนายทนายีกา พ่อค้าที่ซื้อตรงขายของตามราคาจริงไม่ผ่านไม่ยอมของเลวขายเป็นของดี ฯลฯ จะได้รับความเชื่อถือจากผู้อื่น ปรากฏชื่อลือนาม และทั้งยังจะได้รับผลประโยชน์ความสะดวกด้วย อนึ่งความสุจริตนี้ จะเป็นน้ำหล่อหัวใจให้ชุ่มชื้นอยู่เสมอ จะชักนำมาซึ่งความอดุสสาเห ซึ่งสาเหตุให้เกิดผลความเจริญทางทำมาหากินของตัวจนตลอดชีวิต

ท่านแบรอนคูบิน เมื่อได้พิจารณาได้สวนหาเหตุผลของความเจริญแห่งสินค้าของประเทศอังกฤษ จึงแลเห็นความจริงได้ดังนี้ว่า

“เราจะหาผลประโยชน์ด้วยความโกงความล่อลวง และความกดขี่ได้ชั่วสมัย แต่เราจะหาผลประโยชน์ด้วยความซื่อตรง ได้เป็นอย่างดีมั่นคงตราบเท่าชีวิตจะหาไม่”

ประเทศอังกฤษประกอบไปด้วยความสมบูรณ์มั่งคั่ง มีสินค้าแผ่ไปทั่วโลก ก็เพราะผลแห่งความซื่อตรงในทางค้าขาย สิ่งใดที่ขายเป็นชนิดดี ก็ทำประณีตดีจริงๆ หาได้ซุกซุ่มปลอมราคา ขายของเลวเป็นของดีไม่ฉ้อฉล ประเทศเรามีโอกาสที่จะสร้างสมสินค้าให้สมบูรณ์มั่งคั่งขึ้นได้ในทำนองเดียวกันฉนั้น

ความรู้คู่เปรียบด้วย	กำลัง กายเฮย
สุจริตคือเกราะบัง	ศาสตร์พ้อง
ปัญญาประจักษ์	อาวุธ
กมุสดีต่างโลบ้อง	อาจแกวักกลางสนาม
สุจิตรวบยอดสิ้น	สรรพมวง- คลเอย
ห่อนัยก้อย่างยืนยง	ยิ่งฟ้า
โดยกลายฝ่ายโทษคง	เจือทุก จิตแธ
หยั่งสติตรึกค้นคว้า	คู่ร้ายคงเห็น

(พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว)

ความสัตย์สุจริตทั้ง	ไตรทวาร
เป็นหลักเป็นประธาน	ที่ตั้ง
จักกอบกิจสรรพพยาการ	ย่อมสุข สวัสดิ์แฮ
เป็นประโยชน์แก่ตนทั้ง	อื่นผู้ควรแสง

(พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระจักรพรรดิพงศ์)

ใจซื่อถือสัตย์หมั่น*	มีคุณ
ความสัตย์ช่วยอุดหนุน	เมื่อไร
ซื่อสัตย์ย่อมเป็นบุญ	กายภาค หน้าเอย
ภัยพิบัติช่วยได้	กลับร้ายกลายเป็นดี

(พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์)

* หมั่น คือ มั่น ในที่นี้เป็น โทโทษ

ขุนช้างขุนแผน
ตอน พลายงามพบพ่อ

ฉบับหอสมุดแห่งชาติ

จะกล่าวถึงพลาวยามทรมาสงสาร พึ่งสมการอยู่ในห้องนั่งร้องไห้
พวกศิษย์เณรเณรชช่วยฝนไพล มาลูบไล้แผลที่มันตื้น
แล้วสมการทันทกั้หลับระงับเจียบ ยิ่งเย็นเยียบเยือกใจเมื่อไกรขัน
เพราะแม่ลูกผูกจิตติดถึงกัน เฝ้าไฝฝั้นเพื่อนแลเห็นแม่มา
ดูเหว้าร้องของเสียงสำเนียงแจ้ว ให้แว่วแว่วว่าวันทองร้องเรียกหา
สะดุ้งใจไหววับทั้งหลับตา ร้องขานหาสุดเสียงทั้งเที่ยงคืน
ครันรู้สึกนึกได้ให้ละห้อย เจ้าพลาวยน้อยนั่งนอนถอนสะอื้น
จนเกาะระฆังหึ่งหึ่งเสียงเกรงครัน สมการตื่นเดือนชิตันสวदनตโกณท์*

นางวันทองร้องไห้เมื่อไกรรุ่ง น้ำค้างฟุ้งฟ้าแดงเป็นแสงเสน
ด้วยวัดเขาเข้าใจเคยไปเจน โจงกระเบนมันเหมาะห่มเพลาดำ
แล้วถือไถใส่ขนมผั่มห่ม ออกย่างดุ่มเดินเหย้าก้าวถล่ม
ลงจากเรือนเชื่อนมาข้างทำน้ำ แล้วรีบร่ำเดินตรงเข้าตงตาล
ถึงวัดเขาเข้าตรู่ตูลูกน้อย เห็นมากอยนั่งทำน้าสงสาร
จะนั่งหยุดพูดจาจะซักการ ลาสมการพามาป่าสะแก
ให้ขนมส้มสุกแก่ลูกกรัก สงสารนั้จะร้างไปห่างแม่
หนทางบ้านกาญจน์บุรีตรงนี้แล จำให้แน่นะอย่าหลงเที่ยววงเวียน
อุตสาหไปให้ถึงเหมือนหนึ่งว่า ให้คุณย่าเป็นอาจารย์สอนอ่านเขียน
จงหมายมุ่งทุ่งกว้างตามทางเกวียน ที่โล่งเลื่อนลัดไปในไพรวัน
แล้วเกล้าจากผูกไถที่ใส่ของ ให้แหวนทองทุกสิ่งทำมิ่งขวัญ
แล้วทอดลูกผูกใจจะไกลกัน สะอื้นอันออกปากฝากเทวา
ขอเดชะพระไพรีข้าไหว้กราบ ช่วยกำราบเสือสิงห์มึงหงสา
ทั้งปู่เจ้าเขาเงินขอเชิญพา ไปถึงย่าอย่าให้หลงเที่ยววงเวียน
ทั้งพ่อคุณขุนแผนแสนวิเศษ บังเกิดเกิดแก้วตาสกาผล
ช่วยลูกชายพลาวยามเมื่อยามจน ให้รอดพ้นภัยพาลถึงกาญจน์บุรี
นางครวญคร่ำร่ำว่าน้ำตาตก เหมือนหนึ่งอกพุพองเป็นหนองผิ

* บางฉบับใช้ว่า เกณ

แม่อุ้มท้องครองเลี้ยงถึงเพียงนี้
เคยกินนอนวอนแม่ไม่แหห่าง
ทั้งจุไรใครเล่าจะเกล้าพัน
นับปีมิได้มาเห็นหน้าแม่
ไอเสียชาติวาสนาแม่อาภัพ
จะมีผิวผิวก็พลัดกำจัดจาก
มามีลูกลูกก็จากวิบากกรรม

ได้สิบปีเศษแล้วจะแคล้วกัน
จะอ้างว่างเปล่าใจในไพรสณฑ์
จะนับวันนับเดือนไปเลื่อนลับ
จะห่างแหหายเหมือนเมื่อเดือนดับ
ให้ย่อยยับยากแค้นแสนระยา
จนแสนยากอย่างนี้แล้วมิหวั่น
สะอื้นว่าวันทอสลดใจ ฯ

เจ้าพลายงามความแสนสงสารแม่
แล้วกราบกรานมารดาด้วยอาลัย
แต่ครั้งนี้มีกรรมจะจำจาก
เที่ยวหาพ่อขอให้ปะเดชบุญ
แมร์ักลูกลูกก็รู้ยั่วรัก
จะกินนอนวอนว่าเมตตาเดือน
แม่วันทองของลูกจงกลับบ้าน
จะก้มหน้าลาไปมิได้กลัว

ข้าเลื่องแลดูหน้าน้ำตาไหล
ลูกเติบโตใหญ่คงจะมาหาแม่คุณ
ต้องพลัดพรากแม่ไปเพราะอายุขุน
ไม่ลืมคุณมารดาจะมาเยือน
คนอื่นสักหมื่นแสนไม่แมนเหมือน
จะจากเรือนร้างแม่ไปแต่ตัว
เขาจะพาลว่าวุ่นแม่ทูนหัว
เมื่อยามวิหิงสนักจงหักใจ ฯ

นางกอดจูบลูบล้างแล้วสั่งสอน
พ่อไปตีศรีสวัสดิ์กำจัดภัย
ลูกผู้ชายลายมือนั้นคือยศ
แล้วพาลูกออกมาข้างท่าเกวียน
ลูกก็แลดูแม่แม่ดูลูก
สะอื้นว่าอำลาด้วยอาลัย
เหลียวหลังยังเห็นแม่แลเชม้น
แต่เหลียวเหลียวเลี้ยวลับวิบวิญญูณ

อำนวยพรพลายน้อยละห้อยให้
จนเติบโตใหญ่ยังยวดได้บวชเรียน
เจ้าจงอดส่ำทำส่ำเสมียน
จะจากเจียนใจชาตอนาถใจ
ต่างพันผูกเพียงว่าเลือดตาไหล
แล้วแข็งใจจากนางตามทางมา
แมร์ักเห็นลูกน้อยละห้อยหา
โอ้เปล่าตาต่างสะอื้นย่นตะลึง ฯ

นางวันทองหมอมัวกลัวขุนช้าง
ออกชายทุ่งมุ่งเฝ้าเนินตะบึง
ทุกเย็นเข้าเฝ้าหมอมองเฝ้าร้องไห้
ถึงยามกินสินรสสู้ออคม

ไม่เหมือนอย่างคนทั้งปวงมันหวงหึง
กลับมาถึงเรือนร่ำระกำตรอม
ด้วยอาลัยพลายงามทราบนอม
จนชูปหอมผิวพรรณทุกวันคืน ฯ

เจ้าพลายงามตามทางไปกลางทุ่ง
ออกหลังบ้านตาลตะกุ่มเป็นพุ่มพุ่ม
ต้นแคคางกร่างกระพุ่มชะอุ่มออก
เจ้าพลายเพลินเดินพลางตามทางเกวียน

เชม้นมุ่งเขาเขินเดินสะอื้น
ร่วมรินรังเรียงเคียงตะเคียน
ทั้งช่อดอกดูไสวเหมือนไม้เขียน
ตลอดเลี่ยนลมเรื่อยเฉื่อยเฉื่อยมา

ถึงโคกฆ้องหนองสะพานบ้านกะเหรี่ยง
 พริกมะเขือเหลืองงามอร่ามตา
 เห็นไก่เตี้ยเขี่ยคุ้ยที่ขุยมะพร้าว
 พบนกยูงฝูงใหญ่ไล่กระพือ
 จนเหน็ดเหนื่อยเมื่อยข้อให้ท้อแท้
 พระสุริยาสายัณห์หลังไรไร
 พอจวนพลบพบฝูงจิ้งจอกน้อย
 แสงเส้นโลมาให้อาวรณ์
 เห็นวัดร้างข้างเขาคุเก็ก
 โบสถ์โบราณบานประตูยังดูดี
 ครั้นรุ่งเช้าอาชนมทั้งสามล้ม
 ถึงบ้านกร่างทางคนเขาหอบคอน
 ไม่รู้ความถามเหล่าพวกชาวบ้าน
 เด็กบ้านนอกบอกเล่าให้เข้าใจ
 มะยมใหญ่ในบ้านกินหวานนัก
 พอฉวยได้อ้ายซิกหยิกเสียยับ
 ถ้าลูกใครไปเล่นแกลเห็นเข้า
 มาถามหาว่าไรช่างไม่กลัว

เจ้าพลายงามถามแจ้งแล้วแกล้งว่า
 จะขึ้นลักหักหื้อให้พ่อการ
 พวกเด็กเด็กดีใจไปสิหว่า
 บ้างเหน็บหน้าผ้านุ่งเกี้ยวพวงพัน
 พอถึงบ้านท่านยายทองประศรี
 เจ้าพลายงามขามจิตยังคิดแคลง
 ดูเจียบเขียบเลียบรอบริมขอบรั้ว
 ประตูหับยับยังยืนฟังไป
 รู้ว่าคนบนนั้นนั่งปั้นฝ้าย
 ขึ้นมะยมห่มล่อทำตอแย
 จึงจะบอกออกตามเนื้อความลับ
 แล้วเมียงมอยย่องสอดเข้าลอดรั้ว
 แล้วพยักกวักเรียกอ้ายเด็กเด็ก
 ระวังตัวกลัวยายเฒ่าเจ้าคารม

เห็นโรงเรียงไรฝ้ายทั้งซ้ายขวา
 สาลิกาแก้วกินแล้วบินฮือ
 กระซอกไล่ลดเลี้ยวมันเปรี้ยวปรือ
 มันบินหวือให้ร้องคะนองใจ
 คิดถึงแม่วันทองแล้วร้องไห้
 เหมือนจิตใจเจ้าจะขาดลงรอนรอน
 วังร่อยร่อยตามเขาแล้วเห่าหอน
 ถึงดงดอนแดนบ้านกาญจน์บุรี
 ยังมีแต่รูปพระชินสีห์
 พอราตรีกราบไหว้อาศัยนอน
 พอกินอิ่มแล้วออกเดินเนินสิงขร
 เห็นเด็กต้อนควายอิงคะเนิงไป
 ว่าเรือนท่านทองประศรีอยู่ที่ไหน
 แกลอยู่ไรโน้นแน่ยังแลลับ
 ฎไปลักบ๋อยบ๋อยแกลคอยจับ
 ร้ายเหมือนกับผีเสื้อแกลเหลือตัว
 แกลจับเอานมยานพัดกบาลหัว
 แกลจับตัวตีตายยายนมยาน ฯ

เอ็งช่วยพาเราไปชมมะยมหวาน
 มาสู่ท่านทั้งสิ้นกินด้วยกัน
 ซ่อนข้าวปลาปล่อยควายแล้วผายผัน
 หัวเราะกันกุจะหื้อให้พ่อแรง
 พวกเด็กขี่เรือนให้แล้วแอบแฝง
 ค่อยลัดเลาะเล็งแลมาแต่ไกล
 ไม่เห็นตัวท่านย่าน่าสงสัย
 เสียงแต่ในออกแอดแอดแรนแร
 จะอุบายบอกความตามกระแส
 ให้ท่านแลเห็นเรามาเอาตัว
 ได้อยู่กับย่ากำเนิดบังเกิดหัว
 ค่อยแฝงตัวขึ้นบนต้นมะยม
 ลูกเล็กเล็กหลบหลบค่อยหมอบก้ม
 เก็บมะยมชุบซิบกระหีบตา ฯ

ครานั้นท่านยายทองประศรี
ให้พวกเหล่าบ่าวไพร่ไปไถนา
แต่ขุนแผนแสนสันทัดต้องติดคุก
จนซบผอมตรอมใจมาหลายปี
แต่หิวไฉไลอินมะยมหล่น
เห็นเด็กเด็กเล็กตลอดอดเข้ามา
ลงบันไดอ้ายเด็กเล็กเล็กวิ่ง
ซึกโคตรเค้าเหล่ากอเอาพอเพียง
มองเห็นเห็นลูกหัวจุกน้อย
อย่าแอบอิงนั่งนั่งตั้งเทพนม

เจ้าพลายงามคร้ามพรันชยันหยุด
จึงว่าฉานหลานหลอกบอกให้รู้
ทองประศรีชี้หน้าว่าอูเหม
มาเถิดมาอย่าจะให้ไม้ตระบอง
เจ้าพลายงามความกลัวจนตัวสั่น
แล้วนี้กว่าอย่าตัวกลัวอะไร

ทองประศรีตีหลังเสียงดังผึง
มาแต่ไหนลูกไทยหรือลูกจีน
เจ้าพลายน้อยคอยหลบแล้วบนบอบ
ข้าเป็นลูกพ่อขุนแผนแสนสะท้าน
จะมาหายาซื้อทองประศรี
ยาเขม้นเห็นจริงทั้งตระบอง
แล้วด่าตัวชั่วเหลือไม่เชื่อเจ้า
จนหัวห้อยพลอยนอพื่อนีนา
ช่วยฝนไฟลให้เหลวเร็วเร็วเข้า
แกตักน้ำร่ำรดหมดราตรี
แล้วทาไฟลให้หลานสงสารเหลือ
เจ้าชื่อไรใครบอกออกเนื้อความ

เจ้าพลายน้อยสร้อยเต้าแล้วเล่าเรื่อง แต่อยู่เมืองสุพรรณเหมือนหมั่นหมาย
แม่วันทองครองเลี้ยงไว้เคียงกาย
ให้ไหวบุญขุนช้างเหมือนอย่างพ่อ

กับยายปลียายเปลอยู่เคหา
ตามประสาเพศบ้านกาญจน์บุรี
ไม่มีสุขเศร้าหมองทองประศรี
อยู่แต่ที่ในท้องนอนน้ำตา
เป็นทำวนแหวกมองตามช่องฝา
แกฉวยคว้าไม้ตระบองคอยมองเมียง
แกไล่ทั้งคำทอมันล้อเถียง
พอแว่วเสียงอยู่บนต้นมะยม
เหม่ออ้ายจ้อยโจรป่าคำซรม
ลงมาก้มหลังลองตระบองกู ฯ

ความกลัวสุดแสนกลัวตัวเป็นหนู
อันอยู่ที่เมืองสุพรรณบ้านวันทอง
อ้ายเจ้าเล่ห์หลานข้ามันน้ำทอง
แกคอยจ้องจะทำให้หน้าใจ
หยุดชยันอยู่ไม่กล้าลงมาได้
โจนลงไปกราบยาที่ฝ่าตีน ฯ

จะมัดมึงกูไม่ปรับเอาทรัพย์สิน
เผ้าลักปีนมะยมห่มหักราน
ฉันทเจ็บบอบแล้วยาเมตตาหลาน
ข้างฝ่ายมารดาซื้อแม่วันทอง
อย่าเพ่อตีฉันทจะเล่าความเศร้าหมอง
กอดประครองรับขวัญลูกสิ้นน้ำตา
ซินดีเอาหลานรักเป็นหนักหนา
แล้วพามาขึ้นเรือนเดือนยายปลี
อึเปลเอาขันล้างหน้าออกมา
ช่วยขันสีโซมขม้นสิ้นเป็นขาม
มานั่งเสื่อลั่นไคปราศรัยถาม
จึงได้ตามขึ้นมาย้ายาย ฯ

ให้ชื่อพลายงามน้อยแก้วกลอยใจ
มันลวงล่อหลานหลงไม่สงสัย

พาหลานเที่ยวเลี้ยวทางไปกลางไพร
แม่จึงบอกออกว่าพ่อซื้อขุนแผน
อยู่ไม่ได้ในสุพรรณจึงดันมา

ทองประศรีตีกอกชกผางผาง
ลูกอีเต๋มาเทพทองคลองน้ำชน
ทำราวเจ้าชีวิตกุกิดฟ้อง
แกล้งว่าคำร่าออกพรำพรู
แม่น้าขุนวุ่นมาว่าเป็นลูก
พลางเรียกอีใหม่ทีในครัว
พอนายเปียงเสียงลว่าพวกข้าบ่าว
บ้างสุ่มไฟไล่ควั่นกันยงริน

ครั้นพลบค่ำย่าฉ้องทองประศรี
เย็บบายศรีนมแมวจอกแก้วมา
เทียนดอกไม้ไซ่ขาวมะพร้าวพร้อม
ลูกประหล่ำกำไลไข่ออกกอง
เอาสอใส่ให้หลานสงสารเหลือ
เหมือนพ่อแผนแสนเหมือนไม้เคลื่อนคลา
พลางเรียกหาข้าคนมาบนหอ
บายศรีตั้งพร้อมพร้อมน้อมคำนับ
ขวัญพ่อพลายงามทราวมสวาท
ล้นของขวัญจันทน์จวงพวงมาลัย
เห็นแต่เนื้อเสื่อสิงห์ฝูงลิงค่าง
ขวัญมาหาย่าเกิดอย่าเพลิดเพลิน
แล้วจุดเทียนเวียนวงส่งให้บ่าว
คอยรับเทียนเวียนส่งเป็นวงไป
มะพร้าวอ่อนป้อนเจ้าทั้งข้าขวัญ
ให้สาวสาวลาวเวียงที่เสียงดี

พ่อเมื่อเมืองดงเอาพงเป็นเหย้า
ขวัญอ่อนร่อนเร่ ว่าแห้วสู่กาย
ขวัญเมื่อเมื่อเมิน ขอเชิญขวัญพ่อ
ข้าวเหนียวเต็มพ้อม ข้าวป้อมเต็มป่า

เอาขอนไม้ทับคอแทบมรณา
ขุนช้างแค้นเคืองคิดวิธยา
ขอพึ่งบุญคุณยาประสาจน ฯ

ทุด้ายข้างชาติข้าอายหน้าชน
จะฆ่าคนเสียทั้งเป็นไม่เอ็นดู
ให้มันต้องโทษกรรมจนอ่อนหู
พอมายู่บ้านย่าแล้วอย่ากลัว
มันมีภูกนหมยานพิศบาลหัว
เอาแกงคั่วข้าวปลามาให้กิน
ทั้งมอญลาวเล็กนาเข้ามาสิ้น
ตามถิ่นบ้านนอกอยู่คอกนา ฯ

เรียกยายปลียายเปลเข้าเคหา
ไล่ข้าวปลาเบรียวหวานเอาพานรอง
น้ำมันหอมแป้งปรุงฟุ้งทั้งห้อง
บอกว่าของพ่อเจ้าแต่เยาว์มา
ด้วยหน่อเนื้อนี้รักเป็นหนักหนา
ทั้งหุดาตุคมสันเป็นมันยับ
ให้นั่งต่อตอกันเป็นอันดับ
เจริญรับมิ่งขวัญรำพันไป
มาชมภาชนะทองอันผ่องใส
ขวัญอย่าไปป่าเขาสำเนาเนิน
จะอ้างอ้างเวียนวกระหกระเหิน
จงเจริญร้อยปีอย่ามีภัย
มันโหดกราวเกรียวลั่นสนั่นไหว
แล้วดับไฟโบกควันให้ทันที่
กระแจะจันทร์เจิมหน้าเป็นราศี
มาขอป้อชั้นทำขวัญนาย ฯ

อิตปลาอิตข้าว	ขวัญเจ้าตกหาย
อยู่ปลาย่างยุง	ท้องทุ่งท้องนา
ฟังขอเสียงอ้อ	ขวัญพ่อเจ้าจำ
ขวัญเจ้าจงมา	สู่กายพลายเอย ฯ

แล้วพวกมอญซ่อนขอเสียงอ้อแอ้ ร้องทะแยย่องกะเหาะย้ายเตาะเหย
 ออระหน่ายพลายงามพอทรมานเซย ขวัญเอ๋ยกนกกะเนียงเกรียงเกลิง
 ให้อยู่ดีกินดีมีเมียสาว เนียงกะรวกนตะละเลิงเคลิง
 มวยบามาชวัญจงบันเทิง จะเปิงยี่อิกะบิปอน
 ทองประศรีดีใจให้เงินบาท เห็นแต่ทาสฝรั่งพร้อมล้อมสลอน
 ถึงเวลาพาเจ้าเข้าที่นอน มีฟูกหมอนมุ้งม่านสำราญใจ ๕

เจ้าพลายงามถามย่ำว่าพ่อแผน ต้องคับแค้นเคืองเขินเป็นไฉน
 ไม่เคยคุ้นคุณย่าช่วยพาไป พอหลานได้เห็นหน้าบิดาตัว
 ได้ฟังหลายท่านย่ำน้ำตาตก สะอื้นอกอาดูรว่าทูนหัว
 พ่อเอ็งย่ำว่าไรเขาไม่กลัว เพราะเขามัวเมียลาวนางชาววัง
 ไปทูลขอพระองค์ทรงพระไกรธ ใหลงโทษทนทุกข์ใส่คุกขัง
 แต่ไม่ต้องจองจำอยู่สำพัง ถึงสิบปีแล้วยังไม่พ้นเลย
 รุ่งพรุ่งนี้ขี๋ยจะพาเจ้า ไปหาเขาเขาอยู่ที่ทับริมหับเผย
 ให้พ่อเห็นเย็นอารมณ์ได้ชมเซย พุดจนเลยลืมหลับระงับไป ๕
 เห็นแสงทองหมองจิตคิดถึงลูก สั่งบ่าวผูกข้างสับคับใหญ่
 ใส่ข้าวปลาผ้าผ่อนท่อนสไบ กับใต้ไฟฟักแพ่งแดงน้ำตาล
 ทั้งปุนยาสาครแลพลูหมาก จะนำไปฝากขุนแผนแสนสงสาร
 อ้ายกุลดาตาหลอเป็นหมอความญ แล้วพาหลานขึ้นช้างตามทางมา
 ลงบางขามข้ามบ้านสะพานโขลง ออกทุ่งโล่งเลี้ยวทางไปข้างขวา
 สองวันครึ่งถึงกรุงอยุธยา ลงเดินพาพลายงามไปตามทาง ๕

จะกล่าวฝ่ายขุนแผนที่แสนทุกข์ แต่ติดคุกขัดข้องให้หมองหมาง
 อยู่หับเผยเคยสะอาดขาดสำออง จนผอมซูบรูปร่างดูรุงรัง
 ผมยวกล้ำกระหวัดตัดไม้เข้า เหตุด้วยเขาคงทนทั้งมนต์ขลัง
 อยู่เปล่าเปล่าเล่าก็จนพันกำลัง อุตสาหหนึ่งทำการสานกระทวย
 ให้นางแก้วกิริยาช่วยทารัก ขุนแผนถักขอบรัดกระหวัดหวาย
 ไบละบาทคาดได้ด้วยง่ายดาย แขนวไว้ขายรอบเอนออกเคลื่อนไป
 พอมารดามาถึงทับรับเข้าห้อง ทั้งข้าวของผู้คนขนมาให้
 เห็นลูกชายพลายงามถามทันใด นี่ลูกใครหน้ตาน้ำเ็นดู ๕

ทองประศรีชี้แจงแถลงเล่า นี่ลูกเจ้าแล้วเป็นไรไหวเสียหนู
 แล้วบอกความตามที่มีศัตรู ขุนแผนรู้รับขวัญกลั่นน้ำตา
 เข้าสวมสอดกอดจูบแล้วลูบหลัง น้ำตาพร้งพร้งพรายทั้งซ้ายขวา

แค้นขุนช้างดังจะตีสันชีวิตา
 จุตคราพวันทองไปครองคู่
 ทั้งลูกเต้าเอาไปฆ่าเหมือนม้าวัว
 วันนี้คำจำจะไปให้ถึงบ้าน
 ลูกผู้ชายตายไหนก็ตายไป
 ท่านย่าทองประศรีว่าอีพ้อ
 ไปฆ่าผิดคิดว่าฆ่าขุนช้าง
 ลูกของเจ้าเขาก็กินเจ้าแล้ว
 จงฟังแม่แต่เท่านั้นแล้วกันไป
 ลูกของเจ้าเล่าแม่จะรับเลี้ยง
 ที่กริ้วโกรธโทษกรรมจะผ่อนคลาย
 บุราณท่านสมมุติมนุษย์นี้
 ที่ทุกข์โศกโรคร้อนค่อยผ่อนปรน

ครานั้นขุนแผนแสนสุภาพ
 ลูกเห็นแต่แม่คุณค่อยอ่อนใจ
 อันตำรับตำราสารพัด
 ถ้ามืดหลังตรงไหนไขออกดู
 แล้วลูบหลังสั่งความพลายงามน้อย
 รู้สิ่งไรไม่สู้วิชา
 เรายากแล้วแก้วตาอย่าประมาท
 ทุกวันนี้มีแต่ยายังการุญ
 จงนึกว่าย่าเหมือนกับแม่พ้อ
 อันพ่อนี้มิได้อยู่ไกลเคียง
 พलगอดพลายงามแอบไว้แนบอก
 โอ้มีกรรมทำไว้แต่ไรมา
 มาหาพ้อพ้อไม่มีสิ่งไรผูก
 อยู่หอกปืนยืนยงคงกระพัน

เจ้าพลายงามความแสนสงสารพ้อ
 รับประคำร่ำว่าประสาใจ
 ได้ตักน้ำตำข้าวทุกเช้าค่ำ
 ให้พ้อพันทนทุกข์แล้วลูกลยา

มันชะล่าชะเลยจนเคยตัว
 เห็นว่าภูถิอสัตย์ไม่ตัดหัว
 หมายว่ากลิ้งแล้วกระมังอ้ายจิ้งไร
 สับกบาลหัวเชือดให้เลือดไหล
 ชัดใจอีตืดกัดฟันฟาง ๆ
 แม่จะขอทานหัดเหมือนชัฒขวาง
 จะสืบสร้างบาปกรรมไปทำไม
 ไซ้เชื้อแถวเจ้ายังมีอยู่ที่ไหน
 พ้อจะได้ภาวนารักษากาย
 ช่วยกล่อมเกลี้ยงเลี้ยงไว้ได้ถวาย
 คราวเคราะห์ร้ายเจ้าจงเจียมเสียมตน
 ยากแล้วมีไหมสำเร็จถึงเจ็ดหน
 คงจะพ้นโทษทัณฑ์ไม่บรรลัย ๆ

ก้มกราบมารดาหน้าตาไหล
 ช่วยสอนให้พลายงามเรียนความรู้
 ลูกเก็บจัดแจงไว้ที่ในตู้
 ทั้งของครูของพ้อต่อกันมา
 เจ้าจงค่อยรำเรียนเขียนคาถา
 ไปเบื้องหน้าเติบโตใหญ่จะให้คุณ
 ทั้งสิ้นญาติสิ้นเชื้อจะเกื้อหนุน
 พ้อฟังบุญเกิดลูกได้ปลุกเลี้ยง
 ถึงคำทอเท่าไรอย่าได้เถียง
 ไม่ได้เลี้ยงลูกแล้วนะแก้วตา
 น้ำตาดกพรางพรายทั้งซ้ายขวา
 พ้อเห็นหน้าลูกแล้วจะแคล้วกัน
 ยิ่งแต่ลูกประคำจะทำขวัญ
 ได้ป้องกันกายาข้างหน้าไป ๆ

น้ำตาคลอคลอดกซกซกไหล
 ฉันทจะไครอยู่ด้วยช่วยบิดา
 ที่พ้อทำพินผักจะหักหา
 จะอุตสาห์เล่าเรียนค่อยเพียรไป ๆ

ขุนแผนแสนสวาทจะขาดจิต
 นาสงสารท่ายาพลอนอาลัย
 ขุนแผนว่าจะอยู่คู่ไม่ได้
 เหมือนกับนรกกตทั้งเป็น
 แต่พื่อนี้ท่านเจ้ากรมมราช
 คนทั้งหลายนายมูลก็คุ้นเคย
 ทั้งข้าวปลาสารพันทุกวันนี้
 ค่อยเบาใจไม่พักต้องตักตำ
 ถ้าแม่นเจ้าเล้าเรียนความรู้ได้
 ถวายตัวพระองค์ทรงธรณี

พลายน้อยสร้อยเศร้ารับเจ้าคะ
 ต่างพูดจาพาค่อยดีใจ
 ทองประศรีสั่งความว่ายามค่ำ
 ขุนแผนแสนสะท้านไหว้มารดา
 ตามยามาพันทับที่หีบเผย
 ทั้งขุนแผนแสนสวาทเพียงขาดใจ
 ไปขึ้นช้างข้างวัดทำการร้อง
 ออกข้ามทุ่งกรุงศรีอยุธยา

อันเรื่องราวกล่าวความพลายงามน้อย ค่อยเรียบร้อยเรียนรู้ครูทองประศรี
 ทั้งขอมไทยได้สิ้นก็ยินดี
 บัดมั่งตั้งตัวนะบัดตลอด
 หัวใจกรโตธิเจเสนห์กล
 เข้าในห้องลองวิชาประสาเด็ก
 มหาหมื่นยืนยงคงกระพัน
 แล้วทำตัวหัวใจอติปิโส
 สะกดคนมนต์จิ้งจังกำบังกาย
 ทั้งเรียนธรรมกรรมฐานนิพพานสูตร
 ผูกพยนต์หุ่นหญ้าเข้ารวี
 จนอายุพลายงามสิบสามขวบ
 ด้วยเนื้อแตกแรกรุ่งละมุนตา
 นัยน์ตากลมคมชำดุดำขลับ
 ทองประศรีดีใจได้ฤกษ์ยาม

กะจิริตรูว่าจะหาไหน
 น้ำตาไหลพรากพรากเพราะยากเย็น
 ในคุกใหญ่ยากแค้นมันแสนเข็ญ
 มิได้เว้นโทษทัณฑ์สักวันเลย
 อนุญาตให้อยู่ทับในหีบเผย
 เขาละเลยพ้อไม่ต้องถูกจองจำ
 พระหมื่นศรีท่านช่วยซบอุปถัมภ์
 คุณท่านล้ำล้ำฟ้าด้วยปราณี
 จะพาไปพึ่งพระจอมศรี
 จะได้มีเกียรติยศปรากฏไป ฯ

ดิฉันจะพากเพียรเรียนให้ได้
 จนจวนใกล้โพลเพลถึงเวลา
 แม่จะจำจากพ้อแก้วไปแล้วหนา
 พลายงามลาพ่อลูกผูกอาลัย
 ไม่ลืมเลยเหลียวหน้าน้ำตาไหล
 ต่างอาลัยแลลับวับวิญญาณ
 พ้อเดือนส่องแสงสว่างกลางเวหา
 รีบกลับมาถึงบ้านกาญจน์บุรี ฯ
 เรียนคัมภีร์พุทธเทพพระเวทมนต์
 แล้วถอนถอดถูกต้องเป็นล่องหน
 แล้วเล่ามนต์เสกขมื่นกินน้ำมัน
 แทงจนเหล็กแหลมลู้อยู่ยัน
 ทั้งเลขยันต์ลากเหมือนไม้เคลื่อนคล้าย
 สะเดาะไซ้ตรวนได้ตั้งใจหมาย
 เมฆฉายสุริยจันทร์ขยับันต์
 ร้องเรียกภูตพรายปราบกำราบผี
 ทองประศรีสอนหลานชานาญมา
 ดูชาวอวบอวนทวนเป็นนวลหน้า
 กิริยาแยมั้หมิมหมิมงาม
 ใครแลรับรักใคร่ปราศรัยตาม
 ได้สิบสามปีแล้วหลานแก้วกู

จะโกนจุกสูกดืบขึ้นสิบคำ
 พวกเพื่อนบ้านวานมาผ่าหมากพลู
 ทั้งหมดเงินหม้อทองสำรองตั้ง
 อัมจันทร์ชั้นพระกัศระเตรียม
 ถึงวันดีนิมนต์ขั้วเกิดเผ่า
 พอพิณพาทย์คาคดระสะธูการ
 นั้สวดมนต์จนจบพอพลบค่ำ
 ผู้ชายเสียดเบียดสาวชาวละว้า
 ผู้หญิงหยิกตะกายผู้ชายทับ
 จนอิหยังคลั่งใจดิบไธดำ
 ทองประศรีติใจว่าใครแพ้
 แล้วให้หลานผลัดผ้ามาแก้กั้
 ขั้วเกิดแลมองเห็นทองประศรี
 เจ้าขรัวย้าอำปากน้ำหมากพรุ
 เดียวนี้เล่าเจ้าขุนแผนยังติดคุก
 ท่านขรัวครูดูพ่อของออพลาย

ท่านขรัวครูรู้เรื่องให้เคื่องแค้น
 เมื่อความรู้กุสอนเจ้าหล่อนไว้
 อ้ายเจ้าชู้ได้วามาดัก่อน
 หัวเราะพลางทางเอกเขนกอิง
 เห็นนารักลักษณะก็ฉลาด
 ถ้าถึงวันขึ้นโชคโฉลกยาม
 แต่ที่เมียเสียถนัดปัตนิ
 แต่อ้ายนี้ชี้หลงจะงงวย
 แล้วท่านขรัวหัวร่อว่าออหนู
 ก็แต่ว่าอายุสิบแปดปี
 ทั้งเมียสาวชาวเหนือเป็นเชื้อแถว
 อันอ้ายขุนแผนพ่อของออพลาย
 นับแต่นี้มีสุขไม่ทุกขั้วอน
 ทองประศรีติใจไหวเจ้าคุณ
 สมภารรับกลับมายังอวาส
 หาเสภามาทั่วที่ตัวดี

แก้ทำน้ายาจันตัมดินหมู
 บ้างปิดปูเสื่อสาตลาดพรมเจียม
 มีทั้งสังข์ใส่น้ำมนต์ไว้นเจียม
 ตามธรรมเนียมของกลองฉลองทาน
 อยู่วัดเขาชนไก่ใกล้กับบ้าน
 ท่านสมภารพาพระสงฆ์สิบองค์มา
 ก็ขัดน้ำมนต์สาตเสียดฉาดฉ่า
 เสียดเฮฮาฮึดฮัดเมื่อขัดน้ำ
 เสียดหนุบหนับเหนาะแหยะขะข่า
 ลุกขึ้นปล้ำกันออกอิงเสียดตึงตึง
 สนุกแน่แล้วอ้ายดำปล้ำอิหยัง
 เข้าไปนั่งกราบกรานสมภารครู
 ถามว่านี่ลูกใครเล่าอ้ายหนู
 เล่าให้รู้แต่ต้นมาจนปลาย
 นี่โกนจุกแล้วจะได้ไปถวาย
 เเคราะห์จะคลายเคลื่อนบ้างหรืออย่างไร ๕

ทุดอ้ายแผนถ้อยแท้ไม่แก้ไข
 ยังวิ่งไปเข้าคุกสนุกจริง
 จะทุกขั้วร้อนออหนูเพราะผู้หญิง
 พินิจนั่งดูกายเจ้าพลายงาม
 จะมีวาสนาดีชี้อานหาม
 ก็ต้องตามลักษณะว่าจะรวย
 ตัวดำหนิรูปชาวเป็นสาวสวย
 ต้องถูกด้วยละโมบโลกโลภีย
 มันเจ้าชู้เกินการหลานอิศรี
 จะได้ที่หมื่นขุนเป็นมุลนาย
 อีนั้นแล้วมันจะมาพาฉิบหาย
 จะพันปลายเดือนยี่ในมิถุน
 ได้เตียงนอนนั่งเก้าอิเป็นทีขุน
 ช่วยแบ่งบุญให้ได้พินคินลักที
 เสียดพิณพาทย์พวกพ้องทองประศรี
 ท่านตามมีข้างประทัดถนัดรบ

ดูทำนองพองคอเสียงอ้อแอ้
 ตารองศรีติแต่ชั้นรู้ครันครบ
 แล้วนายทั้งดั่งไฉนเสียงโง่งโวก
 ฝ่ายนายเพชรเม็ดมากลากซ้ำซ้ำ
 ส่วนนายมาพระยานนัคนตลก
 ตาทองอยู่รู้ภาษาลาว
 ครั้นรุ่งเช้าเจ้าพลายก็โกนจุก
 จนยมยาวเจ้าได้ตัดมหัทย
 เดชะบุญทูลขอพ่อพันโทษ
 แต่นิ่งนึกตรึกตราเป็นราตรี
 ทำคลึงเกล้าเผ่าอ่อนด้วยอ่อนหวาน
 จะได้เผ่าเจ้าชีวิตชิตชอบพอ

พวกคนแก่ชอบหัวว่าจูบ
 กรับกระทบทำหลอกแล้วกลอกตา
 ว่ากระไชกกระชั้นชั้นหนักหนา
 ตั้งสามวาสองศอกเหมือนบอกยาว
 ว่าหยกหยกหยาบช้าคนฮาฉาว
 แล้วส่งกราวเซ็ดเพลงโหม่งเห่งไป
 เป็นพันทุกซ์พันร้อนนอนหลับไหล
 คิดจะใคร่ไปเป็นข้าฝ่าธุลี
 เหมือนได้โปรดบิดาเป็นราศี
 เข้าข้างที่นอนย่ำน้ำตากล่อ
 พรงนี้หลานจะลาไปหาพ่อ
 ทูลขอเผื่อจะโปรดที่โทษทัณฑ์ ฯ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

ผู้เชี่ยวชาญตรวจบทอ่านและแผนการสอน

1. อาจารย์พิศศรี กมลเวชช	คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
2. อาจารย์ขจรศรี ชาทิกานนท์	คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
3. อาจารย์เพ็ญศิริ มีปิ่น	โรงเรียนพิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์

ผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านและแบบสอบถามเจตคติ ต่อการอ่านภาษาไทย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทิมา พรหมโชติกุล	สำนักทดสอบทางการศึกษา
และจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
2. อาจารย์พิศศรี กมลเวชช	คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
3. อาจารย์เพ็ญศิริ มีปิ่น	โรงเรียนพิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวทิพพร มีปิ่น

เกิดวันที่ 20 มิถุนายน

สถานที่เกิด

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2530

พ.ศ. 2532

พ.ศ. 2539

พุทธศักราช 2510

อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์

บ้านเลขที่ 2 หมู่ที่ 5 ตำบลน้ำริด

อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ 53000

อาจารย์ 1 ระดับ 4

โรงเรียนวังประจวบวิทยาคม ตำบลวังประจวบ

อำเภอเมือง จังหวัดตาก 63000

นาฏศิลป์ชั้นสูง จากวิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่

กศ.บ. (วิชาเอกดุริยางคศาสตร์)

จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

กศ.ม. (วิชาเอกการมัธยมศึกษา สาขาการสอนภาษาไทย)

จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

**การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์
ด้วยวิธี KWL-PLUS กับการสอนอ่านตามคู่มือครู**

**บทคัดย่อ
ของ
ทิพสร มีปิ่น**

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา
ตุลาคม 2539**

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ด้วยวิธี KWL-Plus กับการสอนอ่านตามคู่มือครู

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวังประจวบวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดตาก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 70 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 35 คน กลุ่มควบคุม 35 คน นักเรียนในกลุ่มทดลองได้รับการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ด้วยวิธี KWL-Plus นักเรียนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู ใช้เวลาในการทดลอง 18 คาบ คาบละ 50 นาที และใช้เนื้อหาเดียวกัน ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Control Group Pretest - Posttest Design

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน และแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t-test แบบ Independent Samples และ t-test แบบ Dependent Samples

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. เจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน
3. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของควบคุม ก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. เจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของกลุ่มทดลองก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. เจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A COMPARISON OF MATHAYOM SUKSA III STUDENTS' READING
COMPREHENSION AND ATTITUDE TOWARD READING THAI
THROUGH THE TEACHING METHODS USING INTERACTIVE
READING WITH KWL-PLUS APPROACH
AND THE TEACHER'S MANUAL

AN ABSTRACT
BY
THIPPASORN MEEPIN

Presented in partial fulfillment of the requirements For the
master of education degree in secondary Education
at srinakharinwirot University

October 1996

The purpose of this study was to compare Mathayom Suksa III Students' reading comprehension and attitude toward Thai reading through the teaching methods using interactive reading with KWL-PLUS approach and the Teacher's Manual.

The sample used in this study were 70 Mathayom Suksa III students in Wangprajobwittayakom school, Amphur Muang, Tak in the 1996 academic year. The sample was simply randomized and divided into experimental and control group, thirty-five students in each. The randomized control group ; pretest - posttest design was used in the experiment. The experimental group was taught through the instructional method based on the interactive reading with KWL-PLUS, whereas the control group was taught through the Teacher's Manual. Both groups were taught with the same contents for eighteen periods and 50 minutes for each period.

The instruments for collecting data were the test on Thai reading comprehension and reading attitude. The t-test independent sample and t-test dependent samples were statistically analyzed the data.

The results of the study indicated that :

1. The Thai reading comprehension of the experimental group and the control group was significantly different at the .01 level.
2. The Thai reading attitude of the experimental group and the control group was not significantly different.
3. The Thai reading comprehension of the experimental group the between pretest and the posttest was significantly different at the .01 level.
4. The Thai reading comprehension of the control group the between pretest and the posttest was significantly different at the .05 level.
5. The Thai reading attitude of the experimental group the between pretest and the posttest was significantly different at the .01 level.
6. The Thai reading attitude of the control group the between pretest and the posttest was significantly different at the .01 level.